

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 10.3.2014
COM(2014) 149 final

ANNEX 1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Συμφωνία Σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Γεωργίας, αφετέρου

στην

ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη σύναψη της Συμφωνίας Σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Γεωργίας, αφετέρου

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥΣ, ΑΦΕΝΟΣ,
ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΦΕΤΕΡΟΥ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ,

Η ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ,

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΣΘΟΝΙΑΣ,

Η ΙΡΛΑΝΔΙΑ,

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ,

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΡΟΑΤΙΑΣ,

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΕΤΟΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ,

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΟΥΚΑΤΟ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ,

Η ΟΥΓΓΑΡΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΛΤΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ,

Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΡΟΥΜΑΝΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ,

Η ΣΛΟΒΑΚΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ,

ΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ,

συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφεξής καλούμενα ""«τα κράτη μέλη»,

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, εφεξής «η Ένωση» ή «η ΕΕ» και

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, εφεξής «η Ευρατόμ»,

αφενός, και

Η ΓΕΩΡΓΙΑ,

αφετέρου,

εφεξής από κοινού καλούμενα «τα μέρη»,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τους στενούς δεσμούς και τις κοινές αξίες των μερών, οι οποίες έχουν εδραιωθεί στο παρελθόν μέσω της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Γεωργίας, αφετέρου, και οι οποίες αναπτύσσονται στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης ως ειδική διάσταση της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας και αναγνωρίζοντας την κοινή επιθυμία των μερών να αναπτύξουν, να ενισχύσουν και να επεκτείνουν περαιτέρω τις σχέσεις τους κατά φιλόδοξο και καινοτόμο τρόπο,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τις ευρωπαϊκές φιλοδοξίες και την ευρωπαϊκή επιλογή της Γεωργίας,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι οι κοινές αξίες στις οποίες στηρίζεται η ΕΕ – η δημοκρατία, ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και το κράτος δικαίου – είναι επίσης ουσιώδη στοιχεία της πολιτικής σύνδεσης και της οικονομικής ολοκλήρωσης, όπως προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η Γεωργία, χώρα της Ανατολικής Ευρώπης, έχει δεσμευτεί να εφαρμόζει και να προωθεί αυτές τις αξίες,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η Γεωργία έχει κοινούς ιστορικούς δεσμούς και κοινές αξίες με τα κράτη μέλη,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ότι η παρούσα συμφωνία δεν προδικάζει τις σχέσεις ΕΕ-Γεωργίας και αφήνει ανοικτή τη δυνατότητα μελλοντικής εξέλιξής τους,

ΔΕΣΜΕΥΟΜΕΝΑ να ενισχύσουν περαιτέρω τον σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων ατόμων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες, των δημοκρατικών αρχών, του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης, βάσει των κοινών αξιών των μερών,

ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ότι οι εσωτερικές μεταρρυθμίσεις προς την ενίσχυση της δημοκρατίας και της οικονομίας της αγοράς θα διευκολύνουν τη συμμετοχή της Γεωργίας σε πολιτικές, προγράμματα και οργανισμούς της ΕΕ, Η διαδικασία αυτή και η βιώσιμη διευθέτηση των συγκρούσεων θα συμβάλουν στην αμοιβαία ενίσχυση και στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ των κοινοτήτων που είναι διχασμένες λόγω των συγκρούσεων,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να συμβάλουν στην πολιτική, οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανάπτυξη της Γεωργίας μέσω της ευρείας συνεργασίας σε ευρύ φάσμα τομέων κοινού ενδιαφέροντος, όπως η ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών, η χρηστή διακυβέρνηση περιλαμβανομένου του τομέα της φορολογίας, η εμπορική ολοκλήρωση και η ενίσχυση της οικονομικής συνεργασίας, η οικοδόμηση θεσμών, η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και η καταπολέμηση της διαφθοράς, η μείωση της φτώχειας και η συνεργασία στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, που είναι αναγκαία για την αποτελεσματική εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και λαμβάνοντας υπόψη την ετοιμότητα της ΕΕ να στηρίξει σχετικές μεταρρυθμίσεις στη Γεωργία,

ΔΕΣΜΕΥΟΜΕΝΑ να εφαρμόσουν όλες τις αρχές και διατάξεις του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), και ειδικότερα της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι του 1975 της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, των τελικών εγγράφων των διασκέψεων της Μαδρίτης, της Κωνσταντινούπολης και της Βιέννης του 1991 και 1992 αντίστοιχα, και του Χάρτη των Παρισίων για μια νέα Ευρώπη του 1990, καθώς και της Οικουμενικής Διακήρυξης των δικαιωμάτων του ανθρώπου του 1948 και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών του 1950,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ τη βούλησή τους να προωθήσουν τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, καθώς και ένα αποτελεσματικό πολυμερές σύστημα και την ειρηνική διευθέτηση των διαφορών, ιδίως συνεργαζόμενα στενά προς τον σκοπό αυτό στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) και του ΟΑΣΕ,

ΠΡΟΣΗΛΩΜΕΝΑ στις διεθνείς υποχρεώσεις τους όσον αφορά την καταπολέμηση της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής και των φορέων τους, καθώς και τη συνεργασία τους για τον αφοπλισμό,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ την προστιθέμενη αξία της ενεργού συμμετοχής των μερών σε διάφορες μορφές περιφερειακής συνεργασίας,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να αναπτύξουν περαιτέρω τον τακτικό πολιτικό διάλογο όσον αφορά διμερή και διεθνή ζητήματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, περιλαμβανομένων των περιφερειακών πτυχών, λαμβάνοντας υπόψη την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένης της Κοινής Πολιτικής Ασφαλείας και Άμυνας (ΚΠΑΑ),

ΣΕΒΟΜΕΝΑ ΠΛΗΡΩΣ τις αρχές της ανεξαρτησίας, της εθνικής κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας, καθώς και του απαραβίαστου των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων όπως αυτές κατοχυρώνονται στο διεθνές δίκαιο, στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, στην τελική πράξη της διάσκεψης του Ελσίνκι για την ασφάλεια και τη συνεργασία στην Ευρώπη και στις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη σημασία της δέσμευσης της Γεωργίας για συμφιλίωση και τις προσπάθειές της να αποκαταστήσει την εδαφική της ακεραιότητα και τον πλήρη και αποτελεσματικό έλεγχο επί των γεωργιανών περιοχών της Αμπχαζίας και της περιοχής Tskhinali/Νότιας Οσετίας για την επίτευξη ειρηνικής και βιώσιμης επίλυσης των συγκρούσεων βάσει των αρχών του διεθνούς δικαίου και της δέσμευσης της ΕΕ να στηρίξει την ειρηνική και βιώσιμη επίλυση των συγκρούσεων,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία της συνέχισης της υλοποίησης της συμφωνίας των έξι σημείων της 12ης Αυγούστου 2008 και των επακόλουθων μέτρων εφαρμογής, της σημασίας της διεθνούς παρουσίας για τη διατήρηση της ειρήνης και της ασφάλειας στην περιοχή, της επιδίωξης πολιτικών μη αναγνώρισης και δέσμευσης που υποστηρίζονται αμοιβαία, της υποστήριξης των Διεθνών συνομιλιών της Γενεύης και του ασφαλούς και αξιοπρεπούς επαναπατρισμού όλων των εσωτερικά εκτοπισθέντων ατόμων και των προσφύγων σύμφωνα με τις αρχές του διεθνούς δικαίου,

ΔΕΣΜΕΥΟΜΕΝΑ να παρέχουν τα οφέλη της στενότερης πολιτικής σύνδεσης και της οικονομικής ολοκλήρωσης της Γεωργίας με την ΕΕ σε όλους τους πολίτες της Γεωργίας, περιλαμβανομένων των κοινοτήτων που είναι διχασμένες λόγω των συγκρούσεων,

ΔΕΣΜΕΥΟΜΕΝΑ να καταπολεμήσουν το οργανωμένο έγκλημα και το λαθρεμπόριο και την περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας,

ΔΕΣΜΕΥΟΜΕΝΑ να εντείνουν τον διάλογο και τη συνεργασία όσον αφορά την κινητικότητα, τη μετανάστευση, το άσυλο και τη διαχείριση των συνόρων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη την εταιρική σχέση κινητικότητας μεταξύ της Γεωργίας και της ΕΕ, με μια σφαιρική προσέγγιση που θα εστιάζεται στη νόμιμη μετανάστευση, περιλαμβανομένης της κυκλικής μετανάστευσης, και στη συνεργασία για την αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και να θέσουν σε αποτελεσματική εφαρμογή τη συμφωνία επανεισδοχής,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη σημασία της θέσπισης καθεστώτος ταξιδιών χωρίς υποχρέωση θεώρησης για τους πολίτες της Γεωργίας σε εύθετο χρόνο, εφόσον πληρούνται οι όροι για την καλή διαχείριση και την ασφαλή κινητικότητα, περιλαμβανομένης της αποτελεσματικής εφαρμογής των συμφωνιών επανεισδοχής και απλούστευσης της έκδοσης θεωρήσεων,

ΤΗΡΩΝΤΑΣ τις αρχές της ελεύθερης οικονομίας της αγοράς και της ετοιμότητας της ΕΕ να συμβάλει στις οικονομικές μεταρρυθμίσεις στη Γεωργία, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας και της ανατολικής εταιρικής σχέσης,

ΔΕΣΜΕΥΟΜΕΝΑ να επιτύχουν την οικονομική ολοκλήρωση, ιδίως με την εγκαθίδρυση εκτενούς και ολοκληρωμένης ζώνης ελεύθερων συναλλαγών ως αναπόσπαστου τμήματος της παρούσας συμφωνίας, περιλαμβανομένης της κανονιστικής προσέγγισης και σύμφωνα με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την προσχώρηση των μερών στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ),

ΠΙΣΤΕΥΟΝΤΑΣ ότι η παρούσα συμφωνία θα δημιουργήσει νέο κλίμα στις οικονομικές σχέσεις μεταξύ των μερών και, κυρίως, στην ανάπτυξη του εμπορίου και των επενδύσεων και ότι θα τονώσει τον ανταγωνισμό, παράγοντες οι οποίοι είναι καθοριστικοί για την οικονομική αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό,

ΔΕΣΜΕΥΟΜΕΝΑ να σέβονται τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, της προστασίας του περιβάλλοντος και του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, καθώς και να συμβάλλουν στη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και των αναγκών της, περιλαμβανομένης της διασυνοριακής συνεργασίας και της υλοποίησης πολυμερών διεθνών συμφωνιών,

ΔΕΣΜΕΥΟΜΕΝΑ να προωθήσουν την ενεργειακή ασφάλεια, περιλαμβανομένης της ανάπτυξης του νοτίου διαδρόμου μέσω, μεταξύ άλλων, της προώθησης της ανάπτυξης κατάλληλων έργων στη Γεωργία, τα οποία θα διευκολύνουν την ανάπτυξη της σχετικής υποδομής, περιλαμβανομένων των υποδομών για τη διαμετακόμιση μέσω της Γεωργίας, να ενισχύσουν την ολοκλήρωση των αγορών και τη σταδιακή κανονιστική προσέγγιση με τα βασικά στοιχεία του κεκτημένου της ΕΕ, καθώς και να προωθήσουν την ενεργειακή απόδοση και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ την ανάγκη για ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας και τη δέσμευση των μερών να εφαρμόσουν τη Συνθήκη για τον χάρτη ενέργειας,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να βελτιώσουν το επίπεδο ασφάλειας της δημόσιας υγείας και προστασίας της ανθρώπινης υγείας ως βασικό στοιχείο για τη βιώσιμη ανάπτυξη και οικονομική μεγέθυνση,

ΔΕΣΜΕΥΟΜΕΝΑ να βελτιώσουν τις επαφές μεταξύ των λαών, μεταξύ άλλων, μέσω της συνεργασίας και των ανταλλαγών στους τομείς της επιστήμης, της τεχνολογίας, των επιχειρήσεων, της νεολαίας, της εκπαίδευσης και του πολιτισμού,

ΔΕΣΜΕΥΟΜΕΝΑ να ενισχύσουν τη διασυνοριακή και διαπεριφερειακή συνεργασία από αμφοότερες τις πλευρές, υπό το πνεύμα σχέσεων καλής γειτονίας,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη δέσμευση της Γεωργίας να εναρμονίσει σταδιακά τη νομοθεσία της στους σχετικούς τομείς με εκείνη της ΕΕ, δυνάμει της παρούσας συμφωνίας, και να την εφαρμόσει αποτελεσματικά,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη δέσμευση της Γεωργίας να αναπτύξει τη διοικητική και θεσμική υποδομή της στον βαθμό που απαιτείται για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τη βούληση της ΕΕ να παρέχει στήριξη όσον αφορά την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων και να χρησιμοποιήσει όλα τα διαθέσιμα μέσα συνεργασίας και τεχνικής, χρηματοδοτικής και οικονομικής βοήθειας προς τον σκοπό αυτόν,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Μέρους III τίτλος V της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεσμεύουν το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία, ως χωριστά συμβαλλόμενα μέρη και όχι ως μέλη της ΕΕ, εκτός αν η ΕΕ, από κοινού με το Ηνωμένο Βασίλειο ή/και την Ιρλανδία, έχουν από κοινού κοινοποιήσει στη Γεωργία ότι το Ηνωμένο Βασίλειο ή η Ιρλανδία δεσμεύονται ως μέλη της ΕΕ σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν το Ηνωμένο Βασίλειο ή/και η Ιρλανδία παύσουν να δεσμεύονται ως μέρη της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 4α του εν λόγω πρωτοκόλλου, η ΕΕ από κοινού με το Ηνωμένο Βασίλειο ή/και την Ιρλανδία ενημερώνουν αμέσως τη Γεωργία για κάθε αλλαγή της θέσης τους· στην περίπτωση αυτή εξακολουθούν να δεσμεύονται από τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας ιδίω ονόματι. Το ίδιο ισχύει όσον αφορά τη Δανία σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 22 για τη θέση της Δανίας που προσαρτάται στις εν λόγω Συνθήκες,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΕΞΗΣ:

ΑΡΘΡΟ 1

Στόχοι

1. Εγκαθιδρύεται σύνδεση μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Γεωργίας, αφετέρου.
2. Οι στόχοι της σύνδεσης αυτής είναι οι ακόλουθοι:
  - α) να ενισχυθεί η πολιτική σύνδεση και η οικονομική ολοκλήρωση μεταξύ των μερών βάσει κοινών αξιών και στενών δεσμών, μεταξύ άλλων, μέσω της αύξησης της συμμετοχής της Γεωργίας σε πολιτικές της ΕΕ, προγράμματα και οργανισμούς,
  - β) να προβλεφθεί ένα βελτιωμένο πλαίσιο για ενισχυμένο πολιτικό διάλογο σχετικά με όλους τους τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, το οποίο θα επιτρέψει την ανάπτυξη στενών πολιτικών σχέσεων μεταξύ των μερών,
  - γ) να ενισχυθεί η δημοκρατία και η πολιτική, οικονομική και θεσμική σταθερότητα στη Γεωργία,

- δ) να προαχθούν, να διατηρηθούν και να ενισχυθούν η ειρήνη και η σταθερότητα σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο σύμφωνα με τις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι του 1975 της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, μεταξύ άλλων μέσω κοινών προσπαθειών για την εξάλειψη των πηγών έντασης, την ενίσχυση της ασφάλειας των συνόρων και την προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας και των σχέσεων καλής γειτονίας,
- ε) να προαχθεί η συνεργασία που αποσκοπεί στην ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων,
- στ) να ενισχυθεί η συνεργασία στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης με στόχο την εδραίωση του κράτους δικαίου και του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών,
- ζ) να υποστηριχθούν οι προσπάθειες της Γεωργίας για ανάπτυξη των οικονομικών δυνατοτήτων της μέσω της διεθνούς συνεργασίας, καθώς και μέσω της προσέγγισης της νομοθεσίας της με αυτήν της ΕΕ,
- η) να επιτευχθεί η σταδιακή οικονομική ένταξη της Γεωργίας στην εσωτερική αγορά της ΕΕ, όπως ορίζεται στην παρούσα συμφωνία, ιδίως με τη δημιουργία σφαιρικής και σε βάθος ζώνης ελευθέρων συναλλαγών, η οποία θα προβλέπει την εκτεταμένη πρόσβαση στις αγορές βάσει της βιώσιμης και ολοκληρωμένης κανονιστικής προσέγγισης στο πλαίσιο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από την προσχώρησή της στον ΠΟΕ,
- θ) να δημιουργηθούν οι συνθήκες για μια όλο και πιο στενή συνεργασία σε άλλους τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΑΡΘΡΟ 2

Γενικές αρχές

1. Ο σεβασμός των δημοκρατικών αρχών, των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως διακηρύσσονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου των Ηνωμένων Εθνών του 1948 και όπως ορίζονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών του 1950, στην Τελική Πράξη του Ελσίνκι του 1975 της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη και στον Χάρτη των Παρισίων για μια νέα Ευρώπη του 1990, αποτελεί το θεμέλιο των εγχώριων και εξωτερικών πολιτικών των μερών και συνιστά καθοριστικό στοιχείο της παρούσας συμφωνίας. Η αντιμετώπιση της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής, συναφών υλικών και των φορέων τους συνιστούν επίσης ουσιαστικά στοιχεία της παρούσας συμφωνίας.
2. Τα μέρη επιβεβαιώνουν την προσήλωσή τους στις αρχές της ελεύθερης οικονομίας της αγοράς, της βιώσιμης ανάπτυξης και της διαμόρφωσης αποτελεσματικού πολυμερούς συστήματος.

3. Τα μέρη διαβεβαιώνουν ότι σέβονται τις αρχές του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης, καθώς και τις διεθνείς υποχρεώσεις τους, ιδίως στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, του Συμβουλίου της Ευρώπης και του ΟΑΣΕ. Ειδικότερα, συμφωνούν να προαγάγουν τον σεβασμό των αρχών εθνικής κυριαρχίας και εδαφικής ακεραιότητας, του απαραβίαστου των συνόρων και της ανεξαρτησίας.

4. Τα μέρη δεσμεύονται υπέρ του κράτους δικαίου, της χρηστής διακυβέρνησης, της καταπολέμησης της διαφθοράς, της καταπολέμησης των διαφόρων μορφών διασυνοριακού οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας, της προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης, ενός αποτελεσματικού πολυμερούς συστήματος και της καταπολέμησης της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής και των φορέων τους. Η δέσμευση αυτή αποτελεί κύριο παράγοντα για την ανάπτυξη των σχέσεων και της συνεργασίας μεταξύ των μερών και συμβάλλει στην περιφερειακή ειρήνη και σταθερότητα.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ, ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 3

Στόχοι του πολιτικού διαλόγου

1. Ο πολιτικός διάλογος μεταξύ των μερών σχετικά με όλους τους τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, περιλαμβανομένων θεμάτων που σχετίζονται με την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας, καθώς και την εγχώρια μεταρρύθμιση θα αναπτυχθεί περαιτέρω και θα ενισχυθεί. Αυτό θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα της πολιτικής συνεργασίας και θα προωθήσει τη σύγκλιση σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας, ενισχύοντας τις σχέσεις κατά έναν φιλόδοξο και καινοτόμο τρόπο.
2. Οι στόχοι του πολιτικού διαλόγου είναι οι εξής:
  - α) εμβάθυνση της πολιτικής σύνδεσης και βελτίωση της σύγκλισης και της αποτελεσματικότητας της πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας,

- β) προώθηση των αρχών της εδαφικής ακεραιότητας, του απαραβίαστου των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων, της εθνικής κυριαρχίας και της ανεξαρτησίας, όπως κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και στην Τελική Πράξη του Ελσίνκι του 1975 της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη,
- γ) προώθηση της ειρηνικής επίλυσης των συγκρούσεων,
- δ) προώθηση της διεθνούς σταθερότητας και ασφάλειας βάσει αποτελεσματικού πολυμερούς συστήματος,
- ε) ενίσχυση της συνεργασίας και του διαλόγου μεταξύ των μερών σχετικά με τη διεθνή ασφάλεια και τη διαχείριση των κρίσεων, ιδίως, για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα και οι κυριότερες απειλές σε παγκόσμιο και περιφερειακό επίπεδο,
- στ) ενίσχυση της συνεργασίας στην καταπολέμηση της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής (ΟΜΚ) και των φορέων τους, περιλαμβανομένης της εναλλακτικής απασχόλησης των επιστημόνων που απασχολούνταν παλαιότερα σε προγράμματα ΟΜΚ,
- ζ) ενθάρρυνση της πρακτικής συνεργασίας μεταξύ των μερών που στηρίζεται στα αποτελέσματα με στόχο την επίτευξη ειρήνης, ασφάλειας και σταθερότητας στην ευρωπαϊκή ήπειρο,

- η) ενίσχυση του σεβασμού των δημοκρατικών αρχών, του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης, των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, περιλαμβανομένων της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης και των δικαιωμάτων ατόμων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες, και συμβολή στην εδραίωση των εσωτερικών πολιτικών μεταρρυθμίσεων,
- θ) ανάπτυξη του διαλόγου και εμπάθυνση της συνεργασίας των μερών στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας,
- ι) περαιτέρω προώθηση των διαφόρων μορφών περιφερειακής συνεργασίας,
- ια) παροχή σε όλους τους πολίτες της Γεωργίας εντός των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων όλων των οφελών της στενότερης πολιτικής σύνδεσης μεταξύ της ΕΕ και της Γεωργίας, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης σύγκλισης των πολιτικών ασφάλειας.

ΑΡΘΡΟ 4

Εγγώριες μεταρρυθμίσεις

Τα μέρη συνεργάζονται για την ανάπτυξη, την παγίωση και την αύξηση της σταθερότητας και της αποτελεσματικότητας των δημοκρατικών θεσμών και του κράτους δικαίου, τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, την επίτευξη περαιτέρω προόδου όσον αφορά τη δικαστική και νομοθετική μεταρρύθμιση, προκειμένου να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, να ενισχυθεί η διοικητική της ικανότητα και να εξασφαλιστεί η αμεροληψία και αποτελεσματικότητα των οργάνων επιβολής του νόμου, την περαιτέρω συνέχιση της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης και τη διαμόρφωση μιας υπεύθυνης, αποτελεσματικής, αποδοτικής, διαφανούς και επαγγελματικής δημόσιας διοίκησης, και για τη συνέχιση της αποτελεσματικής καταπολέμησης της διαφθοράς, ιδίως με στόχο την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς, και τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των σχετικών διεθνών νομικών πράξεων, όπως η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς του 2003.

ΑΡΘΡΟ 5

Εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας

1. Τα μέρη εντείνουν τον διάλογο και τη συνεργασία και προωθούν τη σταδιακή σύγκλιση στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας, περιλαμβανομένης της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας, και εξετάζουν, ιδίως, θέματα πρόληψης των συγκρούσεων, ειρηνικής επίλυσης των συγκρούσεων και διαχείρισης των κρίσεων, περιφερειακής σταθερότητας, αφοπλισμού, μη διάδοσης, ελέγχου όπλων και ελέγχου των εξαγωγών. Η συνεργασία στηρίζεται στις κοινές αξίες και στα αμοιβαία συμφέροντα και αποσκοπεί στην αύξηση της πολιτικής σύγκλισης και αποτελεσματικότητας, μέσω της χρήσης διμερών, διεθνών και περιφερειακών φόρουμ.

2. Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τη δέσμευσή τους υπέρ των αρχών της εδαφικής ακεραιότητας, του απαραβίαστου των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων, της εθνικής κυριαρχίας και της ανεξαρτησίας, όπως ορίζονται στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και στην Τελική Πράξη του Ελσίνκι του 1975 της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, καθώς και τη δέσμευσή τους να προωθήσουν αυτές τις αρχές στις διμερείς και πολυμερείς σχέσεις. Τα μέρη υπογραμμίζουν επίσης την πλήρη στήριξή τους στην αρχή της συναίνεσης του κράτους υποδοχής για τη στάθμευση ξένων στρατιωτικών δυνάμεων στο έδαφός τους. Συμφωνούν ότι η στάθμευση ξένων στρατιωτικών δυνάμεων στο έδαφός τους πρέπει να πραγματοποιείται με τη ρητή συναίνεση του κράτους υποδοχής, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

ΑΡΘΡΟ 6

Σοβαρά εγκλήματα που ανησυχούν τη διεθνή κοινότητα

1. Τα μέρη επαναλαμβάνουν την πεποίθησή τους ότι τα πλέον σοβαρά εγκλήματα που απασχολούν τη διεθνή κοινότητα στο σύνολό της δεν πρέπει να παραμένουν ατιμώρητα και ότι η ατιμωρησία γι' αυτά πρέπει να αποτρέπεται με τη λήψη μέτρων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου.
2. Τα μέρη θεωρούν ότι η ίδρυση και η αποτελεσματική λειτουργία του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου αποτελούν σημαντική εξέλιξη για τη διεθνή ειρήνη και δικαιοσύνη. Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να συνεχίσουν να συνεργάζονται με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο εφαρμόζοντας το Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου και τις σχετικές πράξεις του, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη διασφάλιση της ακεραιότητάς του.

ΑΡΘΡΟ 7

Πρόληψη των συγκρούσεων και διαχείριση των κρίσεων

Τα μέρη επιδιώκουν να ενισχύσουν την πρακτική συνεργασία για την πρόληψη των συγκρούσεων και τη διαχείριση των κρίσεων, ειδικότερα εν όψει της ενδεχόμενης συμμετοχής της Γεωργίας στις στρατιωτικές και μη στρατιωτικές επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων υπό την ηγεσία της ΕΕ, καθώς και στις σχετικές ασκήσεις και την κατάρτιση, κατά περίπτωση και κατόπιν ενδεχόμενης πρόσκλησης από την ΕΕ.

ΑΡΘΡΟ 8

Περιφερειακή σταθερότητα

1. Τα μέρη εντείνουν τις κοινές προσπάθειές τους για την προώθηση της σταθερότητας, της ασφάλειας και της δημοκρατικής ανάπτυξης στην περιοχή, καθώς και για την περαιτέρω προώθηση των διαφόρων μορφών περιφερειακής συνεργασίας και ιδίως την ειρηνική διευθέτηση των ανεπίλυτων συγκρούσεων στην περιοχή.

2. Οι προσπάθειες αυτές διεξάγονται στο πλαίσιο των κοινών αρχών για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, όπως ορίζονται στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, στην Τελική Πράξη του Ελσίνκι του 1975 της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη και σε άλλα συναφή πολυμερή έγγραφα. Τα μέρη αξιοποιούν πλήρως το πολυμερές πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης το οποίο προβλέπει δραστηριότητες συνεργασίας και ανοικτό και ελεύθερο διάλογο, ενισχύοντας τους δεσμούς μεταξύ των ίδιων των χωρών εταίρων.

ΑΡΘΡΟ 9

Ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων

1. Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους για ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων με πλήρη σεβασμό στις αρχές της εθνικής κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Γεωργίας στο πλαίσιο των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων της, καθώς και για την από κοινού διευκόλυνση των προσπαθειών ανασυγκρότησης και συμφιλίωσης μετά τις συγκρούσεις. Μέχρι να εξευρεθεί βιώσιμη λύση όσον αφορά τις συγκρούσεις και χωρίς να θίγονται οι υφιστάμενες δομές για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που συνδέονται με αυτές, η ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων θα αποτελεί ένα από τα κεντρικά θέματα στην ημερήσια διάταξη του πολιτικού διαλόγου μεταξύ των μερών, καθώς και του διαλόγου με άλλους σχετικούς διεθνείς παράγοντες.

2. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της δέσμευσης της Γεωργίας για συμφιλίωση και τις προσπάθειές της να αποκαταστήσει την εδαφική της ακεραιότητα για την επίτευξη μιας ειρηνικής και βιώσιμης επίλυσης των συγκρούσεων, την επίτευξη της πλήρους υλοποίησης της συμφωνίας των έξι σημείων της 12ης Αυγούστου 2008 και των επακόλουθων μέτρων εφαρμογής της, της επιδίωξης πολιτικών μη αναγνώρισης και δέσμευσης που υποστηρίζονται αμοιβαία, της υποστήριξης των Διεθνών συνομιλιών της Γενεύης και του ασφαλούς και αξιοπρεπούς επαναπατρισμού όλων των εσωτερικά εκτοπισθέντων ατόμων και των προσφύγων στον τόπο συνήθους διαμονής τους σύμφωνα με τις αρχές του διεθνούς δικαίου, καθώς και τη σημασία της επιτόπιας διεθνούς συμμετοχής, περιλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της συμμετοχής της ΕΕ.

3. Τα μέρη, σε συνεργασία και με άλλους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς, συντονίζουν τις προσπάθειές τους με σκοπό την ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων στη Γεωργία, καθώς επίσης και τη διευθέτηση ανθρωπιστικών ζητημάτων.

4. Όλες οι προσπάθειες αυτές τηρούν τις κοινές αρχές διατήρησης της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, όπως ορίζονται στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, στην Τελική Πράξη του Ελσίνκι του 1975 της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη και σε άλλα συναφή πολυμερή έγγραφα.

ΑΡΘΡΟ 10

Όπλα μαζικής καταστροφής

1. Τα μέρη θεωρούν ότι η διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής και των φορέων τους, είτε πρόκειται για κρατικούς είτε για μη κρατικούς φορείς, αποτελεί μία από τις σοβαρότερες απειλές κατά της διεθνούς ειρήνης και σταθερότητας. Συνεπώς, τα μέρη συμφωνούν να συνεργασθούν και να συμβάλουν στην καταπολέμηση της διάδοσης ΟΜΚ και των φορέων τους, μεριμνώντας για την πλήρη τήρηση και εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο των διεθνών συνθηκών και συμφωνιών για τον αφοπλισμό και τη μη διάδοση αυτών, καθώς και των άλλων διεθνών υποχρεώσεών τους στον συγκεκριμένο τομέα. Τα μέρη συμφωνούν ότι η παρούσα διάταξη αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της παρούσας συμφωνίας.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν επιπλέον να συνεργάζονται και να συμβάλλουν στην καταπολέμηση της διάδοσης των ΟΜΚ και των φορέων τους:
  - α) μεριμνώντας για την υπογραφή, την επικύρωση ή την προσχώρηση, κατά περίπτωση, και την πλήρη εφαρμογή όλων των άλλων συναφών διεθνών πράξεων· και

  - β) δημιουργώντας ένα αποτελεσματικό σύστημα εθνικών ελέγχων εξαγωγής, το οποίο θα καλύπτει τόσο την εξαγωγή όσο και τη διαμετακόμιση προϊόντων που συνδέονται με τα ΟΜΚ, θα περιλαμβάνει έλεγχο της τελικής χρησιμοποίησης των τεχνολογιών διπλής χρήσης με σκοπό την παραγωγή όπλων μαζικής καταστροφής, και θα προβλέπει αυστηρές κυρώσεις σε περίπτωση παραβιάσεων που διαπιστώνονται κατά τους ελέγχους εξαγωγής.

3. Τα μέρη συμφωνούν να αντιμετωπίσουν αυτά τα ζητήματα στον πολιτικό τους διάλογο.

ΑΡΘΡΟ 11

Φορητά όπλα και ελαφρύς οπλισμός και έλεγχος εξαγωγών συμβατικών όπλων

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η παράνομη κατασκευή, μεταφορά και κυκλοφορία φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού (ΦΟΕΟ), συμπεριλαμβανομένων των πυρομαχικών τους, καθώς και η άμετρη συγκέντρωση, η κακή διαχείριση, τα ανεπαρκώς ασφαλισμένα οπλοστάσια και η ανεξέλεγκτη διάδοσή τους συνιστούν σοβαρή απειλή κατά της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας.
2. Τα μέρη συμφωνούν να τηρούν και να εφαρμόζουν πλήρως τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους για την αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των πυρομαχικών τους, σύμφωνα με τις ισχύουσες διεθνείς συμφωνίες και τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο άλλων διεθνών μέσων που εφαρμόζονται σε αυτόν τον τομέα, όπως το πρόγραμμα δράσης των Ηνωμένων Εθνών για την πρόληψη, την καταπολέμηση και την εξάλειψη της παράνομης διακίνησης φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού υπό όλες τις πτυχές.
3. Τα μέρη αναλαμβάνουν να συνεργαστούν και να διασφαλίσουν τον συντονισμό, τη συμπληρωματικότητα και τη συνέργεια στις προσπάθειές τους για την αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των πυρομαχικών τους και της καταστροφής των πλεονασμάτων αποθεμάτων σε παγκόσμιο, περιφερειακό, υποπεριφερειακό και εθνικό επίπεδο.

4. Επιπλέον, τα μέρη συμφωνούν να συνεχίσουν τη συνεργασία τους στον τομέα του ελέγχου των εξαγωγών συμβατικών όπλων με βάση την κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2008, για τον καθορισμό κοινών κανόνων που διέπουν τον έλεγχο των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού.
5. Τα μέρη συμφωνούν να αντιμετωπίσουν αυτά τα ζητήματα στον πολιτικό τους διάλογο.

ΑΡΘΡΟ 12

Καταπολέμηση της τρομοκρατίας

1. Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη σημασία της καταπολέμησης και της πρόληψης της τρομοκρατίας και συμφωνούν να συνεργάζονται σε διμερές, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο για την πρόληψη και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας σε όλες της τις μορφές και εκδηλώσεις.
2. Τα μέρη συμφωνούν ότι η καταπολέμηση της τρομοκρατίας πρέπει να διεξάγεται με πλήρη σεβασμό του κράτους δικαίου και σε πλήρη συμμόρφωση με το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων του διεθνούς δικαίου για τα δικαιώματα του ανθρώπου, του διεθνούς δικαίου των προσφύγων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, των αρχών του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και όλων των σχετικών διεθνών πράξεων που σχετίζονται με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.

3. Τα μέρη τονίζουν τη σημασία της καθολικής επικύρωσης και της πλήρους εφαρμογής όλων των συμβάσεων και πρωτοκόλλων των Ηνωμένων Εθνών που σχετίζονται με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Τα μέρη συμφωνούν να συνεχίσουν την προώθηση του διαλόγου σχετικά με το σχέδιο της γενικής σύμβασης για τη διεθνή τρομοκρατία και να συνεργάζονται για την εφαρμογή της παγκόσμιας αντιτρομοκρατικής στρατηγικής των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και για όλες τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και των Συμβάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης. Τα μέρη συμφωνούν επίσης να συνεργάζονται για την προώθηση της διεθνούς συναίνεσης σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΑΡΘΡΟ 13

Κράτος δικαίου και σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών

1. Στο πλαίσιο της συνεργασίας τους στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, τα μέρη αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην περαιτέρω προώθηση του κράτους δικαίου, της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας, της πρόσβασης στη δικαιοσύνη και του δικαιώματος για αμερόληπτη δίκη.

2. Τα μέρη θα συνεργάζονται πλήρως ως προς την αποτελεσματική λειτουργία των θεσμών σε τομείς της επιβολής του νόμου και της διοίκησης της δικαιοσύνης.

3. Ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών πρέπει να κατευθύνει τη συνεργασία στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης.

ΑΡΘΡΟ 14

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται προκειμένου να διασφαλίζουν υψηλό επίπεδο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις διεθνείς νομικές πράξεις και πρότυπα και τα πρότυπα της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης, όπως αναφέρονται στο παράρτημα Ι της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 15

Συνεργασία στον τομέα της μετανάστευσης, του ασύλου και της διαχείρισης των συνόρων

1. Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τη σημασία της κοινής διαχείρισης των μεταναστευτικών ρευμάτων μεταξύ των εδαφών τους και καθιερώνουν εκτενή διάλογο για όλα τα ζητήματα που αφορούν τη μετανάστευση, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται η νόμιμη μετανάστευση, η διεθνής προστασία και η καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης, της παράνομης εισαγωγής και διακίνησης ανθρώπων.
2. Η συνεργασία θα βασίζεται σε αξιολόγηση των ειδικών αναγκών η οποία διενεργείται σε αμοιβαία διαβούλευση μεταξύ των μερών και εφαρμόζεται σύμφωνα με την ισχύουσα σχετική νομοθεσία. Η συνεργασία έχει ειδικότερα ως επίκεντρο:
  - α) τα βασικά αίτια και τις συνέπειες της μετανάστευσης·
  - β) τη θέσπιση και εφαρμογή εθνικής νομοθεσίας και πρακτικών όσον αφορά τη διεθνή προστασία, ούτως ώστε να τηρούνται οι διατάξεις της σύμβασης της Γενεύης του 1951 περί του καθεστώτος των προσφύγων και του Πρωτοκόλλου του 1967 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, καθώς και άλλων σχετικών διεθνών πράξεων, όπως η Ευρωπαϊκή Σύμβαση του 1950 για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, και προκειμένου να τηρείται η αρχή της μη «επαναπροώθησης»·

- γ) τους κανόνες εισδοχής, καθώς και τα δικαιώματα και το καθεστώς των προσώπων που γίνονται δεκτά, δίκαιη μεταχείριση και ένταξη των νόμιμων μεταναστών στην κοινωνία, εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και μέτρα για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας·
  - δ) την ενίσχυση της αποτελεσματικής και προληπτικής πολιτικής κατά της παράνομης μετανάστευσης, της παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων τρόπων για την καταπολέμηση των δικτύων παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων και της προστασίας των θυμάτων αυτής της διακίνησης·
  - ε) την εφαρμογή της ρύθμισης συνεργασίας για τη θέσπιση επιχειρησιακής συνεργασίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύννορα των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRONTEX) και του Υπουργείου Εσωτερικών (ΜΙΑ) της Γεωργίας, η οποία υπεγράφη στις 4 Δεκεμβρίου 2008·
  - στ) στους τομείς της ασφάλειας των εγγράφων και της διαχείρισης των συνόρων, θέματα όπως η οργάνωση, η κατάρτιση και οι βέλτιστες πρακτικές, καθώς και άλλα επιχειρησιακά μέτρα.
3. Η συνεργασία μπορεί επίσης να διευκολύνει την κυκλική μετανάστευση προς όφελος της ανάπτυξης.

ΑΡΘΡΟ 16

Κυκλοφορία προσώπων και επανεισδοχή

1. Τα μέρη διασφαλίζουν την πλήρη εφαρμογή:
  - α) της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Γεωργίας για την επανεισδοχή των προσώπων που διαμένουν χωρίς άδεια, η οποία ετέθη σε ισχύ την 1η Μαρτίου 2011· και
  - β) της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Γεωργίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων, η οποία ετέθη σε ισχύ την 1η Μαρτίου 2011.

2. Τα μέρη συνεχίζουν να επιδιώκουν την ενίσχυση της κινητικότητας των πολιτών και λαμβάνουν σταδιακά μέτρα προς τον κοινό στόχο ενός καθεστώτος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης σε εύθετο χρόνο, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι όροι ασφαλούς και με σωστή διαχείριση κινητικότητας, οι οποίοι καθορίστηκαν στο σχέδιο δράσης σε δύο φάσεις για την ελευθέρωση των θεωρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 17

Καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς

1. Τα μέρη συνεργάζονται για την καταπολέμηση και την πρόληψη εγκληματικών και παράνομων δραστηριοτήτων, και ιδίως των διασυνοριακών δραστηριοτήτων, οργανωμένων ή άλλων, όπως:
  - α) η λαθραία διακίνηση και εμπορία ανθρώπων, καθώς και φορητών όπλων και παράνομων ναρκωτικών,
  - β) η λαθραία διακίνηση και εμπορία αγαθών,
  - γ) οι παράνομες οικονομικές και χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, όπως είναι η παραχάραξη, η φοροδιαφυγή και η απάτη των δημόσιων συμβάσεων,
  - δ) η υπεξαίρεση σε έργα χρηματοδοτούμενα από διεθνείς χρηματοδότες,
  - ε) η ενεργή και παθητική διαφθορά, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα,
  - στ) η πλαστογράφηση εγγράφων, η υποβολή ψευδών δηλώσεων, και
  - ζ) το έγκλημα στον κυβερνοχώρο.

2. Τα μέρη ενισχύουν τη διμερή, περιφερειακή και διεθνή συνεργασία μεταξύ οργάνων επιβολής του νόμου, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης συνεργασίας μεταξύ της Europol και των αρμόδιων αρχών της Γεωργίας. Τα μέρη δεσμεύονται να εφαρμόζουν αποτελεσματικά τα σχετικά διεθνή πρότυπα και ιδίως εκείνα που κατοχυρώνονται στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος του 2000 και στα τρία πρωτόκολλά της, καθώς και στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς του 2003.

ΑΡΘΡΟ 18

Παράνομα ναρκωτικά

1. Στο πλαίσιο των αντίστοιχων εξουσιών και αρμοδιοτήτων τους, τα μέρη συνεργάζονται για τη διασφάλιση ισόρροπης και ολοκληρωμένης προσέγγισης του θέματος των ναρκωτικών. Οι πολιτικές και οι δράσεις για τα ναρκωτικά αποσκοπούν στην ενίσχυση των δομών για την πρόληψη και καταπολέμηση των παράνομων ναρκωτικών, στη μείωση της προμήθειας, της διακίνησης και της ζήτησης των παράνομων ναρκωτικών, στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της τοξικομανίας στην υγεία και την κοινωνία προκειμένου να μειωθούν οι επιβλαβείς συνέπειες, καθώς και στην αποτελεσματικότερη πρόληψη της παρεκτροπής των πρόδρομων χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται για την παράνομη παρασκευή ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών.

2. Τα μέρη συμφωνούν σχετικά με τις μεθόδους συνεργασίας που απαιτούνται για την επίτευξη αυτών των στόχων. Τα μέτρα πρέπει να βασίζονται σε από κοινού συμφωνημένες αρχές με βάση τις συναφείς διεθνείς συμβάσεις, καθώς και στη στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά (2013-20), την πολιτική δήλωση για τις κατευθυντήριες γραμμές που πρέπει να ακολουθούνται για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών, που εγκρίθηκε από την εικοστή ειδική σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για τα ναρκωτικά τον Ιούνιο του 1998.

ΑΡΘΡΟ 19

Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

1. Τα μέρη συνεργάζονται ώστε να εμποδίζουν τη χρησιμοποίηση των χρηματοπιστωτικών και των σχετικών μη χρηματοπιστωτικών συστημάτων τους για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες εν γένει, και ιδίως αυτές που σχετίζονται με τα ναρκωτικά, καθώς και για τη χρηματοδότηση τρομοκρατικών ενεργειών.

Η συνεργασία αυτή επεκτείνεται στην κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων ή κεφαλαίων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες.

2. Η συνεργασία στον τομέα αυτόν θα επιτρέψει τις ανταλλαγές σχετικών πληροφοριών εντός του αντίστοιχου νομοθετικού πλαισίου και τη θέσπιση κατάλληλων προτύπων για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ισότιμων με τα πρότυπα που έχουν εγκρίνει οι αρμόδιοι διεθνείς οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό, όπως η Ειδική Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (FATF).

ΑΡΘΡΟ 20

Συνεργασία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας

1. Σε πλήρη συμμόρφωση με τις αρχές που διέπουν την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, όπως προβλέπονται στο άρθρο 12 της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη επιβεβαιώνουν τη σημασία της επιβολής του νόμου και της δικαστικής προσέγγισης όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και συμφωνούν να συνεργάζονται για την πρόληψη και καταστολή της τρομοκρατίας, ιδίως με:

- α) τη διασφάλιση της ποινικοποίησης των τρομοκρατικών εγκλημάτων, σύμφωνα με τον ορισμό που περιλαμβάνεται στην απόφαση πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 28ης Νοεμβρίου 2008 σχετικά με την τροποποίηση της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας,

- β) την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τρομοκρατικές ομάδες και άτομα και τα δίκτυα στήριξής τους, σύμφωνα με το διεθνές και εθνικό δίκαιο, ιδίως όσον αφορά την προστασία δεδομένων και την προστασία της ιδιωτικής ζωής,
- γ) την ανταλλαγή εμπειριών όσον αφορά την πρόληψη και καταστολή της τρομοκρατίας, των μέσων και των μεθόδων τους και των τεχνικών πτυχών τους, καθώς και όσον αφορά την κατάρτιση σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο,
- δ) την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές για την αντιμετώπιση και την καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης και της στρατολόγησης και της προώθησης της αποκατάστασης,
- ε) την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών σχετικά με τη διασυνοριακή κυκλοφορία και τη μετακίνηση υπόπτων για τρομοκρατία, καθώς και όσον αφορά τρομοκρατικές απειλές,
- στ) την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, ιδίως όσον αφορά τις διαδικασίες της ποινικής δικαιοσύνης,
- ζ) τη λήψη μέτρων ενάντια στην απειλή της χημικής, βιολογικής, ραδιολογικής και πυρηνικής τρομοκρατίας και την ανάληψη των μέτρων που είναι αναγκαία για την αποτροπή της απόκτησης, μεταφοράς και χρήσης για τρομοκρατικούς σκοπούς, χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών υλικών, καθώς και για την αποτροπή παράνομων πράξεων ενάντια στη χρήση χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών μονάδων.

2. Η συνεργασία βασίζεται σε σχετικές διαθέσιμες αξιολογήσεις, όπως εκείνες των αρμόδιων οργάνων των Ηνωμένων Εθνών και του Συμβουλίου της Ευρώπης και διεξάγεται με βάση την αμοιβαία διαβούλευση μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ 21

Νομική συνεργασία

1. Τα μέρη συμφωνούν να αναπτύξουν δικαστική συνεργασία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις όσον αφορά τη διαπραγμάτευση, επικύρωση και εφαρμογή πολυμερών συμβάσεων για τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις, και ιδίως των συμβάσεων της Συνδιάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο στον τομέα της διεθνούς νομικής συνεργασίας και επίλυσης των διαφορών, καθώς και για την προστασία των παιδιών.

2. Όσον αφορά τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, τα μέρη προσπαθούν να βελτιώσουν τη συνεργασία για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή βάσει σχετικών πολυμερών συμφωνιών. Αυτό περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, την υπογραφή και εφαρμογή των σχετικών διεθνών πράξεων του ΟΗΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και στενότερη συνεργασία με την Eurojust.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΜΕ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΘΝΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

ΤΜΗΜΑ 1

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 22

Στόχος

Τα μέρη εγκαθιδρύουν ζώνη ελεύθερων συναλλαγών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, βάσει των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, καθώς και εκείνων του άρθρου XXIV της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994 (GATT του 1994).

ΑΡΘΡΟ 23

Πεδίο εφαρμογής και κάλυψη

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν για τις εμπορικές συναλλαγές¹ μεταξύ των μερών.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως «καταγόμενο προϊόν» ή «προϊόν καταγωγής» νοείται κάθε προϊόν που πληροί τους κανόνες καταγωγής του πρωτοκόλλου ΙΙ της παρούσας συμφωνίας.

---

¹ Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ως εμπορεύματα νοούνται τα προϊόντα όπως αναφέρονται στη GATT του 1994, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία. Τα εμπορεύματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας ΠΟΕ για τη γεωργία αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο ως «γεωργικά προϊόντα» ή «προϊόντα».

ΤΜΗΜΑ 2

ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΑΣΜΩΝ, ΤΕΛΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΝ

ΑΡΘΡΟ 24

Ορισμός τελωνειακών δασμών

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, στους «τελωνειακούς δασμούς» περιλαμβάνονται δασμοί ή άλλες επιβαρύνσεις που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή εμπορευμάτων ή συνδέονται με την εισαγωγή ή εξαγωγή εμπορευμάτων, συμπεριλαμβανομένων όλων των μορφών πρόσθετων τελών ή επιβαρύνσεων που εισπράττονται κατά την εισαγωγή ή εξαγωγή. Στους «τελωνειακούς δασμούς» δεν περιλαμβάνονται:

- α) επιβαρύνσεις ισοδύναμες με εσωτερικό φόρο οι οποίες επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 31 της παρούσας συμφωνίας·
- β) δασμοί που επιβάλλονται σύμφωνα με το κεφάλαιο 2 (Μέτρα αποκατάστασης) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας·
- γ) τέλη ή άλλες επιβαρύνσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 30 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 25

Ταξινόμηση εμπορευμάτων

Η ταξινόμηση των εμπορευμάτων κατά τις συναλλαγές μεταξύ των μερών καθορίζεται στην αντίστοιχη δασμολογική ονοματολογία κάθε μέρους βάσει του Εναρμονισμένου Συστήματος του 2012 της Διεθνούς Σύμβασης για το Εναρμονισμένο Σύστημα Περιγραφής και Κωδικοποίησης των Εμπορευμάτων του 1983 (ΕΣ) και των μεταγενέστερων τροποποιήσεων.

ΑΡΘΡΟ 26

Κατάργηση των τελωνειακών δασμών επί των εισαγωγών

1. Τα μέρη εξαλείφουν όλους τους τελωνειακούς δασμούς για εμπορεύματα που προέρχονται από το έτερο μέρος από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας με εξαίρεση τα όσα προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου και με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

2. Τα προϊόντα που αναφέρονται στο παράρτημα II-A της παρούσας συμφωνίας εισάγονται στην Ένωση με απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς εντός των ορίων των δασμολογικών ποσοτώσεων που ορίζονται στο εν λόγω παράρτημα. Ο δασμολογικός συντελεστής του μάλλον ευνοούμενου κράτους (ΜΕΚ) εφαρμόζεται για εισαγωγές που υπερβαίνουν το όριο της ποσόστωσης.
3. Τα προϊόντα που αναφέρονται στο παράρτημα II-B της παρούσας συμφωνίας υπόκεινται σε εισαγωγικό δασμό όταν εισάγονται στην Ένωση με απαλλαγή από τον κατ' αξία συντελεστή του εισαγωγικού δασμού.
4. Η εισαγωγή εμπορευμάτων που προέρχονται από τη Γεωργία και τα οποία αναγράφονται στο παράρτημα II-Γ της παρούσας συμφωνίας υπόκεινται στον μηχανισμό κατά της καταστρατήγησης που ορίζεται στο άρθρο 27 της παρούσας συμφωνίας.
5. Πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη, κατόπιν αιτήσεως ενός εξ αυτών, πραγματοποιούν διαβουλεύσεις για να εξετάσουν το ενδεχόμενο διεύρυνσης του πεδίου απελευθέρωσης των δασμών για τις μεταξύ τους συναλλαγές. Η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα λαμβάνει απόφαση δυνάμει της παρούσας παραγράφου, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 27

Μηχανισμός κατά της καταστρατήγησης για τα γεωργικά προϊόντα και τα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα

1. Τα προϊόντα που αναγράφονται στο παράρτημα II-Γ της παρούσας συμφωνίας υπόκεινται στον μηχανισμό κατά της καταστρατήγησης που ορίζεται στο παρόν άρθρο. Ο μέσος ετήσιος όγκος εισαγωγών από τη Γεωργία στην Ένωση για κάθε κατηγορία των εν λόγω προϊόντων προβλέπεται στο παράρτημα II-Γ της παρούσας συμφωνίας.
2. Όταν ο όγκος των εισαγωγών μίας ή περισσότερων κατηγοριών προϊόντων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ανέρχεται στο 70% του όγκου που αναφέρεται στο παράρτημα II-Γ για οποιοδήποτε δεδομένο έτος που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου, η Ένωση ενημερώνει τη Γεωργία για τον όγκο των εισαγωγών του (των) οικείου(-ων) προϊόντος(-ων). Μετά την κοινοποίηση αυτή και εντός 14 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία ο όγκος των εισαγωγών μίας ή περισσότερων κατηγοριών προϊόντων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ανέρχεται στο 80% του όγκου που αναφέρεται στο παράρτημα II-Γ, η Γεωργία παρέχει στην Ένωση πειστικά επιχειρήματα ότι έχει τη δυνατότητα να παράγει τα προϊόντα που προορίζονται για εξαγωγή στην Ένωση σε ποσότητες μεγαλύτερες από αυτές που προβλέπονται στο παράρτημα II-Γ. Αν οι εν λόγω εισαγωγές ανέλθουν στο 100% του όγκου που αναφέρεται στο παράρτημα II-Γ και ελλείψει πειστικής αιτιολόγησης από τη Γεωργία, η Ένωση δύναται να αναστείλει προσωρινά την προτιμησιακή μεταχείριση των εμπλεκόμενων προϊόντων.

Η αναστολή εφαρμόζεται για περίοδο έξι μηνών και τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης αναστολής της προτιμησιακής μεταχείρισης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Η Ένωση κοινοποιεί εγκαίρως στη Γεωργία όλες τις προσωρινές αναστολές που εγκρίθηκαν δυνάμει της παραγράφου 2.

4. Η Ένωση αίρει την προσωρινή αναστολή πριν από τη λήξη των έξι μηνών από την έναρξη ισχύος της εφόσον η Γεωργία προσκομίσει αξιόπιστα και ικανοποιητικά αποδεικτικά στοιχεία στο πλαίσιο της Επιτροπής Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τα οποία ο όγκος της σχετικής κατηγορίας προϊόντων που εισήχθησαν καθ' υπέρβαση του όγκου που αναφέρεται στο παράρτημα II-Γ της παρούσας συμφωνίας οφείλεται σε αλλαγή του επιπέδου παραγωγικής και εξαγωγικής ικανότητας της Γεωργίας για το (τα) εμπλεκόμενο(-α) προϊόν(-τα).

5. Το παράρτημα II-Γ της παρούσας συμφωνίας δύναται να τροποποιηθεί και ο όγκος να μεταβληθεί βάσει αμοιβαίας συναίνεσης της Ένωσης και της Γεωργίας στο πλαίσιο της Επιτροπής Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα κατόπιν αιτήματος της Γεωργίας, προκειμένου να αντικατοπτρίζονται οι αλλαγές στο επίπεδο παραγωγικής και εξαγωγικής ικανότητας της Γεωργίας για το ή τα σχετικά προϊόντα.

ΑΡΘΡΟ 28

Ρήτρα ακινητοποίησης (Standstill)

Κανένα από τα μέρη δεν μπορεί να εγκρίνει νέους τελωνειακούς δασμούς για εμπορεύματα καταγωγής του εδάφους του άλλου μέρους, ούτε μπορεί να αυξήσει οποιονδήποτε υπάρχοντα τελωνειακό δασμό που εφαρμόζεται κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Αυτό δεν αποκλείει το γεγονός ότι κάθε μέρος μπορεί να διατηρεί ή να αυξάνει έναν τελωνειακό δασμό, όπως εγκρίνεται από το όργανο επίλυσης διαφορών («ΟΕΔ») του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου («ΠΟΕ»).

ΑΡΘΡΟ 29

Τελωνειακοί δασμοί επί των εξαγωγών

Κανένα μέρος δεν εγκρίνει ούτε διατηρεί οποιονδήποτε τελωνειακό δασμό ή φόρο, με εξαίρεση τις εσωτερικές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 30 της παρούσας συμφωνίας, επί των εξαγωγών εμπορευμάτων στο έδαφος κάποιου άλλου μέρους ή σε σχέση με αυτές.

ΑΡΘΡΟ 30

Τέλη και άλλες επιβαρύνσεις

Έκαστο μέρος διασφαλίζει, σύμφωνα με το άρθρο VIII της GATT του 1994 και τις ερμηνευτικές της σημειώσεις, ότι τα παντός είδους τέλη και επιβαρύνσεις, με εξαίρεση τους δασμούς ή άλλα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 26 της παρούσας συμφωνίας, που επιβάλλονται επί των εισαγωγών ή των εξαγωγών εμπορευμάτων ή σε σχέση με αυτές, δεν υπερβαίνουν κατά το ύψος τους το κατά προσέγγιση κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και δεν αποτελούν έμμεση προστασία των εγχώριων εμπορευμάτων ούτε επιβάρυνση των εισαγωγών ή εξαγωγών για φορολογικούς σκοπούς.

ΤΜΗΜΑ 3

ΜΗ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΑΡΘΡΟ 31

Εθνική μεταχείριση

Έκαστο μέρος χορηγεί εθνική μεταχείριση στα εμπορεύματα του άλλου μέρους σύμφωνα με το άρθρο III της GATT του 1994, συμπεριλαμβανομένων των ερμηνευτικών σημειώσεων. Για τον σκοπό αυτό, το άρθρο III της GATT του 1994 και οι ερμηνευτικές σημειώσεις ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και καθίστανται αναπόσπαστο μέρος αυτής.

ΑΡΘΡΟ 32

Περιορισμοί εισαγωγών και εξαγωγών

Κανένα μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί οποιαδήποτε απαγόρευση ή περιορισμό επί των εισαγωγών οποιουδήποτε εμπορεύματος του άλλου μέρους ή επί των εξαγωγών ή των πωλήσεων προς εξαγωγή οποιουδήποτε εμπορεύματος το οποίο προορίζεται για το έδαφος του άλλου μέρους, με την επιφύλαξη τυχόν αντίθετης πρόβλεψης της παρούσας συμφωνίας ή σύμφωνα με το άρθρο XI της GATT του 1994 και τις ερμηνευτικές σημειώσεις. Για τον σκοπό αυτό, το άρθρο XI της GATT του 1994 και οι ερμηνευτικές σημειώσεις ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και καθίστανται αναπόσπαστο μέρος αυτής.

ΤΜΗΜΑ 4

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

ΑΡΘΡΟ 33

Γενικές εξαιρέσεις

Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν ερμηνεύεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να παρεμποδίζει τη θέσπιση ή την επιβολή μέτρων εκ μέρους οποιουδήποτε μέρους σύμφωνα με τα άρθρα XX και XXI της GATT του 1994 και των σχετικών ερμηνευτικών σημειώσεων των εν λόγω άρθρων στο πλαίσιο της GATT του 1994, που έχουν ενσωματωθεί στην παρούσα συμφωνία και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.

ΤΜΗΜΑ 5

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΑΡΘΡΟ 34

Προσωρινή ανάκληση προτιμήσεων

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι η διοικητική συνεργασία και συνδρομή είναι απαραίτητη για την εφαρμογή και τον έλεγχο της προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης που παραχωρείται στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου και επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να καταπολεμήσουν τις παρατυπίες και την απάτη σε τελωνειακά και συναφή θέματα.
2. Όταν ένα μέρος διαπιστώσει, βάσει αντικειμενικών πληροφοριών, αδυναμία του έτερου μέρους να εξασφαλίσει διοικητική συνεργασία ή συνδρομή ή/και παρατυπίες ή απάτη στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου, το ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να αναστείλει προσωρινά τη συγκεκριμένη προτιμησιακή μεταχείριση του (των) αντίστοιχου(-ων) προϊόντος(-ων) σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως αδυναμία εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας ή συνδρομής νοείται, μεταξύ άλλων:

- α) επανειλημμένη αδυναμία τήρησης των υποχρεώσεων για επαλήθευση του χαρακτήρα καταγωγής του (των) εκάστοτε εμπορεύματος(-ων)·
- β) επανειλημμένη άρνηση ή αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην διεξαγωγή ή/και στην κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου του πιστοποιητικού καταγωγής·
- γ) η επανειλημμένη άρνηση ή αδικαιολόγητη καθυστέρηση όσον αφορά την έγκριση της διενέργειας επιτόπιων ελέγχων, ώστε να διαπιστωθεί η γνησιότητα των εγγράφων ή η ακρίβεια των πληροφοριών που σχετίζονται με την παραχώρηση της συγκεκριμένης προτιμησιακής μεταχείρισης.

4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η ύπαρξη παρατυπιών ή απάτης διαπιστώνεται, μεταξύ άλλων, όταν παρατηρείται ραγδαία αύξηση, χωρίς ικανοποιητική εξήγηση, του όγκου των εισαγωγών εμπορευμάτων, η οποία υπερβαίνει το σύνηθες επίπεδο παραγωγικής και εξαγωγικής ικανότητας του άλλου μέρους και η οποία συνδυάζεται με αντικειμενικές πληροφορίες για διάπραξη παρατυπιών ή απάτης.

5. Η εφαρμογή της προσωρινής αναστολής υπόκειται στις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) το μέρος το οποίο διαπιστώνει, βάσει αντικειμενικών πληροφοριών, αδυναμία εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας ή/και παρατυπίες ή απάτη από το έτερο μέρος, ανακοινώνει αμέσως στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα τις διαπιστώσεις του, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, μαζί με αντικειμενικές πληροφορίες και αρχίζει διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της εν λόγω Επιτροπής, βάσει όλων των σχετικών πληροφοριών και των αντικειμενικών στοιχείων, με σκοπό την εξεύρεση λύσης αποδεκτής από αμφότερα τα μέρη.
  - β) όταν τα μέρη διεξάγουν διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της Επιτροπής Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα και αποτυγχάνουν να συμφωνήσουν επί μιας αποδεκτής λύσης εντός τριών μηνών από την ανακοίνωση, το ενδιαφερόμενο μέρος δύναται να αναστείλει προσωρινά τη σχετική προτιμησιακή μεταχείριση του (των) συγκεκριμένου(-ων) εμπορεύματος(-ων). Η προσωρινή αναστολή κοινοποιείται αμέσως στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα.

γ) οι προσωρινές αναστολές βάσει του παρόντος άρθρου περιορίζονται στο επίπεδο που είναι αναγκαίο για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων του ενδιαφερόμενου μέρους. Δεν διαρκούν περισσότερο από ένα εξάμηνο, το οποίο μπορεί να ανανεωθεί εάν κατά την ημερομηνία λήξης του δεν υπάρχει καμία μεταβολή όσον αφορά τις συνθήκες που προκάλεσαν την αρχική αναστολή. Αποτελούν αντικείμενο περιοδικών διαβουλεύσεων στο πλαίσιο της Επιτροπής Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα με σκοπό ιδίως την κατάργησή τους μόλις παύσουν να συντρέχουν οι λόγοι που τις επέβαλαν.

6. Κάθε μέρος δημοσιεύει, σύμφωνα με τις εσωτερικές διαδικασίες του, ανακοινώσεις προς τους εισαγωγείς όσον αφορά κάθε κοινοποίηση που αναφέρεται στην παράγραφο 5 στοιχείο α), απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 5 στοιχείο β), και παράταση ή κατάργηση που αναφέρεται στην παράγραφο 5 στοιχείο γ).

Διαχείριση διοικητικών σφαλμάτων

Στην περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές διαπράξουν σφάλμα κατά τη διαχείριση του προτιμησιακού συστήματος εξαγωγών, και ειδικότερα κατά την εφαρμογή των διατάξεων του πρωτοκόλλου Ι της παρούσας συμφωνίας σχετικά με τον ορισμό των «καταγόμενων προϊόντων» ή «προϊόντων καταγωγής» και τις μεθόδους διοικητικής συνεργασίας, και εφόσον το σφάλμα αυτό έχει επιπτώσεις στους εισαγωγικούς δασμούς, το μέρος που υφίσταται τις επιπτώσεις αυτές δύναται να ζητήσει από την Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, να εξετάσει τις δυνατότητες θέσπισης όλων των κατάλληλων μέτρων με σκοπό τη διόρθωση της κατάστασης.

ΑΡΘΡΟ 36

Συμφωνίες με άλλες χώρες

1. Η παρούσα συμφωνία δεν αποκλείει τη διατήρηση ή την εγκαθίδρυση τελωνειακών ενώσεων, ζωνών ελεύθερων συναλλαγών ή καθεστώτων διασυνοριακών εμπορικών συναλλαγών, εφόσον δεν αλλοιώνονται οι εμπορικές ρυθμίσεις που προβλέπει η παρούσα συμφωνία.
2. Τα μέρη διενεργούν διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της Επιτροπής Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, κατόπιν αιτήσεως ενός εκ των μερών, όσον αφορά συμφωνίες για τη δημιουργία τελωνειακών ενώσεων ή ζωνών ελευθέρων συναλλαγών ή καθεστώτων διασυνοριακών εμπορικών συναλλαγών και για άλλα σημαντικά θέματα που συνδέονται με την αντίστοιχη εμπορική πολιτική τους έναντι τρίτων χωρών. Ειδικότερα, σε περίπτωση προσχώρησης τρίτης χώρας στην ΕΕ, διενεργούνται οι εν λόγω διαβουλεύσεις για να διασφαλιστεί ότι ελήφθησαν υπόψη τα αμοιβαία συμφέροντα της Ένωσης και της Γεωργίας που αναφέρονται στην παρούσα συμφωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΜΕΤΡΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ 1

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 37

Γενικές διατάξεις

1. Τα μέρη διατηρούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου XIX της GATT του 1994 και της συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ («Συμφωνία για τα μέτρα διασφάλισης») και του άρθρου 5 της συμφωνίας για τη γεωργία που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας του ΠΟΕ («Συμφωνία για τη γεωργία»).

2. Οι προτιμησιακοί κανόνες καταγωγής που θεσπίστηκαν δυνάμει του κεφαλαίου 1 (Εθνική μεταχείριση και πρόσβαση εμπορευμάτων στην αγορά) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας δεν εφαρμόζονται στο παρόν τμήμα.

3. Οι διατάξεις του παρόντος τμήματος δεν υπόκεινται στις διατάξεις του κεφαλαίου 14 (Επίλυση διαφορών) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 38

Διαφάνεια

1. Το μέρος που κινεί έρευνα διασφάλισης κοινοποιεί στο άλλο μέρος την έναρξη τέτοιας έρευνας εφόσον αυτό το τελευταίο έχει ουσιαστικό οικονομικό συμφέρον.

2. Παρά τις διατάξεις του άρθρου 37 της παρούσας συμφωνίας, κατόπιν αιτήματος του έτερου μέρους, το μέρος που κινεί έρευνα διασφάλισης και σκοπεύει να εφαρμόσει μέτρα διασφάλισης παρέχει αμέσως στο άλλο μέρος, με ειδική γραπτή κοινοποίηση, όλες τις σχετικές πληροφορίες που οδηγούν στην έναρξη έρευνας διασφάλισης και την επιβολή μέτρων διασφάλισης, και εφόσον είναι σκόπιμο, πληροφορίες σχετικά με την έναρξη έρευνας διασφάλισης, τις προσωρινές διαπιστώσεις και τις τελικές διαπιστώσεις της έρευνας, και προβλέπει τη δυνατότητα διαβουλεύσεων με το έτερο μέρος.

3. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, θεωρείται ότι ένα μέρος έχει ουσιαστικό οικονομικό συμφέρον, όταν συγκαταλέγεται μεταξύ των πέντε μεγαλύτερων προμηθευτών του εισαγόμενου προϊόντος κατά τα αμέσως προηγούμενα τρία έτη, βάσει του όγκου ή της αξίας του σε απόλυτες τιμές.

ΑΡΘΡΟ 39

Εφαρμογή μέτρων

1. Κατά την επιβολή μέτρων διασφάλισης, τα μέρη προσπαθούν να τα επιβάλουν κατά τρόπο που επηρεάζει λιγότερο τις διμερείς εμπορικές συναλλαγές τους.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εάν ένα μέρος θεωρεί ότι πληρούνται οι νομικές απαιτήσεις για την επιβολή οριστικών μέτρων διασφάλισης και προτίθεται να επιβάλλει τέτοια μέτρα ενημερώνει το έτερο μέρος και παρέχει στο τελευταίο τη δυνατότητα διεξαγωγής διμερών διαβουλεύσεων. Εάν δεν επιτευχθεί ικανοποιητική λύση εντός 30 ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης, το εισάγον μέρος δύναται να θεσπίσει τα κατάλληλα μέτρα για την επίλυση του προβλήματος.

ΤΜΗΜΑ 2

ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΝΤΑΜΠΙΝΓΚ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΑΡΘΡΟ 40

Γενικές διατάξεις

1. Τα μέρη διατηρούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου VI της GATT του 1994, της συμφωνίας περί εφαρμογής του άρθρου VI της GATT του 1994, που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1A της συμφωνίας ΠΟΕ (η «Συμφωνία αντιντάμπινγκ») και της συμφωνίας για τις επιδοτήσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα, που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1A της συμφωνίας ΠΟΕ («η Συμφωνία ΕΑΜ»).
2. Οι προτιμησιακοί κανόνες καταγωγής που θεσπίστηκαν δυνάμει του κεφαλαίου 1 (Εθνική μεταχείριση και πρόσβαση εμπορευμάτων στην αγορά) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας δεν εφαρμόζονται στο παρόν τμήμα.
3. Οι διατάξεις του παρόντος τμήματος δεν υπόκεινται στις διατάξεις του κεφαλαίου 14 (Επίλυση διαφορών) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 41

Διαφάνεια

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι οι δασμοί αντιντάμπινγκ και τα αντισταθμιστικά μέτρα πρέπει να χρησιμοποιούνται με πλήρη σεβασμό των απαιτήσεων της συμφωνίας αντιντάμπινγκ και της συμφωνίας EAM αντίστοιχα και ότι πρέπει να βασίζονται σε ένα δίκαιο και διαφανές σύστημα.
2. Τα μέρη εξασφαλίζουν, αμέσως μετά την επιβολή προσωρινών μέτρων και πριν από τη λήψη της τελικής απόφασης, την πλήρη και έγκυρη αποκάλυψη όλων των ουσιαστικών περιστατικών και παρατηρήσεων που αποτελούν τη βάση της απόφασης για την εφαρμογή μέτρων, με την επιφύλαξη του άρθρου 6.5 της συμφωνίας αντιντάμπινγκ και του άρθρου 12.4 της συμφωνίας EAM. Οι κοινοποιήσεις πραγματοποιούνται γραπτώς και παρέχουν στους ενδιαφερομένους επαρκή χρόνο για τη διατύπωση των παρατηρήσεών τους.
3. Εφόσον η διεξαγωγή της έρευνας δεν επιβραδύνεται άσκοπα δίνεται στους ενδιαφερομένους ευκαιρία ακρόασης προκειμένου να εκφράσουν τις απόψεις τους στη διάρκεια των ερευνών αντιντάμπινγκ και ερευνών κατά των επιδοτήσεων.

ΑΡΘΡΟ 42

Συνεκτίμηση του δημόσιου συμφέροντος

Μέτρα αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικοί δασμοί μπορούν να εφαρμοστούν από ένα μέρος στην περίπτωση που, βάσει των πληροφοριών που καθίστανται διαθέσιμες κατά την έρευνα, μπορεί να συναχθεί σαφώς το συμπέρασμα ότι η εφαρμογή τέτοιων μέτρων αντιβαίνει στο δημόσιο συμφέρον. Ο καθορισμός του δημόσιου συμφέροντος στηρίζεται σε εκτίμηση όλων των διαφόρων συμφερόντων συνολικά, καθώς και των συμφερόντων του εγχώριου κλάδου παραγωγής, των χρηστών, των καταναλωτών και των εισαγωγέων στον βαθμό που έχουν παράσχει σχετικές πληροφορίες στις αρχές που διενεργούν την έρευνα.

ΑΡΘΡΟ 43

Κανόνας του χαμηλότερου δασμού

Εάν ένα μέρος αποφασίσει να επιβάλει προσωρινό ή οριστικό δασμό αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικό δασμό, το ποσό του δασμού αυτού δεν υπερβαίνει το περιθώριο ντάμπινγκ ή το συνολικό ποσό αντισταθμίσιμων επιδοτήσεων, αλλά πρέπει να είναι χαμηλότερο από το περιθώριο ντάμπινγκ ή το συνολικό ποσό αντισταθμίσιμων επιδοτήσεων εάν ο συγκεκριμένος χαμηλότερος δασμός είναι επαρκής ώστε να αποτρέπεται η ζημία για τον εγχώριο κλάδο παραγωγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ, ΤΥΠΟΙΗΣΗ, ΜΕΤΡΟΛΟΓΙΑ, ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 44

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στην ανάπτυξη, τη θέσπιση και την εφαρμογή προτύπων, τεχνικών κανονισμών και διαδικασιών αξιολόγησης της συμμόρφωσης, όπως ορίζονται στη συμφωνία για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο, που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ (η «συμφωνία ΤΕΕ»), τα οποία μπορούν να επηρεάσουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα, όπως ορίζονται στο παράρτημα Α της συμφωνίας για την εφαρμογή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ (η «συμφωνία ΥΦΠ»), ούτε στις προδιαγραφές προμηθειών που καταρτίζονται από τις δημόσιες αρχές για τις απαιτήσεις ίδιας παραγωγής ή κατανάλωσης.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ορισμοί του παραρτήματος 1 της συμφωνίας ΤΕΕ.

ΑΡΘΡΟ 45

Βεβαίωση της συμφωνίας ΤΕΕ

Τα μέρη επιβεβαιώνουν τα μεταξύ τους ισχύοντα δικαιώματα και υποχρεώσεις δυνάμει της συμφωνίας ΤΕΕ, η οποία ενσωματώνεται στην παρούσα συμφωνία και καθίσταται μέρος αυτής.

ΑΡΘΡΟ 46

Τεχνική συνεργασία

1. Τα μέρη εντείνουν τη συνεργασία τους στον τομέα των προτύπων, των τεχνικών κανονισμών, της μετρολογίας, της εποπτείας της αγοράς, της διαπίστευσης και των συστημάτων αξιολόγησης της συμμόρφωσης αποβλέποντας στην αύξηση της αμοιβαίας κατανόησης των αντίστοιχων συστημάτων τους και στη διευκόλυνση της πρόσβασης στις αντίστοιχες αγορές τους. Για τον σκοπό αυτό, μπορούν να καθιερώσουν κανονιστικούς διαλόγους τόσο σε οριζόντιο όσο και σε τομεακό επίπεδο.

2. Στη μεταξύ τους συνεργασία, τα μέρη επιδιώκουν να προσδιορίζουν, να αναπτύσσουν και να προωθούν πρωτοβουλίες διευκόλυνσης του εμπορίου οι οποίες μπορούν, μεταξύ άλλων, να περιλαμβάνουν:

- α) την ενίσχυση της κανονιστικής συνεργασίας μέσω ανταλλαγής δεδομένων και εμπειριών, καθώς και της επιστημονικής και τεχνικής συνεργασίας, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των τεχνικών κανονισμών τους, των προτύπων, των δοκιμών, της εποπτείας της αγοράς, της αξιολόγησης της συμμόρφωσης και της διαπίστευσης, και της αποτελεσματικής χρήσης των κανονιστικών πόρων·
- β) την προώθηση και την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των αντίστοιχων οργανισμών τους, του δημοσίου ή/και του ιδιωτικού τομέα, που είναι αρμόδιοι για τη μετρολογία, την τυποποίηση, την εποπτεία της αγοράς, την αξιολόγηση της συμμόρφωσης και τη διαπίστευση·
- γ) την προώθηση της ανάπτυξης υποδομής για την ποιότητα στον τομέα της τυποποίησης, της μετρολογίας, της διαπίστευσης, της αξιολόγησης της συμμόρφωσης και του συστήματος εποπτείας της αγοράς στη Γεωργία·
- δ) την προώθηση της συμμετοχής της Γεωργίας στις εργασίες των σχετικών ευρωπαϊκών οργανισμών·
- ε) την εξεύρεση λύσεων για την αντιμετώπιση τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο, εφόσον ανακύπτουν· και

στ) κατά περίπτωση, την ανάληψη προσπαθειών για τον συντονισμό των θέσεών τους σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος σε διεθνείς εμπορικούς και ρυθμιστικούς οργανισμούς όπως ο ΠΟΕ και η Οικονομική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (UNECE).

ΑΡΘΡΟ 47

Προσέγγιση των τεχνικών κανονισμών, των προτύπων και της αξιολόγησης της συμμόρφωσης

1. Έχοντας υπόψη τις προτεραιότητές της όσον αφορά την προσέγγιση σε διάφορους τομείς, η Γεωργία λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να επιτύχει σταδιακά την προσέγγιση με τους τεχνικούς κανονισμούς, τα πρότυπα, τη μετρολογία, τη διαπίστευση, την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, τα αντίστοιχα συστήματα και το σύστημα εποπτείας της αγοράς της Ένωσης και δεσμεύεται να τηρεί τις αρχές και τις πρακτικές που καθορίζονται στο σχετικό ενωσιακό κερτημένο (ενδεικτικός κατάλογος παρατίθεται στο παράρτημα III-B της παρούσας συμφωνίας). Κατάλογος των μέτρων προσέγγισης παρατίθεται στο παράρτημα III-A της παρούσας συμφωνίας, ο οποίος δύναται να τροποποιηθεί με απόφαση της Επιτροπής Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας.

2. Προκειμένου να επιτύχει αυτούς τους στόχους, η Γεωργία:
  - α) έχοντας υπόψη τις προτεραιότητές της, να προσεγγίσει σταδιακά τη νομοθεσία της στο σχετικό ενωσιακό κεκτημένο, και
  - β) να επιτύχει και να διατηρήσει το αναγκαίο επίπεδο διοικητικής και θεσμικής αποτελεσματικότητας για την παροχή ενός αποτελεσματικού και διαφανούς συστήματος που απαιτείται για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου.
3. Η Γεωργία αποφεύγει να τροποποιεί την οριζόντια και τομεακή νομοθεσία της στους τομείς προτεραιότητας όπου θα υπάρξει εναρμόνιση των νομικών ρυθμίσεων, με εξαίρεση τη σταδιακή προσέγγιση της εν λόγω νομοθεσίας προς το αντίστοιχο ενωσιακό κεκτημένο και τη διατήρηση της εν λόγω εναρμόνισης, και κοινοποιεί στην Ένωση τις εν λόγω αλλαγές στην εγχώρια νομοθεσία της.
4. Η Γεωργία εξασφαλίζει και διευκολύνει τη συμμετοχή των σχετικών εθνικών οργανισμών της σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης, νόμιμης και βασικής μετρολογίας και αξιολόγησης της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένης της διαπίστευσης, σύμφωνα τους αντίστοιχους τομείς δραστηριότητας των εν λόγω οργανισμών και το καθεστώς μέλους τους παρέχει.

5. Προκειμένου να ολοκληρώσει το σύστημα τυποποίησής της, η Γεωργία καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να εξασφαλίσει ότι ο φορέας τυποποίησής της:

- α) μεταφέρει σταδιακά το σύνολο των ευρωπαϊκών προτύπων (EN) ως εθνικά πρότυπα, περιλαμβανομένων των εναρμονισμένων ευρωπαϊκών προτύπων, των οποίων η εθελούσια χρήση αποτελεί τεκμήριο συμμόρφωσης με τη νομοθεσία της Ένωσης που μεταφέρεται στο εθνικό δίκαιο της Γεωργίας,
- β) ταυτόχρονα με αυτήν τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, καταργεί τα μη συμβατά εθνικά πρότυπα,
- γ) εκπληρώνει σταδιακά όλες τις άλλες προϋποθέσεις του πλήρους μέλους των ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης.

ΑΡΘΡΟ 48

Συμφωνία σχετικά με τη διαπίστωση της συμμόρφωσης και την αποδοχή βιομηχανικών προϊόντων
(ΣΔΣΑ)

Τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν τελικά να προσθέσουν, ως πρωτόκολλο στην παρούσα συμφωνία, συμφωνία σχετικά με τη διαπίστωση της συμμόρφωσης και την αποδοχή βιομηχανικών προϊόντων (ΣΔΣΑ) που θα καλύπτει έναν ή περισσότερους συμφωνημένους τομείς, μόλις επαληθευθεί από την Ένωση ότι η σχετική τομεακή και οριζόντια νομοθεσία, καθώς και οι θεσμοί και τα πρότυπα της Γεωργίας έχουν πλήρως ευθυγραμμιστεί με εκείνα της Ένωσης. Η ΣΔΣΑ θα προβλέπει ότι οι συναλλαγές εμπορευμάτων μεταξύ των μερών στους τομείς τους οποίους καλύπτει, λαμβάνουν χώρα υπό τους ίδιους όρους με εκείνους που εφαρμόζονται στις συναλλαγές τέτοιων εμπορευμάτων μεταξύ των κρατών μελών.

ΑΡΘΡΟ 49

Σήμανση και τοποθέτηση ετικέτας

1 Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 47 και 48 της παρούσας συμφωνίας, όσον αφορά τους τεχνικούς κανονισμούς σχετικά με τη σήμανση και την τοποθέτηση ετικέτας ή τις απαιτήσεις σήμανσης, τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τις αρχές του κεφαλαίου 2.2 της συμφωνίας ΤΕΕ, βάσει των οποίων οι εν λόγω απαιτήσεις δεν εκπονούνται, εγκρίνονται ή εφαρμόζονται με σκοπό ή με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν περιττά εμπόδια στις διεθνείς συναλλαγές. Για τον σκοπό αυτό, αυτές οι απαιτήσεις σήμανσης ή τοποθέτησης ετικέτας δεν περιορίζουν το εμπόριο σε βαθμό μεγαλύτερο από τον απαιτούμενο για την επίτευξη θεμιτού στόχου, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων που θα δημιουργούσε η μη υλοποίηση του στόχου.

2. Σε ό,τι αφορά την υποχρεωτική σήμανση ή τοποθέτηση ετικέτας, τα μέρη συμφωνούν:

- α) ότι θα προσπαθούν να ελαχιστοποιούν τις ανάγκες τους για σήμανση ή τοποθέτηση ετικέτας, εκτός εάν απαιτείται για την υιοθέτηση του ενωσιακού κεκτημένου σε αυτόν τον τομέα και για την προστασία της υγείας, της ασφάλειας ή του περιβάλλοντος, ή για άλλους εύλογους σκοπούς δημόσιας πολιτικής·
- β) ότι ένα μέρος μπορεί να καθορίζει τη μορφή της σήμανσης ή της ετικέτας, αλλά δεν απαιτεί την έγκριση, την καταχώριση ή την πιστοποίηση των σημάτων· και

- γ) ότι τα μέρη διατηρούν το δικαίωμα να απαιτούν την αναγραφή των πληροφοριών στη σήμανση ή στην ετικέτα σε μια συγκεκριμένη γλώσσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΑΡΘΡΟ 50

Στόχος

1. Στόχος του παρόντος κεφαλαίου είναι να διευκολύνεται το εμπόριο προϊόντων που καλύπτονται από μέτρα υγειονομικής και φυτουγειονομικής προστασίας (μέτρα ΥΦΠ), περιλαμβανομένων όλων των μέτρων που αναγράφονται στο παράρτημα IV της παρούσας συμφωνίας, μεταξύ των μερών, και παράλληλα να διαφυλάσσεται η δημόσια υγεία, η υγεία των ζώων και των φυτών, με:
  - α) τη διασφάλιση πλήρους διαφάνειας όσον αφορά τα μέτρα που εφαρμόζονται στο εμπόριο και αναγράφονται στο παράρτημα IV της παρούσας συμφωνίας·
  - β) την προσέγγιση του κανονιστικού συστήματος της Γεωργίας με εκείνο της Ένωσης·

- γ) την αναγνώριση του καθεστώτος υγείας των ζώων και φυτών των μερών και την εφαρμογή της αρχής της περιφερειοποίησης·
  - δ) την καθιέρωση μηχανισμού για την αναγνώριση της ισοδυναμίας των μέτρων που εφαρμόζει ένα μέρος και αναγράφονται στο παράρτημα IV της παρούσας συμφωνίας·
  - ε) τη συνέχιση της εφαρμογής της συμφωνίας ΥΦΠ·
  - στ) την καθιέρωση μηχανισμών και διαδικασιών για τη διευκόλυνση του εμπορίου· και
  - ζ) τη βελτίωση της επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ των μερών σχετικά με τα μέτρα που αναγράφονται στο παράρτημα IV της παρούσας συμφωνίας.
2. Το παρόν κεφάλαιο στοχεύει επίσης στην επίτευξη αμοιβαίας συναίνεσης μεταξύ των μερών σχετικά με τα πρότυπα της ορθής μεταχείρισης των ζώων.

ΑΡΘΡΟ 51

Πολυμερείς υποχρεώσεις

Τα μέρη επιβεβαιώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις συμφωνίες ΠΟΕ και, ιδίως, τη συμφωνία ΥΦΠ.

ΑΡΘΡΟ 52

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε όλα τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα ενός μέρους τα οποία μπορούν, άμεσα ή έμμεσα, να επηρεάσουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών, περιλαμβανομένων όλων των μέτρων που απαριθμούνται στο παράρτημα IV της παρούσας συμφωνίας. Το εν λόγω πεδίο εφαρμογής δεν θίγει το πεδίο εφαρμογής της εναρμόνισης που αναφέρεται στο άρθρο 55 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 53

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας»: τα μέτρα όπως ορίζονται στην παράγραφο 1 του παραρτήματος Α της συμφωνίας ΥΦΠ (μέτρα ΥΦΠ)·
2. «ζώα»: τα ζώα, όπως ορίζονται στον Κώδικα υγείας χερσαίων ζώων ή στον Κώδικα υγείας υδρόβιων οργανισμών του Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων (ΟΙΕ) αντίστοιχα·
3. «ζωικά προϊόντα»: τα προϊόντα ζωικής προέλευσης, περιλαμβανομένων των προϊόντων υδρόβιων ζώων, όπως ορίζονται στον Κώδικα υγείας υδρόβιων οργανισμών του ΟΙΕ·
4. «ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο»: ολόκληρα πτώματα ή μέρη πτωμάτων ζώων, προϊόντα ζωικής προέλευσης ή άλλα προϊόντα που λαμβάνονται από ζώα και δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, όπως απαριθμούνται στο Μέρος 2 (II) του παραρτήματος IV-A της παρούσας συμφωνίας·

5. «φυτά»: τα ζώντα φυτά και συγκεκριμένα ζώντα μέρη αυτών, συμπεριλαμβανομένων των σπόρων και του βλαστοπλάσματος:

- α) οι καρποί, υπό τη βοτανική τους έννοια, άλλοι από τους διατηρημένους σε βαθεία ψύξη·
- β) τα λαχανικά, άλλα από τα διατηρημένα σε βαθεία ψύξη·
- γ) οι κόνδυλοι, οι ρίζες, οι βολβοί, τα ριζώματα·
- δ) τα κομμένα άνθη·
- ε) τα κλαδιά με φύλλωμα·
- στ) τα κομμένα δένδρα με φύλλωμα·
- ζ) οι καλλιέργειες φυτικών ιστών·
- η) φύλλα, φυλλώματα·
- θ) ζωντανή γύρη· και
- ι) οφθαλμοί, μοσχεύματα και εμβόλια

6. «φυτικά προϊόντα»: τα προϊόντα φυτικής προέλευσης που δεν έχουν υποστεί επεξεργασία ή δεν έχουν υποβληθεί σε απλή προπαρασκευή, εφόσον δεν πρόκειται για φυτά, που καθορίζονται στο παράρτημα IV-A, Μέρος 3 της παρούσας συμφωνίας·
7. «σπόροι προς σπορά»: οι σπόροι κατά τη βοτανική έννοια, που προορίζονται για φύτευση·
8. «παράσιτα»: κάθε είδος, στέλεχος ή βιότυπος φυτού, ζώο ή παθογόνος οργανισμός, επιβλαβείς για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα (επιβλαβείς οργανισμοί)·
9. «προστατευμένες ζώνες»: οι ζώνες κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο η) της οδηγίας 2000/29/EK του Συμβουλίου, της 8ης Μαΐου 2000, περί μέτρων κατά της εισαγωγής στην Κοινότητα οργανισμών επιβλαβών για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα και κατά της εξάπλωσής τους στο εσωτερικό της Κοινότητας·
10. «ασθένεια ζώων»: κάθε κλινική ή παθολογική εκδήλωση μόλυνσης σε ζώα·
11. «ασθένεια υδατοκαλλιέργειας»: κάθε κλινική ή μη κλινική μόλυνση με έναν ή περισσότερους αιτιολογικούς παράγοντες των ασθενειών που αναφέρονται στον Κώδικα υγείας υδρόβιων οργανισμών του ΟΙΕ·
12. «μόλυνση ζώων»: η κατάσταση κατά την οποία τα ζώα διατηρούν μολυσματικό παράγοντα με ή χωρίς την παρουσία κλινικής ή παθολογικής εκδήλωσης μόλυνσης·

13. «πρότυπα ορθής μεταχείρισης των ζώων»: τα πρότυπα για την προστασία των ζώων, όπως εκπονήθηκαν και εφαρμόστηκαν από τα μέρη και, ανάλογα με την περίπτωση, σε συμφωνία με τα πρότυπα ΟΙΕ·
14. «ενδεδειγμένο επίπεδο υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας»: το ενδεδειγμένο επίπεδο υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, όπως ορίζεται στην παράγραφο 5 του παραρτήματος Α της συμφωνίας ΥΦΠ·
15. «περιφέρεια»: όσον αφορά την υγεία των ζώων, μια «ζώνη» ή «περιφέρεια», όπως ορίζονται στον Κώδικα υγείας χερσαίων ζώων του ΟΙΕ και όσον αφορά τις υδατοκαλλιέργειες, μια «ζώνη», όπως ορίζεται στον Κώδικα υγείας υδρόβιων οργανισμών του ΟΙΕ. Για την Ένωση, ο όρος «έδαφος» ή «χώρα» σημαίνει το έδαφος της Ένωσης·
16. «περιοχή απαλλαγμένη από επιβλαβείς οργανισμούς»: η ζώνη στην οποία δεν εμφανίζεται κρούσμα επιβλαβών οργανισμών όπως αποδεικνύεται από επιστημονικά στοιχεία και όπου, ενδεχομένως, αυτός ο όρος αναγνωρίζεται επισήμως·
17. «περιφερειοποίηση»: η έννοια της διαίρεσης σε περιφέρειες όπως περιγράφεται στο άρθρο 6 της συμφωνίας ΥΦΠ·

18. «αποστολή ζώων ή ζωικών προϊόντων»: ο αριθμός ζώων ή η ποσότητα ζωικών προϊόντων του ίδιου είδους, που καλύπτεται από το ίδιο πιστοποιητικό ή έγγραφο, που αποστέλλεται με το ίδιο μέσο μεταφοράς, από έναν μόνον αποστολέα και κατάγεται από το ίδιο εξάγον μέρος ή περιοχή(-ές) του εξαγοντος μέρους. Μια αποστολή ζώων δύναται να αποτελείται από ένα ή περισσότερα εμπορεύματα ή παρτίδες·
19. «αποστολή φυτών ή φυτικών προϊόντων»: η ποσότητα φυτών, φυτικών προϊόντων ή/και άλλων ειδών που μεταφέρονται από ένα συμβαλλόμενο μέρος σε ένα άλλο και καλύπτονται, κατά περίπτωση από ενιαίο φυτοϋγειονομικό πιστοποιητικό. Μια αποστολή δύναται να αποτελείται από ένα ή περισσότερα εμπορεύματα ή παρτίδες·
20. «παρτίδα»: σύνολο μονάδων του ίδιου εμπορεύματος, αναγνωρίσιμο από την ομοιογένεια της σύνθεσης και της προέλευσής του, και το οποίο αποτελεί μέρος μιας αποστολής·
21. «ισοδυναμία για λόγους εμπορίου» (ισοδυναμία): σημαίνει ότι τα μέτρα που αναγράφονται στο παράρτημα IV και εφαρμόζονται στο εξάγον μέρος, είτε αυτά διαφέρουν είτε όχι από τα μέτρα που αναγράφονται στο παράρτημα IV και εφαρμόζονται στο εισάγον μέρος, εξασφαλίζουν κατάλληλο επίπεδο προστασίας του εισάγοντος μέρους ή αποδεκτό επίπεδο κινδύνου·
22. «τομέας»: η δομή της παραγωγής και του εμπορίου για ένα προϊόν ή μία κατηγορία προϊόντων σε ένα μέρος·

23. «υποτομέας»: ένα σαφώς οριζόμενο και ελεγχόμενο τμήμα ενός τομέα·
24. «εμπόρευμα»: τα προϊόντα ή αντικείμενα που αναφέρονται στα σημεία 2 έως 7·
25. «ειδική άδεια εισαγωγής»: μια επίσημη εκ των προτέρων άδεια την οποία οι αρμόδιες αρχές του εισάγοντος μέρους απευθύνουν σε έναν συγκεκριμένο εισαγωγέα και από την οποία εξαρτάται η εισαγωγή μιας ή πολλαπλών αποστολών εμπορεύματος προερχόμενου από το εξάγον μέρος, εντός του πλαισίου εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου·
26. «εργάσιμες ημέρες»: οι ημέρες της εβδομάδας, πλην της Κυριακής, του Σαββάτου και των δημόσιων αργιών ενός από τα μέρη·
27. «επιθεώρηση»: η εξέταση κάθε σημείου που αφορά τις ζωοτροφές, τα τρόφιμα, την υγεία και τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα σημεία αυτά πληρούν τις νομικές απαιτήσεις της νομοθεσίας περί ζωοτροφών και τροφίμων και ανταποκρίνονται στους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων·
28. «επιθεώρηση της υγείας των φυτών»: η επίσημη οπτική εξέταση φυτών, φυτικών προϊόντων ή άλλων ρυθμιζόμενων αντικειμένων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υπάρχουν παράσιτα ή/και να καθοριστεί η συμμόρφωση με τους φυτοϋγειονομικούς κανονισμούς·

29. «επαλήθευση»: ο έλεγχος, μέσω εξέτασης και διερεύνησης αντικειμενικών στοιχείων του κατά πόσον έχουν τηρηθεί συγκεκριμένες απαιτήσεις.

ΑΡΘΡΟ 54

Αρμόδιες αρχές

Τα μέρη ενημερώνονται αμοιβαία σχετικά με τη δομή, την οργάνωση και τον καταμερισμό αρμοδιοτήτων των αρμόδιων αρχών τους κατά την πρώτη συνεδρίαση της υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής υποεπιτροπής- («υποεπιτροπή ΥΦΠ») που αναφέρεται στο άρθρο 65 της παρούσας συμφωνίας. Τα μέρη ενημερώνονται αμοιβαία για κάθε αλλαγή στη δομή, την οργάνωση και την κατανομή των αρμοδιοτήτων των αρμόδιων αρχών, καθώς και για τα σημεία επαφής που αφορούν τις εν λόγω αρμόδιες αρχές.

Σταδιακή προσέγγιση των νομοθεσιών

1. Η Γεωργία συνεχίζει τη σταδιακή προσέγγιση των μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, των μέτρων για την ορθή μεταχείριση των ζώων, καθώς και άλλων νομοθετικών μέτρων όπως ορίζονται στο παράρτημα IV της παρούσας συμφωνίας με αυτά της Ένωσης σύμφωνα με τις αρχές και τη διαδικασία που καθορίζονται στο παράρτημα XI της παρούσας συμφωνίας.
2. Τα μέρη συνεργάζονται σε θέματα σταδιακής προσέγγισης της νομοθεσίας και της δημιουργίας θεσμικής υποδομής.
3. Η υποεπιτροπή ΥΦΠ παρακολουθεί τακτικά την εφαρμογή της διαδικασίας προσέγγισης, που καθορίζεται στο παράρτημα XI της παρούσας συμφωνίας, προκειμένου να προβαίνει στις αναγκαίες συστάσεις όσον αφορά τα μέτρα προσέγγισης της νομοθεσίας.
4. Το αργότερο έξι μήνες μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, η Γεωργία υποβάλλει έναν κατάλογο με τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, τα μέτρα για την ορθή μεταχείριση των ζώων, καθώς και άλλα νομοθετικά μέτρα της ΕΕ, όπως ορίζονται στο παράρτημα IV της παρούσας συμφωνίας, με τα οποία πρόκειται να εναρμονίσει τη νομοθεσία της. Ο κατάλογος διαιρείται σε τομείς προτεραιότητας, στους οποίους οι εμπορικές συναλλαγές συγκεκριμένου εμπορεύματος ή ομάδας εμπορευμάτων θα διευκολύνεται μέσω της προσέγγισης των νομοθεσιών. Ο εν λόγω κατάλογος μέτρων προσέγγισης αποτελεί το έγγραφο αναφοράς για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 56

Αναγνώριση για λόγους εμπορίου του καθεστώτος υγείας των ζώων και του καθεστώτος των επιβλαβών οργανισμών και περιφερειακοί όροι

Αναγνώριση του καθεστώτος για τις ασθένειες των ζώων, τις μολύνσεις των ζώων ή τους επιβλαβείς οργανισμούς

1. Όσον αφορά τις ασθένειες των ζώων και τις μολύνσεις ζώων (περιλαμβανομένων των ζωνοσόων), ισχύουν τα ακόλουθα:
  - α) το εισάγον μέρος αναγνωρίζει, για λόγους εμπορίου, το καθεστώς υγείας των ζώων του εξάγοντος μέρους ή των περιοχών του, όπως καθορίζεται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο παράρτημα VI της παρούσας συμφωνίας, όσον αφορά τις ασθένειες ζώων που αναφέρονται στο παράρτημα V-A της παρούσας συμφωνίας,
  - β) όταν ένα από τα μέρη θεωρεί ότι έχει, για το έδαφός του ή για μια περιοχή στο έδαφός του, ειδικό καθεστώς όσον αφορά μια συγκεκριμένη ασθένεια ζώων, εκτός από αυτές που απαριθμούνται στο παράρτημα V-A της παρούσας συμφωνίας, δύναται να ζητήσει αναγνώριση του καθεστώτος αυτού σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο παράρτημα VI Μέρος Γ της παρούσας συμφωνίας. Για τον σκοπό αυτόν, το εισάγον μέρος δύναται να ζητήσει εγγυήσεις, οι οποίες θα συνοδεύονται από επεξηγηματικό σημείωμα, όσον αφορά την εισαγωγή ζώντων ζώων και ζωικών προϊόντων, που κρίνονται κατάλληλα για το συμφωνηθέν καθεστώς των μερών,

- γ) τα μέρη αναγνωρίζουν ως τη βάση για τις μεταξύ τους εμπορικές συναλλαγές το καθεστώς των εδαφών ή των περιοχών, ή το καθεστώς των τομέων ή των υποτομέων των μερών, το οποίο έχει οριστεί ανάλογα με τον επιπολασμό ή τη συχνότητα εμφάνισης ασθενειών ζώων, άλλων από αυτές που αναφέρονται στο παράρτημα V-A της παρούσας συμφωνίας, ή μολύνσεων ζώων, ή/και ανάλογα με τον συνδεόμενο κίνδυνο, κατά περίπτωση, όπως ορίζεται από τον ΟΙΕ. Για τον σκοπό αυτόν, το εισάγον μέρος δύναται να ζητήσει, όσον αφορά την εισαγωγή ζώντων ζώων και ζωικών προϊόντων, εγγυήσεις σύμφωνες με το καθεστώς που έχει οριστεί βάσει των συστάσεων του ΟΙΕ, και
- δ) με την επιφύλαξη των άρθρων 58, 60 και 64 της παρούσας συμφωνίας, και εκτός αν το εισάγον μέρος εγείρει σαφή αντίρρηση και ζητήσει αποδεικτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία ή τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων ή/και επαλήθευσης, κάθε μέρος λαμβάνει χωρίς καθυστέρηση τα αναγκαία νομοθετικά και διοικητικά μέτρα που επιτρέπουν τη διενέργεια του εμπορίου βάσει των διατάξεων των στοιχείων α), β) και γ) της παρούσας παραγράφου.
2. Όσον αφορά τους επιβλαβείς οργανισμούς, ισχύουν τα ακόλουθα:
- α) τα μέρη αναγνωρίζουν για λόγους εμπορίου το καθεστώς επιβλαβών οργανισμών όσον αφορά τους επιβλαβείς οργανισμούς που προσδιορίζονται στο παράρτημα V-B της παρούσας συμφωνίας, όπως καθορίζεται στο παράρτημα VI-B, και

- β) με την επιφύλαξη των άρθρων 58, 60 και 64 της παρούσας συμφωνίας, και εκτός αν το εισάγον μέρος εγείρει σαφή αντίρρηση και ζητήσει αποδεικτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία ή τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων ή/και επαλήθευσης, κάθε μέρος λαμβάνει χωρίς καθυστέρηση τα αναγκαία νομοθετικά και διοικητικά μέτρα που επιτρέπουν τη διενέργεια του εμπορίου βάσει της διάταξης του στοιχείου α) της παρούσας παραγράφου.

Αναγνώριση της διαίρεσης σε περιφέρειες/ζώνες, περιοχές απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς και προστατευμένες ζώνες

3. Τα μέρη αναγνωρίζουν την έννοια της περιφερειοποίησης και των περιοχών που είναι απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς, όπως ορίζεται στη Διεθνή Σύμβαση για την προστασία των φυτών του 1997 (IPPC) και στα διεθνή πρότυπα για τα φυτοϋγειονομικά μέτρα (ISPM) του Οργανισμού για τη Διατροφή και τη Γεωργία (FAO), καθώς και την έννοια των προστατευόμενων ζωνών σύμφωνα με την οδηγία 2000/29/EK, την οποία συμφωνούν να εφαρμόζουν στις μεταξύ τους εμπορικές συναλλαγές.
4. Τα μέρη συμφωνούν ότι οι αποφάσεις για την περιφερειοποίηση όσον αφορά τις ασθένειες ζώων και ιχθύων που παρατίθενται στο παράρτημα V-A της παρούσας συμφωνίας, και τους επιβλαβείς οργανισμούς που παρατίθενται στο παράρτημα V-B, λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος VI Μέρη Α και Β της παρούσας συμφωνίας.

5. Όσον αφορά τις ασθένειες των ζώων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 58 της παρούσας συμφωνίας, το εξάγον μέρος που επιδιώκει την αναγνώριση της απόφασής του σχετικά με την περιφερειοποίηση από το εισάγον μέρος, κοινοποιεί τα μέτρα του παρέχοντας πλήρεις εξηγήσεις και συμπληρωματικά στοιχεία για το σκεπτικό και τις αποφάσεις του. Με την επιφύλαξη του άρθρου 59 της παρούσας συμφωνίας και εκτός αν το εισάγον μέρος εγείρει σαφή αντίρρηση και ζητήσει αποδεικτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία, τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων ή/και επαλήθευσης εντός 15 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης, η απόφαση για περιφερειοποίηση θεωρείται αποδεκτή.

Οι διαβουλεύσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου πραγματοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 3 της παρούσας συμφωνίας. Το εισάγον μέρος αξιολογεί τα συμπληρωματικά στοιχεία εντός 15 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή τους. Η επαλήθευση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου διεξάγεται σύμφωνα με το άρθρο 62 της παρούσας συμφωνίας εντός 25 ημερών από την παραλαβή της αίτησης για επαλήθευση.

6. Όσον αφορά τους επιβλαβείς οργανισμούς, κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι το εμπόριο φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων λαμβάνει υπόψη, κατά περίπτωση, το καθεστώς για τους επιβλαβείς οργανισμούς που ισχύει σε περιοχή αναγνωρισμένη ως προστατευμένη ζώνη ή ως περιοχή απαλλαγμένη από επιβλαβείς οργανισμούς από το άλλο μέρος. Ένα μέρος που επιδιώκει αναγνώριση της ΠΑΕΟ του από το άλλο μέρος κοινοποιεί τα μέτρα του και, κατόπιν αιτήσεως, παρέχει πλήρεις εξηγήσεις και συμπληρωματικά στοιχεία ως προς την καθιέρωση και τη διατήρησή της, όπως ορίζεται στα αντίστοιχα πρότυπα του FAO ή της IPPC, περιλαμβανομένων των ISPM. Με την επιφύλαξη του άρθρου 64 της παρούσας συμφωνίας και εκτός αν ένα μέρος εγείρει σαφή αντίρρηση και ζητήσει αποδεικτικά ή συμπληρωματικά στοιχεία, τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων ή/και επαλήθευσης εντός τριών μηνών από την κοινοποίηση, η απόφαση για περιφερειοποίηση της ΠΑΕΟ θεωρείται αποδεκτή, και

Οι διαβουλεύσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου πραγματοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 3 της παρούσας συμφωνίας. Το εισάγον μέρος αξιολογεί τα συμπληρωματικά στοιχεία εντός τριών μηνών από την παραλαβή των συμπληρωματικών στοιχείων. Η επαλήθευση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου διεξάγεται σύμφωνα με το άρθρο 62 της παρούσας συμφωνίας εντός 12 μηνών από την παραλαβή της αίτησης για επαλήθευση, λαμβανομένων υπόψη των βιολογικών χαρακτηριστικών του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού και της συγκεκριμένης καλλιέργειας.

7. Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών των παραγράφων 4 έως 6, και με την επιφύλαξη του άρθρου 64 της παρούσας συμφωνίας, κάθε μέρος λαμβάνει, χωρίς άσκοπες καθυστερήσεις, τα αναγκαία νομοθετικά και διοικητικά μέτρα που θα επιτρέψουν τη διεξαγωγή του εμπορίου επί αυτής της βάσης.

Διαμερισματοποίηση

8. Τα μέρη δύνανται να διεξάγουν περαιτέρω συζητήσεις όσον αφορά τη ζήτηση της διαμερισματοποίησης.

ΑΡΘΡΟ 57

Αναγνώριση ισοδυναμίας

1. Η ισοδυναμία δύναται να αναγνωρίζεται σε σχέση με:
  - α) ένα μεμονωμένο μέτρο·
  - β) μια ομάδα μέτρων· ή
  - γ) ένα σύστημα που εφαρμόζεται σε τομέα, υποτομέα, εμπορεύματα ή ομάδα εμπορευμάτων.

2. Όσον αφορά την αναγνώριση της ισοδυναμίας, τα μέρη τηρούν τη διαδικασία που καθορίζεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει την αντικειμενική απόδειξη της ισοδυναμίας από το εξάγον μέρος και την αντικειμενική αξιολόγηση του αιτήματος από το εισάγον μέρος. Η εν λόγω αξιολόγηση δύναται να περιλαμβάνει επιθεωρήσεις ή επαληθεύσεις.

3. Κατόπιν αιτήσεως του εξάγοντος μέρους όσον αφορά την αναγνώριση ισοδυναμίας, όπως καθορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τα μέρη, χωρίς καθυστέρηση και το αργότερο εντός τριών μηνών από την παραλαβή από το εισάγον μέρος τέτοιου αιτήματος, κινούν τη διαδικασία διαβουλεύσεων που περιλαμβάνει τα στάδια που καθορίζονται στο παράρτημα VIII της παρούσας συμφωνίας. Στην περίπτωση πολλαπλών αιτήσεων από το εξάγον μέρος, τα μέρη, κατόπιν αιτήσεως του εισάγοντος μέρους, συμφωνούν στο πλαίσιο της υποεπιτροπής ΥΦΠ που αναφέρεται στο άρθρο 65 της παρούσας συμφωνίας, σχετικά με ένα χρονοδιάγραμμα για την έναρξη και τη διεξαγωγή της διαδικασίας που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο.

4. Η Γεωργία ενημερώνει την Ένωση μόλις επιτευχθεί η νομοθετική προσέγγιση σε σχέση με ένα μέτρο, μια ομάδα μέτρων ή ενός συστήματος όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ως αποτέλεσμα της παρακολούθησης που προβλέπεται στο άρθρο 55 παράγραφος 3 της παρούσας συμφωνίας. Το γεγονός αυτό θεωρείται ως η βάση για αίτημα της Γεωργίας να κινήσει τη διαδικασία αναγνώρισης της ισοδυναμίας των σχετικών μέτρων, όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

5. Εκτός κι αν συμφωνηθεί διαφορετικά, το εισάγον μέρος ολοκληρώνει τη διαδικασία αναγνώρισης της ισοδυναμίας που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, εντός 360 ημερών από την παραλαβή της αίτησης από το εξάγον μέρος, περιλαμβανομένου ενός φακέλου που αποδεικνύει την ισοδυναμία. Η εν λόγω προθεσμία δύναται να παραταθεί όσον αφορά τις εποχιακές καλλιέργειες όταν δικαιολογείται η καθυστέρηση των αξιολογήσεων προκειμένου να καταστεί δυνατή η επαλήθευση κατά τη διάρκεια κατάλληλης περιόδου ανάπτυξης μιας καλλιέργειας.
6. Το εισάγον μέρος καθορίζει την ισοδυναμία όσον αφορά φυτά, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα, σύμφωνα με τους αντίστοιχους ISPM.
7. Το εισάγον μέρος δύναται να αποσύρει ή να αναστείλει μία ισοδυναμία εφόσον ένα μέρος τροποποιήσει μέτρα που επηρεάζουν την ισοδυναμία, υπό τον όρο ότι τηρείται η ακόλουθη διαδικασία:
- α) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 58 παράγραφος 2 της παρούσας συμφωνίας, το εξάγον μέρος ενημερώνει το εισάγον μέρος σχετικά με οποιαδήποτε πρόταση τροποποίησης των μέτρων του για τα οποία έχει αναγνωριστεί ισοδυναμία και τις ενδεχόμενες επιπτώσεις των προτεινόμενων μέτρων στην ισοδυναμία που έχει αναγνωριστεί. Εντός 30 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της πληροφορίας αυτής, το εισάγον μέρος ενημερώνει το εξάγον μέρος κατά πόσο η ισοδυναμία θα εξακολουθήσει να αναγνωρίζεται βάσει των προτεινόμενων μέτρων.

β) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 58 παράγραφος 2 της παρούσας συμφωνίας, το εισάγον μέρος ενημερώνει άμεσα το εξάγον μέρος σχετικά με οποιαδήποτε πρόταση τροποποίησης των μέτρων του για τα οποία έχει αναγνωριστεί ισοδυναμία και τις ενδεχόμενες επιπτώσεις των προτεινόμενων μέτρων στην ισοδυναμία που έχει αναγνωριστεί. Στην περίπτωση που το εισάγον μέρος δεν συνεχίσει να αναγνωρίζει την ισοδυναμία, τα μέρη δύνανται να συμφωνήσουν για τους όρους επανέναρξης της διαδικασίας που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου βάσει των προτεινόμενων μέτρων.

8. Η αναγνώριση, απόσυρση ή αναστολή της ισοδυναμίας εναπόκειται αποκλειστικά στο εισάγον μέρος που ενεργεί σύμφωνα με το διοικητικό και νομοθετικό του πλαίσιο. Το εν λόγω μέρος παρέχει γραπτώς στο εξάγον μέρος πλήρεις εξηγήσεις και συμπληρωματικά στοιχεία για τους ορισμούς και τις αποφάσεις που καλύπτονται από το παρόν άρθρο. Στην περίπτωση μη αναγνώρισης, απόσυρσης ή αναστολής της ισοδυναμίας, το εισάγον μέρος αναφέρει στο εξάγον μέρος τους όρους υπό τους οποίους η διαδικασία που αναφέρεται στην παράγραφο 3 δύναται να επανακινηθεί.

9. Με την επιφύλαξη του άρθρου 64 της παρούσας απόφασης, το εισάγον μέρος δύναται να μην αποσύρει ή να μην αναστείλει την ισοδυναμία προτού τεθούν σε ισχύ τα προτεινόμενα νέα μέτρα από ένα μέρος.

10. Σε περίπτωση που το εισάγον μέρος αναγνωρίσει επισήμως την ισοδυναμία, βάσει της διαδικασίας διαβουλεύσεων που αναφέρεται στο παράρτημα VIII της παρούσας συμφωνίας, η υποεπιτροπή ΥΦΠ δηλώνει την αναγνώριση της ισοδυναμίας του εμπορίου μεταξύ των μερών, σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 65 παράγραφος 5 της παρούσας συμφωνίας. Η απόφαση αυτή δύναται να προβλέπει επίσης τη μείωση των φυσικών ελέγχων στα σύνορα, απλούστευση των πιστοποιητικών και διαδικασίες προεπιλογής για τις εγκαταστάσεις, κατά περίπτωση.

Το καθεστώς αναγνώρισης της ισοδυναμίας περιλαμβάνεται στο παράρτημα XIII της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 58

Διαφάνεια και ανταλλαγή πληροφοριών

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 59 της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη συνεργάζονται για την προώθηση της αμοιβαίας κατανόησης των επίσημων δομών και μηχανισμών του ελέγχου στους οποίους ανατίθεται η εφαρμογή των μέτρων που παρατίθενται στο παράρτημα IV της παρούσας συμφωνίας και της απόδοσης των εν λόγω δομών και μηχανισμών. Τούτο μπορεί να επιτευχθεί, μεταξύ άλλων, μέσω εκθέσεων που εκπονούν διεθνείς φορείς ελέγχου όταν αυτές δημοσιεύονται και τα μέρη δύνανται να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα αυτών των ελέγχων ή άλλες πληροφορίες κατά περίπτωση.

2. Στο πλαίσιο της προσέγγισης της νομοθεσίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 55 της παρούσας συμφωνίας ή της αναγνώρισης της ισοδυναμίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 57 της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη ενημερώνονται αμοιβαία σχετικά με τις νομοθετικές ή άλλες διαδικαστικές αλλαγές που υιοθετούνται στους εν λόγω τομείς.

3. Στο πλαίσιο αυτό, η Ένωση ενημερώνει τη Γεωργία όσο το δυνατό νωρίτερα για τις αλλαγές της νομοθεσίας της Ένωσης, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στη Γεωργία να εξετάσει το ενδεχόμενο αντίστοιχης τροποποίησης της δικής της νομοθεσίας.

Θα πρέπει να επιτυγχάνεται το αναγκαίο επίπεδο συνεργασίας προκειμένου να διευκολύνεται η διαβίβαση νομοθετικών εγγράφων κατόπιν αιτήσεως ενός από τα μέρη.

Για τον σκοπό αυτό, κάθε μέρος κοινοποιεί στο άλλο μέρος τα σημεία επαφής του. Τα μέρη κοινοποιούν αμοιβαία κάθε αλλαγή σε σχέση με τα εν λόγω σημεία επαφής.

Κοινοποίηση, διαβούλευση και διευκόλυνση της επικοινωνίας

1. Κάθε μέρος κοινοποιεί γραπτώς στο άλλο μέρος εντός δύο εργάσιμων ημερών κάθε σοβαρό ή σημαντικό κίνδυνο για την υγεία των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών, κυρίως κάθε επείγουσα ανάγκη ελέγχου τροφίμων ή καταστάσεις που εμπεριέχουν σαφώς εντοπισμένο κίνδυνο σοβαρών συνεπειών στην υγεία, που συνδέονται με την κατανάλωση ζωικών ή φυτικών προϊόντων, και ειδικότερα:
  - α) κάθε μέτρο που επηρεάζει αποφάσεις περί περιφερειοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 56 της παρούσας συμφωνίας·
  - β) την παρουσία ή την εξέλιξη κάθε ασθένειας ζώων που περιλαμβάνεται στο παράρτημα V-A της παρούσας συμφωνίας ή κάθε ρυθμιζόμενου επιβλαβούς οργανισμού που αναγράφεται στο παράρτημα V-B της παρούσας συμφωνίας·
  - γ) σημαντικά επιδημιολογικά ευρήματα ή που έχουν άμεση σχέση με κινδύνους όσον αφορά ασθένειες ζώων και επιβλαβείς οργανισμούς που δεν περιλαμβάνονται στα παραρτήματα V-A και V-B της παρούσας συμφωνίας ή νέες ασθένειες ζώων ή νέους επιβλαβείς οργανισμούς· και
  - δ) οποιαδήποτε πρόσθετα μέτρα πέραν των βασικών απαιτήσεων που απορρέουν από τα υγειονομικά μέτρα που έχουν λάβει για τον έλεγχο ή την εξάλειψη ασθενειών ζώων ή επιβλαβών οργανισμών ή για την προστασία της δημόσιας υγείας ή της υγείας των φυτών και οποιεσδήποτε μεταβολές στις πολιτικές πρόληψης, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών εμβολιασμού.

2. Οι κοινοποιήσεις πραγματοποιούνται γραπτώς προς τα σημεία επαφής που αναφέρονται στο άρθρο 58 παράγραφος 1 της παρούσας συμφωνίας.

Ως γραπτή κοινοποίηση νοείται η κοινοποίηση που αποστέλλεται ταχυδρομικώς, με φαξ ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

3. Όταν ένα μέρος ανησυχεί σοβαρά όσον αφορά ενδεχόμενο κίνδυνο για την υγεία των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών, πραγματοποιούνται, κατόπιν αιτήσεως του μέρους, διαβουλεύσεις για την εξέταση της κατάστασης, το συντομότερο δυνατό, και οπωσδήποτε εντός 15 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία αυτής της αίτησης. Κάθε μέρος οφείλει, σε παρόμοιες περιπτώσεις, να παρέχει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για να αποφεύγεται η διαταραχή του εμπορίου και να επιτυγχάνεται αμοιβαίως αποδεκτή λύση η οποία να συμβιβάζεται με την προστασία της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών.

4. Μετά από αίτηση ενός μέρους, πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις όσον αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων, το συντομότερο δυνατό, και οπωσδήποτε εντός 20 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης. Κάθε μέρος προσπαθεί, σε παρόμοιες καταστάσεις, να παρέχει όλες τις ζητούμενες πληροφορίες.

5. Μετά από αίτηση ενός μέρους, οι διαβουλεύσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου διεξάγονται μέσω βίντεο ή τηλεδιάσκεψης. Το μέρος που υπέβαλε την αίτηση εξασφαλίζει τη σύνταξη των πρακτικών της διαβούλευσης, τα οποία εγκρίνονται επίσημα από τα μέρη. Για τους σκοπούς της έγκρισης αυτής, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 58 παράγραφος 3 της παρούσας συμφωνίας.

6. Ένα σύστημα ταχείας ειδοποίησης και ένας μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης που θα εφαρμόζεται αμοιβαία για κάθε κτηνιατρική και φυτοϋγειονομική κατάσταση έκτακτης ανάγκης θα αρχίσει σε μεταγενέστερο στάδιο, αφού η Γεωργία εφαρμόσει την αναγκαία νομοθεσία σ' αυτόν τον τομέα και δημιουργήσει τις συνθήκες για την ορθή λειτουργία τους επιτόπου.

ΑΡΘΡΟ 60

Εμπορικοί όροι

1. Όροι εισαγωγής πριν από την αναγνώριση της ισοδυναμίας:
  - α) Τα μέρη συμφωνούν την υπαγωγή των εισαγωγών κάθε εμπορεύματος που καλύπτεται από τα παραρτήματα IV-A και IV-Γ παράγραφοι 2 και 3 της παρούσας συμφωνίας σε όρους, πριν από την αναγνώριση της ισοδυναμίας. Με την επιφύλαξη των αποφάσεων που λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 56 της παρούσας συμφωνίας, οι όροι εισαγωγής του εισάγοντος μέρους εφαρμόζονται στο σύνολο του εδάφους του εξάγοντος μέρους. Με την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 58 αυτής, το εισάγον μέρος ενημερώνει το εξάγον μέρος για τις υγειονομικές ή/και φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις του όσον αφορά την εισαγωγή εμπορευμάτων που αναφέρονται στα παραρτήματα IV-A και IV-Γ της παρούσας συμφωνίας. Στις παρεχόμενες πληροφορίες περιλαμβάνονται, ανάλογα με την περίπτωση, τα υποδείγματα των επίσημων πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων ή εμπορικών εγγράφων, όπως περιγράφονται από το εισάγον μέρος, και

- β) i) κάθε τροποποίηση ή πρόταση τροποποίησης των όρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου συμμορφώνονται με τις αντίστοιχες διαδικασίες κοινοποίησης της συμφωνίας ΥΦΠ,
- ii) με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 64 της παρούσας συμφωνίας, το εισάγον μέρος λαμβάνει υπόψη τον χρόνο μεταφοράς μεταξύ των μερών, προκειμένου να καθορίσει την ημερομηνία έναρξης ισχύος των τροποποιηθέντων όρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου, και
- iii) αν το εισάγον μέρος αδυνατεί να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις κοινοποίησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου, εξακολουθεί να κάνει δεκτό το πιστοποιητικό ή τη βεβαίωση που εγγυάται τους όρους που ίσχυαν προηγουμένως, για διάστημα έως 30 ημέρες μετά την έναρξη ισχύος των τροποποιημένων όρων εισαγωγής.

2. Όροι εισαγωγής μετά την αναγνώριση της ισοδυναμίας:
- α) Εντός 90 ημερών από την ημερομηνία της απόφασης για την αναγνώριση της ισοδυναμίας όπως ορίζεται στο άρθρο 57 παράγραφος 10 της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά και διοικητικά μέτρα για την εφαρμογή της αναγνώρισης της ισοδυναμίας, προκειμένου να καταστούν δυνατές οι μεταξύ τους συναλλαγές εμπορευμάτων που αναφέρονται στα παραρτήματα IV-A και IV-Γ παράγραφοι 2 και 3 της παρούσας συμφωνίας. Για τα εν λόγω εμπορεύματα, το υπόδειγμα για το επίσημο πιστοποιητικό ή το επίσημο έγγραφο που απαιτείται από το εισάγον μέρος δύναται, στην περίπτωση αυτή, να αντικαθίσταται από πιστοποιητικό που συντάσσεται όπως προβλέπει το παράρτημα X-B της παρούσας συμφωνίας.
- β) Όσον αφορά εμπορεύματα σε τομείς ή υποτομείς για τους δεν έχουν αναγνωριστεί όλα τα μέτρα ως ισοδύναμα, το εμπόριο θα εξακολουθήσει να διεξάγεται βάσει της τήρησης των όρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου. Μετά από αίτημα του εξαγοντος μέρους, ισχύουν οι διατάξεις της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου.

3. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα εμπορεύματα που αναφέρονται στα παραρτήματα IV-A και IV-Γ παράγραφος 2 της παρούσας συμφωνίας δεν υπόκεινται σε άδεια εισαγωγής μεταξύ των μερών.

4. Όσον αφορά τους όρους που επηρεάζουν το εμπόριο των εμπορευμάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου, μετά από αίτημα του εξάγοντος μέρους, τα μέρη αρχίζουν διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της υποεπιτροπής ΥΦΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 65 της παρούσας συμφωνίας, προκειμένου να συμφωνήσουν για τους εναλλακτικούς ή συμπληρωματικούς όρους εισαγωγής του εισάγοντος μέρους. Οι εναλλακτικοί ή συμπληρωματικοί αυτοί όροι δύνανται, κατά περίπτωση, να βασίζονται σε μέτρα του εξάγοντος μέρους αναγνωρισμένα ως ισοδύναμα από το εισάγον μέρος. Εφόσον επέλθει συμφωνία, το εισάγον μέρος λαμβάνει, εντός 90 ημερών, τα αναγκαία νομοθετικά ή/και διοικητικά μέτρα ώστε να επιτρέψει τις εισαγωγές βάσει των συμφεφωνημένων όρων εισαγωγής.

5. Κατάλογος επιχειρηματικών εγκαταστάσεων, προσωρινή έγκριση

- α) Για την εισαγωγή των ζωικών προϊόντων που αναφέρονται στο Μέρος 2 του παραρτήματος IV-A της παρούσας συμφωνίας, μετά από αίτηση του εξάγοντος μέρους και με τη σύσταση των κατάλληλων εγγυήσεων, το εισάγον μέρος εγκρίνει προσωρινά τις επιχειρηματικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας που αναφέρονται στο παράρτημα VII.2 της παρούσας συμφωνίας, οι οποίες βρίσκονται επί του εδάφους του εξάγοντος μέρους, χωρίς να προηγηθεί επιθεώρηση των μεμονωμένων εγκαταστάσεων. Μια τέτοια έγκριση είναι σύμφωνη με τους όρους και τις διατάξεις που καθορίζονται στο παράρτημα VII της παρούσας συμφωνίας. Εκτός αν ζητούνται συμπληρωματικές πληροφορίες, το εισάγον μέρος λαμβάνει, εντός 30 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή από το εισάγον μέρος της αίτησης και των σχετικών εγγυήσεων, τα αναγκαία νομοθετικά ή/και διοικητικά μέτρα ώστε να επιτρέψει τις εισαγωγές επί της βάσης αυτής.

Ο αρχικός κατάλογος των εγκαταστάσεων εγκρίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος VII της παρούσας συμφωνίας.

- β) Όσον αφορά την εισαγωγή ζωικών προϊόντων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου, το εξάγον μέρος ενημερώνει το εισάγον μέρος για τον κατάλογο των εγκαταστάσεων που πληρούν τις απαιτήσεις του εισάγοντος μέρους.

6. Κατόπιν αιτήσεως του εισάγοντος μέρους, το εξάγον μέρος παρέχει τις απαραίτητες εξηγήσεις και συμπληρωματικά στοιχεία για τους ορισμούς και τις αποφάσεις που καλύπτονται από το παρόν άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 61

Διαδικασία πιστοποίησης

1. Για τους σκοπούς της διαδικασίας πιστοποίησης και έκδοσης πιστοποιητικών και επισήμων εγγράφων, τα μέρη συμφωνούν ως προς τις αρχές που ορίζονται στο παράρτημα Χ της παρούσας συμφωνίας.
2. Η υποεπιτροπή ΥΦΠ που αναφέρεται στο άρθρο 65 της παρούσας συμφωνίας δύναται να συμφωνεί ως προς τους κανόνες που θα τηρούνται στην περίπτωση ηλεκτρονικής πιστοποίησης, απόσυρσης ή αντικατάστασης πιστοποιητικών.
3. Στο πλαίσιο της προσέγγισης των νομοθεσιών όπως αναφέρεται στο άρθρο 55 της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη συμφωνούν ως προς κοινά υποδείγματα πιστοποιητικών, κατά περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 62

Επαλήθευση

1. Για να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη στην αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, κάθε μέρος δικαιούται:
  - α) να προβαίνει στην επαλήθευση του συνόλου ή μέρους του συστήματος επιθεώρησης και πιστοποίησης των αρχών του έτερου μέρους ή/και άλλων μέτρων, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα αντίστοιχα διεθνή πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις του Κώδικα Τροφίμων, του ΟΙΕ και της IPPC,
  - β) να λαμβάνει πληροφορίες από το έτερο μέρος σχετικά με το σύστημα ελέγχου του και να ενημερώνεται για τα πορίσματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν βάσει του συστήματος αυτού, τηρώντας τις διατάξεις περί απορρήτου που ισχύουν σε κάθε μέρος.

2. Τα μέρη ανταλλάσσουν τα αποτελέσματα των επαληθεύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου με τρίτα μέρη και δημοσιεύουν τα αποτελέσματα σύμφωνα με τις απαιτήσεις των διατάξεων που εφαρμόζονται από τα μέρη. Οι διατάξεις περί απορρήτου που εφαρμόζουν τα μέρη, ισχύουν στην περίπτωση ανταλλαγής ή/και δημοσίευσης των αποτελεσμάτων, κατά περίπτωση.
3. Αν το εισάγον μέρος αποφασίσει να πραγματοποιήσει επίσκεψη επαλήθευσης στο εξάγον μέρος, ενημερώνει το εξάγον μέρος σχετικά με την επίσκεψη επαλήθευσης τουλάχιστον 60 εργάσιμες ημέρες πριν από αυτήν, εκτός από τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης ή εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Κάθε τροποποίηση της εν λόγω επίσκεψης συμφωνείται από τα μέρη.
4. Το κόστος διενέργειας της επαλήθευσης στο σύνολο ή σε μέρος των συστημάτων επιθεώρησης και πιστοποίησης των αρμόδιων αρχών του έτερου μέρους ή/και σε άλλα μέτρα, κατά περίπτωση, βαρύνει το μέρος που διενεργεί την επαλήθευση ή την επιθεώρηση.
5. Το σχέδιο της γραπτής ανακοίνωσης των επαληθεύσεων διαβιβάζεται στο εξάγον μέρος εντός 60 εργάσιμων ημερών μετά το τέλος της επαλήθευσης. Το εξάγον μέρος οφείλει εντός 45 εργάσιμων ημερών να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του επί του σχεδίου γραπτής ανακοίνωσης. Οι παρατηρήσεις του εξάγοντος μέρους επισυνάπτονται και, κατά περίπτωση, συμπεριλαμβάνονται στην τελική έκθεση. Ωστόσο, στην περίπτωση που κατά τη διάρκεια της επαλήθευσης εντοπίστηκε σημαντικός κίνδυνος για την υγεία ανθρώπων, ζώων ή φυτών, το εξάγον μέρος ενημερώνεται το ταχύτερο δυνατόν, και σε κάθε περίπτωση, εντός 10 εργάσιμων ημερών μετά το τέλος της επαλήθευσης.

6. Για λόγους σαφήνειας, τα αποτελέσματα της επαλήθευσης δύνανται να συμβάλουν στις διαδικασίες που αναφέρονται στα άρθρα 55, 57 και 63 της παρούσας συμφωνίας και οι οποίες διενεργούνται από τα μέρη ή από ένα εκ των μερών.

ΑΡΘΡΟ 63

Έλεγχοι εισαγωγής και τέλη επιθεώρησης

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι οι έλεγχοι που πραγματοποιεί το εισάγον μέρος κατά την εισαγωγή αποστολών από το εξάγον μέρος τηρούν τις αρχές που καθορίζονται στο Μέρος Α του παραρτήματος ΙΧ της παρούσας συμφωνίας. Τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών δύνανται να συμβάλουν στη διαδικασία επαλήθευσης που αναφέρεται στο άρθρο 62 της παρούσας συμφωνίας.
2. Η συχνότητα των φυσικών ελέγχων εισαγωγής που εφαρμόζει κάθε μέρος καθορίζεται στο παράρτημα ΙΧ, Μέρος Β της παρούσας συμφωνίας. Ένα μέρος δύναται να τροποποιεί τη συχνότητα αυτή εντός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων του και σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του, ως αποτέλεσμα της προόδου που υλοποιείται σύμφωνα με τα άρθρα 55, 57 και 60 της παρούσας συμφωνίας, ή ως αποτέλεσμα των επαληθεύσεων, διαβουλεύσεων ή άλλων μέτρων που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία. Η υποεπιτροπή ΥΦΠ που αναφέρεται στο άρθρο 65 τροποποιεί ανάλογα, με απόφαση, το Μέρος Β του παραρτήματος ΧΙ της παρούσας συμφωνίας.

3. Τα τέλη επιθεώρησης, εφόσον ισχύουν, δύνανται να καλύπτουν μόνο τα έξοδα που προκύπτουν κατά τη διενέργεια των ελέγχων εισαγωγής από την αρμόδια αρχή. Τα τέλη υπολογίζονται με βάση την ίδια μέθοδο που χρησιμοποιείται για τα τέλη που επιβάλλονται για την επιθεώρηση παρόμοιων εγχώριων προϊόντων.

4. Το εισάγον μέρος ενημερώνει το εξάγον μέρος, κατόπιν αιτήματος του τελευταίου, για τυχόν τροποποιήσεις, μεταξύ άλλων, για τους λόγους που οδήγησαν στην εν λόγω τροποποίηση, σχετικά με τα μέτρα που επηρεάζουν τους ελέγχους εισαγωγής και με τα τέλη επιθεώρησης, καθώς και για κάθε σημαντική αλλαγή στον τρόπο διεξαγωγής των ελέγχων αυτών.

5. Από την ημερομηνία που θα καθοριστεί από την υποεπιτροπή ΥΦΠ που αναφέρεται στο άρθρο 65 της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη δύνανται να συμφωνήσουν σχετικά με τους όρους έγκρισης των αμοιβαίων ελέγχων που καθορίζονται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο β) της παρούσας συμφωνίας, με σκοπό να προσαρμόσουν και να μειώσουν αμοιβαία, κατά περίπτωση, τη συχνότητα των φυσικών ελέγχων εισαγωγής για τα εμπορεύματα που αναφέρονται στο άρθρο 60 παράγραφος 2 στοιχείο α) της παρούσας συμφωνίας.

Από την ημερομηνία αυτή, τα μέρη δύνανται να εγκρίνουν αμοιβαία τους ελέγχους ορισμένων εμπορευμάτων και, κατά περίπτωση, να μειώνουν ή να αντικαθιστούν τους ελέγχους εισαγωγής για τα συγκεκριμένα εμπορεύματα.

ΑΡΘΡΟ 64

Μέτρα διασφάλισης

1. Στην περίπτωση που το εξάγον μέρος λαμβάνει, στο έδαφός του, μέτρα για τον έλεγχο κάθε περίπτωσης που ενδέχεται να αποτελεί σοβαρό κίνδυνο για την υγεία των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών, το εξάγον μέρος, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, λαμβάνει ισοδύναμα μέτρα για την πρόληψη της εισόδου του κινδύνου αυτού στο έδαφος του εισάγοντος μέρους.
2. Το εισάγον μέρος δύναται, για σοβαρούς λόγους που αφορούν την υγεία των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών, να λάβει προσωρινά μέτρα απαραίτητα για την προστασία της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών. Όσον αφορά τις αποστολές που διαμετακομίζονται μεταξύ των μερών, το εισάγον μέρος εξετάζει την καταλληλότερη και αναλογικότερη λύση προκειμένου να αποφευχθούν περιττές διαταραχές του εμπορίου.
3. Το μέρος που θεσπίζει μέτρα δυνάμει της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου ενημερώνει το άλλο μέρος το αργότερο εντός μίας εργάσιμης ημέρας μετά την ημερομηνία λήψης των μέτρων. Μετά από αίτημα ενός μέρους, και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 59 παράγραφος 3 της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη προβαίνουν σε διαβουλεύσεις για να εξετάσουν την κατάσταση, εντός 15 εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση. Τα μέρη λαμβάνουν δεόντως υπόψη κάθε πληροφορία που παρέχεται στο πλαίσιο αυτών των διαβουλεύσεων και προσπαθούν να αποτρέπουν άσκοπες διαταραχές του εμπορίου, λαμβάνοντας υπόψη, κατά περίπτωση, το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων που προβλέπονται στο άρθρο 59 παράγραφος 3 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 65

Υποεπιτροπή υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων

1. Συγκροτείται υποεπιτροπή υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων. Η υποεπιτροπή συνεδριάζει εντός τριών μηνών από την ημερομηνία της έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, και εν συνεχεία κατόπιν αιτήσεως ενός εκ των μερών, ή τουλάχιστον μία φορά ετησίως. Εάν συμφωνηθεί από τα μέρη, η συνεδρίαση της υποεπιτροπής ΥΦΠ δύναται να πραγματοποιείται μέσω βιντεοσκόπησης ή τηλεδιάσκεψης. Η υποεπιτροπή ΥΦΠ μπορεί επίσης να εξετάζει θέματα και εκτός συνεδρίασης, δι' αλληλογραφίας.
2. Η υποεπιτροπή ΥΦΠ ασκεί τα ακόλουθα καθήκοντα:
  - α) εξετάζει κάθε ζήτημα σχετικό με το παρόν κεφάλαιο·
  - β) παρακολουθεί την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και εξετάζει όλα τα ζητήματα που προκύπτουν ενδεχομένως όσον αφορά την εφαρμογή του·
  - γ) αναθεωρεί τα παραρτήματα IV έως XII της παρούσας συμφωνίας, κυρίως με γνώμονα την πρόοδο που σημειώνεται στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων και των διαδικασιών που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο·

- δ) τροποποιεί μέσω απόφασης έγκρισης τα παραρτήματα IV έως XII της παρούσας συμφωνίας βάσει της αναθεώρησης που προβλέπεται στο στοιχείο γ) της παρούσας παραγράφου ή εάν προβλέπεται άλλως στο παρόν κεφάλαιο και
- ε) εκφέρει γνώμες και διατυπώνει συστάσεις προς άλλους φορείς όπως ορίζεται στον τίτλο VIII (Θεσμικές, γενικές και τελικές διατάξεις) της παρούσας συμφωνίας βάσει της αναθεώρησης που προβλέπεται στο στοιχείο γ) της παρούσας παραγράφου.

3. Τα μέρη συμφωνούν να συγκροτούν, όπου κρίνεται σκόπιμο, τεχνικές ομάδες εργασίας αποτελούμενες από εκπροσώπους των μερών σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, οι οποίες προσδιορίζουν και αντιμετωπίζουν τεχνικά και επιστημονικά θέματα που προκύπτουν από την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου. Όταν απαιτείται πρόσθετη εμπειρογνωσία, τα μέρη δύνανται να συγκροτούν ad hoc ομάδες, περιλαμβανομένων των επιστημονικών ομάδων και των ομάδων εμπειρογνομόνων. Η σύνθεση των ad hoc ομάδων δεν περιορίζεται αναγκαστικώς σε εκπροσώπους των μερών.

4. Η υποεπιτροπή ΥΦΠ ενημερώνει τακτικά μέσω υποβολής έκθεσης την Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα που συγκροτείται βάσει του άρθρου 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας σχετικά με τις δραστηριότητές της και τις αποφάσεις που λαμβάνει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.

5. Η υποεπιτροπή ΥΦΠ θεσπίζει τον κανονισμό εργασίας της κατά την πρώτη της συνεδρίαση.

6. Όλες οι αποφάσεις, οι συστάσεις, η έκθεση ή κάθε άλλη δράση της υποεπιτροπής ΥΦΠ ή κάθε άλλης ομάδας που συγκροτείται από την υποεπιτροπή ΥΦΠ, εγκρίνονται με συναίνεση μεταξύ των μερών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΩΝ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΡΘΡΟ 66

Στόχοι

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των ζητημάτων διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών στο μεταβαλλόμενο περιβάλλον του διμερούς εμπορίου. Τα μέρη συμφωνούν να ενισχύσουν τη συνεργασία στον συγκεκριμένο τομέα με στόχο να διασφαλισθεί ότι η συναφής νομοθεσία και οι διαδικασίες εκάστου μέρους, καθώς και οι διοικητικές ικανότητες των αντίστοιχων δημόσιων διοικήσεών τους, ανταποκρίνονται κατ' αρχήν στους στόχους του αποτελεσματικού ελέγχου και της προώθησης της διευκόλυνσης του θεμιτού εμπορίου.
2. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι πρέπει να θεωρηθούν ως υψίστης σημασίας, αφενός, οι στόχοι δημόσιας πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων της διευκόλυνσης των συναλλαγών, της ασφάλειας και της πρόληψης της απάτης, και, αφετέρου, μια ισόρροπη προσέγγιση των στόχων αυτών.

ΑΡΘΡΟ 67

Νομοθεσία και διαδικασίες

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι οι αντίστοιχες εμπορικές και τελωνειακές νομοθεσίες τους είναι κατ' αρχήν σταθερές και συνεκτικές, καθώς και ότι οι διατάξεις και οι διαδικασίες είναι αναλογικές, διαφανείς, προβλέψιμες, χωρίς διακρίσεις, αμερόληπτες, εφαρμόζονται κατά τρόπο ομοιόμορφο και αποτελεσματικό και, μεταξύ άλλων:
  - α) προστατεύουν και διευκολύνουν το θεμιτό εμπόριο μέσω της αποτελεσματικής επιβολής των νομοθετικών απαιτήσεων και της συμμόρφωσης προς αυτές·
  - β) αποφεύγουν τον άσκοπο φόρτο ή τον φόρτο που εισάγει διακρίσεις στους οικονομικούς παράγοντες, προλαμβάνουν την απάτη και παρέχουν περαιτέρω διευκολύνσεις στους οικονομικούς φορείς με υψηλό επίπεδο συμμόρφωσης·
  - γ) εφαρμόζουν ενιαίο διοικητικό έγγραφο (ΕΔΕ) για τους σκοπούς των τελωνειακών διασαφήσεων·
  - δ) επιφέρουν περισσότερη αποτελεσματικότητα, διαφάνεια και απλούστευση των τελωνειακών διαδικασιών και πρακτικών στα σύνορα·

- ε) εφαρμόζουν σύγχρονες τελωνειακές τεχνικές, στις οποίες περιλαμβάνονται η εκτίμηση της επικινδυνότητας, οι εκ των υστέρων έλεγχοι και οι μέθοδοι λογιστικού ελέγχου των εταιρειών με σκοπό την απλούστευση και τη διευκόλυνση των διαδικασιών εισόδου και εξόδου των εμπορευμάτων, καθώς και της θέσης τους σε ελεύθερη κυκλοφορία·
- στ) αποσκοπούν στη μείωση των δαπανών συμμόρφωσης και στην αύξηση της δυνατότητας πρόβλεψης εκ μέρους όλων των οικονομικών παραγόντων·
- ζ) με την επιφύλαξη της εφαρμογής αντικειμενικών κριτηρίων εκτίμησης της επικινδυνότητας, διασφαλίζουν τη μη διακριτική διαχείριση των απαιτήσεων και διαδικασιών που εφαρμόζονται κατά την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων·
- η) εφαρμόζουν τις διεθνείς νομικές πράξεις που ισχύουν στον τομέα των τελωνείων και του εμπορίου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που θεσπίστηκαν από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τελωνείων (ΠΟΤ), τη σύμβαση της Κωνσταντινούπολης του 1990 για την προσωρινή εισαγωγή εμπορευμάτων, τη σύμβαση του 1983 για το εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποίησης εμπορευμάτων, τον ΠΟΕ, τη σύμβαση TIR του ΟΗΕ του 1975, τη σύμβαση του 1982 για την εναρμόνιση των ελέγχων των εμπορευμάτων στα σύνορα, και μπορούν να λαμβάνουν υπόψη το πλαίσιο προτύπων για την ασφάλεια και τη διευκόλυνση του παγκόσμιου εμπορίου του ΠΟΤ και τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως τα Τελωνειακά Προσχέδια, ανάλογα με την περίπτωση·
- θ) λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να μεταφέρουν στη νομοθεσία τους και να εφαρμόσουν τις διατάξεις της αναθεωρημένης σύμβασης του Κιότο του 1973 για την απλούστευση και την εναρμόνιση των τελωνειακών καθεστώτων·

- ι) προβλέπουν την εκ των προτέρων έκδοση δεσμευτικών αποφάσεων σχετικά με τη δασμολογική κατάταξη και τους κανόνες καταγωγής. Τα μέρη εξασφαλίζουν ότι μια απόφαση μπορεί να ανακληθεί ή να ακυρωθεί μόνον αφού ενημερωθεί σχετικά ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας και χωρίς αναδρομική ισχύ, εκτός αν η απόφαση έχει ληφθεί βάσει εσφαλμένων ή ελλιπών πληροφοριών·
- ια) θεσπίζουν και εφαρμόζουν απλουστευμένες διαδικασίες για εξουσιοδοτημένους εμπόρους βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις·
- ιβ) θεσπίζουν κανόνες με τους οποίους διασφαλίζεται ότι οποιαδήποτε κύρωση επιβάλλεται για ήσσονος σημασίας παραβάσεις των τελωνειακών κανονισμών ή των διαδικαστικών απαιτήσεων είναι ανάλογη της παράβασης και δεν εισάγει διακρίσεις και ότι, κατά την εφαρμογή της, δεν προκαλεί αδικαιολόγητες καθυστερήσεις· και
- ιγ) εφαρμόζουν διαφανείς, αμερόληπτους και αναλογικούς κανόνες όταν οι κρατικές υπηρεσίες παρέχουν υπηρεσίες που παρέχονται και από τον ιδιωτικό τομέα.

2. Για να βελτιωθούν οι μέθοδοι εργασίας, καθώς και για να διασφαλισθούν η αποφυγή διακρίσεων, η διαφάνεια, η αποτελεσματικότητα, η ακεραιότητα και η πλήρης απόδοση ευθυνών για τις διάφορες πράξεις, τα μέρη:

- α) λαμβάνουν περαιτέρω μέτρα για τη μείωση, την απλούστευση και την τυποποίηση των δεδομένων και των εγγράφων που απαιτούν οι τελωνειακές και άλλες αρμόδιες αρχές·

- β) απλουστεύουν τις απαιτήσεις και τις διατυπώσεις, εφόσον είναι δυνατόν, όσον αφορά την ταχεία θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία και τον εκτελωνισμό των εμπορευμάτων·
- γ) θεσπίζουν αποτελεσματικές και ταχείες διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις και οι οποίες εγγυώνται το δικαίωμα προσφυγής κατά διοικητικών ενεργειών, κανόνων και αποφάσεων των τελωνειακών και άλλων αρμόδιων αρχών που επηρεάζουν τις εισαγωγές, τις εξαγωγές ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων. Η πρόσβαση στις εν λόγω διαδικασίες προσφυγής είναι εύκολη από όλους, το δε κόστος τους είναι λογικό και ανάλογο με το κόστος που ανέλαβαν οι αρχές προκειμένου να διασφαλίσουν το δικαίωμα προσφυγής·
- δ) λαμβάνουν μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι, σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά προσβληθείσας διοικητικής διάταξης, παραπομπής ή απόφασης, τα εμπορεύματα θα πρέπει κανονικά να τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία ενώ οι πληρωμές των δασμών μπορούν να παραμείνουν εκκρεμείς με την επιφύλαξη τυχόν μέτρων διασφάλισης που κρίνονται αναγκαία. Όταν απαιτείται, η θέση των εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία θα πρέπει να γίνεται υπό την προϋπόθεση σύστασης εγγύησης, π.χ. τριτεγγύησης ή κατάθεσης· και
- ε) εξασφαλίζουν ότι τηρούνται οι υψηλότερες προδιαγραφές ακεραιότητας, ιδιαίτερα στα σύνορα, μέσω της εφαρμογής μέτρων που αντανakλούν τις αρχές των σχετικών διεθνών συμβάσεων και πράξεων στον συγκεκριμένο τομέα, ιδίως της αναθεωρημένης Δήλωσης της Αρούσα του ΠΟΤ του 2003 και του προσχεδίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί τελωνειακής δεοντολογίας του 2007, κατά περίπτωση.

3. Τα μέρη συμφωνούν να καταργήσουν:

- α) οποιαδήποτε απαίτηση για την υποχρεωτική χρησιμοποίηση εκτελωνιστών· και
- β) οποιαδήποτε απαίτηση για την υποχρεωτική διενέργεια επιθεωρήσεων προ της αποστολής ή στον προορισμό.

4. Όσον αφορά τη διαμετακόμιση:

- α) για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, εφαρμόζονται οι κανόνες και ορισμοί σχετικά με τη διαμετακόμιση που προβλέπονται στις διατάξεις του ΠΟΕ και ιδίως στο άρθρο V της GATT του 1994, και σχετικές διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων οιαδήποτε διευκρινίσεων και τροποποιήσεων που προκύπτουν από τις διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ντόχα για τη διευκόλυνση του εμπορίου. Οι εν λόγω διατάξεις εφαρμόζονται επίσης όταν η διαμετακόμιση εμπορευμάτων αρχίζει ή τελειώνει στο έδαφος ενός εκ των μερών·
- β) τα μέρη επιδιώκουν τη σταδιακή διασυνδεσιμότητα των αντίστοιχων συστημάτων τελωνειακής διαμετακόμισης ενόψει της μελλοντικής συμμετοχής της Γεωργίας στο κοινό σύστημα διαμετακόμισης¹.
- γ) τα μέρη εξασφαλίζουν τη συνεργασία και τον συντονισμό μεταξύ όλων των αρμόδιων αρχών στα εδάφη τους για τη διευκόλυνση της διαμετακόμισης. Τα μέρη προωθούν επίσης τη συνεργασία μεταξύ των αρχών και του ιδιωτικού τομέα στον τομέα της διαμετακόμισης.

---

¹ Σύμβαση της 20ής Μαΐου 1987 περί του καθεστώτος κοινής διαμετακόμισης.

ΑΡΘΡΟ 68

Σχέσεις με την επιχειρηματική κοινότητα

Τα μέρη συμφωνούν:

- α) να εξασφαλίζουν τη διαφάνεια και τη δημοσιοποίηση, στο μέτρο του δυνατού με ηλεκτρονικά μέσα, των οικείων νομοθετικών διατάξεων και των διαδικασιών τους, καθώς και την αιτιολόγηση της έγκρισής τους. Χρειάζεται να διεξάγονται τακτικές διαβουλεύσεις και να προβλέπεται εύλογο χρονικό διάστημα από τη δημοσίευση νέων ή τροποποιημένων διατάξεων έως την έναρξη ισχύος τους·
- β) ότι είναι απαραίτητο να διεξάγουν έγκαιρες και τακτικές διαβουλεύσεις με τους εμπορικούς εκπροσώπους για τις νομοθετικές προτάσεις και διαδικασίες που αφορούν τελωνειακά και εμπορικά θέματα·
- γ) να δημοσιοποιούν τις σχετικές ανακοινώσεις διοικητικής φύσεως, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων των αρχών και των διαδικασιών εισόδου ή εξόδου, των ωραρίων και των διαδικασιών λειτουργίας των τελωνείων στους λιμένες και στα σημεία διέλευσης των συνόρων, καθώς και των υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για την παροχή πληροφοριών·
- δ) να ενισχύσουν τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και τελωνειακών υπηρεσιών μέσω της χρήσης μη αυθαίρετων και προσβάσιμων στο κοινό διαδικασιών, οι οποίες θα βασίζονται, μεταξύ άλλων, σ' αυτές που έχει δημοσιεύσει ο ΠΟΤ· και

- ε) να εξασφαλίζουν ότι οι αντίστοιχες τελωνειακές και συναφείς απαιτήσεις και διαδικασίες τους εξακολουθούν να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της εμπορικής κοινότητας, ακολουθούν τις βέλτιστες πρακτικές και περιορίζουν στον ελάχιστο δυνατό βαθμό το εμπόριο.

ΑΡΘΡΟ 69

Τέλη και επιβαρύνσεις

1. Τα μέρη απαγορεύουν τα διοικητικά τέλη τα οποία έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα με τέλη ή επιβαρύνσεις που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή ή την εξαγωγή.

2. Όσον αφορά όλα τα τέλη και τις επιβαρύνσεις κάθε είδους που επιβάλλονται από τις τελωνειακές αρχές κάθε μέρους, συμπεριλαμβανομένων των τελών και επιβαρύνσεων για καθήκοντα που αναλαμβάνονται για λογαριασμό των εν λόγω αρχών, κατά την εισαγωγή ή εξαγωγή, και με την επιφύλαξη των σχετικών διατάξεων του κεφαλαίου 1 (Εθνική μεταχείριση και πρόσβαση των εμπορευμάτων στην αγορά) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας:

- α) τέλη και επιβαρύνσεις μπορούν να επιβάλλονται μόνο για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν κατόπιν αιτήσεως του διασαφιστή, εκτός των κανονικών συνθηκών και ωραρίων λειτουργίας και σε μέρη διαφορετικά από αυτά που προβλέπονται στις τελωνειακές διατάξεις, καθώς και για κάθε διατύπωση που σχετίζεται με τις εν λόγω υπηρεσίες και απαιτείται για την πραγματοποίηση των εν λόγω εισαγωγών ή εξαγωγών·
- β) τα τέλη και οι επιβαρύνσεις δεν υπερβαίνουν το κόστος της παρεχόμενης υπηρεσίας·
- γ) τα τέλη και οι επιβαρύνσεις δεν υπολογίζονται κατ' αξία·
- δ) οι πληροφορίες σχετικά με τα τέλη και τις επιβαρύνσεις δημοσιεύονται στο επίσημο καθορισμένο μέσο και, όπου είναι εφικτό και δυνατό, σε επίσημο διαδικτυακό τόπο. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν αιτιολόγηση του τέλους ή της επιβάρυνσης για την παρασχεθείσα υπηρεσία, την αρμόδια αρχή, τα τέλη και τις επιβαρύνσεις που θα εφαρμοσθούν, την προθεσμία και τον τρόπο της πληρωμής· και

- ε) δεν επιβάλλονται νέα ή τροποποιημένα τέλη και επιβαρύνσεις εάν δεν δημοσιευθούν προηγουμένως οι σχετικές πληροφορίες και δεν δοθεί εύκολη πρόσβαση σε αυτές.

ΑΡΘΡΟ 70

Δασμολογητέα αξία

1. Οι διατάξεις της συμφωνίας για την εφαρμογή του άρθρου VII της GATT του 1994 που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ, συμπεριλαμβανομένων τυχόν τροποποιήσεων, διέπουν τους κανόνες για τη δασμολογητέα αξία που εφαρμόζονται στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών. Οι εν λόγω διατάξεις της συμφωνίας για τον ΠΟΕ ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και καθίστανται μέρος αυτής. Δεν χρησιμοποιούνται ελάχιστες δασμολογητέες αξίες.
2. Τα μέρη συνεργάζονται με σκοπό την επίτευξη κοινής προσέγγισης σε ζητήματα που αφορούν τη δασμολογητέα αξία.

ΑΡΘΡΟ 71

Τελωνειακή συνεργασία

Τα μέρη ενισχύουν τη συνεργασία τους στον τελωνειακό τομέα προκειμένου να διασφαλίσουν την εφαρμογή των στόχων του παρόντος κεφαλαίου με σκοπό την περαιτέρω διευκόλυνση του εμπορίου, εξασφαλίζοντας παράλληλα τον αποτελεσματικό έλεγχο, την ασφάλεια και την πρόληψη της απάτης. Προς τον σκοπό αυτόν, τα μέρη δύνανται να χρησιμοποιούν, κατά περίπτωση, τα Τελωνειακά Προσχέδια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως εργαλείο συγκριτικής αξιολόγησης.

Για να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη, μεταξύ άλλων:

- α) ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την τελωνειακή νομοθεσία και τις τελωνειακές διαδικασίες·
- β) αναλαμβάνουν κοινές πρωτοβουλίες σχετικές με τις διαδικασίες εισαγωγής, εξαγωγής και διέλευσης, και επίσης εργάζονται για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εξυπηρέτησης της επιχειρηματικής κοινότητας·
- γ) συνεργάζονται στον τομέα του αυτοματισμού των τελωνειακών και άλλων εμπορικών διαδικασιών·
- δ) ανταλλάσσουν, κατά περίπτωση, πληροφορίες και δεδομένα με σεβασμό στον εμπιστευτικό χαρακτήρα ευαίσθητων δεδομένων και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα·

- ε) συνεργάζονται για την πρόληψη και την καταπολέμηση της παράνομης διασυνοριακής κυκλοφορίας εμπορευμάτων, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων καπνού·
- στ) ανταλλάσσουν πληροφορίες ή διεξάγουν διαβουλεύσεις με σκοπό τη διαμόρφωση, στο μέτρο του δυνατού, κοινών θέσεων στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών στον τομέα των τελωνείων, όπως ο ΠΟΕ, ο ΠΟΤ, ο ΟΗΕ, η Συνδιάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (UNCTAD) και η Οικονομική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (UN-ECE)·
- ζ) συνεργάζονται για τον προγραμματισμό και την παροχή τεχνικής βοήθειας, ιδίως για να διευκολύνουν τις μεταρρυθμίσεις στον τελωνειακό τομέα και στον τομέα της διευκόλυνσης του εμπορίου σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της παρούσας συμφωνίας·
- η) ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τις τελωνειακές πράξεις, εστιάζοντας ιδίως σε συστήματα τελωνειακού ελέγχου βάσει των κινδύνων και στην επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, και δη στον τομέα των προϊόντων παραποίησης/απομίμησης·
- θ) προωθούν τον συντονισμό μεταξύ όλων των συνοριακών αρχών των μερών, με σκοπό τη διευκόλυνση των διαδικασιών διέλευσης των συνόρων και την ενίσχυση των ελέγχων, λαμβάνοντας υπόψη τους κοινούς συνοριακούς ελέγχους, όπου αυτό είναι εφικτό και σκόπιμο· και
- ι) καθορίζουν, όπου αρμόζει και ενδείκνυται, την αμοιβαία αναγνώριση προγραμμάτων εμπορικών εταιρικών σχέσεων και τελωνειακών ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των ισοδύναμων μέτρων διευκόλυνσης του εμπορίου.

ΑΡΘΡΟ 72

Αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα

Με την επιφύλαξη άλλων μορφών συνεργασίας που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία, και ιδίως στο άρθρο 71 της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη παρέχουν αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα σύμφωνα με τις διατάξεις που ορίζονται στο πρωτόκολλο ΙΙ για την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 73

Τεχνική βοήθεια και ενίσχυση των ικανοτήτων

Τα μέρη συνεργάζονται με σκοπό την παροχή τεχνικής βοήθειας και την ενίσχυση των ικανοτήτων με σκοπό τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών και την εφαρμογή τελωνειακών μεταρρυθμίσεων.

Υποεπιτροπή τελωνειακής συνεργασίας

1. Συγκροτείται υποεπιτροπή τελωνειακής συνεργασίας. Η υποεπιτροπή υποβάλλει εκθέσεις στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας.
2. Το έργο της υποεπιτροπής περιλαμβάνει τακτικές διαβουλεύσεις και παρακολούθηση της εφαρμογής και της διαχείρισης του παρόντος κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, των ζητημάτων της τελωνειακής συνεργασίας, της διασυνοριακής τελωνειακής συνεργασίας και διαχείρισης, της τεχνικής βοήθειας, των κανόνων καταγωγής και της διευκόλυνσης των εμπορικών συναλλαγών, καθώς και της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε τελωνειακά θέματα.
3. Η υποεπιτροπή τελωνειακής συνεργασίας αναλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα καθήκοντα:
  - α) μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία του παρόντος κεφαλαίου και των πρωτοκόλλων I και II της παρούσας συμφωνίας·
  - β) θεσπίζει πρακτικές ρυθμίσεις, μέτρα και αποφάσεις για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και των πρωτοκόλλων I και II της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων της ανταλλαγής πληροφοριών και δεδομένων, της αμοιβαίας αναγνώρισης των τελωνειακών ελέγχων και των προγραμμάτων εμπορικής εταιρικής σχέσης, καθώς και των πλεονεκτημάτων που καθορίζονται με κοινή συμφωνία·

- γ) ανταλλάσσει απόψεις επί παντός ζητήματος κοινού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων μελλοντικών μέτρων και των πόρων που απαιτούνται για την υλοποίηση και εφαρμογή τους·
- δ) διατυπώνει συστάσεις εάν χρειασθεί· και
- ε) θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της.

ΑΡΘΡΟ 75

Προσέγγιση της τελωνειακής νομοθεσίας

Η σταδιακή προσέγγιση προς το τελωνειακό δίκαιο της Ένωσης και προς ορισμένες διατάξεις του διεθνούς δικαίου πραγματοποιείται σύμφωνα με το παράρτημα XIII της παρούσας συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ, ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 76

Στόχος, πεδίο εφαρμογής και κάλυψη

1. Τα μέρη, επιβεβαιώνοντας τις αντίστοιχες δεσμεύσεις τους που απορρέουν από τη συμφωνία ΠΟΕ, ορίζουν τις αναγκαίες ρυθμίσεις για τη σταδιακή αμοιβαία ελευθέρωση της εγκατάστασης και των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, καθώς και για τη συνεργασία στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου.
2. Οι δημόσιες συμβάσεις καλύπτονται στο κεφάλαιο 8 (Δημόσιες συμβάσεις) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, και καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι επιβάλλει υποχρέωση σχετικά με δημόσιες συμβάσεις.

3. Οι επιδοτήσεις καλύπτονται στο κεφάλαιο 10 (Ανταγωνισμός) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, και οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στις επιδοτήσεις που χορηγούνται από τα μέρη.
4. Σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, κάθε μέρος διατηρεί το δικαίωμα ρύθμισης και θέσπισης νέων κανονιστικών ρυθμίσεων για την επίτευξη θεμιτών πολιτικών στόχων.
5. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε μέτρα που αφορούν φυσικά πρόσωπα τα οποία επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας ενός μέρους, ούτε σε μέτρα που αφορούν θέματα σχετικά με την υπηκοότητα, τη διαμονή ή την απασχόληση σε μόνιμη βάση.
6. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν απαγορεύει στα μέρη να εφαρμόζουν μέτρα για τη ρύθμιση της εισόδου ή της προσωρινής διαμονής φυσικών προσώπων στο έδαφός τους, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που είναι αναγκαία για την προστασία της ακεραιότητας φυσικών προσώπων και την εξασφάλιση της ομαλής κυκλοφορίας αυτών διαμέσου των συνόρων, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπον ώστε να αναιρούν εν όλω ή εν μέρει τα οφέλη που απορρέουν για οποιοδήποτε μέρος από τους όρους της συγκεκριμένης υποχρέωσης στο παρόν κεφάλαιο και στα παραρτήματά XIV και XV της παρούσας συμφωνίας¹.

---

¹ Το γεγονός και μόνο ότι απαιτείται θεώρηση για τα φυσικά πρόσωπα συγκεκριμένων χωρών και όχι για τα φυσικά πρόσωπα άλλων χωρών δεν θεωρείται ότι ακυρώνει ή αποδυναμώνει τα οφέλη που απορρέουν από συγκεκριμένη υποχρέωση.

ΑΡΘΡΟ 77

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «μέτρο»: κάθε μέτρο που λαμβάνεται από ένα μέρος υπό μορφή νόμου, κανονισμού, κανόνα, διαδικασίας, απόφασης, διοικητικής πράξης ή υπό οποιαδήποτε άλλη μορφή·
- β) «μέτρο που λαμβάνεται ή διατηρείται από μέρος»: το μέτρο που λαμβάνεται από:
  - i) κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις και αρχές, και
  - ii) μη κυβερνητικά όργανα κατά την άσκηση αρμοδιοτήτων που τους έχουν εκχωρηθεί από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις ή αρχές·
- γ) «φυσικό πρόσωπο ενός μέρους»: ο υπήκοος κράτους μέλους της ΕΕ ή ο υπήκοος της Γεωργίας σύμφωνα με την αντίστοιχη εθνική νομοθεσία·

- δ) «νομικό πρόσωπο»: κάθε νομική οντότητα που έχει δεόντως συσταθεί ή οργανωθεί, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, η οποία ανήκει στον ιδιωτικό ή το δημόσιο τομέα, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών, των οικονομικών συνασπισμών μεγάλων επιχειρήσεων, των προσωπικών εταιρειών, των κοινών επιχειρήσεων, των ατομικών επιχειρήσεων ή των ενώσεων·
- ε) «νομικό πρόσωπο ενός μέρους»: κάθε νομικό πρόσωπο, όπως ορίζεται στο στοιχείο δ), που συστήνεται δυνάμει της νομοθεσίας κράτους μέλους της ΕΕ ή της Γεωργίας αντίστοιχα και το οποίο έχει την καταστατική έδρα του, την κεντρική διοίκηση ή την κύρια επιχειρηματική εγκατάστασή του στο έδαφος¹ στο οποίο ισχύει η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στο έδαφος της Γεωργίας αντίστοιχα.

Εάν το εν λόγω νομικό πρόσωπο έχει μόνο την καταστατική έδρα ή την κεντρική του διοίκηση στο έδαφος για το οποίο ισχύει η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στο έδαφος της Γεωργίας, αντίστοιχα, δεν θεωρείται νομικό πρόσωπο της Ένωσης ή νομικό πρόσωπο της Γεωργίας, αντίστοιχα, εκτός εάν αν οι δραστηριότητές του έχουν πραγματική και αδιάλειπτη σχέση με την οικονομία της Ένωσης ή της Γεωργίας, αντίστοιχα·

Με την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου, οι ναυτιλιακές εταιρείες που ιδρύονται εκτός της Ένωσης ή της Γεωργίας και ελέγχονται από υπηκόους κράτους μέλους της ΕΕ ή της Γεωργίας, αντίστοιχα, καλύπτονται επίσης από την παρούσα συμφωνία εάν τα σκάφη τους έχουν νηολογηθεί σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους ή της Γεωργίας και φέρουν τη σημαία κράτους μέλους ή της Γεωργίας·

---

¹ Για μεγαλύτερη ασφάλεια, ο όρος έδαφος θα περιλαμβάνει την αποκλειστική οικονομική ζώνη και την υφαλοκρηπίδα, όπως προβλέπεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS).

- στ) «θυγατρική εταιρεία» νομικού προσώπου ενός μέρους: νομικό πρόσωπο το οποίο ανήκει ή επί του οποίου ασκείται ουσιαστικός έλεγχος από το εν λόγω νομικό πρόσωπο¹.
- ζ) «υποκατάστημα» νομικού προσώπου: ο τόπος επιχειρηματικής δραστηριότητας χωρίς ίδια νομική προσωπικότητα, με χαρακτήρα μονιμότητας, όπως η επέκταση μητρικής εταιρείας, που διαθέτει τη διοικητική δομή και τον υλικό εξοπλισμό που απαιτούνται για τη διαπραγμάτευση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με τρίτους οι οποίοι, αν και γνωρίζουν ότι, εάν χρειαστεί, υφίσταται νομικός δεσμός με τη μητρική εταιρεία, της οποίας η έδρα βρίσκεται στο εξωτερικό, δεν είναι υποχρεωμένοι να διαπραγματεύονται απευθείας με τη μητρική αυτή εταιρεία, αλλά μπορούν να συναλλάσσονται στον τόπο επιχειρηματικής δραστηριότητας που συνιστά την επέκταση·
- η) «εγκατάσταση»:
- i) όταν πρόκειται για νομικά πρόσωπα της Ένωσης ή της Γεωργίας, το δικαίωμα να αναλαμβάνουν και να ασκούν οικονομικές δραστηριότητες μέσω της σύστασης, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης, νομικού προσώπου ή/και της ίδρυσης υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας στη Γεωργία ή στην Ένωση, αντίστοιχα·
  - ii) όταν πρόκειται για φυσικά πρόσωπα, το δικαίωμα των φυσικών προσώπων της Ένωσης ή της Γεωργίας να αναλαμβάνουν και να ασκούν οικονομικές δραστηριότητες ως αυτοαπασχολούμενα πρόσωπα και να ιδρύουν επιχειρήσεις, ιδίως εταιρείες, επί των οποίων ασκούν ουσιαστικό έλεγχο.

---

¹ Ένα νομικό πρόσωπο ελέγχεται από άλλο νομικό πρόσωπο εάν το δεύτερο έχει την εξουσία να διορίζει την πλειοψηφία των διευθυντών του ή αλλιώς να κατευθύνει νομικά τις ενέργειές του.

- θ) ο όρος «οικονομικές δραστηριότητες» περιλαμβάνει τις δραστηριότητες βιομηχανικού, εμπορικού και επαγγελματικού χαρακτήρα, καθώς και τις δραστηριότητες ελεύθερων επαγγελματιών, αλλά όχι τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται κατά την άσκηση κυβερνητικής εξουσίας·
- ι) «λειτουργία»: η άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων·
- ια) «υπηρεσίες»: το σύνολο των υπηρεσιών σε όλους τους τομείς, με εξαίρεση τις υπηρεσίες που παρέχονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας·
- ιβ) «υπηρεσίες και λοιπές δραστηριότητες που παρέχονται κατά την άσκηση κυβερνητικής εξουσίας»: υπηρεσίες ή δραστηριότητες που δεν παρέχονται ούτε σε εμπορική βάση ούτε σε ανταγωνισμό με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς·
- ιγ) «διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών»: η παροχή υπηρεσίας:
  - i) από το έδαφος ενός μέρους στο έδαφος του άλλου μέρους (τρόπος 1)·
  - ii) στο έδαφος μέρους για τους χρήστες υπηρεσιών του άλλου μέρους (τρόπος 2)·

- ιδ) «φορέας παροχής υπηρεσιών ενός μέρους»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ενός μέρους που ενδιαφέρεται να παράσχει ή ήδη παρέχει υπηρεσία·
- ιε) «επιχειρηματίας »: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ενός μέρους που επιχειρεί να ασκήσει ή ασκεί οικονομική δραστηριότητα μέσω της σύστασης επιχείρησης·

ΤΜΗΜΑ 2

ΙΔΡΥΣΗ

ΑΡΘΡΟ 78

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται στα μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται σε ισχύ από τα μέρη και επηρεάζουν την εγκατάσταση σε σχέση με οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα, με εξαίρεση τις ακόλουθες:

- α) μεταλλεία, παραγωγή και επεξεργασία¹ πυρηνικών υλικών·

---

¹ Για μεγαλύτερη ασφάλεια, η επεξεργασία πυρηνικών υλικών καλύπτει όλες τις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στην UN ISIC REV 3.1. 2002 κωδικός 2330.

- β) παραγωγή ή εμπόριο όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού·
- γ) οπτικοακουστικές υπηρεσίες·
- δ) εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές¹, και
- ε) εσωτερικές και διεθνείς υπηρεσίες αερομεταφοράς², είτε τακτικές είτε μη τακτικές, και υπηρεσίες που συνδέονται άμεσα με την άσκηση των δικαιωμάτων κυκλοφορίας, με εξαίρεση:
  - i) τις υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αεροσκαφών κατά τις οποίες ένα αεροσκάφος αποσύρεται από τη γραμμή·
  - ii) την πώληση και εμπορική προώθηση υπηρεσιών αερομεταφοράς·

---

¹ Με την επιφύλαξη του πεδίου δραστηριοτήτων που μπορούν να θεωρηθούν ως ενδομεταφορές βάσει της σχετικής εθνικής νομοθεσίας, η έννοια των εθνικών θαλάσσιων ενδομεταφορών βάσει του παρόντος κεφαλαίου καλύπτει τη μεταφορά επιβατών ή εμπορευμάτων μεταξύ λιμανιού ή σημείου που βρίσκεται στη Γεωργία ή σε κράτος μέλος της ΕΕ και άλλου λιμανιού ή σημείου που βρίσκεται στη Γεωργία ή στο κράτος μέλος της ΕΕ, περιλαμβανομένης της υφαλοκρηπίδας της εκάστοτε χώρας, όπως ορίζεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS), καθώς και τις μεταφορές που έχουν την αφετηρία τους και καταλήγουν στο ίδιο λιμάνι ή σημείο που βρίσκεται στη Γεωργία ή σε κράτος μέλος της ΕΕ.

² Οι όροι αμοιβαίας πρόσβασης στην αγορά των αεροπορικών μεταφορών καθορίζονται από την πολυμερή συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Γεωργίας, αφετέρου, για την εγκαθίδρυση Κοινού Αεροπορικού Χώρου.

- iii) τις υπηρεσίες τις σχετικές με ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων (CRS)·
- iv) τις υπηρεσίες εδάφους·
- v) τις υπηρεσίες εκμετάλλευσης αερολιμένα.

ΑΡΘΡΟ 79

Εθνική μεταχείριση και μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους

1. Υπό τις επιφυλάξεις που απαριθμούνται στο παράρτημα XIV-E της παρούσας συμφωνίας, η Γεωργία επιφυλάσσει από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας:
  - α) όσον αφορά την εγκατάσταση θυγατρικών εταιρειών, υποκαταστημάτων και γραφείων εκπροσώπησης νομικών προσώπων της Ένωσης: μεταχείριση εξίσου ευνοϊκή με αυτήν που επιφυλάσσει στα δικά της νομικά πρόσωπα, στα υποκαταστήματά τους και τα γραφεία εκπροσώπησης τους, ή στις θυγατρικές, τα υποκαταστήματα και τα γραφεία εκπροσώπησης νομικών προσώπων οιασδήποτε τρίτης χώρας, ανάλογα με το ποια είναι ευνοϊκότερη·

β) όσον αφορά τη λειτουργία θυγατρικών εταιρειών, υποκαταστημάτων και γραφείων εκπροσώπησης νομικών προσώπων της Ένωσης στη Γεωργία, αφότου εγκατασταθούν, μεταχείριση εξίσου ευνοϊκή με αυτήν που επιφυλάσσει στα δικά της νομικά πρόσωπα, στα υποκαταστήματά τους και τα γραφεία εκπροσώπησης τους, ή στις θυγατρικές, τα υποκαταστήματα και τα γραφεία εκπροσώπησης νομικών προσώπων οιασδήποτε τρίτης χώρας, ανάλογα με το ποια είναι ευνοϊκότερη¹.

2. Υπό τις επιφυλάξεις που απαριθμούνται στο παράρτημα XVI-A της παρούσας συμφωνίας, η Ένωση επιφυλάσσει από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας:

α) όσον αφορά την εγκατάσταση θυγατρικών εταιρειών, υποκαταστημάτων και γραφείων εκπροσώπησης νομικών προσώπων της Γεωργίας: μεταχείριση εξίσου ευνοϊκή με αυτήν που επιφυλάσσει στα δικά της νομικά πρόσωπα, στα υποκαταστήματά τους και τα γραφεία εκπροσώπησης τους, ή στις θυγατρικές, τα υποκαταστήματα και τα γραφεία εκπροσώπησης νομικών προσώπων οιασδήποτε τρίτης χώρας, ανάλογα με το ποια είναι ευνοϊκότερη.

---

¹ Η υποχρέωση αυτή δεν επεκτείνεται στις διατάξεις περί προστασίας των επενδύσεων οι οποίες περιλαμβάνονται σε άλλες συμφωνίες και δεν καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων περί επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κράτους.

β) όσον αφορά τη λειτουργία θυγατρικών εταιρειών, υποκαταστημάτων και γραφείων εκπροσώπησης νομικών προσώπων της Γεωργίας στην Ένωση, αφότου εγκατασταθούν, μεταχείριση εξίσου ευνοϊκή με αυτήν που επιφυλάσσει στα δικά της νομικά πρόσωπα, στα υποκαταστήματά τους και τα γραφεία εκπροσώπησης τους, ή στις θυγατρικές, τα υποκαταστήματα και τα γραφεία εκπροσώπησης νομικών προσώπων οιασδήποτε τρίτης χώρας, ανάλογα με το ποια είναι ευνοϊκότερη¹.

3. Υπό τις επιφυλάξεις που απαριθμούνται στα παραρτήματα XIV-A και XIV-E της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη δεν θεσπίζουν νέους κανονισμούς ή μέτρα που εισάγουν διακριτική μεταχείριση όσον αφορά την εγκατάσταση νομικών προσώπων της Ένωσης ή της Γεωργίας στο έδαφός τους ή σε σχέση με τη λειτουργία τους, αφότου εγκατασταθούν, σε σύγκριση με τη μεταχείριση των δικών τους νομικών προσώπων.

---

¹ Η υποχρέωση αυτή δεν επεκτείνεται στις διατάξεις περί προστασίας των επενδύσεων οι οποίες περιλαμβάνονται σε άλλες συμφωνίες και δεν καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων περί επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κράτους.

ΑΡΘΡΟ 80

Επανεξέταση

1. Με σκοπό τη σταδιακή ελευθέρωση των προϋποθέσεων εγκατάστασης, τα μέρη επανεξετάζουν τακτικά τις διατάξεις του παρόντος τμήματος και τον κατάλογο επιφυλάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 79 της παρούσας συμφωνίας, καθώς και το περιβάλλον της εγκατάστασης, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών.
2. Στο πλαίσιο της επανεξέτασης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τα μέρη αξιολογούν οποιαδήποτε εμπόδια εντοπίζονται όσον αφορά την εγκατάσταση. Με στόχο την εμβάθυνση των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη βρίσκουν, εφόσον απαιτείται, τρόπους αντιμετώπισης των εν λόγω εμποδίων, οι οποίοι ενδέχεται να οδηγήσουν σε περαιτέρω διαπραγματεύσεις και ενδέχεται να αφορούν επίσης την προστασία των επενδύσεων και τις διαδικασίες επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κράτους.

ΑΡΘΡΟ 81

Άλλες συμφωνίες

Το παρόν κεφάλαιο δεν θίγει τα δικαιώματα των επιχειρηματιών των μερών τα οποία προκύπτουν από οποιαδήποτε υφιστάμενη ή μελλοντική διεθνή συμφωνία σχετικά με τις επενδύσεις, της οποίας είναι μέλη κράτος μέλος της ΕΕ και η Γεωργία.

ΑΡΘΡΟ 82

Πρότυπο μεταχείρισης των υποκαταστημάτων και των γραφείων εκπροσώπησης

1. Οι διατάξεις του άρθρου 79 της παρούσας συμφωνίας δεν αποκλείουν την εφαρμογή, εκ μέρους ενός από τα μέρη, ιδιαίτερων κανόνων όσον αφορά την εγκατάσταση και τη λειτουργία στο έδαφος του υποκαταστημάτων και γραφείων εκπροσώπησης νομικών προσώπων άλλου μέρους, τα οποία δεν έχουν συσταθεί στο έδαφος του πρώτου μέρους, λόγω των νομικών ή τεχνικών διαφορών που υπάρχουν μεταξύ των εν λόγω υποκαταστημάτων και γραφείων εκπροσώπησης και των υποκαταστημάτων και γραφείων εκπροσώπησης νομικών προσώπων που έχουν συσταθεί στο έδαφος του ή, όσον αφορά χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, για προληπτικούς λόγους.

2. Η διαφορετική μεταχείριση δεν υπερβαίνει τον βαθμό που είναι απολύτως αναγκαίος ως αποτέλεσμα των εν λόγω νομικών και τεχνικών διαφορών ή, όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, για προληπτικούς λόγους.

ΤΜΗΜΑ 3

ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 83

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται στα μέτρα των μερών τα οποία επηρεάζουν τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών σε όλους τους τομείς, με τις ακόλουθες εξαιρέσεις:

α) οπτικοακουστικές υπηρεσίες:

- β) εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές¹, και
- γ) εσωτερικές και διεθνείς υπηρεσίες αερομεταφοράς², είτε τακτικές είτε μη τακτικές, και υπηρεσίες που συνδέονται άμεσα με την άσκηση των δικαιωμάτων κυκλοφορίας, με εξαίρεση:
- i) τις υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αεροσκαφών κατά τις οποίες ένα αεροσκάφος αποσύρεται από τη γραμμή·
  - ii) την πώληση και εμπορική προώθηση υπηρεσιών αερομεταφοράς·
  - iii) τις υπηρεσίες τις σχετικές με ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων (CRS)·
  - iv) τις υπηρεσίες εδάφους·
  - v) τις υπηρεσίες εκμετάλλευσης αερολιμένα.

---

¹ Με την επιφύλαξη του πεδίου δραστηριοτήτων που μπορούν να θεωρηθούν ως ενδομεταφορές βάσει της σχετικής εθνικής νομοθεσίας, η έννοια των εθνικών θαλάσσιων ενδομεταφορών βάσει του παρόντος κεφαλαίου καλύπτει τη μεταφορά επιβατών ή εμπορευμάτων μεταξύ λιμανιού ή σημείου που βρίσκεται στη Γεωργία ή σε κράτος μέλος της ΕΕ και άλλου λιμανιού ή σημείου που βρίσκεται στη Γεωργία ή στο κράτος μέλος της ΕΕ, περιλαμβανομένης της υφαλοκρηπίδας της εκάστοτε χώρας, όπως ορίζεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS), καθώς και τις μεταφορές που έχουν την αφετηρία τους και καταλήγουν στο ίδιο λιμάνι ή σημείο που βρίσκεται στη Γεωργία ή σε κράτος μέλος της ΕΕ.

² Οι όροι αμοιβαίας πρόσβασης στην αγορά των αεροπορικών μεταφορών καθορίζονται από την πολυμερή συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Γεωργίας, αφετέρου, για την εγκαθίδρυση Κοινού Αεροπορικού Χώρου.

ΑΡΘΡΟ 84

Πρόσβαση στην αγορά

1. Σε ό,τι αφορά την πρόσβαση στην αγορά μέσω της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, κάθε μέρος επιφυλάσσει στις υπηρεσίες και στους παρόχους υπηρεσιών του άλλου μέρους μεταχείριση εξίσου ευνοϊκή με αυτήν που προβλέπουν οι ειδικές δεσμεύσεις των παραρτημάτων XIV-B και XIV-ΣΤ της παρούσας συμφωνίας.

2. Σε τομείς στους οποίους αναλαμβάνονται δεσμεύσεις για την πρόσβαση στην αγορά, τα μέτρα τα οποία δεν διατηρούνται σε ισχύ ούτε θεσπίζονται από ένα μέρος, είτε σε επίπεδο περιφερειακής υποδιαίρεσης είτε στο σύνολο του εδάφους του, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στα παραρτήματα XIV-B και XIV-ΣΤ της παρούσας συμφωνίας, είναι τα εξής:
  - α) περιορισμοί ως προς τον αριθμό των φορέων παροχής υπηρεσιών, υπό μορφή είτε αριθμητικών ποσοστώσεων, μονοπωλίων, αποκλειστικής παροχής υπηρεσιών ή επιβολής του κριτηρίου των οικονομικών αναγκών·

- β) περιορισμοί ως προς τη συνολική αξία συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών ή στοιχείων ενεργητικού υπό μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή επιβολής του κριτηρίου των οικονομικών αναγκών, ή
- γ) περιορισμοί ως προς τον συνολικό αριθμό των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών ή ως προς τη συνολική ποσότητα των παραγόμενων υπηρεσιών, η οποία εκφράζεται με καθορισμένες αριθμητικές μονάδες, υπό μορφή ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών.

ΑΡΘΡΟ 85

Εθνική μεταχείριση

1. Στους τομείς στους οποίους οι υποχρεώσεις πρόσβασης στην αγορά περιλαμβάνονται στα παραρτήματα XIV-B και XIV-ΣΤ της παρούσας συμφωνίας, και με την επιφύλαξη τυχόν όρων και περιορισμών που καθορίζονται σε αυτά, έκαστο μέρος επιφυλάσσει στις υπηρεσίες και στους φορείς παροχής υπηρεσιών του άλλου μέρους, όσον αφορά όλα τα μέτρα που επηρεάζουν τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, μεταχείριση εξίσου ευνοϊκή με τη μεταχείριση που επιφυλάσσει στις δικές του ομοειδείς υπηρεσίες και φορείς παροχής υπηρεσιών.

2. Ένα μέρος είναι δυνατόν να πληροί την απαίτηση της παραγράφου 1 παραχωρώντας στις υπηρεσίες και στους φορείς παροχής υπηρεσιών του άλλου μέρους, είτε τυπικά πανομοιότυπη μεταχείριση με αυτήν που παρέχει στις δικές του ομοειδείς υπηρεσίες και παρόχους υπηρεσιών, είτε τυπικά διαφορετική μεταχείριση.

3. Η τυπικά πανομοιότυπη ή η τυπικά διαφορετική μεταχείριση θεωρείται ότι είναι λιγότερο ευνοϊκή εάν τροποποιεί τους όρους ανταγωνισμού υπέρ των υπηρεσιών ή φορέων παροχής υπηρεσιών του μέρους, σε σύγκριση με παρόμοιες υπηρεσίες ή φορείς παροχής υπηρεσιών του άλλου μέρους.

4. Οι συγκεκριμένες δεσμεύσεις που συνάπτονται βάσει του παρόντος άρθρου δεν νοούνται ως απαίτηση για οποιοδήποτε μέρος να αντισταθμίσει εγγενή ανταγωνιστικά μειονεκτήματα που απορρέουν από τον εξωγενή χαρακτήρα των εκάστοτε υπηρεσιών ή φορέων παροχής υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 86

Κατάλογος δεσμεύσεων

Οι τομείς που ελευθερώνονται από κάθε μέρος σύμφωνα με το παρόν τμήμα και οι περιορισμοί πρόσβασης στην αγορά και εθνικής μεταχείρισης που εφαρμόζονται, μέσω επιφυλάξεων, σε υπηρεσίες και φορείς παροχής υπηρεσιών του άλλου μέρους στους εν λόγω τομείς καθορίζονται σε καταλόγους υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα XIV-B και XIV-ΣΤ της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 87

Επανεξέταση

Ενόψει της σταδιακής ελευθέρωσης της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών μεταξύ των μερών, η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, επανεξετάζει σε τακτά διαστήματα τον κατάλογο των δεσμεύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 86 της παρούσας συμφωνίας. Κατά την εν λόγω επανεξέταση, λαμβάνεται υπόψη η διαδικασία σταδιακής προσέγγισης της νομοθεσίας, η οποία αναφέρεται στα άρθρα 103, 113, 122 και 126 της παρούσας συμφωνίας, καθώς και ο αντίκτυπός της στην κατάργηση των εναπομενόντων εμποδίων για τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών μεταξύ των μερών.

ΤΜΗΜΑ 4

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

ΑΡΘΡΟ 88

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται για τα μέτρα των μερών που αφορούν την είσοδο και την προσωρινή διαμονή στο έδαφός τους στελεχών, ασκούμενων πτυχιούχων, ιδιωτών πωλητών, παρόχων συμβατικών υπηρεσιών και ανεξάρτητων επαγγελματιών σύμφωνα με το άρθρο 76 παράγραφος 5 της παρούσας συμφωνίας.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
- α) ως «στελέχη» νοούνται τα φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται από νομικό πρόσωπο ενός μέρους, εξαιρουμένων των μη κερδοσκοπικών οργανισμών¹, και τα οποία είναι υπεύθυνα για τη σύσταση ή τον κατάλληλο έλεγχο, τη διοίκηση και την εκμετάλλευση ενός καταστήματος. Στα «στελέχη» περιλαμβάνονται οι «επιχειρηματικοί επισκέπτες» που είναι υπεύθυνοι για τη σύσταση ενός καταστήματος και τα «ενδοεπιχειρησιακά μετατιθέμενα άτομα».
- ι) ως «επιχειρηματικοί επισκέπτες» που είναι υπεύθυνοι για τη σύσταση ενός καταστήματος νοούνται τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν ανώτερη θέση και είναι υπεύθυνα για τη σύσταση ενός καταστήματος. Δεν προσφέρουν ούτε παρέχουν υπηρεσίες, ούτε συμμετέχουν σε καμία άλλη οικονομική δραστηριότητα πέραν αυτής που απαιτείται για τη σύσταση του καταστήματος. Δεν λαμβάνουν αμοιβή από πηγή που βρίσκεται στην επικράτεια του μέρους υποδοχής·

---

¹ Η αναφορά σε εκτός της «μη κερδοσκοπικής οργάνωσης» ισχύει μόνο για το Βέλγιο, την Τσεχική Δημοκρατία, τη Δανία, τη Γερμανία, την Εσθονία, την Ιρλανδία, την Ελλάδα, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Κύπρο, τη Λετονία, τη Λιθουανία, το Λουξεμβούργο, τη Μάλτα, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία, την Πορτογαλία, τη Σλοβενία, τη Φινλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

ii) ως «ενδοεπιχειρησιακά μετατιθέμενα άτομα» νοούνται τα φυσικά πρόσωπα που έχουν απασχοληθεί από νομικό πρόσωπο ή υπήρξαν εταίροι σε αυτό επί ένα έτος τουλάχιστον και τα οποία μετατίθενται προσωρινά σε επιχειρηματική εγκατάσταση, που είναι δυνατό να έχει τη μορφή θυγατρικής, υποκαταστήματος ή μητρικής εταιρείας της επιχείρησης / του νομικού προσώπου στο έδαφος του άλλου μέρους. Το οικείο φυσικό πρόσωπο πρέπει να ανήκει σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

(1) ανώτερα στελέχη: άτομα τα οποία κατά κύριο λόγο κατέχουν ανώτερη θέση σε νομικό πρόσωπο, ασχολούνται κυρίως με τη διοίκηση της επιχειρηματικής εγκατάστασης, τελούν υπό τη γενική εποπτεία ή λαμβάνουν οδηγίες πρωτίστως από το διοικητικό συμβούλιο ή από τους μετόχους της επιχείρησης ή από άλλον αντίστοιχο παράγοντα, και στα καθήκοντά τους περιλαμβάνονται τουλάχιστον τα εξής:

- η διοίκηση της επιχείρησης ή τμήματος ή υποδιαίρεσης αυτής·
- η επίβλεψη και ο έλεγχος της εργασίας των άλλων υπαλλήλων με εποπτικές, επαγγελματικές ή διοικητικές αρμοδιότητες· και
- έχουν την εξουσία να προσλαμβάνουν και να απολύουν προσωπικό ή να προτείνουν προσλήψεις, απολύσεις ή άλλες ενέργειες που αφορούν το προσωπικό·

- (2) ειδικοί: φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται από νομικό πρόσωπο και διαθέτουν ειδικές γνώσεις που είναι απαραίτητες για την παραγωγή, τον ερευνητικό εξοπλισμό, τις τεχνικές, τις διεργασίες, τις διαδικασίες ή τη διοίκηση της επιχειρηματικής εγκατάστασης. Η αξιολόγηση των εν λόγω γνώσεων δύναται να αφορά, εκτός από τις ειδικές γνώσεις που αφορούν τον φορέα, υψηλού επιπέδου προσόντα για το συγκεκριμένο τύπο εργασίας ή εμπορίου που απαιτεί ειδικές τεχνικές γνώσεις, καθώς και την ιδιότητα μέλους αναγνωρισμένων επαγγελματιών.
- β) ως «ασκούμενοι πτυχιούχοι» νοούνται τα φυσικά πρόσωπα που έχουν απασχοληθεί από νομικό πρόσωπο ενός μέρους ή υποκαταστήματός του επί ένα έτος τουλάχιστον, διαθέτουν πανεπιστημιακό τίτλο και μετατίθενται προσωρινά σε επιχειρηματική εγκατάσταση του νομικού προσώπου στο έδαφος του άλλου μέρους, με σκοπό την επαγγελματική εξέλιξη ή την απόκτηση κατάρτισης σε επιχειρηματικές τεχνικές ή μεθόδους¹.
- γ) ως «ιδιώτες πωλητές»² νοούνται τα φυσικά πρόσωπα που είναι αντιπρόσωποι φορέα παροχής υπηρεσιών ή εμπορευμάτων ενός μέρους και επιζητούν προσωρινή είσοδο στο έδαφος του άλλου μέρους με σκοπό τη διαπραγμάτευση της πώλησης υπηρεσιών ή εμπορευμάτων ή τη σύναψη συμφωνιών για την πώληση υπηρεσιών ή εμπορευμάτων για τον εν λόγω φορέα παροχής υπηρεσιών. Δεν συμμετέχουν στην πραγματοποίηση απευθείας πωλήσεων προς το ευρύ κοινό και δεν λαμβάνουν αμοιβή από πηγή που βρίσκεται στην επικράτεια του μέρους υποδοχής ούτε συνιστούν υπηρεσίες παραγγελιοδόχων.

---

¹ Η επιχειρηματική εγκατάσταση υποδοχής μπορεί να κληθεί να υποβάλει για προηγούμενη έγκριση ένα πρόγραμμα κατάρτισης που να καλύπτει τη διάρκεια της διαμονής, αποδεικνύοντας ότι ο σκοπός της διαμονής είναι η κατάρτιση. Για την Τσεχική Δημοκρατία, τη Γερμανία, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ουγγαρία και την Αυστρία, η κατάρτιση πρέπει να συνδέεται με το πανεπιστημιακό πτυχίο το οποίο έχει αποκτηθεί.

² Ηνωμένο Βασίλειο: η κατηγορία των ιδιωτών πωλητών αναγνωρίζεται μόνο για τους πωλητές υπηρεσιών.

- δ) ως «φορείς παροχής συμβατικών υπηρεσιών», νοούνται φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται από νομικό πρόσωπο ενός μέρους, το οποίο δεν συνιστά πρακτορείο τοποθέτησης και παροχής προσωπικού ούτε ενεργεί μέσω ενός τέτοιου πρακτορείου, δεν διαθέτει εγκατάσταση στο έδαφος του άλλου μέρους και έχει συνάψει σύμβαση καλής πίστης για την παροχή υπηρεσιών με τελικό καταναλωτή στο δεύτερο μέρος, βάσει της οποίας απαιτείται η παρουσία σε προσωρινή βάση των υπαλλήλων του στο εν λόγω μέρος προκειμένου να εκτελεστεί η σύμβαση παροχής υπηρεσιών·
- ε) ως «ανεξάρτητοι επαγγελματίες» νοούνται τα φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στην παροχή υπηρεσιών και είναι εγκατεστημένα ως αυτοαπασχολούμενοι στο έδαφος ενός μέρους, δεν διαθέτουν επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος του άλλου μέρους και έχουν συνάψει σύμβαση καλής πίστης με τελικό καταναλωτή στο δεύτερο μέρος (με εξαίρεση την περίπτωση των πρακτορείων τοποθέτησης και παροχής προσωπικού), για την παροχή υπηρεσιών με τελικό καταναλωτή στο τελευταίο μέρος και για την οποία απαιτείται η πρόσκαιρη παρουσία υπαλλήλων του στο εν λόγω μέρος προκειμένου να εκτελεστεί η σύμβαση παροχής υπηρεσιών·
- στ) στ) Ως «τίτλοι», νοούνται διπλώματα, πιστοποιητικά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία (επίσημης εκπαίδευσης) που εκδίδονται από αρχή καθορισμένη σύμφωνα με τις νομικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις και τα οποία πιστοποιούν επιτυχή ολοκλήρωση επαγγελματικής κατάρτισης.

Στελέχη και ασκούμενοι πτυχιούχοι

1. Για κάθε τομέα ως προς τον οποίο αναλαμβάνονται δεσμεύσεις σύμφωνα με το τμήμα 2 (Εγκατάσταση) του παρόντος κεφαλαίου και υπό τις επιφυλάξεις που απαριθμούνται στα παραρτήματα XIV-A και XIV-E της παρούσας συμφωνίας ή στα παραρτήματα XIV-Γ και XIV-Z της παρούσας συμφωνίας, έκαστο μέρος επιτρέπει στους επιχειρηματίες του έτερου μέρους να απασχολούν στα καταστήματά τους φυσικά πρόσωπα του εν λόγω άλλου μέρους, υπό την προϋπόθεση ότι οι εργαζόμενοι αυτοί είναι στελέχη ή ασκούμενοι πτυχιούχοι κατά την έννοια του άρθρου 88 της παρούσας συμφωνίας. Η προσωρινή είσοδος και διαμονή στελεχών και ασκούμενων πτυχιούχων ισχύει για περίοδο έως τρία έτη για τα ενδοεπιχειρησιακά μετατιθέμενα άτομα, 90 ημέρες σε οποιαδήποτε 12μηνη περίοδο για τους επιχειρηματικούς επισκέπτες που είναι υπεύθυνοι για τη σύσταση επιχειρηματικής εγκατάστασης και ένα έτος για τους ασκούμενους πτυχιούχους.
2. Για κάθε τομέα ως προς τον οποίο αναλαμβάνονται δεσμεύσεις σύμφωνα με το τμήμα 2 (Εγκατάσταση) του παρόντος κεφαλαίου, τα μέτρα τα οποία δεν διατηρούνται σε ισχύ ούτε θεσπίζονται από ένα μέρος, είτε σε επίπεδο περιφερειακής υποδιαίρεσης είτε στο σύνολο του εδάφους του, εκτός αν ορίζεται άλλως στα παραρτήματα XIV-Γ και XIV-Z της παρούσας συμφωνίας, καθορίζονται ως περιορισμοί επί του συνολικού αριθμού φυσικών προσώπων που ένας επιχειρηματίας μπορεί να απασχολεί ως στελέχη και ως ασκούμενους πτυχιούχους σε ένα συγκεκριμένο τομέα υπό τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή της επιβολής του κριτηρίου των οικονομικών αναγκών, και ως περιορισμοί που εισάγουν διακρίσεις.

ΑΡΘΡΟ 90

Ιδιώτες πωλητές

Για κάθε τομέα ως προς τον οποίο αναλαμβάνονται δεσμεύσεις σύμφωνα με το τμήμα 2 (Εγκατάσταση) ή το τμήμα 3 (Διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών) του παρόντος κεφαλαίου και υπό τις επιφυλάξεις που απαριθμούνται στα παραρτήματα XIV-A, XIV-E και XIV-B και XIV-ΣΤ, έκαστο μέρος επιτρέπει την είσοδο και προσωρινή διαμονή ιδιωτών πωλητών για περίοδο έως 90 ημερών σε οποιαδήποτε περίοδο 12 μηνών.

ΑΡΘΡΟ 91

Φορείς παροχής υπηρεσιών επί συμβάσει

1. Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις δεσμεύσεις τις οποίες έχουν αναλάβει δυνάμει της Γενικής Συμφωνίας για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών (GATS) όσον αφορά την είσοδο και την προσωρινή διαμονή των φορέων παροχής συμβατικών υπηρεσιών. Σύμφωνα με τα παραρτήματα XIV-Δ και XIV-Η της παρούσας συμφωνίας, κάθε μέρος επιτρέπει την παροχή υπηρεσιών στο έδαφός του από φορείς παροχής συμβατικών υπηρεσιών του άλλου μέρους, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

2. Οι δεσμεύσεις τις οποίες αναλαμβάνουν τα μέρη τελούν υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να παρέχουν υπηρεσίες σε προσωρινή βάση ως υπάλληλοι νομικού προσώπου, το οποίο έχει συνάψει σύμβαση παροχής υπηρεσιών για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες·
  - β) τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στο άλλο μέρος θα πρέπει να προσφέρουν τις σχετικές υπηρεσίες ως υπάλληλοι του νομικού προσώπου που παρέχει τις υπηρεσίες τουλάχιστον κατά το έτος αμέσως πριν από την ημερομηνία υποβολής αίτησης για είσοδο στο άλλο μέρος. Επιπλέον, τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να διαθέτουν, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης εισόδου στο άλλο μέρος, τουλάχιστον τρία έτη επαγγελματικής πείρας¹ στον τομέα δραστηριότητας που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης·
  - γ) τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στο άλλο μέρος πρέπει να διαθέτουν:
    - ι) πανεπιστημιακό πτυχίο ή άλλο τίτλο ο οποίος πιστοποιεί γνώσεις ανάλογου επιπέδου²·
και

---

¹ Η εν λόγω πείρα αποκτήθηκε μετά τη συμπλήρωση του έτους ενηλικίωσης, όπως ορίζεται βάσει της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας.

² Όταν το πτυχίο ή ο τίτλος δεν έχει αποκτηθεί στο μέρος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία, το εν λόγω μέρος μπορεί να αξιολογήσει κατά πόσον αυτό είναι ισοδύναμο με τον πανεπιστημιακό τίτλο που αποκτάται στο έδαφός του.

- ii) επαγγελματικά προσόντα τα οποία απαιτούνται για την άσκηση συγκεκριμένης δραστηριότητας σύμφωνα με τους νόμους, τους κανονισμούς και τις απαιτήσεις που ισχύουν στο μέρος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία·

- δ) το φυσικό πρόσωπο δεν λαμβάνει αμοιβή για την παροχή υπηρεσιών στο έδαφος του άλλου μέρους πέραν της αμοιβής που καταβάλλεται από το νομικό πρόσωπο το οποίο απασχολεί το φυσικό πρόσωπο·

- ε) η προσωρινή είσοδος και διαμονή φυσικών προσώπων στο οικείο μέρος υπολογίζεται για αθροιστική περίοδο όχι άνω των έξι μηνών ή, στην περίπτωση του Λουξεμβούργου, εικοσιπέντε εβδομάδων ανά δωδεκάμηνο ή για τη διάρκεια της σύμβασης, ανάλογα με το ποια περίοδος είναι βραχύτερη·

- στ) η πρόσβαση που χορηγείται βάσει των διατάξεων του παρόντος άρθρου αφορά μόνον τη δραστηριότητα υπηρεσίας που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης και δεν παρέχει δικαίωμα άσκησης του επαγγελματικού τίτλου του μέρους στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία·

- ζ) ο αριθμός των προσώπων που καλύπτονται από τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών δεν υπερβαίνει τον αριθμό που είναι απαραίτητος για την εκτέλεση της σύμβασης, όπως είναι δυνατόν να καθορίζεται από τους νόμους, τους κανονισμούς και τις απαιτήσεις του μέρους στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία.

ΑΡΘΡΟ 92

Ανεξάρτητοι επαγγελματίες

1. Σύμφωνα με τα παραρτήματα XIV-Δ και XIV-Η της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη επιτρέπουν την παροχή υπηρεσιών στο έδαφός τους από ανεξάρτητους επαγγελματίες του άλλου μέρους, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.
2. Οι δεσμεύσεις τις οποίες αναλαμβάνουν τα μέρη τελούν υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - α) τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να αναλάβουν την υποχρέωση παροχής υπηρεσίας σε προσωρινή βάση ως αυτοαπασχολούμενα πρόσωπα εγκατεστημένα στο άλλο μέρος και πρέπει να έχουν σύμβαση παροχής υπηρεσιών για περίοδο που να μην υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες·
  - β) Τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στο άλλο μέρος πρέπει να διαθέτουν, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης εισόδου στο άλλο μέρος, τουλάχιστον έξι έτη επαγγελματικής εμπειρίας στον τομέα δραστηριότητας που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης.

- γ) τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στο άλλο μέρος πρέπει να διαθέτουν:
- i) πανεπιστημιακό πτυχίο ή άλλο τίτλο ο οποίος πιστοποιεί γνώσεις ανάλογου επιπέδου¹ και
  - ii) επαγγελματικά προσόντα εφόσον τούτο απαιτείται για την άσκηση συγκεκριμένης δραστηριότητας σύμφωνα με τους νόμους, τους κανονισμούς και τις απαιτήσεις που ισχύουν στο μέρος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία·
- δ) η προσωρινή είσοδος και διαμονή φυσικών προσώπων στο οικείο μέρος υπολογίζεται για αθροιστική περίοδο όχι άνω των έξι μηνών ή, στην περίπτωση του Λουξεμβούργου, εικοσιπέντε εβδομάδων ανά δωδεκάμηνο ή για τη διάρκεια της σύμβασης, ανάλογα με το ποια περίοδος είναι βραχύτερη·
- ε) η πρόσβαση που χορηγείται βάσει των διατάξεων του παρόντος άρθρου αφορά μόνον τη δραστηριότητα υπηρεσίας που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης και δεν παρέχει δικαίωμα άσκησης του επαγγελματικού τίτλου του μέρους όπου παρέχεται η υπηρεσία.

---

¹ Όταν το πτυχίο ή ο τίτλος δεν έχει αποκτηθεί στο μέρος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία, το εν λόγω μέρος μπορεί να αξιολογήσει κατά πόσον αυτό είναι ισοδύναμο με τον πανεπιστημιακό τίτλο που απαιτείται στο έδαφός του.

ΤΜΗΜΑ 5

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 1

ΕΓΧΩΡΙΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 93

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Οι ακόλουθες ρυθμίσεις εφαρμόζονται για τα μέτρα των μερών που αφορούν την αδειοδότηση απαιτήσεων και διαδικασιών, απαιτήσεων προσόντων και διαδικασιών τα οποία επηρεάζουν:
  - α) τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών·
  - β) την εγκατάσταση στο έδαφός τους των νομικών και φυσικών προσώπων που ορίζονται στο άρθρο 77 παράγραφος 9 της παρούσας συμφωνίας, και

γ) την προσωρινή διαμονή στο έδαφός τους των κατηγοριών φυσικών προσώπων που ορίζονται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως ε) της παρούσας συμφωνίας.

2. Στην περίπτωση της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, οι ρυθμίσεις αυτές εφαρμόζονται μόνο στους τομείς για τους οποίους το μέρος ανέλαβε συγκεκριμένες δεσμεύσεις και στον βαθμό που οι εν λόγω συγκεκριμένες δεσμεύσεις εφαρμόζονται σύμφωνα με τα παραρτήματα XIV-B και XIV-ΣΤ της παρούσας συμφωνίας. Στην περίπτωση της εγκατάστασης, οι ρυθμίσεις αυτές δεν εφαρμόζονται σε τομείς για τους οποίους αναφέρονται επιφυλάξεις σύμφωνα με τα παραρτήματα XVI-A και XVI-E. Στην περίπτωση της προσωρινής διαμονής φυσικών προσώπων, οι ρυθμίσεις αυτές δεν εφαρμόζονται σε τομείς για τους οποίους αναφέρονται επιφυλάξεις σύμφωνα με τα παραρτήματα XIV-Γ, XIV-Δ, XIV-Z και XIV-Η της παρούσας συμφωνίας.

3. Οι ρυθμίσεις αυτές δεν εφαρμόζονται σε μέτρα στον βαθμό που αυτά συνιστούν περιορισμούς δυνάμει των σχετικών παραρτημάτων της παρούσας συμφωνίας.

4. Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «απαιτήσεις αδειοδότησης»: οι ουσιαστικές απαιτήσεις, πέραν των απαιτήσεων προσόντων, με τις οποίες ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο οφείλει να συμμορφώνεται προκειμένου να αποκτήσει, τροποποιήσει ή ανανεώσει την άδειά του να διενεργεί τις δραστηριότητες που περιγράφονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) έως γ).

- β) «διαδικασίες αδειοδότησης»: οι διοικητικοί ή διαδικαστικοί κανόνες τους οποίους πρέπει να τηρεί ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο επιδιώκει άδεια διενέργειας των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) έως γ), περιλαμβανομένης της τροποποίησης ή της ανανέωσης μιας άδειας, προκειμένου να επιδείξει συμμόρφωση με τις απαιτήσεις αδειοδότησης·
- γ) «απαιτήσεις προσόντων»: οι ουσιαστικές απαιτήσεις που σχετίζονται με την ικανότητα ενός φυσικού προσώπου να παρέχει μια υπηρεσία και οι οποίες πρέπει να επιδεικνύονται για τη λήψη άδειας παροχής υπηρεσίας·
- δ) «διαδικασίες προσόντων»: οι διοικητικοί ή διαδικαστικοί κανόνες τους οποίους πρέπει να τηρεί ένα φυσικό πρόσωπο προκειμένου να επιδείξει συμμόρφωση με τις απαιτήσεις προσόντων, ώστε να λάβει άδεια παροχής υπηρεσίας·
- ε) «αρμόδια αρχή»: κάθε κεντρική, περιφερειακή ή τοπική διοίκηση και αρχή ή μη κυβερνητική οντότητα κατά την άσκηση των εξουσιών που της έχουν εκχωρηθεί από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις ή αρχές, η οποία λαμβάνει απόφαση σχετικά με τη χορήγηση άδειας παροχής υπηρεσίας, μεταξύ άλλων και μέσω της εγκατάστασης ή σχετικά με τη χορήγηση άδειας για τη διενέργεια άλλης οικονομικής δραστηριότητας πέραν της παροχής υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 94

Όροι για τη χορήγηση αδειών και προσόντων

1. Κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι τα μέτρα που σχετίζονται με τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες αδειοδότησης, καθώς και τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες χορήγησης προσόντων βασίζονται σε κριτήρια που δεν επιτρέπουν στις αρμόδιες αρχές να ασκούν κατά τρόπο αυθαίρετο την εξουσία εκτιμήσεως που διαθέτουν.
2. Τα κριτήρια της παραγράφου 1:
  - α) είναι αναλογικά προς έναν στόχο δημόσιας πολιτικής·
  - β) είναι σαφή και δεν επιδέχονται αμφισβήτηση·
  - γ) είναι αντικειμενικά·
  - δ) είναι προκαθορισμένα·
  - ε) έχουν δημοσιοποιηθεί εκ των προτέρων·
  - στ) είναι διαφανή και προσβάσιμα.

3. Η έγκριση ή άδεια χορηγείται από τη στιγμή που ολοκληρώνεται η δέουσα εξέταση των προϋποθέσεων χορήγησης άδειας και διαπιστώνεται ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την απόκτησή τους.

4. Κάθε μέρος διατηρεί ή ιδρύει τακτικά, διαιτητικά ή διοικητικά δικαστήρια ή διαδικασίες που εξασφαλίζουν, κατόπιν αιτήματος θιγόμενου επιχειρηματία ή παρόχου υπηρεσιών, ταχεία επανεξέταση των διοικητικών αποφάσεων που επηρεάζουν την εγκατάσταση, τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών ή την προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς και, εφόσον δικαιολογείται, την επιβολή των κατάλληλων μέτρων αποκατάστασης του εμπορίου. Στις περιπτώσεις που οι εν λόγω διαδικασίες δεν είναι ανεξάρτητες από την υπηρεσία στην οποία έχει ανατεθεί η σχετική διοικητική απόφαση, έκαστο μέρος εξασφαλίζει ότι οι εν λόγω διαδικασίες όντως παρέχουν δυνατότητα αντικειμενικής και αμερόληπτης επανεξέτασης.

5. Σε περίπτωση που ο αριθμός των διαθέσιμων αδειών για συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι περιορισμένος λόγω της σπανιότητας των διαθέσιμων φυσικών πόρων ή τεχνικών δυνατοτήτων, τα μέρη εφαρμόζουν διαδικασία επιλογής μεταξύ των δυνητικών υποψηφίων, η οποία παρέχει πλήρεις εγγυήσεις αμεροληψίας και διαφάνειας, ιδίως όσον αφορά την κατάλληλη δημοσιοποίηση της έναρξης, της διεξαγωγής και της ολοκλήρωσης της διαδικασίας.

6. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου, κατά τη θέσπιση των κανόνων για τη διαδικασία επιλογής τα μέρη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη στόχους δημόσιας πολιτικής, όπως ζητήματα που αφορούν την υγεία, την ασφάλεια, την προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Διαδικασία για τη χορήγηση αδειών και προσόντων

1. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας και προσόντων είναι σαφείς, δημοσιοποιούνται εκ των προτέρων και παρέχουν στους αιτούντες την εγγύηση ότι οι αιτήσεις τους θα εξεταστούν αντικειμενικά και αμερόληπτα.
2. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας και προσόντων είναι όσο το δυνατόν απλούστερες και δεν περιπλέκουν ούτε καθυστερούν αδικαιολόγητα την παροχή της υπηρεσίας. Τα τέλη για την υποβολή της αίτησης αδειοδότησης¹ που ενδέχεται να βαρύνουν τους αιτούντες είναι εύλογα και ανάλογα του κόστους των σχετικών διαδικασιών αδειοδότησης.
3. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι οι διαδικασίες που εφαρμόζει η αρμόδια αρχή, καθώς και οι αποφάσεις της ως προς τη διαδικασία έγκρισης ή χορήγησης άδειας είναι αμερόληπτες έναντι όλων των αιτούντων. Η αρμόδια αρχή λαμβάνει απόφαση κατά τρόπο ανεξάρτητο και δεν είναι υπόλογη σε κανέναν φορέα παροχής των υπηρεσιών για τις οποίες απαιτείται άδεια ή έγκριση.

---

¹ Στα τέλη αδειοδότησης δεν περιλαμβάνονται οι πληρωμές για δημοπρασίες, διαγωνισμούς ή άλλα μέσα ανάθεσης συμβάσεων που δεν εισάγουν διακρίσεις, ούτε οι υποχρεωτικές εισφορές για την παροχή καθολικής υπηρεσίας.

4. Όταν ισχύουν συγκεκριμένες προθεσμίες για την υποβολή αιτήσεων, παρέχεται στους αιτούντες εύλογη προθεσμία για την υποβολή αιτήσεων. Η αρμόδια αρχή κινεί τη διαδικασία εξέτασης της αίτησης χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Όπου είναι δυνατόν, οι αιτήσεις γίνονται δεκτές σε ηλεκτρονική μορφή και υπόκεινται στους ίδιους όρους γνησιότητας που ισχύουν και για τις αιτήσεις σε έντυπη μορφή.
5. Κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι η εξέταση μιας αίτησης, περιλαμβανομένης της έκδοσης τελικής απόφασης, ολοκληρώνεται εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος από την υποβολή της πλήρους αίτησης. Κάθε μέρος καταβάλλει προσπάθειες για τον καθορισμό της εύλογης προθεσμίας για την εξέταση μιας αίτησης.
6. Η αρμόδια αρχή, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος από την παραλαβή μιας αίτησης την οποία θεωρεί ελλιπή, ενημερώνει τον αιτούντα στο βαθμό που απαιτείται για να προσδιορισθούν οι πρόσθετες πληροφορίες για τη συμπλήρωση της αίτησης και παρέχει την ευκαιρία διόρθωσης των ελλείψεων.
7. Επικυρωμένα αντίγραφα γίνονται δεκτά, κατά περίπτωση, έναντι των πρωτότυπων εγγράφων.
8. Σε περίπτωση απόρριψης μιας αίτησης από την αρμόδια αρχή, ο αιτών ενημερώνεται εγγράφως χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Καταρχήν, ο αιτών, κατόπιν αιτήματός του, ενημερώνεται επίσης και για τους λόγους απόρριψης της αίτησής του και για το χρονοδιάγραμμα εντός του οποίου μπορεί να ασκήσει προσφυγή κατά της απόφασης.

9. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι εφόσον χορηγηθεί άδεια ή έγκριση, τίθεται σε ισχύ χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται σε αυτήν.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 2

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΑΡΘΡΟ 96

Αμοιβαία αναγνώριση

1. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν εμποδίζει ένα μέρος να απαιτεί από τα φυσικά πρόσωπα να διαθέτουν τους απαιτούμενους πανεπιστημιακούς τίτλους ή/και την επαγγελματική πείρα που καθορίζονται στο έδαφος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία, για τον συγκεκριμένο τομέα δραστηριοτήτων.

2. Τα μέρη ενθαρρύνουν τους αρμόδιους αντιπροσωπευτικούς επαγγελματικούς φορείς στα αντίστοιχα εδάφη τους να υποβάλλουν στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, συστάσεις για την αμοιβαία αναγνώριση, με σκοπό την εκπλήρωση, στο σύνολό τους ή εν μέρει, εκ μέρους των επιχειρηματιών και των φορέων παροχής υπηρεσιών, των κριτηρίων που εφαρμόζει κάθε μέρος για την έγκριση, την αδειοδότηση, τη λειτουργία και την πιστοποίηση των επιχειρηματιών και των φορέων παροχής, ιδίως, επαγγελματικών υπηρεσιών.

3. Με την παραλαβή της σύστασης που αναφέρεται στην παράγραφο 2, η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, εντός εύλογου χρόνου, εξετάζει την εν λόγω σύσταση με σκοπό να καθορίσει κατά πόσο είναι σύμφωνη με την παρούσα συμφωνία και, βάσει των πληροφοριών που περιλαμβάνει, αξιολογεί κυρίως τα ακόλουθα:

α) τον βαθμό σύγκλισης των προτύπων και των κριτηρίων που εφαρμόζει κάθε μέρος όσον αφορά τη χορήγηση εγκρίσεων και αδειών, και τη λειτουργία και πιστοποίηση των παρόχων υπηρεσιών και των επιχειρηματιών, και

β) τη δυνητική οικονομική αξία μιας συμφωνίας αμοιβαίας αναγνώρισης.

4. Εφόσον πληρούνται αυτές οι απαιτήσεις, η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα καθορίζει τα μέτρα που απαιτούνται για τη διαπραγμάτευση και στη συνέχεια τα μέρη προβαίνουν σε διαπραγματεύσεις, μέσω των αρμόδιων αρχών τους, στο πλαίσιο μιας συμφωνίας αμοιβαίας αναγνώρισης.

5. Οποιαδήποτε τέτοιου είδους συμφωνία συνάδει με τις σχετικές διατάξεις της συμφωνίας ΠΟΕ, και, ιδίως, του άρθρου VII της GATS.

ΑΡΘΡΟ 97

Διαφάνεια και δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών

1. Κάθε μέρος ανταποκρίνεται αμέσως σε όλα τα αιτήματα που υποβάλλονται από το άλλο μέρος για συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα γενικής εφαρμογής που έχει λάβει ή τις διεθνείς συμφωνίες που αφορούν ή επηρεάζουν την παρούσα συμφωνία. Κάθε μέρος δημιουργεί επίσης ένα ή περισσότερα κέντρα πληροφόρησης για να παρέχουν, κατόπιν σχετικού αιτήματος, συγκεκριμένες πληροφορίες σε επιχειρηματίες και φορείς παροχής υπηρεσιών του άλλου μέρους σχετικά με όλα αυτά τα ζητήματα. Εντός τριών μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη κοινοποιούν αμοιβαία τα κέντρα πληροφόρησης που έχουν δημιουργήσει. Τα κέντρα πληροφόρησης δεν είναι αναγκαίο να αποτελούν θεματοφύλακες νόμων και κανονισμών.
2. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν υποχρεώνει τα μέρη να παρέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες η κοινολόγηση των οποίων θα εμπόδιζε την επιβολή των νόμων ή θα ήταν αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή θα έβλαπτε τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένων δημόσιων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 3

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΑΡΘΡΟ 98

Μνημόνιο για τις υπηρεσίες πληροφορικής

1. Στον βαθμό που οι συναλλαγές με αντικείμενο υπηρεσίες πληροφορικής ελευθερώνονται δυνάμει του τμήματος 2 (Εγκατάσταση), του τμήματος 3 (Διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών) και του τμήματος 4 (Προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς), του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη συμμορφώνονται με τις παραγράφους 2,3 και 4 του παρόντος άρθρου.
2. Ο κωδικός των Ηνωμένων Εθνών CPC¹ 84 που χρησιμοποιείται για την περιγραφή υπηρεσιών πληροφορικής και συναφών υπηρεσιών, καλύπτει τις βασικές λειτουργίες που χρησιμοποιούνται για την παροχή όλων των υπηρεσιών πληροφορικής και συναφών υπηρεσιών:
  - α) προγράμματα πληροφορικής που ορίζονται ως τα σύνολα των οδηγιών που απαιτούνται για να λειτουργήσουν και να επικοινωνήσουν οι υπολογιστές (συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης και της εφαρμογής τους),
  - β) επεξεργασία και αποθήκευση δεδομένων, και

---

¹ Ο όρος «CPC» αναφέρεται στην κεντρική ταξινόμηση προϊόντων, όπως καταρτίστηκε από τη Στατιστική Υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών, Statistical Papers, σειρά Μ, αριθ. 77, CPC prov, 1991.

- γ) συναφείς υπηρεσίες, όπως π.χ. παροχή συμβουλών και υπηρεσίες κατάρτισης για το προσωπικό των πελατών.

Οι τεχνολογικές εξελίξεις έχουν οδηγήσει στην αυξημένη προσφορά των εν λόγω υπηρεσιών με τη μορφή δέσμης ή πακέτου συναφών υπηρεσιών που μπορούν να περιλαμβάνουν ορισμένες ή όλες αυτές τις βασικές λειτουργίες. Για παράδειγμα, υπηρεσίες όπως οι υπηρεσίες φιλοξενίας ιστοσελίδων και τομέων, οι υπηρεσίες άντλησης δεδομένων και οι τεχνολογίες πλέγματος συνιστούν η καθεμία συνδυασμό των βασικών λειτουργιών υπηρεσιών πληροφορικής.

3. Οι υπηρεσίες πληροφορικής και οι συναφείς υπηρεσίες, ανεξάρτητα από το εάν παρέχονται μέσω δικτύου, συμπεριλαμβανομένου του διαδικτύου, περιλαμβάνουν όλες τις υπηρεσίες που παρέχουν:

- α) συμβουλές, στρατηγική, ανάλυση, σχεδιασμό, εξειδίκευση, μελέτη, ανάπτυξη, εγκατάσταση, εφαρμογή, ολοκλήρωση, δοκιμή, διόρθωση σφαλμάτων, ενημέρωση, υποστήριξη, τεχνική βοήθεια ή διαχείριση υπολογιστών ή συστημάτων υπολογιστών·
- β) προγράμματα πληροφορικής που ορίζονται ως τα σύνολα των εντολών που απαιτούνται για να λειτουργούν και να επικοινωνούν οι υπολογιστές (στο εσωτερικό τους και μεταξύ τους), συν συμβουλές, στρατηγική, ανάλυση, σχεδιασμός, ειδίκευση, μελέτη, ανάπτυξη, εγκατάσταση, εφαρμογή, ολοκλήρωση, δοκιμή, διόρθωση σφαλμάτων, ενημέρωση, αναπροσαρμογή, συντήρηση, υποστήριξη, τεχνική βοήθεια, διαχείριση ή χρήση προγραμμάτων υπολογιστών ή για υπολογιστές· ή

γ) επεξεργασία δεδομένων, αποθήκευση δεδομένων, φιλοξενία δεδομένων ή υπηρεσίες βάσης δεδομένων· ή υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής μηχανημάτων και εξοπλισμού γραφείου, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών υπολογιστών· ή υπηρεσίες κατάρτισης για το προσωπικό πελατών, σε σχέση με προγράμματα υπολογιστών, υπολογιστές ή συστήματα υπολογιστών και που δεν κατατάσσονται κάπου αλλού.

4. Οι υπηρεσίες πληροφορικής και οι συναφείς υπηρεσίες καθιστούν εφικτή την παροχή άλλων υπηρεσιών (π.χ. τραπεζικών) τόσο με ηλεκτρονικά όσο και με άλλα μέσα. Ωστόσο, υπάρχει σημαντική διάκριση μεταξύ της υπηρεσίας διευκόλυνσης (π.χ. φιλοξενία ιστοσελίδων ή φιλοξενία εφαρμογών) και του περιεχομένου ή της βασικής υπηρεσίας που παρέχεται ηλεκτρονικά (π.χ. τραπεζικές εργασίες). Στις περιπτώσεις αυτές, η υπηρεσία περιεχομένου ή η βασική υπηρεσία δεν καλύπτεται από τον κωδικό CPC 84.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 4

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑΧΥΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΑΡΘΡΟ 99

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Στο παρόν υποτιμήμα διατυπώνονται οι αρχές του κανονιστικού πλαισίου που διέπει όλες τις υπηρεσίες ταχυδρομείου και ταχυμεταφοράς οι οποίες ελευθερώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του τμήματος 2 (Εγκατάσταση), του τμήματος 3 (Διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών) και του τμήματος 4 (Προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς) του παρόντος κεφαλαίου.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος υποτιμήματος και του τμήματος 2 (Εγκατάσταση), του τμήματος 3 (Διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών) και του τμήματος 4 (Προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς), νοούνται ως:
  - α) «άδεια», η έγκριση που χορηγείται σε μεμονωμένο πάροχο από ρυθμιστική αρχή, η οποία απαιτείται πριν από την παροχή μιας δεδομένης υπηρεσίας·

- β) «καθολική υπηρεσία», η μόνιμη παροχή ταχυδρομικής υπηρεσίας συγκεκριμένης ποιότητας σε όλα τα σημεία της επικράτειας ενός μέρους σε τιμές προσιτές για όλους τους χρήστες.

ΑΡΘΡΟ 100

Καθολική υπηρεσία

Κάθε μέρος έχει το δικαίωμα να καθορίζει το είδος της υποχρέωσης παροχής καθολικής υπηρεσίας που επιθυμεί να διατηρήσει. Αυτές καθαυτές οι υποχρεώσεις δεν θεωρούνται αντανταγωνιστικές, υπό τον όρο ότι εκπληρώνονται κατά τρόπο διαφανή, που δεν εισάγει διακρίσεις και ανταγωνιστικά ουδέτερο και ότι δεν είναι περισσότερο επαχθείς από όσο απαιτείται για το είδος της καθολικής υπηρεσίας που καθορίζεται από το μέρος.

ΑΡΘΡΟ 101

Άδειες

1. Άδεια μπορεί να απαιτείται μόνο για υπηρεσίες οι οποίες βρίσκονται εντός του πεδίου εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας.

2. Όταν απαιτείται η χορήγηση άδειας, δημοσιοποιούνται τα ακόλουθα στοιχεία:
  - α) όλα τα κριτήρια αδειοδότησης και η χρονική περίοδος που απαιτείται κανονικά για την έκδοση απόφασης σχετικά με μια αίτηση χορήγησης άδειας· και
  - β) οι όροι και οι προϋποθέσεις των αδειών.

3. Οι λόγοι για την άρνηση χορήγησης άδειας καθίστανται γνωστοί στον αιτούντα κατόπιν σχετικού αιτήματος, ενώ κάθε μέρος θεσπίζει διαδικασία έφεσης μέσω ανεξάρτητου φορέα. Κάθε τέτοια διαδικασία πρέπει να είναι διαφανής, να μην εισάγει διακρίσεις και να βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια.

ΑΡΘΡΟ 102

Ανεξαρτησία του ρυθμιστικού φορέα

Ο ρυθμιστικός φορέας είναι νομικά διακριτός από οποιονδήποτε φορέα παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ταχυμεταφοράς και δεν είναι υπόλογος σε αυτούς. Οι αποφάσεις του ρυθμιστικού φορέα και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται από αυτόν είναι αμερόληπτες έναντι όλων των συμμετεχόντων στην αγορά.

ΑΡΘΡΟ 103

Σταδιακή προσέγγιση των νομοθεσιών

Για τον σκοπό της εξέτασης της περαιτέρω ελευθέρωσης των εμπορικών συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της σταδιακής προσέγγισης της υφιστάμενης και της μελλοντικής νομοθεσίας της Γεωργίας προς τον κατάλογο των κεκτημένων της Ένωσης που περιλαμβάνεται στο παράρτημα XV-Γ της παρούσας συμφωνίας.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 5

ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 104

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Στο παρόν υποτμήμα διατυπώνονται οι αρχές του κανονιστικού πλαισίου που διέπει όλες τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής επικοινωνίας που ελευθερώνονται σύμφωνα με το τμήμα 2 (Εγκατάσταση), το τμήμα 3 (Διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών) και το τμήμα 4 (Προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς) του παρόντος κεφαλαίου.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος υποτιμήματος και του τμήματος 2 (Εγκατάσταση), του τμήματος 3 (Διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών) και του τμήματος 4 (Προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς), νοούνται ως:

- α) «υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών», όλες οι υπηρεσίες των οποίων η παροχή συνίσταται, εν όλω ή εν μέρει, στη μεταφορά σημάτων σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών και των υπηρεσιών μετάδοσης σε δίκτυα που χρησιμοποιούνται για ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις. Από τις εν λόγω υπηρεσίες εξαιρούνται εκείνες που παρέχουν περιεχόμενο μεταδιδόμενο με χρήση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή που ασκούν έλεγχο επί του περιεχομένου·
- β) «δημόσιο δίκτυο επικοινωνιών», δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το οποίο χρησιμοποιείται, εξ ολοκλήρου ή κυρίως, για την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών·
- γ) «δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών»: τα συστήματα μετάδοσης και, κατά περίπτωση, ο εξοπλισμός μεταγωγής και δρομολόγησης και οι λοιποί πόροι που επιτρέπουν τη μεταφορά σημάτων με χρήση καλωδίου, ραδιοκυμάτων, οπτικών ή άλλων ηλεκτρομαγνητικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των δορυφορικών δικτύων, των σταθερών (μεταγωγής δεδομένων μέσω κυκλωμάτων και πακετομεταγωγής, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου) και κινητών επίγειων δικτύων, των συστημάτων ηλεκτρικών αγωγών, στο μέτρο που χρησιμοποιούνται για τη μετάδοση σημάτων, των δικτύων που χρησιμοποιούνται για ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές, καθώς και των δικτύων καλωδιακής τηλεόρασης, ανεξάρτητα από το είδος των μεταδιδόμενων πληροφοριών·

- δ) «ρυθμιστική αρχή» στον τομέα των ηλεκτρονικών τηλεπικοινωνιακών, ο φορέας ή οι φορείς που είναι επιφορτισμένοι με τη νομοθετική ρύθμιση των τηλεπικοινωνιών που αναφέρονται στο παρόν υποτήμα·
- ε) ένας φορέας παροχής υπηρεσιών θεωρείται ότι κατέχει «σημαντική ισχύ στην αγορά» εφόσον, είτε ατομικά είτε σε συνεργασία με άλλους, ευρίσκεται σε θέση ισοδύναμη προς δεσπόζουσα θέση, ήτοι σε θέση οικονομικής ισχύος που του επιτρέπει να συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και, τελικά, τους καταναλωτές·
- στ) «διασύνδεση», η φυσική ή/και λογική ζεύξη δημόσιων δικτύων επικοινωνιών που χρησιμοποιούνται από τον ίδιο ή διαφορετικό πάροχο προκειμένου να παρέχεται στους χρήστες ενός παρόχου υπηρεσιών η δυνατότητα να επικοινωνούν με χρήστες του ίδιου ή διαφορετικού παρόχου υπηρεσιών ή να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που παρέχονται από άλλον φορέα παροχής υπηρεσιών. Οι υπηρεσίες μπορούν να παρέχονται από τα εμπλεκόμενα μέρη ή από άλλα μέρη που έχουν πρόσβαση στο δίκτυο. Η διασύνδεση είναι ειδικός τύπος πρόσβασης που εφαρμόζεται μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης δημόσιων δικτύων·
- ζ) «καθολική υπηρεσία», το σύνολο των υπηρεσιών καθορισμένης ποιότητας που πρέπει να καθίστανται διαθέσιμες σε όλους τους χρήστες στο έδαφος ενός μέρους ανεξάρτητα από τη γεωγραφική τους θέση και σε προσιτή τιμή· το πεδίο εφαρμογής και η εφαρμογή της αποφασίζονται από το κάθε μέρος·

- η) «πρόσβαση», η διάθεση ευκολιών ή/και υπηρεσιών σε άλλο φορέα παροχής υπηρεσιών, βάσει καθορισμένων όρων, σε αποκλειστική ή μη βάση, για τον σκοπό παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Καλύπτει, μεταξύ άλλων, την πρόσβαση σε στοιχεία του δικτύου και συναφείς ευκολίες, που μπορούν να αφορούν και τη σύνδεση εξοπλισμού διά σταθερών ή μη σταθερών μέσων (αυτό περιλαμβάνει ιδίως την πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και σε ευκολίες και υπηρεσίες απαραίτητες για την παροχή υπηρεσιών μέσω τοπικού βρόχου), την πρόσβαση σε υλική υποδομή, που περιλαμβάνει κτήρια, αγωγούς και ιστούς· πρόσβαση σε συναφή συστήματα λογισμικού, που περιλαμβάνουν συστήματα λειτουργικής υποστήριξης· πρόσβαση σε μετατροπή αριθμών ή σε συστήματα που παρέχουν παρόμοιες λειτουργικές δυνατότητες· πρόσβαση σε σταθερά και κινητά δίκτυα, ιδίως για περιαγωγή· πρόσβαση σε συστήματα υπό όρους πρόσβασης για υπηρεσίες ψηφιακής τηλεόρασης· και την πρόσβαση σε υπηρεσίες εικονικού δικτύου·
- θ) «τελικός χρήστης», χρήστης που δεν παρέχει δημόσια δίκτυα επικοινωνιών ή υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμες στο κοινό·
- ι) «τοπικός βρόχος», φυσικό κύκλωμα που συνδέει το σημείο τερματισμού του δικτύου στις εγκαταστάσεις του συνδρομητή με τον κεντρικό κατανεμητή ή με την αντίστοιχη ευκολία στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο.

Ρυθμιστική αρχή

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι ρυθμιστικές αρχές για τις ηλεκτρονικές τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες είναι νομικά διακριτές και δεν εξαρτώνται λειτουργικά από κανέναν φορέα παροχής ηλεκτρονικών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Εάν ένα μέρος διατηρεί την κυριότητα ή τον έλεγχο παρόχου δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το εν λόγω μέρος εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό διαρθρωτικό διαχωρισμό της κανονιστικής λειτουργίας από τις δραστηριότητες που έχουν σχέση με την κυριότητα ή τον έλεγχο.
2. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι στη ρυθμιστική αρχή χορηγούνται επαρκείς αρμοδιότητες για την κανονιστική ρύθμιση του τομέα. Τα καθήκοντα που αναλαμβάνει η ρυθμιστική αρχή δημοσιοποιούνται σε εύκολα προσβάσιμη και σαφή μορφή, ιδίως όταν τα καθήκοντα αυτά ανατίθενται σε περισσότερους από έναν φορείς.
3. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις των ρυθμιστικών αρχών και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται από αυτές είναι διαφανείς και αμερόληπτες έναντι όλων των συμμετεχόντων στην αγορά.

4. Η ρυθμιστική αρχή έχει την εξουσία να διενεργήσει ανάλυση των συναφών αγορών προϊόντων και υπηρεσιών που υπόκεινται σε εκ των προτέρων ρύθμιση. Όταν ρυθμιστική αρχή υποχρεούται να καθορίσει δυνάμει του άρθρου 107 της παρούσας συμφωνίας εάν θα επιβάλει, θα διατηρήσει, θα τροποποιήσει ή θα άρει υποχρεώσεις, η εν λόγω αρχή καθορίζει, βάσει ανάλυσης αγοράς, κατά πόσον η συγκεκριμένη αγορά είναι όντως ανταγωνιστική.

5. Εάν ρυθμιστική αρχή διαπιστώσει ότι μια συγκεκριμένη αγορά δεν είναι όντως ανταγωνιστική, εντοπίζει και ορίζει φορείς παροχής υπηρεσιών με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και επιβάλλει, διατηρεί ή τροποποιεί τις ενδεδειγμένες ειδικές κανονιστικές υποχρεώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 107 της παρούσας συμφωνίας. Εάν ρυθμιστική αρχή διαπιστώσει ότι η αγορά είναι όντως ανταγωνιστική δεν επιβάλλει ούτε διατηρεί καμία από τις ειδικές κανονιστικές υποχρεώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 107 της παρούσας συμφωνίας.

6. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι φορείς παροχής υπηρεσιών που επηρεάζονται από απόφαση ρυθμιστικής αρχής έχουν δικαίωμα προσφυγής κατά της εν λόγω απόφασης ενώπιον οργάνου προσφυγής το οποίο είναι ανεξάρτητο από τα μέρη που εμπλέκονται στην απόφαση. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι λαμβάνονται δεόντως υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπόθεσης. Εφόσον εκκρεμεί το αποτέλεσμα της εν λόγω προσφυγής, ισχύει η απόφαση της ρυθμιστικής αρχής, εκτός εάν το όργανο προσφυγής αποφασίσει διαφορετικά. Εάν το όργανο προσφυγής δεν έχει δικαιοδοτικό χαρακτήρα, αιτιολογεί πάντοτε εγγράφως τις αποφάσεις του και οι αποφάσεις του υπόκεινται σε αναθεώρηση από αμερόληπτη και ανεξάρτητη δικαστική αρχή. Η εφαρμογή των αποφάσεων που λαμβάνονται από όργανο προσφυγής επιβάλλεται με αποτελεσματικό τρόπο.

7. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι, όταν οι ρυθμιστικές αρχές προτίθενται να λάβουν μέτρα σχετικά με οποιαδήποτε από τις διατάξεις του παρόντος υποτιμήματος και τα οποία έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη σχετική αγορά, παρέχουν στα ενδιαφερόμενα μέρη την ευκαιρία να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους για το σχέδιο μέτρου εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος. Οι ρυθμιστικές αρχές δημοσιοποιούν τις οικείες διαδικασίες διαβούλευσης. Τα αποτελέσματα της διαδικασίας διαβούλευσης δημοσιοποιούνται με εξαίρεση τις πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα.

8. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι πάροχοι δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαβιβάζουν όλες τις πληροφορίες, περιλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών πληροφοριών, που χρειάζονται οι ρυθμιστικές αρχές για να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις του παρόντος υποτομήματος ή προς τις αποφάσεις που λαμβάνονται σύμφωνα με το παρόν υποτόμημα. Οι εν λόγω πάροχοι υποβάλλουν τις πληροφορίες αυτές αμέσως, κατόπιν σχετικού αιτήματος, και σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και τον βαθμό λεπτομέρειας που απαιτεί η ρυθμιστική αρχή. Οι πληροφορίες που ζητεί η ρυθμιστική αρχή πρέπει να είναι ανάλογες προς την εκτέλεση του συγκεκριμένου καθήκοντος. Η ρυθμιστική αρχή αιτιολογεί το αίτημά της για παροχή πληροφοριών.

ΑΡΘΡΟ 106

Άδεια παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι η παροχή υπηρεσιών εγκρίνεται, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, ύστερα από απλή κοινοποίηση.
2. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι μπορεί να απαιτηθεί άδεια για την αντιμετώπιση ζητημάτων χορήγησης αριθμών και συχνότητων. Οι όροι και οι προϋποθέσεις για τις άδειες αυτές δημοσιοποιούνται.

3. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι, όταν απαιτείται άδεια:
- α) δημοσιοποιούνται όλα τα κριτήρια αδειοδότησης και η εύλογη χρονική περίοδος που απαιτείται κανονικά για τη λήψη απόφασης σχετικά με την αίτηση άδειας·
  - β) οι λόγοι για την άρνηση χορήγησης άδειας δημοσιοποιούνται στον αιτούντα γραπτώς κατόπιν σχετικού αιτήματος·
  - γ) ο αιτών τη χορήγηση άδειας μπορεί να ζητήσει προσφυγή ενώπιον οργάνου προσφυγής σε περίπτωση αδικαιολόγητης άρνησης χορήγησης άδειας·
  - δ) τα τέλη αδειοδότησης¹ που απαιτούνται από ένα μέρος για τη χορήγηση άδειας δεν υπερβαίνουν τις διοικητικές δαπάνες που κανονικά προκύπτουν στο πλαίσιο της διαχείρισης, του ελέγχου και της εφαρμογής των αδειών για τις οποίες υποβλήθηκε αίτηση. Τα τέλη αδειοδότησης για τη χρήση του ραδιοφάσματος και των πόρων αριθμοδότησης δεν υπόκεινται στις απαιτήσεις της παρούσας παραγράφου.

---

¹ Στα τέλη αδειοδότησης δεν περιλαμβάνονται οι πληρωμές για δημοπρασίες, διαγωνισμούς ή άλλα μέσα ανάθεσης συμβάσεων που δεν εισάγουν διακρίσεις, ούτε οι υποχρεωτικές εισφορές για την παροχή καθολικής υπηρεσίας.

Πρόσβαση και διασύνδεση

1. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι κάθε φορέας παροχής υπηρεσιών που έχει λάβει άδεια παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στο έδαφός τους έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να διαπραγματεύεται την πρόσβαση και τη διασύνδεση με άλλους παρόχους δημόσια διαθέσιμων δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η πρόσβαση και η διασύνδεση θα πρέπει, καταρχήν, να συμφωνείται με βάση εμπορικές διαπραγματεύσεις μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων παροχής υπηρεσιών.
2. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι φορείς παροχής υπηρεσιών που αποκτούν πληροφορίες από άλλο πάροχο υπηρεσιών κατά τη διάρκεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης των ρυθμίσεων διασύνδεσης χρησιμοποιούν τις πληροφορίες αυτές αποκλειστικά και μόνο για τον σκοπό για τον οποίο παρασχέθηκαν και σέβονται πάντα το απόρρητο των πληροφοριών που μεταδίδονται ή αποθηκεύονται.

3. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι, σε περίπτωση που διαπιστωθεί, σύμφωνα με το άρθρο 105 της παρούσας συμφωνίας, ότι συγκεκριμένη αγορά δεν είναι όντως ανταγωνιστική, η ρυθμιστική αρχή έχει την εξουσία να επιβάλει στον πάροχο που κρίνεται ότι έχει σημαντική ισχύ στην αγορά μία τουλάχιστον από τις ακόλουθες υποχρεώσεις που αφορούν τη διασύνδεση ή/και την πρόσβαση:

- α) υποχρέωση αμεροληψίας, ώστε να διασφαλισθεί ότι ο φορέας εκμετάλλευσης εφαρμόζει ισοδύναμους όρους σε ισοδύναμες περιστάσεις σε άλλους φορείς παροχής ισοδύναμων υπηρεσιών, και ότι παρέχει υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με τις παρεχόμενες για τις δικές του υπηρεσίες ή τις υπηρεσίες των θυγατρικών του ή των εταίρων του·
- β) υποχρέωση κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης να καθιστά διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές τιμολογήσεις της, όταν υπάρχει απαίτηση μη διακριτικής μεταχείρισης ή για την πρόληψη αθέμιτης διεπίδοσης. Οι ρυθμιστικές αρχές δύνανται να καθορίζουν τη μορφή και τη λογιστική μέθοδο που πρέπει να χρησιμοποιούνται·
- γ) υποχρεώσεις σε σχέση με την ικανοποίηση εύλογων αιτήσεων για πρόσβαση και χρήση συγκεκριμένων στοιχείων του δικτύου και συναφών ευκολιών, συμπεριλαμβανομένης της αποδεδомοποιημένης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο, μεταξύ άλλων, σε περιπτώσεις όπου η ρυθμιστική αρχή κρίνει ότι η άρνηση πρόσβασης ή οι μη εύλογοι όροι και προϋποθέσεις με ανάλογο αποτέλεσμα θα δυσχέραιναν τη δημιουργία βιώσιμης ανταγωνιστικής αγοράς σε επίπεδο λιανικού εμπορίου ή ότι δεν θα ήταν προς το συμφέρον των τελικών χρηστών·

Οι ρυθμιστικές αρχές μπορούν να συνοδεύουν με όρους ισότιμου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα τις υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στο παρόν σημείο·

- δ) υποχρεώσεις παροχής συγκεκριμένων υπηρεσιών χονδρικής για μεταπώληση από τρίτους· παροχής ελεύθερης πρόσβασης σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα ή άλλες βασικές τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ή των υπηρεσιών εικονικού δικτύου· παροχής συνεγκατάστασης ή άλλων μορφών από κοινού χρήσης ευκολιών, συμπεριλαμβανομένων αγωγών, κτιρίων ή ιστών· παροχής συγκεκριμένων υπηρεσιών που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας διατεματικών υπηρεσιών που παρέχονται σε χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων για υπηρεσίες ευφών δικτύων· παροχής πρόσβασης σε συστήματα επιχειρησιακής υποστήριξης ή παρόμοια συστήματα λογισμικού, απαραίτητα για την εξασφάλιση ισότιμου ανταγωνισμού στην παροχή των υπηρεσιών· διασύνδεσης δικτύων ή ευκολιών δικτύου.

Οι ρυθμιστικές αρχές μπορούν να συνοδεύουν με όρους ισότιμου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα τις υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στο παρόν σημείο·

- ε) υποχρεώσεις σχετικά με την ανάκτηση κόστους και με ελέγχους τιμών, συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων προσανατολισμού των τιμών με γνώμονα το κόστος, και υποχρεώσεις σχετικά με τα συστήματα κοστολόγησης, για την παροχή συγκεκριμένων τύπων διασύνδεσης ή/και πρόσβασης, σε περιπτώσεις στις οποίες η ανάλυση της αγοράς καταδεικνύει ότι, λόγω της έλλειψης πραγματικού ανταγωνισμού, ο ενδιαφερόμενος φορέας εκμετάλλευσης ενδέχεται να διατηρεί τις τιμές σε υπερβολικά υψηλά επίπεδα ή να συμπιέζει τις τιμές, εις βάρος των τελικών χρηστών.

Οι ρυθμιστικές αρχές λαμβάνουν υπόψη την επένδυση του φορέα εκμετάλλευσης και επιτρέπουν στον φορέα εκμετάλλευσης έναν εύλογο συντελεστή απόδοσης επί του επαρκούς επενδεδυμένου κεφαλαίου, λαμβάνοντας υπόψη τους συναφείς κινδύνους·

- στ) δημοσιοποίηση των συγκεκριμένων υποχρεώσεων που επιβάλλονται από τη ρυθμιστική αρχή σε φορείς παροχής υπηρεσιών προσδιορίζοντας τις συγκεκριμένες αγορές προϊόντων/υπηρεσιών και τις γεωγραφικές αγορές. Επικαιροποιημένες πληροφορίες, υπό την προϋπόθεση ότι δεν είναι εμπιστευτικές και δεν αφορούν επιχειρηματικά απόρρητα, δημοσιοποιούνται κατά τρόπον που εγγυάται την εύκολη πρόσβαση όλων των ενδιαφερομένων στις πληροφορίες αυτές·
- ζ) υποχρεώσεις σχετικά με τη διαφάνεια, βάσει των οποίων απαιτείται από τους οικονομικούς φορείς να δημοσιοποιούν συγκεκριμένες πληροφορίες, και ιδίως στην περίπτωση που οικονομικός φορέας υπέχει υποχρεώσεις μη διακριτικής μεταχείρισης, η ρυθμιστική αρχή μπορεί να απαιτήσει από τον εν λόγω φορέα να δημοσιεύει προσφορά αναφοράς, που θα είναι επαρκώς αναλυτική προκειμένου να εξασφαλίζει ότι οι φορείς παροχής υπηρεσιών δεν υποχρεούνται να πληρώνουν για διευκολύνσεις οι οποίες δεν είναι αναγκαίες για τη ζητούμενη υπηρεσία· στην εν λόγω προσφορά αναφοράς περιλαμβάνονται, αφενός, περιγραφή των σχετικών προσφορών, διαχωρισμένων ανά στοιχείο ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς και, αφετέρου, οι συναφείς όροι και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των τιμών.

4. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι ένας φορέας παροχής υπηρεσιών που ζητά διασύνδεση με πάροχο ο οποίος ορίζεται ως έχων σημαντική ισχύ στη συγκεκριμένη αγορά μπορεί να προσφύγει, είτε ανά πάσα στιγμή είτε εντός εύλογης προθεσμίας που έχει δημοσιοποιηθεί, σε ανεξάρτητο εγγώριο φορέα, ο οποίος μπορεί να είναι ρυθμιστική αρχή κατά την έννοια του άρθρου 104 παράγραφος 2 στοιχείο δ) της παρούσας συμφωνίας, για την επίλυση διαφορών όσον αφορά τους όρους και προϋποθέσεις διασύνδεσης ή/και πρόσβασης.

ΑΡΘΡΟ 108

Ανεπαρκείς πόροι

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες που διέπουν την κατανομή και τη χρήση πόρων εν ανεπαρκεία, συμπεριλαμβανομένων των συχνοτήτων, των αριθμών και των δικαιωμάτων διέλευσης, εφαρμόζονται κατά τρόπο αντικειμενικό, έγκαιρο και διαφανή που δεν δημιουργεί διακρίσεις. Η τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τις εκχωρούμενες ζώνες συχνοτήτων δημοσιοποιείται, αλλά δεν απαιτούνται λεπτομερή στοιχεία ταυτοποίησης των συχνοτήτων που εκχωρούνται για ειδική χρήση από το κράτος.

2. Τα μέρη μεριμνούν για την αποτελεσματική διαχείριση των ραδιοσυχνοτήτων για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών στο έδαφός τους με σκοπό να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική και αποδοτική χρήση του ραδιοφάσματος. Όταν η ζήτηση για συγκεκριμένες συχνότητες υπερβαίνει τις διαθέσιμες, ακολουθούνται προσήκουσες και διαφανείς διαδικασίες για την παραχώρηση των εν λόγω συχνοτήτων ώστε να βελτιστοποιείται η χρήση τους και να διευκολύνεται η ανάπτυξη του ανταγωνισμού.

3. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι η παραχώρηση όλων των εθνικών πόρων αριθμοδότησης και η διαχείριση των εθνικών σχεδίων αριθμοδότησης ανατίθενται στη ρυθμιστική αρχή.

4. Όταν οι δημόσιες ή οι τοπικές αρχές διατηρούν την κυριότητα ή τον έλεγχο των φορέων παροχής που εκμεταλλεύονται δίκτυα ή/και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, πρέπει να εξασφαλίζεται ουσιαστικός διαρθρωτικός διαχωρισμός μεταξύ, αφενός, της αρμοδιότητας παροχής των δικαιωμάτων διέλευσης και, αφετέρου, των δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με την κυριότητα ή τον έλεγχο.

ΑΡΘΡΟ 109

Καθολική υπηρεσία

1. Κάθε μέρος έχει το δικαίωμα να καθορίζει το είδος της υποχρέωσης παροχής καθολικής υπηρεσίας που επιθυμεί να διατηρήσει.
2. Οι εν λόγω υποχρεώσεις δεν θα λογίζονται, καθ' εαυτές, ως αντι-ανταγωνιστικές, υπό τον όρο ότι εκπληρώνονται κατά τρόπο διαφανή και αντικειμενικό που δεν εισάγει διακρίσεις. Η διαχείριση των υποχρεώσεων αυτών είναι ουδέτερη ως προς τον ανταγωνισμό και δεν είναι περισσότερο επαχθής από όσο απαιτείται για το είδος της καθολικής υπηρεσίας που καθορίζεται από το μέρος.

3. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι όλοι οι φορείς παροχής είναι επιλέξιμοι για την παροχή καθολικής υπηρεσίας και κανείς εξ αυτών δεν αποκλείεται εκ προοιμίου από αυτήν. Ο καθορισμός γίνεται μέσω αποτελεσματικού και διαφανούς μηχανισμού που δεν εισάγει διακρίσεις. Όταν είναι αναγκαίο, τα μέρη αξιολογούν κατά πόσον η παροχή καθολικής υπηρεσίας αντιπροσωπεύει αθέμιτη επιβάρυνση σε οργανισμό(-ούς) καθορισμένο(-ους) να παρέχει(-ουν) καθολική υπηρεσία. Εφόσον δικαιολογείται βάσει του υπολογισμού αυτού, και λαμβάνοντας υπόψη το τυχόν όφελος της αγοράς το οποίο αποκομίζει ο οργανισμός που προσφέρει καθολική υπηρεσία, οι ρυθμιστικές αρχές καθορίζουν κατά πόσον απαιτείται μηχανισμός για την αντιστάθμιση του οικείου(-ων) παρόχου(-ων) ή για τον καταμερισμό του καθαρού κόστους των υποχρεώσεων καθολικής υπηρεσίας.

4. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι, όταν διατίθενται στους χρήστες κατάλογοι όλων των συνδρομητών, είτε έντυποι είτε ηλεκτρονικοί, οι οργανισμοί που παρέχουν τους εν λόγω καταλόγους εφαρμόζουν την αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης όσον αφορά την επεξεργασία των πληροφοριών που τους έχουν παρασχεθεί από άλλους οργανισμούς.

ΑΡΘΡΟ 110

Διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Κανένα μέρος δεν δύναται να απαιτήσει από έναν φορέα παροχής υπηρεσίας του άλλου μέρους να ιδρύσει επιχειρηματική εγκατάσταση, να ιδρύσει οποιαδήποτε μορφή παρουσίας ή να διαμένει στο έδαφός του, ως προϋπόθεση για τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσίας.

ΑΡΘΡΟ 111

Εμπιστευτικότητα των πληροφοριών

Κάθε μέρος εξασφαλίζει το απόρρητο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των συναφών δεδομένων κίνησης μέσω δημόσιου δικτύου επικοινωνιών και διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, χωρίς να περιορίζει το εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 112

Διαφορές μεταξύ φορέων παροχής υπηρεσιών

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι, σε περίπτωση διαφοράς που προκύπτει μεταξύ παρόχων δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε σχέση με δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από το παρόν τμήμα, η οικεία ρυθμιστική αρχή, κατόπιν αιτήματος ενός από τα μέρη, εκδίδει δεσμευτική απόφαση για την επίλυση της διαφοράς το ταχύτερο δυνατόν και, εν πάση περιπτώσει, εντός τεσσάρων μηνών.
2. Η απόφαση της ρυθμιστικής αρχής δημοσιοποιείται, τηρουμένων των απαιτήσεων περί επιχειρηματικού απορρήτου. Στους ενδιαφερόμενους φορείς παροχής δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών παρέχεται πλήρης έκθεση των λόγων επί των οποίων βασίζεται η απόφαση.

3. Όταν αυτή η διαφορά αφορά τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, οι ρυθμιστικές αρχές συντονίζουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να επιτύχουν την επίλυση της διαφοράς.

ΑΡΘΡΟ 113

Σταδιακή προσέγγιση των νομοθεσιών

Για τον σκοπό της εξέτασης της περαιτέρω ελευθέρωσης των εμπορικών συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της σταδιακής προσέγγισης της υφιστάμενης και της μελλοντικής νομοθεσίας της Γεωργίας προς τον κατάλογο με το κεκτημένο της Ένωσης που περιλαμβάνεται στο παράρτημα XV-B της παρούσας συμφωνίας.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 6

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΡΘΡΟ 114

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Στο παρόν υποτμήμα διατυπώνονται οι αρχές του κανονιστικού πλαισίου που διέπει όλες τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που ελευθερώνονται σύμφωνα με το τμήμα 2 (Εγκατάσταση), το τμήμα 3 (Διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών) και το τμήμα 4 (Προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς) του παρόντος κεφαλαίου.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος υποτιμήματος και του τμήματος 2 (Εγκατάσταση), του τμήματος 3 (Διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών) και του τμήματος 4 (Προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς) του παρόντος κεφαλαίου, νοούνται ως:

α) «χρηματοπιστωτική υπηρεσία», κάθε υπηρεσία χρηματοπιστωτικής φύσεως που προσφέρεται από πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ενός μέρους. Στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δραστηριότητες:

i) ασφαλιστικές και συναφείς με ασφάλειες υπηρεσίες:

(1) άμεση ασφάλιση (συμπεριλαμβανομένης της συνασφάλισης):

α) ζωής,

β) εκτός των ασφαλίσεων ζωής,

(2) αντασφάλιση και επανεκχώρηση·

(3) ασφαλιστική διαμεσολάβηση, όπως υπηρεσίες μεσιτείας και πρακτορείας ασφαλειών και

- (4) επικουρικές ασφαλιστικές υπηρεσίες, όπως παροχή συμβουλών, αναλογιστικές μελέτες, εκτίμηση κινδύνου και διακανονισμός αποζημιώσεων.
- ii) τραπεζικές και λοιπές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (εκτός των ασφαλίσεων):
- (1) αποδοχή καταθέσεων και άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό,
  - (2) κάθε μορφής δανειοδότηση, συμπεριλαμβανομένης της καταναλωτικής πίστης, των ενυπόθηκων πιστώσεων, της διαχείρισης επιχειρηματικών απαιτήσεων και της χρηματοδότησης εμπορικών συναλλαγών,
  - (3) χρηματοδοτική μίσθωση,
  - (4) όλες οι υπηρεσίες πληρωμής και μεταβίβασης χρημάτων, συμπεριλαμβανομένων των πιστωτικών και χρεωστικών καρτών και των ταξιδιωτικών και τραπεζικών επιταγών,
  - (5) εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων,

- (6) συναλλαγές για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό πελατών είτε στο χρηματιστήριο είτε σε εξωχρηματιστηριακές αγορές ή με άλλο τρόπο σε σχέση με τα εξής:
- α) τίτλους χρηματαγοράς (συμπεριλαμβανομένων των επιταγών, των συναλλαγματικών, των πιστοποιητικών καταθέσεων),
  - β) αγορές συναλλάγματος,
  - γ) παράγωγα προϊόντα που περιλαμβάνουν προθεσμιακές πράξεις (futures) και πράξεις με δικαίωμα επιλογής (options), χωρίς όμως να περιορίζονται σε αυτές,
  - δ) μέσα που στηρίζονται σε συναλλαγματικές ισοτιμίες και επιτόκια, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων όπως οι συμφωνίες ανταλλαγής και οι προθεσμιακές συμφωνίες επιτοκίου,
  - ε) μεταβιβάσιμες κινητές αξίες,
  - στ) άλλους διαπραγματεύσιμους τίτλους και χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, συμπεριλαμβανομένων των ράβδων χρυσού ή αργύρου,

- (7) συμμετοχή σε εκδόσεις κάθε μορφής χρεογράφων, συμπεριλαμβανομένης της αναδοχής και της διάθεσης (στο κοινό ή σε ιδιώτες) και παροχή υπηρεσιών που συνδέονται με τις σχετικές εκδόσεις,
- (8) υπηρεσίες χρηματομεσιτείας,
- (9) διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, όπως διαχείριση ρευστών ή χαρτοφυλακίου, διαχείριση συλλογικών επενδύσεων κάθε είδους, διαχείριση συνταξιοδοτικών ταμείων, υπηρεσίες παρακαταθηκών και καταθέσεων υπό εποπτεία,
- (10) υπηρεσίες εκκαθάρισης και συμψηφισμού για πάγια χρηματοπιστωτικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των κινητών αξιών, των παράγωγων προϊόντων και άλλων διαπραγματεύσιμων μέσων,
- (11) παροχή και μεταφορά χρηματοπιστωτικών πληροφοριών και λογισμικού επεξεργασίας χρηματοπιστωτικών δεδομένων και συναφούς λογισμικού,

(12) υπηρεσίες παροχής συμβουλών, διαμεσολάβησης και άλλες επικουρικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, σχετικές με το σύνολο των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στα σημεία 1 έως 11, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης και της ανάλυσης πιστοληπτικής ικανότητας, της έρευνας και των συμβουλών για επενδύσεις και συγκρότηση χαρτοφυλακίων, της παροχής συμβουλών για τις αγορές, καθώς και για αναδιάρθρωση και στρατηγική επιχειρήσεων·

β) «φορέας παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ενός μέρους που επιδιώκει να παράσχει ή παρέχει χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Ο όρος «πάροχος χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών» δεν καλύπτει δημόσια πρόσωπα·

γ) ως «δημόσια οντότητα» νοείται:

- i) διοικητική αρχή, κεντρική τράπεζα ή νομισματική αρχή ενός μέρους, ή φορέας που ανήκει σε ένα μέρος ή ελέγχεται από αυτό, ο οποίος έχει επιφορτισθεί κυρίως με την εκτέλεση διοικητικών λειτουργιών ή δραστηριοτήτων προς εξυπηρέτηση σκοπών του δημοσίου, μη συμπεριλαμβανομένων των φορέων που ασχολούνται, κυρίως, με την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών εμπορικού χαρακτήρα, ή
- ii) ιδιωτικός φορέας επιφορτισμένος με λειτουργίες οι οποίες κανονικά εκτελούνται από κεντρική τράπεζα ή νομισματική αρχή, όταν ασκεί αυτές τις λειτουργίες.

- δ) «νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες»: οι υπηρεσίες χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που έχουν σχέση με υφιστάμενα και νέα προϊόντα ή με τον τρόπο παράδοσης ενός προϊόντος, οι οποίες δεν παρέχονται από κανέναν φορέα παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στην επικράτεια ενός μέρους, παρέχονται όμως στην επικράτεια του άλλου μέρους.

ΑΡΘΡΟ 115

Μέτρα προληπτικής εποπτείας

1. Κάθε μέρος δύναται να θεσπίζει ή να διατηρεί σε ισχύ, για λόγους προληπτικής εποπτείας, μέτρα τα οποία, μεταξύ άλλων, αφορούν:
  - α) την προστασία των επενδυτών, των καταθετών, των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων ή των προσώπων τα οποία έχουν καταπιστευματική αξίωση έναντι του παρόχου χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών,
  - β) τη διαφύλαξη της ακεραιότητας και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος ενός μέρους.

2. Τα μέτρα αυτά δεν επιβάλλουν επιβαρύνσεις πέραν των αναγκαίων για την επίτευξη του στόχου τους και δεν εισάγουν διακριτική μεταχείριση εις βάρος των παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους, σε σχέση με τους δικούς του παρεμφερείς παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

3. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν νοείται ως απαίτηση από ένα από τα μέρη να κοινολογεί πληροφορίες σχετικές με επιχειρηματικές υποθέσεις και λογαριασμούς μεμονωμένων πελατών ούτε πληροφορίες εμπιστευτικού ή αποκλειστικού χαρακτήρα που έχουν στην κατοχή τους δημόσιοι φορείς.

ΑΡΘΡΟ 116

Αποτελεσματικότητα και διαφάνεια των ρυθμίσεων

1. Κάθε μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να γνωστοποιεί εκ των προτέρων σε όλους τους ενδιαφερόμενους κάθε μέτρο γενικής εφαρμογής που σκοπεύει να θεσπίσει, ώστε να τους επιτρέψει να διατυπώσουν τυχόν παρατηρήσεις. Τα μέτρα αυτά γνωστοποιούνται ως εξής:

α) με επίσημη δημοσίευση ή

β) υπό άλλη γραπτή ή ηλεκτρονική μορφή.

2. Κάθε μέρος κοινοποιεί στους ενδιαφερόμενους τους όρους που ισχύουν σε αυτό για τη συμπλήρωση των αιτήσεων που αφορούν την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Κατόπιν αιτήσεως του αιτούντος, το οικείο μέρος τον ενημερώνει για την πορεία εξέτασης της αίτησής του. Σε περίπτωση που το οικείο μέρος χρειασθεί συμπληρωματικά στοιχεία από τον αιτούντα, τον ενημερώνει χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

3. Κάθε μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να διασφαλίζει ότι τα διεθνώς συμφωνημένα πρότυπα για τη ρύθμιση και την εποπτεία στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής τίθενται σε ισχύ και εφαρμόζονται στην επικράτειά του. Στα εν λόγω διεθνώς συμφωνημένα πρότυπα συγκαταλέγονται οι «Βασικές αρχές για την αποτελεσματική εποπτεία του τραπεζικού τομέα» της Επιτροπής της Βασιλείας, οι «Βασικές αρχές για τον ασφαλιστικό τομέα» της Διεθνούς Ένωσης Εποπτών Ασφαλειών, οι «Στόχοι και αρχές των κανόνων για τις κινητές αξίες» του Διεθνούς Οργανισμού Επιτροπών Κινητών Αξιών, η «Συμφωνία για την ανταλλαγή φορολογικών πληροφοριών» του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), η «Δήλωση για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς» της ομάδας χωρών G20, καθώς και οι «Σαράντα συστάσεις σχετικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες» και οι «Εννέα ειδικές συστάσεις για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας» της ειδικής ομάδας χρηματοοικονομικής δράσης.

Τα μέρη λαμβάνουν επίσης υπόψη τις «Δέκα βασικές αρχές για την ανταλλαγή πληροφοριών» που εξέδωσαν οι υπουργοί Οικονομικών της ομάδας κρατών G7, και θα καταβάλουν προσπάθειες για την εφαρμογή τους κατά τις διμερείς επαφές τους.

ΑΡΘΡΟ 117

Νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες

Κάθε μέρος επιτρέπει στον πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους να παρέχει νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες παρόμοιες με εκείνες που επιτρέπει στους δικούς του παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, υπό παρόμοιες συνθήκες δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας του. Ένα μέρος μπορεί να καθορίζει τη νομική μορφή υπό την οποία μπορεί να παρέχεται η υπηρεσία και να απαιτεί έγκριση για την παροχή της υπηρεσίας. Όταν απαιτείται μια τέτοια έγκριση, λαμβάνεται απόφαση εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος και η έγκριση μπορεί να απορρίπτεται μόνο για προληπτικούς λόγους.

ΑΡΘΡΟ 118

Επεξεργασία δεδομένων

1. Κάθε μέρος επιτρέπει στους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους να διαβιβάζουν πληροφορίες υπό ηλεκτρονική ή άλλη μορφή, προς ή από την επικράτειά του, με σκοπό την επεξεργασία δεδομένων, εφόσον η επεξεργασία αυτή απαιτείται στο πλαίσιο των συνηθών εμπορικών πράξεων των εν λόγω παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.
2. Κάθε μέρος θεσπίζει ή διατηρεί σε ισχύ επαρκείς διασφαλίσεις για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς και της ελευθερίας των ατόμων, ιδίως όσον αφορά τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ειδικές εξαιρέσεις

1. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι αποτρέπει τα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων φορέων τους, να διεξάγουν ή να παρέχουν κατ' αποκλειστικότητα στην επικράτειά τους δραστηριότητες ή υπηρεσίες που αποτελούν μέρος κρατικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος ή υποχρεωτικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, εκτός εάν οι δραστηριότητες αυτές μπορούν να ασκούνται από τους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ανταγωνιστικά με δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, όπως προβλέπεται από τις εσωτερικές διατάξεις του μέρους.
2. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εφαρμόζεται στις δραστηριότητες που διεξάγονται από κεντρική τράπεζα ή νομισματική αρχή ή από οποιονδήποτε άλλο δημόσιο φορέα κατά την εφαρμογή νομισματικών ή συναλλαγματικών πολιτικών.
3. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά την έννοια ότι εμποδίζει τα μέρη, καθώς και τους δημόσιους φορείς τους, να διεξάγουν ή να παρέχουν κατ' αποκλειστικότητα στην επικράτειά τους δραστηριότητες ή υπηρεσίες για λογαριασμό ή με την εγγύηση ή τη χρήση χρηματοδοτικών πόρων των μερών ή των δημόσιων φορέων τους.

ΑΡΘΡΟ 120

Αυτορρυθμιζόμενες οργανώσεις

Στις περιπτώσεις που ένα μέρος απαιτεί υπαγωγή, συμμετοχή ή πρόσβαση σε αυτορρυθμιζόμενη οργάνωση, σε χρηματιστήριο αξιών, σε αγορά κινητών αξιών ή προθεσμιακή αγορά, σε οργανισμό συμψηφισμού τίτλων ή σε οποιονδήποτε άλλο οργανισμό ή ένωση, προκειμένου να μπορούν οι πάροχοι χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους να παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες επί ίσοις όροις με τους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του μέρους, ή στις περιπτώσεις που το μέρος παρέχει άμεσα ή έμμεσα στα εν λόγω νομικά πρόσωπα προνόμια ή πλεονεκτήματα για την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, το μέρος διασφαλίζει την τήρηση των υποχρεώσεων των άρθρων 79 και 85 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 121

Συστήματα συμψηφισμού και πληρωμών

Υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις στις οποίες υπόκειται η χορήγηση εθνικής μεταχείρισης, κάθε μέρος παρέχει στους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους που είναι εγκατεστημένοι στην επικράτειά του πρόσβαση στα συστήματα πληρωμών και συμψηφισμού που διαχειρίζονται δημόσιοι φορείς, και στα επίσημα μέσα χρηματοδότησης και αναχρηματοδότησης που είναι διαθέσιμα στο πλαίσιο των συνήθων εμπορικών πράξεων. Το παρόν άρθρο δεν έχει σκοπό να παράσχει πρόσβαση στις δυνατότητες δανεισμού εσχάτης ανάγκης του μέρους.

ΑΡΘΡΟ 122

Σταδιακή προσέγγιση των νομοθεσιών

Για τον σκοπό της εξέτασης της περαιτέρω ελευθέρωσης των εμπορικών συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της σταδιακής προσέγγισης της υφιστάμενης και της μελλοντικής νομοθεσίας της Γεωργίας με τα διεθνή πρότυπα βέλτιστης πρακτικής που αναφέρονται στο άρθρο 116 παράγραφος 3 της παρούσας συμφωνίας, καθώς και προς τον κατάλογο των κεκτημένων της Ένωσης που περιλαμβάνεται στο παράρτημα XV-A της παρούσας συμφωνίας.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 7

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΑΡΘΡΟ 123

Πεδίο εφαρμογής

Στο παρόν υποτμήμα διατυπώνονται οι αρχές που διέπουν την ελευθέρωση των διεθνών υπηρεσιών μεταφορών σύμφωνα με το τμήμα 2 (Εγκατάσταση), το τμήμα 3 (Διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών) και το τμήμα 4 (Προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς) του παρόντος κεφαλαίου.

Διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές

1. Για τους σκοπούς του παρόντος υποτιμήματος και του τμήματος 2 (Εγκατάσταση), του τμήματος 3 (Διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών) και του τμήματος 4 (Προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς) του παρόντος κεφαλαίου, νοούνται ως:

- α) «διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές», μεταξύ άλλων, οι μεταφορές από πόρτα σε πόρτα και οι συνδυασμένες μεταφορές, που συνίστανται στη μεταφορά εμπορευμάτων με τη χρησιμοποίηση περισσότερων του ενός τρόπων μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων μεταφορών, βάσει ενιαίου εγγράφου μεταφοράς και, για τον σκοπό αυτό, περιλαμβάνουν το δικαίωμα να συνάπτουν απευθείας σύμβαση με φορείς παροχής άλλου είδους υπηρεσιών μεταφοράς·
- β) «υπηρεσίες χειρισμού θαλάσσιων φορτίων» οι δραστηριότητες που ασκούνται από επιχειρήσεις στοιβασίας, συμπεριλαμβανομένων των φορέων εκμετάλλευσης τερματικών σταθμών, αλλά μη συμπεριλαμβανομένων των άμεσων δραστηριοτήτων των λιμενεργατών, όταν αυτό το εργατικό δυναμικό οργανώνεται ανεξάρτητα από τις επιχειρήσεις στοιβασίας ή τις επιχειρήσεις εκμετάλλευσης τερματικών σταθμών. Οι δραστηριότητες που καλύπτονται περιλαμβάνουν την οργάνωση και την επίβλεψη των ακόλουθων εργασιών:
  - ι) φόρτωση/εκφόρτωση φορτίου προς/από πλοίο,

- ii) πρόσδεση/ελευθέρωση φορτίου,
- iii) παραλαβή/παράδοση και φύλαξη φορτίων πριν από την αποστολή ή μετά την εκφόρτωση,
- γ) «υπηρεσίες εκτελωνισμού» (ή εναλλακτικά: «υπηρεσίες εκτελωνιστών»), οι δραστηριότητες που συνίστανται στη διεκπεραίωση, εξ ονόματος άλλου μέρους, τελωνειακών διατυπώσεων σχετικά με τις εισαγωγές, εξαγωγές ή μεταφορές φορτίων, ανεξάρτητα από το εάν η εν λόγω υπηρεσία αποτελεί την κύρια δραστηριότητα του παρόχου της υπηρεσίας ή σύνηθες συμπλήρωμα της κύριας δραστηριότητάς του·
- δ) «υπηρεσίες σταθμού εμπορευματοκιβωτίων και εναπόθεσης», οι δραστηριότητες που συνίστανται στην αποθήκευση εμπορευματοκιβωτίων είτε σε λιμενικές περιοχές είτε στην ενδοχώρα, με σκοπό την φόρτωση/εκφόρτωση, επισκευή και προετοιμασία τους για αποστολή·

- ε) «υπηρεσίες ναυτιλιακού πρακτορείου», οι δραστηριότητες που συνίστανται στην εκπροσώπηση σε μια δεδομένη γεωγραφική περιοχή, υπό την ιδιότητα του πράκτορα, των επιχειρηματικών συμφερόντων μίας ή περισσότερων ατμοπλοϊκών γραμμών ή ναυτιλιακών εταιρειών για τους ακόλουθους σκοπούς:
- i) την εμπορία και την πώληση υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών και συναφών υπηρεσιών, από τον καθορισμό της τιμής έως την έκδοση τιμολογίου και την έκδοση της φορτωτικής εξ ονόματος των εταιρειών, την αγορά και μεταπώληση των απαραίτητων συναφών υπηρεσιών, την κατάρτιση των σχετικών εγγράφων και την παροχή επιχειρηματικών πληροφοριών,
  - ii) την οργάνωση του ελλιμενισμού του πλοίου για λογαριασμό ναυτιλιακών εταιρειών ή, ενδεχομένως, την ανάληψη φορτίων·
- στ) «υπηρεσίες προώθησης φορτίων», οι δραστηριότητες που συνίστανται στην οργάνωση και επίβλεψη αποστολών από μέρους πρακτόρων διαμετακόμισης, με αγορά υπηρεσιών μεταφοράς και συναφών υπηρεσιών, κατάρτισης των σχετικών εγγράφων και παροχής επιχειρηματικών πληροφοριών·
- ζ) «υπηρεσίες τροφοδότησης (feeder)», η προετοιμασία της μεταφοράς και η περαιτέρω μεταφορά διεθνών φορτίων διά θαλάσσης, ιδίως σε εμπορευματοκιβώτια, μεταξύ λιμένων που βρίσκονται σε ένα από τα μέρη.

2. Όσον αφορά τις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές, τα μέρη συμφωνούν να διασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή της αρχής της άνευ περιορισμών πρόσβασης σε φορτία, σε εμπορική βάση, της ελεύθερης παροχής διεθνών ναυτιλιακών υπηρεσιών, καθώς και της εθνικής μεταχείρισης στο πλαίσιο παροχής των εν λόγω υπηρεσιών.

Με βάση τα σημερινά επίπεδα ελευθέρωσης μεταξύ των μερών όσον αφορά τις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές:

- α) κάθε μέρος εφαρμόζει αποτελεσματικά την αρχή της άνευ περιορισμών πρόσβασης στις αγορές και τις συναλλαγές διεθνών θαλάσσιων μεταφορών σε εμπορική βάση και χωρίς διακρίσεις·
- β) κάθε μέρος επιφυλάσσει στα πλοία που φέρουν τη σημαία του άλλου μέρους ή τα οποία εκμεταλλεύονται φορείς παροχής υπηρεσιών του άλλου μέρους, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που επιφυλάσσει στα δικά του πλοία ή στα πλοία τρίτων χωρών, αναλόγως του ποιοι όροι είναι οι πλέον ευνοϊκοί, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την πρόσβαση στους λιμένες, τη χρήση των υποδομών και των υπηρεσιών των λιμένων, και τη χρήση βοηθητικών ναυτιλιακών υπηρεσιών, καθώς και τα σχετικά τέλη και επιβαρύνσεις, τις τελωνειακές διευκολύνσεις και την παραχώρηση σταθμών αγκυροβόλησης και διευκολύνσεων για τη φόρτωση και εκφόρτωση.

3. Κατά την εφαρμογή αυτών των αρχών, τα μέρη:
- α) δεν περιλαμβάνουν ρήτρες κατανομής φορτίου σε μελλοντικές συμφωνίες με τρίτες χώρες σχετικά με τις υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών, συμπεριλαμβανομένου του εμπορίου ξηρού και υγρού χύδην φορτίου και καταργούν, εντός εύλογης χρονικής περιόδου, αυτές τις ρήτρες κατανομής φορτίου σε περίπτωση που υπάρχουν σε προηγούμενες συμφωνίες· και
  - β) από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, καταργούν και απέχουν από τη θέσπιση τυχόν μονομερών μέτρων και διοικητικών, τεχνικών και άλλων εμποδίων που ενδέχεται να αποτελούν συγκεκριμένο περιορισμό ή να εισάγουν διακρίσεις στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στον τομέα των διεθνών θαλάσσιων μεταφορών.
4. Κάθε μέρος επιτρέπει στους φορείς παροχής υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών του άλλου μέρους να διαθέτουν εγκαταστάσεις στην επικράτειά του υπό όρους εγκατάστασης και λειτουργίας όχι λιγότερο ευνοϊκούς από αυτούς που ισχύουν για τους δικούς τους φορείς παροχής υπηρεσιών ή για τους παρόχους οποιασδήποτε τρίτης χώρας, αναλόγως του ποιοι όροι είναι οι πλέον ευνοϊκοί.

5. Κάθε μέρος θέτει στη διάθεση των φορέων παροχής υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών του άλλου μέρους, με εύλογους όρους και περιορισμούς που δεν εισάγουν διακρίσεις, τις ακόλουθες υπηρεσίες στον λιμένα: πλοήγηση, ρυμούλκηση και παροχή βοήθειας με ρυμουλκά, προμήθειες, προμήθεια καυσίμων και ανεφοδιασμό σε νερό, συλλογή αποβλήτων και διάθεση έρματος, υπηρεσίες λιμενάρχη, βοηθήματα ναυσιπλοΐας, υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία των πλοίων και παρέχονται από παράκτιους σταθμούς, συμπεριλαμβανομένων των επικοινωνιών, υδροδότηση και ηλεκτροδότηση, μέσα επείγουσας επισκευής, αγκυροβόλιο, θέση πρόσδεσης και συναφείς υπηρεσίες.

6. Κάθε μέρος επιτρέπει τη διακίνηση εξοπλισμού, όπως κενών εμπορευματοκιβωτίων, ο οποίος δεν μεταφέρεται ως φορτίο έναντι αμοιβής, μεταξύ των λιμένων ενός κράτους μέλους της ΕΕ ή μεταξύ των λιμένων της Γεωργίας.

7. Κατόπιν εγκρίσεως από την αρμόδια αρχή, κάθε μέρος επιτρέπει στους φορείς παροχής υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών του άλλου μέρους την παροχή υπηρεσιών τροφοδότησης (feeder) μεταξύ των εθνικών λιμένων τους.

ΑΡΘΡΟ 125

Αεροπορικές μεταφορές

Η προοδευτική ελευθέρωση των αεροπορικών μεταφορών μεταξύ των μερών, ανάλογα με τις αμοιβαίες εμπορικές ανάγκες τους, και οι όροι της αμοιβαίας πρόσβασης στην αγορά διέπονται από τη συμφωνία Κοινού Αεροπορικού Χώρου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Γεωργίας, αφετέρου.

ΑΡΘΡΟ 126

Σταδιακή προσέγγιση των νομοθεσιών

Για τον σκοπό της εξέτασης της περαιτέρω ελευθέρωσης των εμπορικών συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της σταδιακής προσέγγισης της υφιστάμενης και της μελλοντικής νομοθεσίας της Γεωργίας με τον κατάλογο των κεκτημένων της Ένωσης που περιλαμβάνεται στο παράρτημα XV-Δ της παρούσας συμφωνίας.

ΤΜΗΜΑ 6

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 127

Στόχοι και αρχές

1. Τα μέρη, αναγνωρίζοντας ότι η χρήση ηλεκτρονικών μέσων αυξάνει τις ευκαιρίες εμπορικών συναλλαγών σε πολλούς τομείς, συμφωνούν να προωθήσουν την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου μεταξύ τους, συνεργαζόμενα ιδίως για θέματα που προκύπτουν από το ηλεκτρονικό εμπόριο δυνάμει των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου.
2. Τα μέρη συμφωνούν ότι η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου πρέπει να είναι συμβατή με τα διεθνή πρότυπα προστασίας των δεδομένων, προκειμένου να διασφαλίζεται η εμπιστοσύνη των χρηστών του ηλεκτρονικού εμπορίου.

3. Τα μέρη συμφωνούν ότι οι παραδόσεις με ηλεκτρονικά μέσα θεωρούνται ως παροχή υπηρεσιών, κατά την έννοια του τμήματος 3 (Διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών) του παρόντος κεφαλαίου, που δεν μπορούν να υπαχθούν σε δασμούς.

ΑΡΘΡΟ 128

Συνεργασία στο ηλεκτρονικό εμπόριο

1. Τα μέρη διατηρούν διάλογο σχετικά με κανονιστικά ζητήματα που απορρέουν από το ηλεκτρονικό εμπόριο, με τον οποίο μεταξύ άλλων θα καλυφθούν τα ακόλουθα ζητήματα:
  - α) η αναγνώριση πιστοποιήσεων ηλεκτρονικών υπογραφών που εκδίδονται για το κοινό και η διευκόλυνση των διασυνοριακών υπηρεσιών πιστοποίησης·
  - β) η ευθύνη ενδιάμεσων φορέων παροχής υπηρεσιών όσον αφορά τη διαβίβαση ή αποθήκευση πληροφοριών·
  - γ) η μεταχείριση των ανεπίκλητων ηλεκτρονικών εμπορικών επικοινωνιών·
  - δ) η προστασία των καταναλωτών στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου, και

ε) κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου.

2. Η συνεργασία αυτή μπορεί να λάβει τη μορφή ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με την αντίστοιχη νομοθεσία των μερών για τα προαναφερόμενα ζητήματα, καθώς και σχετικά με την εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 2

ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 129

Χρησιμοποίηση των υπηρεσιών των ενδιάμεσων παρόχων

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι υπηρεσίες των ενδιάμεσων φορέων παροχής υπηρεσιών μπορεί να χρησιμοποιούνται από τρίτους για παράνομες δραστηριότητες και προβλέπουν μέτρα για τους ενδιάμεσους φορείς παροχής υπηρεσιών, όπως ορίζεται στο παρόν υποτιμήμα¹.

---

¹ Η Γεωργία οφείλει να εφαρμόσει τις διατάξεις του παρόντος υποτιμήματος εντός δύο ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

2. Για τους σκοπούς του άρθρου 130 της παρούσας συμφωνίας, ως «φορέας παροχής υπηρεσιών» νοείται ο φορέας παροχής υπηρεσιών μετάδοσης, δρομολόγησης ή συνδέσεων για την ψηφιακή διαδικτυακή επικοινωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων σημείων που ορίζονται από τον χρήστη, του υλικού της επιλογής του χρήστη χωρίς τροποποίηση του περιεχομένου του. Για τους σκοπούς των άρθρων 131 και 132 της παρούσας συμφωνίας, ως «φορέας παροχής υπηρεσιών» νοείται ο πάροχος ή ο φορέας εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων για διαδικτυακές υπηρεσίες ή πρόσβαση στο δίκτυο.

ΑΡΘΡΟ 130

Ευθύνη των ενδιάμεσων φορέων παροχής υπηρεσιών: «απλή διαβίβαση»

1. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση παροχής μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας η οποία συνίσταται στη μετάδοση πληροφοριών που παρέχει ο αποδέκτης της υπηρεσίας σε ένα δίκτυο επικοινωνιών ή στην παροχή πρόσβασης σε δίκτυο επικοινωνιών, δεν υφίσταται ευθύνη του φορέα παροχής υπηρεσιών όσον αφορά τις μεταδιδόμενες πληροφορίες, υπό τον όρο ότι ο πάροχος:

- α) δεν αποτελεί την αφετηρία της μετάδοσης των πληροφοριών·
- β) δεν επιλέγει τον αποδέκτη της μετάδοσης· και

γ) δεν επιλέγει και δεν τροποποιεί τις μεταδιδόμενες πληροφορίες.

2. Οι δραστηριότητες μετάδοσης και παροχής πρόσβασης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν την αυτόματη, ενδιάμεση και προσωρινή αποθήκευση των μεταδιδόμενων πληροφοριών, στον βαθμό που η αποθήκευση εξυπηρετεί αποκλειστικά την πραγματοποίηση της μετάδοσης στο δίκτυο επικοινωνιών και η διάρκειά της δεν υπερβαίνει τον χρόνο που είναι ευλόγως απαραίτητος για τη μετάδοση.

3. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα δικαστικής ή διοικητικής αρχής, σύμφωνα με τα νομικά συστήματα των μερών, να απαιτεί από τον φορέα παροχής υπηρεσιών να προβεί στην παύση ή στην πρόληψη παραβίασης.

Ευθύνη των ενδιαμέσων φορέων παροχής υπηρεσιών: «αποθήκευση σε κρυφή μνήμη» (caching)

1. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση παροχής μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, η οποία συνίσταται στη μετάδοση πληροφοριών που παρέχει ένας αποδέκτης υπηρεσίας σε ένα δίκτυο επικοινωνιών, δεν υφίσταται ευθύνη του φορέα παροχής υπηρεσιών όσον αφορά την αυτόματη, ενδιάμεση και προσωρινή αποθήκευση των πληροφοριών αυτών, η οποία γίνεται με αποκλειστικό σκοπό να καταστεί αποτελεσματικότερη η μεταγενέστερη μετάδοση των πληροφοριών σε άλλους αποδέκτες της υπηρεσίας, κατόπιν αιτήματός τους, υπό τον όρο ότι:
  - α) ο πάροχος δεν τροποποιεί τις πληροφορίες·
  - β) ο πάροχος τηρεί τους όρους πρόσβασης στις πληροφορίες·
  - γ) ο πάροχος τηρεί τους κανόνες που αφορούν την επικαιροποίηση των πληροφοριών, οι οποίοι καθορίζονται κατά ευρέως αναγνωρισμένο τρόπο και χρησιμοποιούνται από τον κλάδο·
  - δ) ο πάροχος δεν παρεμποδίζει τη νόμιμη χρήση της τεχνολογίας, η οποία αναγνωρίζεται ευρέως και χρησιμοποιείται από τον κλάδο, προκειμένου να αποκτήσει δεδομένα σχετικά με τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών

ε) ο πάροχος ενεργεί άμεσα προκειμένου να αποσύρει τις πληροφορίες που αποθήκευσε ή να καταστήσει την πρόσβαση σε αυτές αδύνατη, μόλις αντιληφθεί¹ ότι οι πληροφορίες έχουν αποσυρθεί από το σημείο του δικτύου στο οποίο βρίσκονταν αρχικά ή η πρόσβαση στις πληροφορίες κατέστη αδύνατη ή μια δικαστική ή διοικητική αρχή διέταξε την απόσυρση των πληροφοριών ή απαγόρευσε την πρόσβαση σε αυτές.

2. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα δικαστικής ή διοικητικής αρχής, σύμφωνα με τα νομικά συστήματα των μερών, να απαιτεί από τον φορέα παροχής υπηρεσιών να προβεί στην παύση ή στην πρόληψη παραβίασης.

---

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος υποτομήματος, η φράση «γνωρίζει πραγματικά» πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία κάθε μέρους.

Ευθύνη των ενδιαμέσων φορέων παροχής υπηρεσιών: «φιλοξενία» (hosting)

1. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση παροχής μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας η οποία συνίσταται στην αποθήκευση πληροφοριών παρεχομένων από έναν αποδέκτη υπηρεσίας, δεν υφίσταται ευθύνη του φορέα παροχής υπηρεσιών για τις πληροφορίες που αποθηκεύονται κατόπιν αιτήματος του αποδέκτη της υπηρεσίας, υπό τον όρο ότι:
  - α) ο πάροχος δεν γνωρίζει πραγματικά ότι πρόκειται για παράνομη δραστηριότητα ή πληροφορία και ότι, σε ό,τι αφορά αξιώσεις αποζημιώσεως, δεν γνωρίζει τα γεγονότα ή τις περιστάσεις από τις οποίες προκύπτει η παράνομη δραστηριότητα ή πληροφορία, ή
  - β) ο πάροχος, μόλις αντιληφθεί τα προαναφερθέντα, αποσύρει αμέσως τις πληροφορίες ή καθιστά την πρόσβαση σε αυτές αδύνατη.
2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται όταν ο αποδέκτης της υπηρεσίας ενεργεί υπό την εξουσία ή υπό τον έλεγχο του φορέα παροχής υπηρεσιών.

3. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα δικαστικής ή διοικητικής αρχής, σύμφωνα με τα νομικά συστήματα των μερών, να απαιτούν από τον φορέα παροχής υπηρεσιών να προβεί στην παύση ή στην πρόληψη παράβασης, ούτε θίγει τη δυνατότητα των μερών να θεσπίζουν διαδικασίες για την απόσυρση των πληροφοριών ή την απενεργοποίηση της πρόσβασης σε αυτές.

ΑΡΘΡΟ 133

Απουσία γενικής υποχρέωσης ελέγχου

1. Τα μέρη δεν επιβάλλουν στους φορείς παροχής υπηρεσιών, για την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στα άρθρα 130, 131 και 132 της παρούσας συμφωνίας, γενική υποχρέωση ελέγχου των πληροφοριών που μεταδίδουν ή αποθηκεύουν ούτε γενική υποχρέωση δραστηριοποίησης για την αναζήτηση γεγονότων ή περιστάσεων τα οποία να είναι ενδεικτικά των παράνομων δραστηριοτήτων.

2. Τα μέρη δύνανται να υποχρεώσουν τους φορείς παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας να ενημερώνουν πάραυτα τις αρμόδιες κρατικές αρχές για τυχόν υπόνοιες περί χορηγούμενων παρανόμων πληροφοριών ή δραστηριοτήτων που επιχειρούν αποδέκτες των υπηρεσιών τους ή να ανακοινώνουν στις αρμόδιες αρχές, κατ' αίτησή τους, πληροφορίες που διευκολύνουν την εντόπιση αποδεκτών των υπηρεσιών τους με τους οποίους έχουν συνάψει συμφωνίες αποθήκευσης.

ΤΜΗΜΑ 7

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 134

Γενικές εξαιρέσεις

1. Με την επιφύλαξη των γενικών εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 415 της παρούσας συμφωνίας, οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου και των παραρτημάτων XIV-A και XIV-E, XIV-B και XIV-ΣΤ, XIV-Γ και XIV-Z, XIV-Δ και XIV-H της παρούσας συμφωνίας υπόκεινται στις εξαιρέσεις του παρόντος άρθρου.

2. Υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ χωρών στις οποίες επικρατούν παρόμοιες συνθήκες, ή συγκεκριμένο περιορισμό της εγκατάστασης ή της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, καμία από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι εμποδίζει τα μέρη να λαμβάνουν ή να επιβάλλουν μέτρα:
  - α) τα οποία είναι αναγκαία για την προστασία της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας ηθικής ή τη διατήρηση της δημόσιας τάξης·

- β) τα οποία είναι αναγκαία για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών·
- γ) τα οποία αφορούν τη διατήρηση εξαντλήσιμων φυσικών πόρων, εφόσον τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται σε συνδυασμό με περιορισμούς επί των εγχώριων επιχειρηματιών ή επί της εγχώριας προσφοράς ή κατανάλωσης υπηρεσιών·
- δ) τα οποία είναι αναγκαία για την προστασία εθνικών θησαυρών με καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία·
- ε) τα οποία είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με νόμους ή κανονισμούς που δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν:
  - i) την πρόληψη δόλιων και απατηλών πρακτικών ή την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πλημμελούς εκτέλεσης συμβάσεων,
  - ii) την προστασία της ιδιωτικής ζωής των φυσικών προσώπων, όσον αφορά την επεξεργασία και τη διάδοση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα ατομικών στοιχείων και λογαριασμών,
  - iii) την ασφάλεια·

στ) τα οποία προσκρούουν στα άρθρα 79 και 85 της παρούσας συμφωνίας, υπό τον όρο ότι η διαφορά στη μεταχείριση αποσκοπεί στη διασφάλιση της δίκαιης ή αποτελεσματικής επιβολής ή είσπραξης άμεσων φόρων για οικονομικές δραστηριότητες, επιχειρηματίες ή φορείς παροχής υπηρεσιών του άλλου μέρους¹.

---

¹ Τα μέτρα που αποσκοπούν στη διασφάλιση της δίκαιης ή αποτελεσματικής επιβολής ή συγκέντρωσης άμεσων φόρων περιλαμβάνουν μέτρα τα οποία λαμβάνονται από μέρος, στο πλαίσιο του δικού του συστήματος φορολογίας, και τα οποία:

- α) εφαρμόζονται σε επιχειρηματίες και φορείς παροχής υπηρεσιών, που δεν έχουν μόνιμη κατοικία σε αυτό, αναγνωρίζοντας το γεγονός ότι η φορολογική υποχρέωση των μη μόνιμων κατοίκων καθορίζεται βάσει των στοιχείων φορολόγησης που προέρχονται από την επικράτεια του εν λόγω μέρους ή βρίσκονται σε αυτή·
- β) εφαρμόζονται σε μη μόνιμους κατοίκους προκειμένου να διασφαλισθεί η επιβολή ή συγκέντρωση φόρων στην επικράτεια του εν λόγω μέρους·
- γ) εφαρμόζονται σε μόνιμους ή μη μόνιμους κατοίκους, προκειμένου να αποφεύγεται η φοροαποφυγή ή η φοροδιαφυγή, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων συμμόρφωσης·
- δ) εφαρμόζονται σε χρήστες υπηρεσιών που παρέχονται στην ή από την επικράτεια του άλλου μέρους προκειμένου να διασφαλισθεί η επιβολή ή συγκέντρωση φόρων στους εν λόγω χρήστες για στοιχεία που προέρχονται από την επικράτεια του μέρους·
- ε) διακρίνουν επιχειρηματίες και φορείς παροχής υπηρεσιών που υπόκεινται σε φορολογία για διεθνή στοιχεία φορολόγησης από άλλους επιχειρηματίες και φορείς παροχής υπηρεσιών, αναγνωρίζοντας τη διαφορά που υφίσταται μεταξύ τους ως προς τη φύση της φορολογικής βάσης· ή
- στ) καθορίζουν, χορηγούν ή διανέμουν τα εισοδήματα, τα κέρδη, τα οφέλη, τις ζημίες, τις εκπτώσεις ή πιστώσεις των μόνιμων κατοίκων ή κλάδων υποκαταστημάτων ή μεταξύ προσώπων ή υποκαταστημάτων που συνδέονται με το ίδιο νομικό πρόσωπο προκειμένου να διασφαλισθεί η φορολογική βάση του μέρους.

Οι όροι ή οι έννοιες φορολογίας που αναφέρονται στο σημείο στ) της παρούσας διάταξης και στην παρούσα υποσημείωση καθορίζονται ανάλογα με τους ορισμούς και τις έννοιες φορολογίας ή με ισοδύναμους ή παρεμφερείς ορισμούς και έννοιες, βάσει της εσωτερικής νομοθεσίας του μέρους που λαμβάνει το συγκεκριμένο μέτρο.

3. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου και των παραρτημάτων XIV-A και XIV-E, XIV-B και XIV-ΣΤ, XIV-Γ και XIV-Z, XIV-Δ και XIV-Η της παρούσας συμφωνίας δεν εφαρμόζονται στα αντίστοιχα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης των μερών ή στις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην επικράτεια εκάστου μέρους και οι οποίες συνδέονται, έστω και ευκαιριακά, με την άσκηση δημόσιας εξουσίας.

ΑΡΘΡΟ 135

Φορολογικά μέτρα

Η μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους που παρέχεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν ισχύει για τα φορολογικά πλεονεκτήματα που παραχωρούν ή πρόκειται να παραχωρήσουν στο μέλλον τα μέρη βάσει συμφωνιών μεταξύ των μερών οι οποίες αποσκοπούν στην αποφυγή της διπλής φορολόγησης.

ΑΡΘΡΟ 136

Εξαιρέσεις για λόγους ασφαλείας

1. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν ερμηνεύεται κατά την έννοια ότι:
  - α) απαιτεί από τα μέρη να παρέχουν πληροφορίες των οποίων τη δημοσιοποίηση θεωρούν αντίθετη προς τα ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας τους·
  - β) εμποδίζει τα μέρη να λαμβάνουν μέτρα τα οποία κρίνουν απαραίτητα για την προάσπιση των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας τους, και τα οποία:
    - i) αφορούν την παραγωγή ή το εμπόριο όπλων, πυρομαχικών ή πολεμικού υλικού,
    - ii) αφορούν οικονομικές δραστηριότητες που ασκούνται αμέσως ή εμμέσως με στόχο τον εφοδιασμό στρατιωτικών εγκαταστάσεων,
    - iii) αφορούν σχάσιμα ή συντήξιμα υλικά ή τα υλικά από τα οποία παράγονται, ή

- iv) λαμβάνονται σε καιρό πολέμου ή άλλης έκτακτης κατάστασης στις διεθνείς σχέσεις· ή
- γ) εμποδίζει τα μέρη να λαμβάνουν μέτρα για την εκτέλεση υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει με σκοπό τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 137

Τρέχουσες πληρωμές

Τα μέρη δεσμεύονται να μην επιβάλλουν περιορισμούς και επιτρέπουν να πραγματοποιούνται σε ελεύθερα μετατρέψιμο νόμισμα όλες οι πληρωμές και οι μεταβιβάσεις στο ισοζύγιο τρεχουσών πληρωμών μεταξύ των μερών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου VIII της συμφωνίας του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

Κινήσεις κεφαλαίων

1. Όσον αφορά τις συναλλαγές επί του χρηματοπιστωτικού λογαριασμού και του λογαριασμού κεφαλαίων του ισοζυγίου πληρωμών, από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη διασφαλίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων που αφορούν άμεσες επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης ακινήτων, σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας υποδοχής, τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου 6 (Εγκατάσταση, εμπορικές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και ηλεκτρονικό εμπόριο) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, καθώς και την εκκαθάριση ή τον επαναπατρισμό των επενδεδυμένων κεφαλαίων και των κερδών που απορρέουν ενδεχομένως από αυτά.

2. Όσον αφορά συναλλαγές επί του χρηματοπιστωτικού λογαριασμού και του λογαριασμού κεφαλαίων του ισοζυγίου πληρωμών πέραν των συναλλαγών που παρατίθενται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας και με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη διασφαλίζουν:
  - α) την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων που αφορούν πιστώσεις για εμπορικές συναλλαγές ή για την παροχή υπηρεσιών στις οποίες συμμετέχει κάτοικος ενός εκ των μερών·

- β) την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων που αφορούν επενδύσεις χαρτοφυλακίου, χρηματοπιστωτικά δάνεια και πιστώσεις από τους επενδυτές του άλλου μέρους.

ΑΡΘΡΟ 139

Μέτρα διασφάλισης

Όταν, σε εξαιρετικές περιστάσεις, οι πληρωμές ή οι κινήσεις κεφαλαίων προκαλούν, ή απειλούν να προκαλέσουν, σοβαρές δυσχέρειες για την εφαρμογή της συναλλαγματικής πολιτικής ή της νομισματικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων σοβαρών δυσχερειών όσον αφορά το ισοζύγιο πληρωμών, σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη ή στη Γεωργία, τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να λάβουν μέτρα διασφάλισης για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες, εφόσον τα μέτρα αυτά είναι απολύτως αναγκαία. Το μέρος που θεσπίζει το μέτρο διασφάλισης ενημερώνει αμέσως το άλλο μέρος για τη θέσπιση του μέτρου αυτού και, το συντομότερο δυνατόν, για το χρονοδιάγραμμα για την άρση αυτού του μέτρου.

ΑΡΘΡΟ 140

Διατάξεις διευκόλυνσης και εξέλιξης

1. Τα μέρη πραγματοποιούν διαβουλεύσεις για να διευκολύνουν την κυκλοφορία κεφαλαίων μεταξύ των μερών, ώστε να προωθήσουν τους στόχους της παρούσας συμφωνίας.
2. Κατά τα πρώτα τέσσερα έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη λαμβάνουν τα μέτρα που επιτρέπουν τη δημιουργία των αναγκαίων συνθηκών για την περαιτέρω σταδιακή εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων.
3. Έως το τέλος του πέμπτου έτους μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, επανεξετάζει τα μέτρα που έχουν ληφθεί και καθορίζει τις λεπτομέρειες για περαιτέρω ελευθέρωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 141

Στόχοι

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη συμβολή των διαφανών, αμερόληπτων, ανταγωνιστικών και ανοικτών διαγωνισμών στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και καθορίζουν ως στόχο τους το αποτελεσματικό, αμοιβαίο και σταδιακό άνοιγμα των αντίστοιχων αγορών δημόσιων συμβάσεων.

2. Το παρόν κεφάλαιο προβλέπει αμοιβαία πρόσβαση στις αγορές δημόσιων συμβάσεων με βάση την αρχή της εθνικής μεταχείρισης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για τις δημόσιες συμβάσεις και τις συμβάσεις παραχώρησης στον παραδοσιακό τομέα, καθώς και στον τομέα των οργανισμών κοινής ωφέλειας. Προβλέπει τη σταδιακή προσέγγιση της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων της Γεωργίας με το κεκτημένο της Ένωσης στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, με βάση τις αρχές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις στην Ένωση, και με βάση τους όρους και τους ορισμούς που καθορίζονται στην οδηγία αριθ. 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (εφεξής «η οδηγία 2004/18/EK») και στην οδηγία 2004/17/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (εφεξής «η οδηγία 2004/17/EK»).

ΑΡΘΡΟ 142

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και σε συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών στους τομείς κοινής ωφελείας και σε συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών, εάν και εφόσον συνάπτονται τέτοιες συμβάσεις.

2. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε κάθε αναθέτουσα αρχή και σε κάθε αναθέτουσα οντότητα που πληροί τους ορισμούς του ενωσιακού κεκτημένου στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων (εφεξής «οι αναθέτουσες οντότητες»). Καλύπτει επίσης τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και τις δημόσιες επιχειρήσεις στους τομείς κοινής ωφελείας, όπως οι κρατικές επιχειρήσεις που αναπτύσσουν τις σχετικές δραστηριότητες και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις που λειτουργούν με βάση ειδικά και αποκλειστικά δικαιώματα στους τομείς κοινής ωφελείας¹.
3. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε συμβάσεις των οποίων η αξία υπερβαίνει τα κατώτατα όρια που ορίζονται στο παράρτημα XVI-A της παρούσας συμφωνίας.
4. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς τον φόρο προστιθέμενης αξίας. Κατά την εφαρμογή των κατώτατων αυτών ορίων, η Γεωργία θα υπολογίσει και θα μετατρέψει τις συμβατικές τιμές στο εθνικό της νόμισμα, με εφαρμογή της ισοτιμίας της εθνικής της τράπεζας.

---

¹ Η φράση «ιδιωτικές επιχειρήσεις που λειτουργούν με βάση ειδικά και αποκλειστικά δικαιώματα» θα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με την επεξηγηματική σημείωση CC/2004/33 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 18ης Ιουνίου 2004.

5. Τα κατώτατα όρια αναθεωρούνται τακτικά κάθε δύο έτη, αρχής γενομένης από το έτος έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, με βάση τη μέση ημερήσια τιμή του ευρώ, εκφραζόμενη σε Ειδικά Τραβηχτικά Δικαιώματα, κατά τη διάρκεια της 24μηνιας χρονικής περιόδου η οποία λήγει την τελευταία ημέρα του Αυγούστου που προηγείται της αναθεώρησης της 1ης Ιανουαρίου. Η αναθεωρημένη κατά τον τρόπο αυτό αξία των κατώτατων ορίων στρογγυλοποιείται, ενδεχομένως, προς τα κάτω στην πλησιέστερη χιλιάδα ευρώ. Η αναθεώρηση των κατώτατων ορίων εγκρίνεται με απόφαση της Επιτροπής Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 143

Θεσμικό πλαίσιο

1. Κάθε μέρος καθορίζει ή διατηρεί το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο και τους κατάλληλους μηχανισμούς που απαιτούνται για την ορθή λειτουργία του συστήματος δημόσιων συμβάσεων και την εφαρμογή των αρχών του παρόντος κεφαλαίου.

2. Η Γεωργία ορίζει ειδικότερα:

α) εκτελεστικό όργανο σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης, στο οποίο ανατίθεται η διασφάλιση συνεκτικής πολιτικής και η εφαρμογή της σε όλους τους τομείς που συνδέονται με τις δημόσιες συμβάσεις. Το όργανο αυτό θα διευκολύνει και θα συντονίζει την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και θα κατευθύνει τη διαδικασία της σταδιακής προσέγγισης με το ενωσιακό κεκτημένο, όπως ορίζεται στο παράρτημα XVI-B της παρούσας συμφωνίας·

β) ένα αμερόληπτο και ανεξάρτητο όργανο στο οποίο ανατίθεται η επανεξέταση των αποφάσεων που λαμβάνουν οι αναθέτουσες αρχές ή οντότητες κατά τη σύναψη των συμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, «ανεξάρτητο» σημαίνει ότι το εν λόγω όργανο αποτελεί δημόσια αρχή, χωριστή από όλες τις αναθέτουσες οντότητες και τους οικονομικούς φορείς. Οι αποφάσεις που θα λαμβάνει το εν λόγω όργανο είναι δυνατό να υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο.

3. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι εκτελούνται στην πράξη οι αποφάσεις των αρχών που φέρουν την ευθύνη για τον έλεγχο των καταγγελιών από οικονομικούς φορείς σε σχέση με παραβιάσεις της εθνικής νομοθεσίας.

Βασικά πρότυπα που διέπουν την ανάθεση των συμβάσεων

1. Το αργότερο τρία έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη θα συμμορφώνονται με σειρά βασικών προτύπων για την ανάθεση όλων των συμβάσεων, όπως ορίζεται στις παραγράφους 2 έως 15 του παρόντος άρθρου. Τα εν λόγω βασικά πρότυπα απορρέουν άμεσα από τους κανόνες και τις αρχές των δημόσιων συμβάσεων, όπως διέπονται από το ενωσιακό κεκτημένο στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, περιλαμβανομένων των αρχών της μη εισαγωγής διακρίσεων, της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της αναλογικότητας.

Δημοσίευση

2. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι όλοι οι προβλεπόμενοι διαγωνισμοί δημοσιεύονται σε κατάλληλο μέσο¹ με ικανοποιητικό τρόπο:

- α) για να επιτραπεί στην αγορά να ανοίξει στον ανταγωνισμό· και
- β) για να επιτραπεί στους τυχόν ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να έχουν κατάλληλη πρόσβαση στις πληροφορίες που αφορούν τον προβλεπόμενο διαγωνισμό πριν από την ανάθεση της σύμβασης και να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για τη σύναψη της σύμβασης.

---

¹ Όπου η νομοθεσία της Ένωσης, που υπόκειται στη διαδικασία της προσέγγισης νομοθεσιών σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, αναφέρεται σε δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, νοείται ότι στη Γεωργία η εν λόγω δημοσίευση πραγματοποιείται στα επίσημα μέσα δημοσίευσης της χώρας.

3. Η δημοσίευση είναι κατάλληλη προς το οικονομικό συμφέρον της σύμβασης των οικονομικών φορέων.
4. Η δημοσίευση περιλαμβάνει τουλάχιστον τα βασικά στοιχεία της σύμβασης που πρόκειται να ανατεθεί, τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, τη μέθοδο ανάθεσης, τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης και κάθε άλλη επιπλέον πληροφορία που χρειάζονται ευλόγως οι οικονομικοί φορείς για να αποφασίσουν κατά πόσον πρέπει να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για τη σύναψη της σύμβασης.

Ανάθεση συμβάσεων

5. Όλες οι συμβάσεις ανατίθενται με διαφανείς και αμερόληπτες διαδικασίες ανάθεσης που αποκλείουν πρακτικές διαφθοράς. Ο αμερόληπτος αυτός χαρακτήρας διασφαλίζεται ιδίως με την περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατά τρόπο που να μην δημιουργεί δυσμενείς διακρίσεις, με την ισότιμη πρόσβαση όλων των οικονομικών φορέων, με τον καθορισμό κατάλληλων προθεσμιών, καθώς και με τη θέσπιση διαφανούς και αντικειμενικής προσέγγισης.
6. Όταν περιγράφονται τα χαρακτηριστικά του έργου, της προμήθειας ή της υπηρεσίας που απαιτείται, οι αναθέτουσες οντότητες χρησιμοποιούν γενικές περιγραφές επιδόσεων και λειτουργιών, καθώς και διεθνή, ευρωπαϊκά ή εθνικά πρότυπα.

7. Στην περιγραφή των χαρακτηριστικών που απαιτούνται για ένα έργο, μια προμήθεια ή μια υπηρεσία δεν γίνεται μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερων μεθόδων κατασκευής ούτε αναφορά σε σήμα, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή τύπο ή σε συγκεκριμένη καταγωγή ή παραγωγή, εκτός αν η εν λόγω μνεία δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης και συνοδεύεται από τη φράση «ή ισοδύναμο». Η χρησιμοποίηση γενικών περιγραφών επιδόσεων ή λειτουργιών θεωρείται προτιμότερη.

8. Οι αναθέτουσες οντότητες δεν επιβάλλουν όρους που οδηγούν σε άμεση ή έμμεση δυσμενή διάκριση κατά των οικονομικών φορέων του άλλου μέρους, όπως η απαίτηση σύμφωνα με την οποία οι οικονομικοί φορείς που ενδιαφέρονται για τη σύμβαση πρέπει να είναι εγκατεστημένοι στην ίδια χώρα, περιοχή ή επικράτεια με την αναθέτουσα οντότητα.

Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, στις περιπτώσεις που δικαιολογείται από τις ειδικές περιστάσεις της σύμβασης, ο επιλεγείς υποψήφιος μπορεί να κληθεί να εγκαταστήσει ορισμένες υποδομές της επιχείρησής του στον τόπο εκτέλεσης.

9. Καθορίζονται επαρκείς προθεσμίες για την εκδήλωση ενδιαφέροντος και για την υποβολή προσφορών, ώστε να επιτραπεί στους οικονομικούς φορείς του άλλου μέρους να αξιολογήσουν δεόντως τους υποψηφίους και να προετοιμάσουν την προσφορά τους.

10. Όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να είναι σε θέση να γνωρίζουν εκ των προτέρων τους εφαρμοστέους κανόνες, τα κριτήρια επιλογής και τα κριτήρια ανάθεσης. Οι κανόνες αυτοί πρέπει να εφαρμόζονται εξίσου σε όλους τους συμμετέχοντες.

11. Οι αναθέτουσες οντότητες μπορούν να καλέσουν περιορισμένο αριθμό υποψηφίων να υποβάλουν προσφορά, υπό την προϋπόθεση ότι:

- α) η πρόσκληση αυτή γίνεται με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις· και
- β) η επιλογή βασίζεται μόνο σε αντικειμενικούς παράγοντες, όπως η εμπειρία των υποψηφίων στον συγκεκριμένο τομέα, το μέγεθος και η υποδομή των επιχειρήσεών τους ή οι τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητές τους.

Κατά την πρόσκληση περιορισμένου αριθμού υποψηφίων για την υποβολή προσφοράς, πρέπει να λαμβάνεται δεόντως υπόψη η ανάγκη διασφάλισης επαρκούς ανταγωνισμού.

12. Οι αναθέτουσες οντότητες μπορούν να εφαρμόσουν διαδικασίες με διαπραγμάτευση μόνο σε εξαιρετικές και συγκεκριμένες περιπτώσεις, όταν η εφαρμογή των διαδικασιών αυτών δεν στρεβλώνει τον ανταγωνισμό.

13. Οι αναθέτουσες οντότητες μπορούν να εφαρμόσουν συστήματα προεπιλογής μόνον εφόσον ο κατάλογος των προεπιλεγέντων φορέων καταρτίζεται με επαρκώς δημοσιοποιημένη, διαφανή και ανοικτή διαδικασία. Οι συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής ενός τέτοιου συστήματος ανατίθενται επίσης χωρίς διακρίσεις.

14. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι συμβάσεις ανατίθενται με διαφανή τρόπο στον αιτούντα που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής απόψεως προσφορά ή την προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή, με βάση τα κριτήρια ανάθεσης και τους διαδικαστικούς κανόνες που έχουν καθοριστεί και κοινοποιηθεί εκ των προτέρων. Οι τελικές αποφάσεις κοινοποιούνται αμελλητί σε όλους τους αιτούντες. Κατόπιν αιτήματος μη επιλεγέντος υποψηφίου, οι λόγοι απόρριψης διευκρινίζονται λεπτομερώς, ώστε να επιτραπεί η επανεξέταση τέτοιας απόφασης.

Δικαστική προστασία

15. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι κάθε πρόσωπο που έχει ή είχε συμφέρον να συνάψει συγκεκριμένη σύμβαση και το οποίο υπέστη ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από μια εικαζόμενη παράβαση, δικαιούται αποτελεσματικής και αμερόληπτης δικαστικής προστασίας κατά κάθε απόφασης της αναθέτουσας οντότητας που έχει σχέση με την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια και στο τέλος μιας τέτοιας διαδικασίας επανεξέτασης δημοσιεύονται κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής ενημέρωση όλων των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων.

Σχεδιασμός της σταδιακής προσέγγισης των νομοθεσιών

1. Πριν από την έναρξη της σταδιακής προσέγγισης των νομοθεσιών, η Γεωργία υποβάλλει στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, αναλυτικό χάρτη πορείας για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου με χρονοδιαγράμματα και ορόσημα που θα πρέπει να περιλαμβάνουν όλες τις μεταρρυθμίσεις ως προς την προσέγγιση των νομοθεσιών με το ενωσιακό κεκτημένο και τη δημιουργία θεσμικής υποδομής. Ο εν λόγω χάρτης πορείας είναι σύμφωνος με τις φάσεις και τα χρονοδιαγράμματα που ορίζονται στο παράρτημα XVI-B της παρούσας συμφωνίας.
2. Έπειτα από ευνοϊκή γνώμη της Επιτροπής Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, ο εν λόγω χάρτης πορείας θεωρείται ως το έγγραφο αναφοράς για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου. Η Ένωση θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την παροχή συνδρομής στη Γεωργία κατά την εφαρμογή του χάρτη πορείας.

Σταδιακή προσέγγιση των νομοθεσιών

1. Η Γεωργία διασφαλίζει ότι η νομοθεσία της στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων θα προσεγγίσει σταδιακά το ενωσιακό κεκτημένο στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων.
2. Η προσέγγιση της νομοθεσίας με το ενωσιακό κεκτημένο πραγματοποιείται σε διαδοχικές φάσεις, όπως ορίζεται στο χρονοδιάγραμμα του παραρτήματος XVI-B της παρούσας συμφωνίας, και όπως προσδιορίζεται περαιτέρω στα παραρτήματα XVI-Γ έως XVI-ΣΤ, XVI-Η, XVI-Θ, και XVI-ΙΑ αυτής. Τα παραρτήματα XVI-Z και XVI-I της παρούσας συμφωνίας επισημαίνουν μη υποχρεωτικά στοιχεία για τα οποία δεν απαιτείται προσέγγιση των νομοθεσιών, ενώ τα παραρτήματα XVI-ΙΒ έως XVI-ΙΕ της παρούσας συμφωνίας επισημαίνουν στοιχεία του ενωσιακού κεκτημένου που παραμένουν εκτός του πεδίου εφαρμογής της προσέγγισης των νομοθεσιών. Στη διαδικασία αυτή, λαμβάνονται δεόντως υπόψη η αντίστοιχη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα μέτρα εφαρμογής που έλαβε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και, αν παραστεί ανάγκη, οι τυχόν τροποποιήσεις που θα έχουν επέλθει εν τω μεταξύ στο ενωσιακό κεκτημένο. Η εφαρμογή κάθε φάσης αξιολογείται από την Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, και, έπειτα από θετική αξιολόγηση εκ μέρους της εν λόγω Επιτροπής, συνδέεται με την αμοιβαία παροχή πρόσβασης στην αγορά, όπως ορίζεται στο παράρτημα XVI-B της παρούσας συμφωνίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κοινοποιεί αμελλητί στη Γεωργία τυχόν τροποποιήσεις του ενωσιακού κεκτημένου. Παρέχει, κατόπιν αιτήματος, κατάλληλες συμβουλές και τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή των τροποποιήσεων αυτών.

3. Η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα προβαίνει στην αξιολόγηση της επόμενης φάσης μόνο μόλις εκτελεστούν και εγκριθούν τα μέτρα εφαρμογής του προηγούμενου σταδίου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2.

4. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι πτυχές και οι τομείς των δημόσιων συμβάσεων που δεν καλύπτονται από το παρόν άρθρο συνάδουν προς τις αρχές της διαφάνειας, της μη εισαγωγής διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης, όπως ορίζεται στο άρθρο 144 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 147

Πρόσβαση στην αγορά

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι το αποτελεσματικό και αμοιβαίο άνοιγμα των αντίστοιχων αγορών τους θα επιτευχθεί σταδιακά και ταυτόχρονα. Κατά τη διαδικασία της προσέγγισης των νομοθεσιών, η έκταση της αμοιβαία παρεχόμενης πρόσβασης στην αγορά συνδέεται με την επιτευχθείσα πρόοδο κατά τη διαδικασία αυτή, όπως ορίζεται στο παράρτημα XVI-B της παρούσας συμφωνίας.

2. Η επόμενη φάση ανοίγματος της αγοράς αποφασίζεται αφού γίνει αξιολόγηση της συμμόρφωσης της νομοθεσίας που έχει θεσπιστεί με το ενωσιακό κεκτημένο και της πρακτικής εφαρμογής της. Η εν λόγω αξιολόγηση πραγματοποιείται τακτικά από την Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας.
3. Στον βαθμό που ένα μέρος έχει ανοίξει, σύμφωνα με το παράρτημα XVI-B της παρούσας συμφωνίας, την αγορά συμβάσεων στο άλλο μέρος:
- α) η Ένωση επιτρέπει στις εταιρείες της Γεωργίας να έχουν πρόσβαση στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων, ανεξάρτητα από το αν είναι εγκατεστημένες στην Ένωση ή όχι, σύμφωνα με τους ενωσιακούς κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις, με μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχεται στις εταιρείες της Ένωσης·
  - β) η Γεωργία επιτρέπει στις εταιρείες της Ένωσης να έχουν πρόσβαση στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων, ανεξάρτητα από το αν είναι εγκατεστημένες στη Γεωργία ή όχι, σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις, με μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχεται στις εταιρείες της Γεωργίας.
4. Μετά την εφαρμογή της τελευταίας φάσης της διαδικασίας προσέγγισης, τα μέρη θα εξετάσουν τη δυνατότητα αμοιβαίας παροχής πρόσβασης στην αγορά όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις των οποίων η αξία είναι χαμηλότερη από τα κατώτατα όρια που ορίζονται στο παράρτημα XVI-A της παρούσας συμφωνίας.

5. Η Φινλανδία επιφυλάσσεται να λάβει θέση όσον αφορά τις νήσους Åland.

ΑΡΘΡΟ 148

Ενημέρωση

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει την επαρκή ενημέρωση των αναθετουσών οντοτήτων και των οικονομικών φορέων όσον αφορά τις διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων, μεταξύ άλλων μέσω της δημοσίευσης όλων των σχετικών νομοθετικών πράξεων και διοικητικών αποφάσεων.
2. Κάθε μέρος διασφαλίζει την αποτελεσματική δημοσιοποίηση των προκηρύξεων διαγωνισμών.

ΑΡΘΡΟ 149

Συνεργασία

1. Τα μέρη ενισχύουν τη συνεργασία τους με την ανταλλαγή εμπειριών και πληροφοριών σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές και τα κανονιστικά πλαίσια.

2. Η Ένωση διευκολύνει την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, μεταξύ άλλων μέσω της τεχνικής βοήθειας, κατά περίπτωση. Σύμφωνα με τις διατάξεις του τίτλου VII σχετικά με την οικονομική συνεργασία (Χρηματοδοτική βοήθεια, και Διατάξεις καταπολέμησης της απάτης και ελέγχου) της παρούσας συμφωνίας, λαμβάνονται ειδικές αποφάσεις για τη χρηματοδοτική βοήθεια μέσω των κατάλληλων μηχανισμών και των μέσων χρηματοδότησης της Ένωσης.

3. Στο παράρτημα XVI-ΙΣΤ της παρούσας συμφωνίας περιλαμβάνεται ενδεικτικός κατάλογος των θεμάτων συνεργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 150

Στόχοι

Οι στόχοι του παρόντος κεφαλαίου είναι:

- α) να διευκολυνθούν η παραγωγή και η εμπορευματοποίηση των καινοτόμων και δημιουργικών προϊόντων μεταξύ των μερών· και
- β) να επιτευχθεί επαρκές και αποτελεσματικό επίπεδο προστασίας και επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Φύση και έκταση των υποχρεώσεων

1. Τα μέρη διασφαλίζουν την κατάλληλη και αποτελεσματική εφαρμογή των διεθνών συνθηκών που αφορούν τη διανοητική ιδιοκτησία στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας του ΠΟΕ για τις εμπορικές πτυχές των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (στο εξής: «συμφωνία TRIPS»). Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου συμπληρώνουν και διευκρινίζουν περαιτέρω τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις μεταξύ των μερών βάσει της συμφωνίας TRIPS και άλλων διεθνών συνθηκών στο πλαίσιο της διανοητικής ιδιοκτησίας.
2. Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ο όρος «διανοητική ιδιοκτησία» καλύπτει τουλάχιστον το σύνολο των κατηγοριών διανοητικής ιδιοκτησίας που καλύπτονται από τα άρθρα 153 έως 189 της παρούσας συμφωνίας.

3. Η προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας περιλαμβάνει την προστασία κατά του αθέμιτου ανταγωνισμού όπως αναφέρεται στο άρθρο 10α της σύμβασης των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας (1967) (σύμβαση των Παρισίων).

ΑΡΘΡΟ 152

Ανάλωση δικαιωμάτων

Κάθε μέρος προβλέπει ένα σύστημα εγχώριας ή περιφερειακής ανάλωσης των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΤΜΗΜΑ 2

ΠΡΟΤΥΠΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΙΑΝΟΤΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 1

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΑΡΘΡΟ 153

Χορήγηση προστασίας

Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τη δέσμευσή τους για:

- α) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ορίζονται στη σύμβαση της Βέρνης περί προστασίας των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων (σύμβαση της Βέρνης).

- β) τη διεθνή σύμβαση της Ρώμης περί της προστασίας των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοτηλεόρασης του 1961·
- γ) τη συμφωνία TRIPS·
- δ) τη Συνθήκη του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ) για τα δικαιώματα δημιουργού·
- ε) τη Συνθήκη του ΠΟΔΙ για τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα.

ΑΡΘΡΟ 154

Συγγραφείς

Τα μέρη παρέχουν στους συγγραφείς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

- α) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή διαρκή αναπαραγωγή των έργων τους με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει·

- β) οποιαδήποτε μορφή διανομής στο κοινό, μέσω πώλησης ή άλλως, του πρωτοτύπου ή αντιγράφων των έργων τους·
- γ) κάθε παρουσίαση στο κοινό των έργων τους, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, καθώς και να καθιστούν προσιτά τα έργα τους στο κοινό κατά τρόπον ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.

ΑΡΘΡΟ 155

Καλλιτέχνες

Τα μέρη παρέχουν στους καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές το αποκλειστικό δικαίωμα:

- α) να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την υλική ενσωμάτωση¹ των ερμηνειών ή εκτελέσεων τους·
- β) να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή διαρκή αναπαραγωγή των υλικών ενσωματώσεων των ερμηνειών ή εκτελέσεων τους με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει·

---

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως «υλική ενσωμάτωση» νοείται η ενσωμάτωση ήχων ή εικόνων ή της παράστασής τους, μέσω της οποίας μπορούν να γίνουν αντιληπτοί, να αναπαραχθούν ή να παρουσιαστούν μέσω ειδικής συσκευής.

- γ) να διαθέτουν στο κοινό, μέσω πώλησης ή άλλως, υλικές ενσωματώσεις των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους·
- δ) να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν τη διάθεση στο κοινό των υλικών ενσωματώσεων των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπον ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος·
- ε) να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την ασύρματη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση και την παρουσίαση στο κοινό των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους, εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η ερμηνεία ή η εκτέλεση αποτελεί ήδη μέρος ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής ή γίνεται από υλική ενσωμάτωση.

ΑΡΘΡΟ 156

Παραγωγοί φωνογραφημάτων

Τα μέρη παρέχουν στους παραγωγούς φωνογραφημάτων το αποκλειστικό δικαίωμα:

- α) να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή διαρκή αναπαραγωγή των φωνογραφημάτων τους με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει·

- β) να διαθέτουν στο κοινό, μέσω πώλησης ή άλλως, τα φωνογραφήματά τους, συμπεριλαμβανομένων των αντιγράφων τους·
- γ) να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν τη διάθεση στο κοινό των φωνογραφήματων τους, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπον ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.

ΑΡΘΡΟ 157

Ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί

Τα μέρη παρέχουν στους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

- α) την εγγραφή των εκπομπών τους·
- β) την αναπαραγωγή των εγγραφών των εκπομπών τους·
- γ) τη διάθεση στο κοινό των εγγραφών των εκπομπών τους, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως· και

- δ) την ασύρματη ραδιοηλεκτρονική αναμετάδοση των εκπομπών τους, καθώς και την παρουσίαση των εκπομπών τους στο κοινό, εάν η παρουσίαση αυτή γίνεται σε μέρη όπου η είσοδος επιτρέπεται στο κοινό έναντι καταβολής αντιτίμου.

ΑΡΘΡΟ 158

Ραδιοηλεκτρονικές εκπομπές και παρουσίαση στο κοινό

1. Τα μέρη προβλέπουν ένα δικαίωμα προκειμένου να διασφαλίζεται ότι ο χρήστης καταβάλλει εύλογη και ενιαία αμοιβή σε περίπτωση που ένα φωνογράφημα το οποίο εκδίδεται για εμπορικούς σκοπούς ή μια αναπαραγωγή του φωνογραφήματος αυτού χρησιμοποιείται για ασύρματη ραδιοηλεκτρονική μετάδοση ή για οποιοδήποτε παρουσίαση στο κοινό, και προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η αμοιβή αυτή κατανέμεται μεταξύ των καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών και των παραγωγών των φωνογραφημάτων.
2. Τα μέρη, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών και παραγωγών φωνογραφημάτων, μπορούν να θεσπίζουν τους όρους για την κατανομή της αμοιβής αυτής μεταξύ τους.

Διάρκεια προστασίας

1. Τα δικαιώματα ενός δημιουργού λογοτεχνικού ή καλλιτεχνικού έργου κατά την έννοια του άρθρου 2 της Σύμβασης της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων προστατεύονται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του δημιουργού και επί 70 έτη μετά τον θάνατό του, ανεξάρτητα από την ημερομηνία κατά την οποία το έργο κατέστη νομίμως προσιτό στο κοινό.
2. Η διάρκεια προστασίας μιας μουσικής σύνθεσης με στίχους ή κείμενο λήγει 70 έτη μετά τον θάνατο του τελευταίου των ακόλουθων επιζώντων, ασχέτως του εάν τα πρόσωπα αυτά χαρακτηρίζονται ή όχι ως συνδημιουργοί: του στιχουργού και του συνθέτη της μουσικής σύνθεσης, υπό την προϋπόθεση ότι αμφότερες οι συνεισφορές έχουν δημιουργηθεί ειδικά για την αντίστοιχη μουσική σύνθεση με στίχους.
3. Τα δικαιώματα των καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών αποσβέννυνται τουλάχιστον πενήντα έτη μετά την ημερομηνία της ερμηνείας ή εκτέλεσης. Ωστόσο:
  - α) αν η υλική ενσωμάτωση της ερμηνείας ή εκτέλεσης επί άλλου μέσου εκτός από φωνογράφημα δημοσιευθεί ή παρουσιασθεί νομίμως στο κοινό εντός της περιόδου αυτής, τα δικαιώματα αποσβέννυνται 50 έτη από την ημερομηνία της πρώτης αυτής δημοσίευσης ή της πρώτης αυτής παρουσίασης στο κοινό, ανάλογα με το ποια έγινε πρώτη.

- β) αν η υλική ενσωμάτωση της ερμηνείας ή εκτέλεσης επί φωνογραφήματος δημοσιευθεί ή παρουσιασθεί νομίμως στο κοινό εντός της περιόδου αυτής, τα δικαιώματα αποσβέννονται 70 έτη από την ημερομηνία της πρώτης αυτής δημοσίευσης ή της πρώτης αυτής παρουσίασης στο κοινό, ανάλογα με το ποια έγινε πρώτη.
4. Τα δικαιώματα των παραγωγών φωνογραφημάτων αποσβέννονται τουλάχιστον πενήντα έτη μετά την υλική ενσωμάτωση. Ωστόσο:
- α) εάν ένα φωνογράφημα έχει δημοσιευθεί νομίμως στη διάρκεια της περιόδου αυτής, τα εν λόγω δικαιώματα λήγουν τουλάχιστον εβδομήντα έτη μετά την ημερομηνία της πρώτης νόμιμης δημοσίευσης. Εάν δεν έχει πραγματοποιηθεί νόμιμη δημοσίευση κατά την περίοδο που μνημονεύεται στην πρώτη πρόταση και εάν το φωνογράφημα έχει παρουσιαστεί νομίμως στο κοινό κατά την περίοδο αυτή, τα δικαιώματα λήγουν τουλάχιστον εβδομήντα έτη μετά την ημερομηνία της πρώτης νόμιμης παρουσίασης στο κοινό.
- β) Ωστόσο, εάν πενήντα έτη μετά τη νόμιμη δημοσίευση ή παρουσίαση του φωνογραφήματος στο κοινό, ο παραγωγός φωνογραφημάτων παύει να προσφέρει προς πώληση αντίγραφα του φωνογραφήματος σε επαρκή ποσότητα ή να το καθιστά διαθέσιμο στο κοινό, ο ερμηνευτής ή εκτελεστής μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση διά της οποίας ο ερμηνευτής ή εκτελεστής μεταβίβασε ή εκχώρησε τα δικαιώματά του στην υλική ενσωμάτωση των ερμηνειών ή εκτελέσεων σε έναν παραγωγό φωνογραφημάτων.

5. Τα δικαιώματα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών εκπνέουν το νωρίτερο 50 έτη μετά την πρώτη μετάδοση μιας εκπομπής, είτε αυτή μεταδίδεται ενσυρμάτως είτε ασυρμάτως, συμπεριλαμβανομένης της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης.
6. Οι διάρκειες που ορίζονται στο παρόν άρθρο υπολογίζονται από την 1η Ιανουαρίου του έτους που έπεται του γενεσιουργού γεγονότος.

ΑΡΘΡΟ 160

Προστασία τεχνολογικών μέτρων

1. Τα μέρη παρέχουν την κατάλληλη έννομη προστασία κατά της εξουδετέρωσης κάθε αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου την οποία πραγματοποιεί κάποιος εν γνώσει του ή έχοντας βάσιμους λόγους που του επιτρέπουν να γνωρίζει ότι επιδιώκει αυτό τον σκοπό.

2. Κάθε μέρος παρέχει κατάλληλη έννομη προστασία κατά της κατασκευής, εισαγωγής, διανομής, πώλησης, εκμίσθωσης, διαφήμισης για πώληση ή εκμίσθωση, ή κατοχής για εμπορικούς σκοπούς συσκευών, προϊόντων, συστατικών στοιχείων ή παροχής υπηρεσιών οι οποίες:

- α) αποτελούν αντικείμενο προώθησης, διαφήμισης ή εμπορίας, με σκοπό την εξουδετέρωση κάθε αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου·
- β) πέραν της εξουδετέρωσης κάθε αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου, έχουν εμπορικό σκοπό ή χρήση περιορισμένης σημασίας, ή
- γ) έχουν πρωτίστως σχεδιαστεί, παραχθεί, προσαρμοστεί ή πραγματοποιηθεί για να επιτρέψουν ή να διευκολύνουν την εξουδετέρωση κάθε αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου.

3. Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ως «τεχνολογικό μέτρο» νοείται κάθε τεχνολογία, μηχανισμός ή συστατικό στοιχείο που, με τον συνήθη τρόπο λειτουργίας του, αποσκοπεί στο να εμποδίσει ή να περιορίσει πράξεις, σε σχέση με έργα ή άλλα προστατευόμενα αντικείμενα, μη επιτρεπόμενες από τον δικαιούχο οποιουδήποτε δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικού δικαιώματος, όπως ορίζεται από την εθνική νομοθεσία. Τα τεχνολογικά μέτρα θεωρούνται «αποτελεσματικά» όταν η χρήση ενός έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου ελέγχεται από τους δικαιούχους μέσω της εφαρμογής διαδικασίας ελέγχου της πρόσβασης ή προστασίας, όπως κρυπτογράφησης, διατάραξης της μετάδοσης ή άλλης μετατροπής του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου, ή προστατευτικού μηχανισμού ελέγχου της αντιγραφής, ο οποίος επιτυγχάνει τον στόχο της προστασίας.

Προστασία πληροφοριών για το καθεστώς των δικαιωμάτων

1. Τα μέρη παρέχουν την κατάλληλη έννομη προστασία έναντι κάθε προσώπου που προβαίνει άνευ αδείας σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες ενέργειες:

- α) αφαίρεση ή αλλοίωση οποιασδήποτε πληροφορίας με ηλεκτρονική μορφή σχετικά με το καθεστώς των δικαιωμάτων, ή
- β) διανομή, εισαγωγή προς διανομή, ραδιοτηλεοπτική μετάδοση, παρουσίαση στο κοινό ή διάθεση στο κοινό έργων ή άλλου αντικειμένου προστατευομένων δυνάμει της παρούσας συμφωνίας, από τα οποία έχουν αφαιρεθεί ή αλλοιωθεί άνευ αδείας οι πληροφορίες ηλεκτρονικής μορφής σχετικά με το καθεστώς των δικαιωμάτων,

εάν το πρόσωπο αυτό γνωρίζει ή έχει βάσιμο λόγο να γνωρίζει ότι με την ενέργεια αυτή προτρέπει, επιτρέπει, διευκολύνει ή συγκαλύπτει την παραβίαση δικαιώματος του δημιουργού ή άλλων συγγενικών δικαιωμάτων, όπως προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως «πληροφορία για το καθεστώς των δικαιωμάτων» νοείται κάθε παρεχόμενη από τον δικαιούχο πληροφορία η οποία επιτρέπει την αναγνώριση του έργου ή άλλου αντικειμένου που προστατεύεται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, του δημιουργού ή οποιουδήποτε άλλου δικαιούχου, ή πληροφορίες σχετικές με τους όρους και τις προϋποθέσεις χρήσης του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου, καθώς και κάθε αριθμός ή κωδικός που αντιπροσωπεύει τις πληροφορίες αυτές. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται εφόσον οποιαδήποτε από τις πληροφορίες αυτές συνοδεύει αντιγραφή ή εμφανίζεται σε συνδυασμό με την παρουσίαση στο κοινό ενός έργου ή άλλου αντικειμένου που προστατεύεται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 162

Εξαιρέσεις και περιορισμοί

1. Σύμφωνα με τις συμβάσεις και τις διεθνείς συνθήκες των οποίων είναι συμβαλλόμενα μέρη, τα μέρη δύνανται να προβλέπουν περιορισμούς ή εξαιρέσεις στα δικαιώματα που ορίζονται στα άρθρα 154 έως 159 της παρούσας συμφωνίας μόνον σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις που δεν αντίκεινται στην κανονική εκμετάλλευση του προστατευόμενου αντικειμένου και δεν θίγουν αδικαιολογήτως τα νόμιμα συμφέροντα των δικαιούχων.

2. Τα μέρη προβλέπουν ότι οι προσωρινές πράξεις αναπαραγωγής που αναφέρονται στα άρθρα 155 έως 158 της παρούσας συμφωνίας, οι οποίες είναι μεταβατικές ή παρεπόμενες και αποτελούν αναπόσπαστο και ουσιώδες τμήμα μιας τεχνολογικής μεθόδου, έχουν δε ως αποκλειστικό σκοπό να επιτρέψουν:

- α) την εντός δικτύου μετάδοση μεταξύ τρίτων μέσω διαμεσολαβητή, ή
- β) τη νόμιμη χρήση ενός έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου, και οι οποίες δεν έχουν καμία ανεξάρτητη οικονομική σημασία, εξαιρούνται από το δικαίωμα αναπαραγωγής που προβλέπεται στα άρθρα 155 έως 158 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 163

Δικαίωμα παρακολούθησης των δημιουργών έργων τέχνης

1. Τα μέρη προβλέπουν υπέρ του δημιουργού πρωτότυπου έργου τέχνης δικαίωμα παρακολούθησης το οποίο ορίζεται ως το αναπαλλοτρίωτο δικαίωμα, από το οποίο δεν χωρεί παραίτηση ούτε εκ των προτέρων, είσπραξης ενός ποσοστού επί του τιμήματος κάθε μεταπώλησης του εν λόγω έργου, μετά την πρώτη μεταβίβασή του εκ μέρους του δημιουργού.

2. Το αναφερόμενο στην παράγραφο 1 δικαίωμα εφαρμόζεται σε όλες τις μεταπωλήσεις στις οποίες συμμετέχουν, ως πωλητές, αγοραστές ή ενδιάμεσοι, επαγγελματίες της αγοράς έργων τέχνης, όπως οίκοι δημοπρασιών, γκαλερί έργων τέχνης και γενικά οποιοσδήποτε έμπορος έργων τέχνης.
3. Τα μέρη μπορούν να προβλέψουν ότι το δικαίωμα της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζεται στις μεταπωλήσεις στις οποίες ο πωλητής έχει αποκτήσει το έργο απευθείας από τον δημιουργό λιγότερο από τρία έτη πριν από τη μεταπώληση και εφόσον η τιμή μεταπώλησης δεν υπερβαίνει ένα ορισμένο ελάχιστο ποσό.
4. Το ποσοστό καταβάλλεται από τον πωλητή. Τα μέρη μπορούν να προβλέψουν ότι ένα από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 2, εκτός του πωλητή, είναι αποκλειστικά ή από κοινού με τον πωλητή υπεύθυνο για την καταβολή του ποσοστού.
5. Η προστασία που παρέχεται μπορεί να απαιτηθεί στον βαθμό που επιτρέπεται από το μέρος όπου ζητείται η προστασία. Η διαδικασία είσπραξης και τα ποσά καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία.

Συνεργασία για τη συλλογική διαχείριση των δικαιωμάτων

Τα μέρη καταβάλλουν προσπάθεια για την προώθηση του διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ των αντίστοιχων εταιρειών συλλογικής διαχείρισης με σκοπό την προώθηση της διαθεσιμότητας των έργων και άλλου προστατευόμενου αντικειμένου, και τη μεταβίβαση των δικαιωμάτων για τη χρήση των εν λόγω έργων ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 2

ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ

ΑΡΘΡΟ 165

Διεθνείς συμφωνίες

Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τη δέσμευσή τους για:

- α) το πρωτόκολλο που αφορά τη συμφωνία της Μαδρίτης σχετικά με τη διεθνή καταχώριση των σημάτων, και
- β) τη συμφωνία της Νίκαιας σχετικά με τη διεθνή ταξινόμηση αγαθών και υπηρεσιών με στόχο την καταχώριση των σημάτων.

Διαδικασία καταχώρισης

1. Τα μέρη προβλέπουν σύστημα καταχώρισης των εμπορικών σημάτων, σύμφωνα με το οποίο κάθε τελική αρνητική απόφαση που λαμβάνει η αρμόδια διοικητική αρχή των σημάτων κοινοποιείται στον αιτούντα εγγράφως και είναι δεόντως αιτιολογημένη.
2. Τα μέρη παρέχουν τη δυνατότητα υποβολής ενστάσεων σε αιτήσεις καταχώρισης εμπορικών σημάτων. Η εν λόγω διαδικασία ανακοπής διεξάγεται κατ' αντιπαράθεση.
3. Τα μέρη παρέχουν στο κοινό πρόσβαση σε μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων που περιλαμβάνει τις αιτήσεις και τις καταχωρίσεις των σημάτων.

ΑΡΘΡΟ 167

Γνωστά εμπορικά σήματα

Τα μέρη εφαρμόζουν το άρθρο 6α της σύμβασης των Παρισίων και το άρθρο 16 παράγραφοι 2 και 3 της συμφωνίας TRIPS σχετικά με την προστασία γνωστών εμπορικών σημάτων, και δύνανται να λάβουν υπόψη την Κοινή σύσταση σχετικά με τις διατάξεις για την προστασία γνωστών σημάτων που εξέδωσε η Συνέλευση της Ένωσης του Παρισιού για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας και η Γενική Συνέλευση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ) κατά την τριακοστή τέταρτη σειρά συνεδριάσεων των συνελεύσεων των κρατών μελών της ΠΟΔΙ (Σεπτέμβριος 1999).

ΑΡΘΡΟ 168

Εξαιρέσεις στα δικαιώματα που απορρέουν από εμπορικό σήμα

Τα μέρη προβλέπουν περιορισμένης έκτασης εξαιρέσεις από τα δικαιώματα που απορρέουν από ένα εμπορικό σήμα, όπως είναι η θεμιτή χρήση περιγραφικών όρων, η προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 176, ή άλλες περιορισμένης έκτασης εξαιρέσεις που δεν αντιβαίνουν στα νόμιμα συμφέροντα του προσώπου στο οποίο ανήκει το εμπορικό σήμα και των τρίτων ενδιαφερομένων.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 3

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 169

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν υποτμήμα εφαρμόζεται για την αναγνώριση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων που κατάγονται από το έδαφος των μερών.
2. Για την προστασία μιας γεωγραφικής ένδειξης ενός μέρους από το άλλο μέρος, καλύπτονται προϊόντα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας του οικείου μέρους, που αναφέρεται στο άρθρο 170 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 170

Καθιερωμένες γεωγραφικές ενδείξεις

1. Αφού εξέτασε τον νόμο της Γεωργίας για τις προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης και τις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις προϊόντων, που εκδόθηκε στις 22 Αυγούστου 1999, η Ένωση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο νόμος αυτός πληροί τα στοιχεία του παραρτήματος XVII-Α της παρούσας συμφωνίας.

2. Αφού εξέτασε τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1601/91 του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 1991, για τη θέσπιση των γενικών κανόνων σχετικά με τον ορισμό, τον χαρακτηρισμό και την παρουσίαση των αρωματισμένων οίνων, των αρωματισμένων ποτών με βάση τον οίνο και των αρωματισμένων κοκτέιλ αμπελοοινικών προϊόντων, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 510/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2006, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων, με τους κανόνες εφαρμογής του, για την καταχώριση, τον έλεγχο και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το τμήμα Ια, κεφάλαιο Ι, τίτλος ΙΙ, μέρος ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2007 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα (ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ), και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 110/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2008, σχετικά με τον ορισμό, την περιγραφή, την παρουσίαση, την επισήμανση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των αλκοολούχων ποτών, η Γεωργία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι εν λόγω νόμοι, κανόνες και διαδικασίες πληρούν τα στοιχεία του παραρτήματος XVII-A της παρούσας συμφωνίας.

3. Αφού ολοκλήρωσε τη διαδικασία ένστασης σύμφωνα με τα κριτήρια του παραρτήματος XVII-B της παρούσας συμφωνίας και αφού εξέτασε τη σύνοψη των προδιαγραφών για τα γεωργικά προϊόντα και τα τρόφιμα που αντιστοιχούν στις γεωγραφικές ενδείξεις της Ένωσης και περιλαμβάνονται στο παράρτημα XVII-Γ της παρούσας συμφωνίας, και τις γεωγραφικές ενδείξεις για τους οίνους, τους αρωματισμένους οίνους και τα αλκοολούχα ποτά που περιλαμβάνονται στο παράρτημα XVII-Δ της παρούσας συμφωνίας, που έχουν καταχωρισθεί από την Ένωση δυνάμει της νομοθεσίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, η Γεωργία προστατεύει τις εν λόγω γεωγραφικές ενδείξεις σύμφωνα με το επίπεδο προστασίας που προβλέπεται στο παρόν υποτομήμα.

4. Αφού ολοκλήρωσε τη διαδικασία ένστασης σύμφωνα με τα κριτήρια του παραρτήματος XVII-B της παρούσας συμφωνίας, και αφού εξέτασε τη σύνοψη των προδιαγραφών για τα γεωργικά προϊόντα και τα τρόφιμα που αντιστοιχούν στις γεωγραφικές ενδείξεις της Γεωργίας και περιλαμβάνονται στο παράρτημα XVII-Γ της παρούσας συμφωνίας, και τις γεωγραφικές ενδείξεις για τους οίνους, τους αρωματισμένους οίνους και τα αλκοολούχα ποτά που περιλαμβάνονται στο παράρτημα XVII-Δ της παρούσας συμφωνίας, που έχουν καταχωρισθεί από τη Γεωργία δυνάμει της νομοθεσίας που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η Ένωση προστατεύει τις εν λόγω γεωγραφικές ενδείξεις σύμφωνα με το επίπεδο προστασίας που προβλέπεται στο παρόν υποτομήμα.

5. Οι αποφάσεις της μεικτής επιτροπής που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 11 της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Γεωργίας για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων σχετικά με την τροποποίηση των παραρτημάτων III και IV της εν λόγω συμφωνίας, οι οποίες λαμβάνονται πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, θεωρούνται ως αποφάσεις της υποεπιτροπής για τις γεωγραφικές ενδείξεις, και οι γεωγραφικές ενδείξεις που προστίθενται στα παραρτήματα III και IV της συμφωνίας αυτής θεωρείται ότι αποτελούν μέρος των παραρτημάτων XVII-Γ και XVII-Δ της παρούσας συμφωνίας. Συνεπώς, τα μέρη προστατεύουν τις εν λόγω γεωγραφικές ενδείξεις ως καθιερωμένες γεωγραφικές ενδείξεις δυνάμει της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 171

Προσθήκη νέων γεωγραφικών ενδείξεων

1. Τα μέρη συμφωνούν σχετικά με τη δυνατότητα προσθήκης στα παραρτήματα XVII-Γ και XVII-Δ της παρούσας συμφωνίας νέων προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων, σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 179 παράγραφος 3 της παρούσας συμφωνίας, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ένστασης και ύστερα από εξέταση μιας σύνοψης των προδιαγραφών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 170 παράγραφοι 3 και 4 της παρούσας συμφωνίας, προς ικανοποίηση αμοιτέρων των μερών.

2. Δεν απαιτείται από ένα μέρος να προστατεύει ως γεωγραφική ένδειξη μια ονομασία η οποία συγγέεται με το όνομα φυτικής ποικιλίας ή ζωικής φυλής και ενδέχεται, ως εκ τούτου, να παραπλανήσει τον καταναλωτή ως προς την πραγματική καταγωγή του προϊόντος.

ΑΡΘΡΟ 172

Πεδίο εφαρμογής της προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων

1. Οι γεωγραφικές ενδείξεις που απαριθμούνται στα παραρτήματα XVII-Γ και XVII-Δ της παρούσας συμφωνίας, καθώς και εκείνες που προστίθενται σύμφωνα με το άρθρο 171 της παρούσας συμφωνίας, προστατεύονται από:

- α) κάθε άμεση ή έμμεση εμπορική χρήση προστατευόμενης ονομασίας:
  - i) για συγκρίσιμα προϊόντα που δεν πληρούν την προδιαγραφή προϊόντος της προστατευόμενης ονομασίας, ή
  - ii) εφόσον η εν λόγω χρήση εκμεταλλεύεται τη φήμη μιας γεωγραφικής ένδειξης.

- β) κάθε κατάχρηση, απομίμηση ή επίκληση¹, έστω και αν αναφέρεται η πραγματική καταγωγή του προϊόντος ή εάν η προστατευόμενη ονομασία είναι μεταφρασμένη ή συνοδεύεται από εκφράσεις όπως «στυλ», «τύπος», «μέθοδος», «όπως παράγεται στ...», «απομίμηση», «γεύση», «είδος» ή άλλες ανάλογες·
- γ) οιαδήποτε άλλη ψευδή ή παραπλανητική ένδειξη, τόσο όσον αφορά την προέλευση, την καταγωγή, τη φύση ή τις ουσιαστικές ιδιότητες του προϊόντος, αναγραφόμενη στη συσκευασία ή στο περιτύλιγμα, στο διαφημιστικό υλικό ή σε έγγραφα που αφορούν το συγκεκριμένο προϊόν, καθώς και τη χρησιμοποίηση για τη συσκευασία του προϊόντος δοχείου που μπορεί να οδηγήσει σε εσφαλμένη εντύπωση ως προς την καταγωγή του·
- δ) οποιαδήποτε άλλη πρακτική ικανή να παραπλανήσει τους καταναλωτές όσον αφορά την πραγματική καταγωγή του προϊόντος.

2. Εάν οι γεωγραφικές ενδείξεις είναι πλήρως ή εν μέρει ομώνυμες, προστασία παρέχεται σε καθεμία από τις ενδείξεις αυτές, υπό την προϋπόθεση ότι έχει χρησιμοποιηθεί καλόπιστα και λαμβανομένων δεόντως υπόψη των τοπικών και παραδοσιακών χρήσεων και του πραγματικού κίνδυνου σύγχυσης. Με την επιφύλαξη του άρθρου 23 της συμφωνίας TRIPS, τα μέρη αποφασίζουν από κοινού τους πρακτικούς όρους χρησιμοποίησης, υπό τους οποίους οι ομώνυμες γεωγραφικές ενδείξεις διαφοροποιούνται μεταξύ τους, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη διασφάλισης της ισότιμης μεταχείρισης των σχετικών παραγωγών και αποφυγής της παραπλάνησης των καταναλωτών. Μια ομώνυμη ονομασία που δημιουργεί στον καταναλωτή την εσφαλμένη εντύπωση ότι τα προϊόντα προέρχονται από άλλη επικράτεια δεν καταχωρίζεται, έστω και εάν είναι ακριβής όσον αφορά την πραγματική επικράτεια, την περιοχή ή την τοποθεσία από την οποία προέρχεται το συγκεκριμένο προϊόν.

---

¹ Θεωρείται «επίκληση» ειδικότερα η χρήση καθ' οιονδήποτε τρόπο για τα προϊόντα που υπάγονται στην κλάση αριθ. 20.09 του Εναρμονισμένου Συστήματος, ωστόσο μόνο στο μέτρο που τα προϊόντα αυτά αναφέρονται στους οίνους της κλάσης αριθ. 22.04, στους αρωματισμένους οίνους της κλάσης αριθ. 22.05 και στα αλκοολούχα ποτά της κλάσης αριθ. 22.08 του ανωτέρω Εναρμονισμένου Συστήματος.

3. Όταν ένα μέρος, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων με μια τρίτη χώρα, προτείνει την προστασία μιας γεωγραφικής ένδειξης της εν λόγω τρίτης χώρας και η ονομασία αυτή είναι ομώνυμη με γεωγραφική ένδειξη του άλλου μέρους, το μέρος αυτό ενημερώνεται και του δίνεται η ευκαιρία να διατυπώσει σχόλια πριν η ονομασία αυτή τεθεί υπό προστασία.

4. Το παρόν υποτιμήμα ουδόλως δεσμεύει ένα μέρος να προστατεύσει μια γεωγραφική ένδειξη του άλλου μέρους που δεν προστατεύεται ή παύει να προστατεύεται στη χώρα καταγωγής της. Τα μέρη ενημερώνονται μεταξύ τους εάν μια γεωγραφική ένδειξη παύσει να προστατεύεται στη χώρα καταγωγής της.

Προστασία της μεταγραφής των γεωγραφικών ενδείξεων

1. Οι γεωγραφικές ενδείξεις που προστατεύονται δυνάμει του παρόντος υποτιμήματος σε γεωργιανούς χαρακτήρες και άλλους μη λατινικούς χαρακτήρες που χρησιμοποιούνται επίσημα σε κράτη μέλη της ΕΕ προστατεύονται μαζί με τη μεταγραφή τους σε λατινικούς χαρακτήρες. Η μεταγραφή μπορεί επίσης να χρησιμοποιείται για την επισήμανση των σχετικών προϊόντων.
2. Ομοίως, οι γεωγραφικές ενδείξεις που προστατεύονται δυνάμει του παρόντος υποτιμήματος σε λατινικούς χαρακτήρες προστατεύονται μαζί με τη μεταγραφή τους σε γεωργιανούς χαρακτήρες και άλλους μη λατινικούς χαρακτήρες που χρησιμοποιούνται επίσημα στα κράτη μέλη. Η μεταγραφή μπορεί επίσης να χρησιμοποιείται για την επισήμανση των σχετικών προϊόντων.

ΑΡΘΡΟ 174

Δικαίωμα χρήσης των γεωγραφικών ενδείξεων

1. Μια ονομασία που προστατεύεται δυνάμει του παρόντος υποτιμήματος μπορεί να χρησιμοποιείται από κάθε επιχειρηματία που διαθέτει στο εμπόριο γεωργικά προϊόντα, τρόφιμα, οίνους, αρωματισμένους οίνους ή αλκοολούχα ποτά τα οποία είναι σύμφωνα με τις αντίστοιχες προδιαγραφές.
2. Εφόσον μια γεωγραφική ένδειξη προστατεύεται δυνάμει του παρόντος υποτιμήματος, η χρήση της εν λόγω προστατευόμενης ονομασίας δεν υπόκειται στην καταχώριση των χρηστών ή σε επιπλέον επιβαρύνσεις.

ΑΡΘΡΟ 175

Επιβολή της προστασίας

Τα μέρη εφαρμόζουν την προστασία που προβλέπεται στα άρθρα 170 έως 174 της παρούσας συμφωνίας, με κάθε κατάλληλη διοικητική πράξη από τις οικείες δημόσιες αρχές. Εφαρμόζουν, επίσης, την εν λόγω προστασία κατόπιν αιτήματος ενός ενδιαφερόμενου μέρους.

ΑΡΘΡΟ 176

Σχέση με τα εμπορικά σήματα

1. Τα μέρη αρνούνται να καταχωρίσουν ή ακυρώνουν αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος ενδιαφερόμενου μέρους, σύμφωνα με τη νομοθεσία κάθε μέρους, ένα εμπορικό σήμα, που αντιστοιχεί σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 172 παράγραφος 1 της παρούσας συμφωνίας, σε σχέση με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη για παρόμοια προϊόντα, υπό την προϋπόθεση ότι έχει υποβληθεί αίτηση για την καταχώριση του εμπορικού σήματος μετά την ημερομηνία αίτησης για την προστασία της γεωγραφικής ένδειξης στη σχετική επικράτεια.
2. Για τις γεωγραφικές ενδείξεις που αναφέρονται στο άρθρο 170 της παρούσας συμφωνίας, η ημερομηνία αίτησης για την προστασία είναι η 1η Απριλίου 2012.
3. Για τις γεωγραφικές ενδείξεις που αναφέρονται στο άρθρο 171 της παρούσας συμφωνίας, η ημερομηνία αίτησης για την προστασία είναι η ημερομηνία διαβίβασης στο άλλο μέρος του αιτήματος για την προστασία της γεωγραφικής ένδειξης.

4. Τα μέρη δεν έχουν υποχρέωση να προστατεύουν μια γεωγραφική ένδειξη, εφόσον, για ένα εμπορικό σήμα με φήμη ή αναγνωρισιμότητα, η προστασία μπορεί να οδηγήσει στην παραπλάνηση των καταναλωτών όσον αφορά την αληθινή ταυτότητα του προϊόντος.

5. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4, τα μέρη προστατεύουν γεωγραφικές ενδείξεις και στην περίπτωση που υπάρχει προηγούμενο εμπορικό σήμα. Ως προηγούμενο εμπορικό σήμα νοείται ένα σήμα, του οποίου η χρήση αντιστοιχεί σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 172 παράγραφος 1 της παρούσας συμφωνίας, για το οποίο έχει υποβληθεί αίτηση καταχώρισης ή το οποίο έχει καταχωρισθεί ή έχει καθιερωθεί με τη χρήση, εάν προβλέπεται η δυνατότητα αυτή από τη σχετική νομοθεσία, στην επικράτεια ενός εκ των μερών, πριν από την ημερομηνία κατά την οποία υποβλήθηκε αίτηση για την προστασία της γεωγραφικής ένδειξης από το άλλο μέρος δυνάμει του παρόντος υποτιμήματος. Το εν λόγω εμπορικό σήμα μπορεί να συνεχίσει να χρησιμοποιείται και να ανανεωθεί κατά παρέκκλιση της προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης, υπό τον όρο ότι δεν υπάρχουν λόγοι για την ακύρωση ή την ανάκληση του εμπορικού σήματος στη νομοθεσία για τα εμπορικά σήματα των μερών.

ΑΡΘΡΟ 177

Γενικοί κανόνες

1. Το παρόν υποτιμήμα εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μερών που απορρέουν από τη συμφωνία ΠΟΕ.
2. Η εισαγωγή, η εξαγωγή και η εμπορία προϊόντων που αναφέρονται στα άρθρα 170 και 171 της παρούσας συμφωνίας πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που ισχύουν στην επικράτεια του εισάγοντος μέρους.
3. Οποιοδήποτε θέμα ανακύπτει από τις τεχνικές προδιαγραφές των ονομασιών που έχουν καταχωριστεί εξετάζεται από την υποεπιτροπή που συστάθηκε βάσει του άρθρου 179 της παρούσας συμφωνίας.
4. Οι γεωγραφικές ενδείξεις που προστατεύονται δυνάμει του παρόντος υποτιμήματος μπορούν να ακυρωθούν μόνο από το μέρος από το οποίο κατάγονται τα προϊόντα.
5. Προδιαγραφή προϊόντος σύμφωνα με το παρόν υποτιμήμα είναι εκείνη που εγκρίνεται, συμπεριλαμβανομένων τυχόν επίσης εγκεκριμένων τροποποιήσεων, από τις αρχές του μέρους από το οποίο κατάγεται το προϊόν.

Συνεργασία και διαφάνεια

1. Τα μέρη, είτε άμεσα ή μέσω της υποεπιτροπής γεωγραφικών ενδείξεων, η οποία συγκροτήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 179 της παρούσας συμφωνίας, διατηρούν επαφή για όλα τα θέματα τα σχετικά με την εφαρμογή και τη λειτουργία του παρόντος υποτιμήματος. Ειδικότερα ένα μέρος μπορεί να ζητήσει από το άλλο μέρος πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές των προϊόντων και τις τροποποιήσεις τους και με τα αρμόδια πρόσωπα για τις διατάξεις ελέγχου.
2. Κάθε μέρος μπορεί να δημοσιεύσει τις προδιαγραφές ή σύνοψή τους και τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων προσώπων για τις διατάξεις ελέγχου που αντιστοιχούν στις προστατευόμενες κατά το παρόν άρθρο γεωγραφικές ενδείξεις του άλλου μέρους.

Υποεπιτροπή για τις γεωγραφικές ενδείξεις

1. Συγκροτείται υποεπιτροπή για τις γεωγραφικές ενδείξεις. Απαρτίζεται από εκπροσώπους της Ένωσης και της Γεωργίας με σκοπό την παρακολούθηση της εφαρμογής του παρόντος υποτιμήματος και την ενίσχυση της συνεργασίας και του διαλόγου τους για τις γεωγραφικές ενδείξεις. Η υποεπιτροπή υποβάλλει εκθέσεις στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας.
2. Η υποεπιτροπή για τις γεωγραφικές ενδείξεις λαμβάνει τις αποφάσεις της με ομοφωνία. Θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό. Η υποεπιτροπή για τις γεωγραφικές ενδείξεις συνεδριάζει κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών, εναλλάξ στην ΕΕ και στη Γεωργία, σε χρόνο, τόπο και με τρόπο (περιλαμβανομένης, ενδεχομένως, της βιντεοδιάσκεψης) που καθορίζονται αμοιβαία από τα μέρη, το αργότερο εντός 90 ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος.

3. Η υποεπιτροπή για τις γεωγραφικές ενδείξεις μεριμνά επίσης για την ορθή λειτουργία του παρόντος υποτομήματος- και μπορεί να εξετάζει κάθε ζήτημα που συνδέεται με την εφαρμογή και την υλοποίησή του. Συγκεκριμένα, είναι υπεύθυνη για τα εξής:

- α) την τροποποίηση του άρθρου 170 παράγραφοι 1 και 2 της συμφωνίας όσον αφορά τις αναφορές στην ισχύουσα νομοθεσία των μερών·
- β) την τροποποίηση των παραρτημάτων XVII-Γ και XVII-Δ της παρούσας συμφωνίας όσον αφορά τις γεωγραφικές ενδείξεις·
- γ) την ανταλλαγή πληροφοριών όσον αφορά τις νομοθετικές και πολιτικές εξελίξεις για τις γεωγραφικές ενδείξεις και τυχόν άλλα θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος στον τομέα των γεωγραφικών ενδείξεων·
- δ) την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις με στόχο την εξέταση της προστασίας τους δυνάμει του παρόντος υποτομήματος.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 4

ΣΧΕΔΙΑ

ΑΡΘΡΟ 180

Διεθνείς συμφωνίες

Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους με την Πράξη της Γενεύης του διακανονισμού της Χάγης για τη διεθνή καταχώριση των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων του 1999.

ΑΡΘΡΟ 181

Προστασία καταχωρισμένων σχεδίων

1. Τα μέρη θεσπίζουν ρυθμίσεις για την προστασία νέων και πρωτότυπων σχεδίων που έχουν δημιουργηθεί κατά τρόπο ανεξάρτητο¹. Η εν λόγω προστασία παρέχεται με καταχώριση, η οποία χορηγεί στον κάτοχο ενός καταχωρισμένου σχεδίου αποκλειστικό δικαίωμα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

---

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, τα μέρη μπορούν να θεωρούν ότι ένα σχέδιο που παρουσιάζει ατομικότητα είναι πρωτότυπο.

2. Το σχέδιο ή υπόδειγμα που εφαρμόζεται ή ενσωματώνεται σε ένα προϊόν το οποίο αποτελεί συστατικό σύνθετου προϊόντος λογίζεται ότι είναι νέο και πρωτότυπο:

α) εάν το συστατικό, αφού ενσωματωθεί στο σύνθετο προϊόν, παραμένει ορατό κατά τη συνήθη χρήση του προϊόντος και

β) στον βαθμό που τα ορατά χαρακτηριστικά του συστατικού πληρούν, αυτά καθαυτά, τις προϋποθέσεις ως προς τον νεωτερισμό και την πρωτοτυπία.

3. Με τον όρο «συνήθης χρήση», που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α), νοείται η χρήση εκ μέρους του τελικού καταναλωτή, χωρίς να περιλαμβάνονται οι εργασίες συντήρησης, εξυπηρέτησης ή επισκευής.

4. Ο κάτοχος ενός καταχωρισμένου σχεδίου έχει το δικαίωμα να εμποδίζει τρίτα μέρη να προβαίνουν, χωρίς τη συγκατάθεσή του, τουλάχιστον στην παραγωγή, την προσφορά προς πώληση, την πώληση, την εισαγωγή, την εξαγωγή, την αποθήκευση ή τη χρήση ειδών που φέρουν ή ενσωματώνουν το προστατευόμενο σχέδιο, υπό την προϋπόθεση ότι οι προαναφερθείσες πράξεις επιχειρούνται για εμπορικούς σκοπούς ή θίγουν αδικαιολόγητα τη συνήθη εκμετάλλευση του σχεδίου ή δεν είναι συμβατές με τις πρακτικές του δίκαιου εμπορίου.

5. Η διάρκεια της παρεχόμενης προστασίας ανέρχεται σε 25 έτη, από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης για την καταχώριση ή από την ημερομηνία που ορίζεται σύμφωνα με τον διακανονισμό της Χάγης για τη διεθνή κατάθεση των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων, με την επιφύλαξη της σύμβασης των Παρισίων.

ΑΡΘΡΟ 182

Εξαιρέσεις και αποκλεισμοί

1. Τα μέρη μπορούν να προβλέπουν περιορισμένης έκτασης εξαιρέσεις όσον αφορά την προστασία των σχεδίων, υπό τον όρο ότι οι εξαιρέσεις αυτές δεν συνεπάγονται υπέρμετρους περιορισμούς για την κανονική εκμετάλλευση των προστατευόμενων σχεδίων και δεν θίγουν αδικαιολόγητα τα έννομα συμφέροντα του κατόχου του προστατευόμενου σχεδίου, λαμβανομένων υπόψη των εννόμων συμφερόντων τρίτων μερών.
2. Η προστασία σχεδίων δεν επεκτείνεται σε σχέδια που στην ουσία αποτελούν απόρροια τεχνικών ή λειτουργικών παραμέτρων. Συγκεκριμένα, η καταχώριση σχεδίου ή υποδείγματος δεν παρέχει δικαιώματα επί των χαρακτηριστικών της εμφάνισης ενός προϊόντος, τα οποία απαιτούνται για να αναπαραχθούν με την ακριβή μορφή και τις διαστάσεις τους, ώστε το προϊόν στο οποίο ενσωματώνεται ή εφαρμόζεται το σχέδιο ή υπόδειγμα να μπορεί να συνδεθεί μηχανικά με άλλο προϊόν ή να τοποθετηθεί μέσα, γύρω ή επάνω σε άλλο προϊόν, ώστε καθένα από τα προϊόντα αυτά να μπορεί να επιτελεί τη λειτουργία του.

ΑΡΘΡΟ 183

Σχέση με το δικαίωμα δημιουργού

Ένα σχέδιο ή υπόδειγμα δύναται επίσης να τύχει προστασίας βάσει της νομοθεσίας περί διανοητικής ιδιοκτησίας ενός μέρους από την ημερομηνία κατά την οποία το σχέδιο ή το υπόδειγμα δημιουργήθηκε ή αποτυπώθηκε με οποιαδήποτε μορφή. Η έκταση και οι προϋποθέσεις παροχής της προστασίας, καθώς και ο απαιτούμενος βαθμός πρωτοτυπίας, καθορίζονται από έκαστο μέρος.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 5

ΔΙΠΛΩΜΑΤΑ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 184

Διεθνείς συμφωνίες

Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τη δέσμευσή τους με τη συνθήκη συνεργασίας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας ΠΟΔΙ.

ΑΡΘΡΟ 185

Διπλώματα ευρεσιτεχνίας και δημόσια υγεία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα της Δήλωσης της υπουργικής διάσκεψης του ΠΟΕ σχετικά με τη συμφωνία TRIPS και τη δημόσια υγεία, η οποία εκδόθηκε στις 14 Νοεμβρίου 2001.
2. Τα μέρη τηρούν την απόφαση του Γενικού Συμβουλίου του ΠΟΕ, της 30ής Αυγούστου 2003, σχετικά με την παράγραφο 6 της δήλωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και συμβάλλουν στην εφαρμογή της.

ΑΡΘΡΟ 186

Συμπληρωματικό πιστοποιητικό προστασίας

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι τα φάρμακα και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα τα οποία προστατεύονται από ευρεσιτεχνία στις αντίστοιχες επικράτειές τους μπορεί να υπόκεινται σε διαδικασία διοικητικής έγκρισης πριν διατεθούν στην αγορά τους. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της κατάθεσης της αίτησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας και της πρώτης έγκρισης για τη διάθεση του προϊόντος στις αντίστοιχες αγορές τους, όπως ορίζει προς τον σκοπό αυτόν η εθνική νομοθεσία, μπορεί να συντομεύσει την περίοδο πραγματικής προστασίας που παρέχει το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

2. Τα μέρη προβλέπουν περαιτέρω περίοδο προστασίας για ένα φάρμακο ή φυτοπροστατευτικό προϊόν που προστατεύεται από ευρεσιτεχνία και υπόκειται σε διαδικασία διοικητικής έγκρισης, η οποία είναι ίση με την περίοδο που αναφέρεται στη δεύτερη πρόταση της παραγράφου 1, μειωμένη κατά πέντε έτη.
3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, η διάρκεια της περαιτέρω περιόδου προστασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε έτη.
4. Στην περίπτωση φαρμάκων για τα οποία έχουν πραγματοποιηθεί παιδιατρικές μελέτες, και υπό την προϋπόθεση ότι τα αποτελέσματα των μελετών αυτών εκφράζονται στις πληροφορίες σχετικά με το προϊόν, τα μέρη προβλέπουν παράταση κατά έξι μήνες της περιόδου προστασίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2.

Προστασία των στοιχείων που υποβάλλονται με σκοπό την έγκριση άδειας εμπορίας για
φαρμακευτικά προϊόντα¹

1. Τα μέρη υλοποιούν ένα ολοκληρωμένο σύστημα για να διασφαλίσουν την εμπιστευτικότητα, το απόρρητο και τη μη εξάρτηση από τα στοιχεία που υποβάλλονται με σκοπό την έγκριση άδειας για τη διάθεση φαρμακευτικού προϊόντος στην αγορά.
2. Τα μέρη διασφαλίζουν στη νομοθεσία τους ότι οποιαδήποτε στοιχεία που υποβάλλονται για την έγκριση άδειας για τη διάθεση φαρμακευτικού προϊόντος στην αγορά παραμένουν εμπιστευτικά και απόρρητα σε τρίτα μέρη, και χαίρουν προστασίας έναντι αθέμιτων επιχειρηματικών πρακτικών.

---

¹ Το παρόν άρθρο δεν θίγει τον κανονισμό αριθ. 188 της κυβέρνησης της Γεωργίας, της 22ας Οκτωβρίου 2009, σχετικά με την κατάρτιση του καταλόγου των χωρών και των αρμόδιων αρχών που είναι επιλέξιμες για το απλοποιημένο καθεστώς καταχώρισης φαρμακευτικών προϊόντων στη Γεωργία. Ο κατάλογος που καταρτίζεται βάσει του εν λόγω κανονισμού αναφέρεται στις ακόλουθες χώρες/αρχές: EMA - Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων, Αυστραλία, Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Καναδάς, Κύπρος, Τσεχική Δημοκρατία, Δανία, Εσθονία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ισλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Ιαπωνία, Κορέα, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Νέα Ζηλανδία, Νορβηγία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία, Ελβετία, Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ.

3. Για τον σκοπό αυτό, και για περίοδο τουλάχιστον έξι ετών από την ημερομηνία της πρώτης έγκρισης σε ένα από τα μέρη, τα μέρη δεν θα επιτρέπουν σε άλλους αιτούντες να διαθέτουν στην αγορά το ίδιο ή ομοειδές προϊόν, δυνάμει της έγκρισης για την εμπορία η οποία χορηγείται στον αιτούντα που είχε παράσχει τα δεδομένα δοκιμών ή τις μελέτες, εκτός αν ο αιτών που είχε παράσχει τα δεδομένα δοκιμών ή τις μελέτες δώσει τη συγκατάθεσή του. Κατά την περίοδο αυτή, τα δεδομένα δοκιμών ή οι μελέτες που υποβάλλονται για την πρώτη έγκριση δεν θα χρησιμοποιηθούν προς όφελος κάθε μεταγενέστερου αιτούντος που αποβλέπει στη λήψη έγκρισης εμπορίας ενός φαρμάκου, εκτός αν παρέχεται η συγκατάθεση του πρώτου αιτούντος.

4. Η εξαετής περίοδος που αναφέρεται στην παράγραφο 3 παρατείνεται σε επτά το πολύ έτη εάν, κατά τα πρώτα έξι έτη μετά τη λήψη της αρχικής έγκρισης, ο κάτοχος λάβει άδεια για μία ή περισσότερες νέες θεραπευτικές ενδείξεις οι οποίες κρίνεται ότι παρέχουν σημαντικά κλινικά οφέλη σε σύγκριση με υπάρχουσες θεραπείες.

5. Η Γεωργία αναλαμβάνει την υποχρέωση να ευθυγραμμίσει τη νομοθεσία της σχετικά με την προστασία των δεδομένων για τα φαρμακευτικά προϊόντα με την ενωσιακή νομοθεσία και σε ημερομηνία που θα αποφασίσει η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 188

Προστασία των στοιχείων που υποβάλλονται με σκοπό την έγκριση άδειας εμπορίας για φυτοπροστατευτικά προϊόντα

1. Τα μέρη καθορίζουν τις απαιτήσεις ασφάλειας και αποτελεσματικότητας πριν χορηγήσουν έγκριση για τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά.
2. Τα μέρη μεριμνούν ώστε τα στοιχεία που υποβάλλονται για πρώτη φορά από έναν αιτούντα με σκοπό την έγκριση άδειας εμπορίας ενός φυτοπροστατευτικού προϊόντος να χαίρουν προστασίας έναντι αθέμιτων επιχειρηματικών πρακτικών και να μην χρησιμοποιούνται προς όφελος άλλων προσώπων που αποσκοπούν στη λήψη έγκρισης άδειας εμπορίας, εκτός αν παρέχεται απόδειξη της ρητής συγκατάθεσης του πρώτου δικαιούχου.
3. Η έκθεση δοκιμής ή μελέτης που υποβάλλεται για πρώτη φορά με σκοπό την έγκριση άδειας εμπορίας πρέπει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - α) να είναι απαραίτητο για την έγκριση ή την τροποποίηση έγκρισης, προκειμένου να καταστεί εφικτή η χρήση του προϊόντος σε άλλη καλλιέργεια, και
  - β) να έχει πιστοποιηθεί ως σύμφωνη προς τις αρχές ορθής εργαστηριακής πρακτικής ή ορθής πειραματικής πρακτικής.

4. Η χρονική περίοδος προστασίας των στοιχείων είναι 10 τουλάχιστον έτη από την ημερομηνία της πρώτης έγκρισης άδειας εμπορίας στο οικείο μέρος.

ΑΡΘΡΟ 189

Φυτικές ποικιλίες

Τα μέρη προστατεύουν τα δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών, σύμφωνα με τη διεθνή σύμβαση για την προστασία νέων φυτικών ποικιλιών (UPOV), και συνεργάζονται για την προώθηση και επιβολή των εν λόγω δικαιωμάτων.

ΤΜΗΜΑ 3

ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 190

Γενικές υποχρεώσεις

1. Τα μέρη επαναβεβαιώνουν τις δεσμεύσεις τους δυνάμει της συμφωνίας TRIPS και ειδικότερα του μέρους III αυτής, και θεσπίζουν τα αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα, διαδικασίες και μέτρα αποκατάστασης που αναφέρονται στο παρόν τμήμα για να διασφαλίσουν την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας¹.
2. Αυτά τα συμπληρωματικά μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης πρέπει να είναι θεμιτά και δίκαια, να μην είναι περίπλοκα και δαπανηρά άνευ λόγου και να μην προβλέπουν παράλογες προθεσμίες ούτε να συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις.

---

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος, η έννοια των «δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας» καλύπτει τουλάχιστον τα ακόλουθα δικαιώματα: δικαιώματα δημιουργού, δικαιώματα συγγενικά με το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, δικαίωμα ειδικής φύσεως (*sui generis*) του κατασκευαστή βάσης δεδομένων, δικαιώματα του δημιουργού τοπογραφιών προϊόντων ημιαγωγών, δικαιώματα κατόχων εμπορικών σημάτων, δικαιώματα σημάτων, δικαιώματα επί σχεδίων ή υποδειγμάτων, δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων που απορρέουν από συμπληρωματικά πιστοποιητικά προστασίας, γεωγραφικές ενδείξεις, δικαιώματα επί υποδειγμάτων χρησιμότητας, δικαιώματα επί φυτικής ποικιλίας, εμπορικές ονομασίες, εφόσον προστατεύονται από αποκλειστικά δικαιώματα ιδιοκτησίας στην οικεία εθνική νομοθεσία,

3. Αυτά τα συμπληρωματικά μέτρα και μέτρα αποκατάστασης πρέπει επίσης να είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά, και να εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να αποτρέπεται η δημιουργία εμποδίων στο νόμιμο εμπόριο και να προβλέπονται εγγυήσεις κατά της κατάχρησής τους.

ΑΡΘΡΟ 191

Επιλέξιμοι αιτούντες

Τα μέρη αναγνωρίζουν ως πρόσωπα που έχουν δικαίωμα να ζητούν την εφαρμογή των μέτρων, των διαδικασιών και των μέτρων αποκατάστασης που αναφέρονται στο παρόν τμήμα και στο μέρος III της συμφωνίας TRIPS:

- α) τους κατόχους των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας·
- β) κάθε άλλο πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί να χρησιμοποιεί τα εν λόγω δικαιώματα, ιδίως τους κατόχους άδειας εκμετάλλευσης, εφόσον το επιτρέπουν οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και σύμφωνα με αυτές·

- γ) τους οργανισμούς διαχείρισης συλλογικών δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στους οποίους αναγνωρίζεται τακτικά το δικαίωμα να εκπροσωπούν κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εφόσον το επιτρέπουν οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και σύμφωνα με αυτές·

- δ) τους οργανισμούς προάσπισης επαγγελματικών συμφερόντων στους οποίους αναγνωρίζεται συνήθως το δικαίωμα να εκπροσωπούν τους κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εφόσον το επιτρέπουν οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και σύμφωνα με αυτές.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 3.1

ΑΣΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 192

Μέτρα προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων

1. Ακόμη και πριν από την εξέταση της αγωγής επί της ουσίας, τα μέρη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να δύνανται, κατόπιν αιτήσεως του μέρους που προσκόμισε ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών του περί προσβολής ή επικείμενης προσβολής του δικαιώματός του διανοητικής ιδιοκτησίας, να διατάσσουν την άμεση και αποτελεσματική λήψη προσωρινών μέτρων για την προστασία των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν την εικαζόμενη προσβολή, με την επιφύλαξη ότι διασφαλίζεται η προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών.
2. Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να περιλαμβάνουν τη λεπτομερή περιγραφή, με ή χωρίς λήψη δειγμάτων, ή την πραγματική κατάσχεση των παράνομων, κατά τους ισχυρισμούς, εμπορευμάτων και, εφόσον ενδείκνυται, των υλικών και εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή ή/και τη διανομή των εμπορευμάτων αυτών, καθώς και των σχετικών εγγράφων. Τα μέτρα αυτά λαμβάνονται, εφόσον απαιτείται, χωρίς να έχει προηγηθεί ακρόαση του αντιδίκου, ιδίως όταν οποιαδήποτε καθυστέρηση ενδέχεται να προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημία στον κάτοχο του δικαιώματος ή όταν υπάρχει αποδεδειγμένος κίνδυνος καταστροφής των αποδεικτικών στοιχείων.

3. Σε περίπτωση λήψης μέτρων προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων χωρίς να ακουστεί η άλλη πλευρά, τα θιγόμενα μέρη ενημερώνονται αμελλητί και το αργότερο κατόπιν της εκτελέσεως των μέτρων.

ΑΡΘΡΟ 193

Δικαίωμα ενημέρωσης

1. Έκαστο μέρος μεριμνά ώστε, στο πλαίσιο διαδικασίας που αφορά προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας και κατόπιν αιτιολογημένου και αναλογικού αιτήματος του προσφεύγοντος, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να δύνανται να διατάσσουν την παροχή πληροφοριών για την προέλευση και για τα δίκτυα διανομής των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών, που προσβάλλουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, από τον παραβάτη ή/και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο:

- α) διαπιστώθηκε ότι κατέχει τα παράνομα εμπορεύματα σε εμπορική κλίμακα·
- β) διαπιστώθηκε ότι χρησιμοποιεί τις παράνομες υπηρεσίες σε εμπορική κλίμακα·

- γ) διαπιστώθηκε ότι παρείχε, σε εμπορική κλίμακα, υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες για την προσβολή δικαιώματος· ή
- δ) διαπιστώθηκε ότι παρήγε, κατασκεύαζε ή διένειμε παράνομα εμπορεύματα ή ότι παρείχε υπηρεσίες, μέσω πληροφοριών που παρέχονται από οποιοδήποτε από τα πρόσωπα που αναφέρονται στα στοιχεία α), β) ή γ).
2. Οι πληροφορίες της παραγράφου 1 περιλαμβάνουν, εφόσον ενδείκνυται:
- α) τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις των παραγωγών, κατασκευαστών, διανομέων, παρόχων και άλλων προηγούμενων κατόχων των προϊόντων ή των υπηρεσιών, καθώς και των χονδρεμπόρων και των εμπόρων λιανικής για τους οποίους προορίζονταν, και
- β) τις πληροφορίες για τις ποσότητες που παρήχθησαν, κατασκευάστηκαν, παραδόθηκαν, παραλήφθηκαν ή παραγγέλθηκαν, καθώς και για το τίμημα που εισπράχθηκε για τα εν λόγω εμπορεύματα ή υπηρεσίες.
3. Οι παράγραφοι 1 και 2 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη άλλων κανονιστικών διατάξεων, οι οποίες:
- α) παρέχουν στον δικαιούχο δικαιώματα πληρέστερης ενημέρωσης·

- β) διέπουν τη χρήση, στο πλαίσιο αστικής ή ποινικής διαδικασίας, των πληροφοριών που γνωστοποιούνται βάσει του παρόντος άρθρου·
- γ) διέπουν την ευθύνη για καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος ενημέρωσης· ή
- δ) παρέχουν τη δυνατότητα άρνησης της παροχής πληροφοριών που θα υποχρέωναν το πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 να παραδεχθεί τη συμμετοχή του ιδίου ή των στενών συγγενών του στην προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας· ή
- ε) διέπουν την προστασία της εμπιστευτικότητας των πηγών πληροφοριών ή την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Προσωρινά μέτρα

1. Τα μέρη μεριμνούν ώστε οι δικαστικές αρχές να μπορούν, κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος, να εκδίδουν προσωρινή διαταγή κατά του φερόμενου ως παραβάτη, με σκοπό να προλάβουν κάθε επικείμενη προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας ή να απαγορεύσουν, προσωρινά και εφόσον απαιτείται υπό την προϋπόθεση επαναληπτικής καταβολής προστίμου, στις περιπτώσεις που προβλέπεται από την εγχώρια νομοθεσία, τη συνέχιση των προσβολών του εν λόγω δικαιώματος ή να εξαρτήσουν τη συνέχιση της εν λόγω προσβολής από την παροχή εγγύησης με σκοπό να διασφαλιστεί η αποζημίωση του δικαιούχου. Μπορεί επίσης να εκδίδεται προσωρινή διαταγή υπό τους ίδιους όρους κατά ενδιαμέσου, οι υπηρεσίες του οποίου χρησιμοποιούνται από τρίτο για την προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας.
2. Προσωρινή διαταγή μπορεί επίσης να εκδοθεί με σκοπό την κατάσχεση ή την απόδοση εμπορευμάτων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι προσβάλλουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, προκειμένου να εμποδιστεί η είσοδος ή η κυκλοφορία τους στους εμπορικούς διαύλους.

3. Σε περίπτωση εικαζόμενης προσβολής που διαπράττεται σε εμπορική κλίμακα, τα μέρη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να μπορούν να διατάσσουν, εφόσον ο προσφεύγων αποδεικνύει την ύπαρξη περιστάσεων που είναι δυνατόν να θέσουν σε κίνδυνο την καταβολή της αποζημίωσης, την προληπτική κατάσχεση των κινητών και ακίνητων περιουσιακών στοιχείων του κατ' ισχυρισμόν παραβάτη, συμπεριλαμβανομένης της δέσμευσης των τραπεζικών του λογαριασμών και των λοιπών περιουσιακών του στοιχείων. Για τον σκοπό αυτό, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να διατάσσουν την πρόσβαση, εφόσον ενδείκνυται, σε τραπεζικά, χρηματοοικονομικά ή εμπορικά έγγραφα που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του φερόμενου ως παραβάτη.

ΑΡΘΡΟ 195

Μέτρα που απορρέουν από απόφαση επί της ουσίας

1. Τα μέρη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να έχουν τη δυνατότητα, κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος και με την επιφύλαξη της αποζημίωσης που οφείλεται στον δικαιούχο λόγω της παράβασης και αυτό χωρίς οιαδήποτε αποζημίωση, να διατάσσουν τουλάχιστον την οριστική απομάκρυνση από τους εμπορικούς διαύλους ή την καταστροφή των προϊόντων για τα οποία διαπιστώθηκε προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας. Κατά περίπτωση, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές δύνανται, επίσης, να διατάσσουν την καταστροφή των υλικών και των εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν κυρίως για τη δημιουργία ή την κατασκευή των προϊόντων αυτών.

2. Οι δικαστικές αρχές των μερών έχουν την εξουσία να διατάσσουν την εκτέλεση των εν λόγω μέτρων με δαπάνες του παραβάτη, εκτός εάν συνηγορούν ειδικοί λόγοι για το αντίθετο.

3. Τα μέρη μεριμνούν ώστε, όταν έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση με την οποία διαπιστώνεται προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, οι δικαστικές αρχές να μπορούν να απαγορεύουν στον παραβάτη καθώς και σε κάθε ενδιάμεσο, του οποίου οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται από τρίτο για την προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, τη συνέχιση της εν λόγω προσβολής στο μέλλον.

4. Τα μέρη δύνανται να προβλέπουν ότι, εφόσον ενδείκνυται και κατόπιν αιτήσεως του προσώπου έναντι του οποίου ενδέχεται να ληφθούν τα μέτρα του παρόντος άρθρου, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές μπορούν, αντί της εφαρμογής των προαναφερόμενων μέτρων, να διατάσσουν την καταβολή χρηματικής αποζημίωσης στον ζημιωθέντα αν το εν λόγω πρόσωπο ενήργησε χωρίς δόλο ή αμέλεια, εφόσον η εκτέλεση των εν λόγω μέτρων θα του προκαλούσε δυσανάλογη ζημία και εφόσον η καταβολή χρηματικής αποζημίωσης στον ζημιωθέντα διάδικο κρίνεται επαρκώς ικανοποιητική.

Αποζημίωση

1. Τα μέρη μεριμνούν ώστε οι δικαστικές αρχές, κατόπιν αιτήσεως του ζημιωθέντος, να καταδικάζουν τον παραβάτη ο οποίος προέβη σε προσβολή του δικαιώματος εν αγνοία του ή ενώ δεν υπήρχαν βάσιμοι λόγοι να το γνωρίζει, να καταβάλει στον δικαιούχο του δικαιώματος αποζημίωση αντίστοιχη προς την πραγματική ζημία που υπέστη ο δικαιούχος εξαιτίας της προσβολής του δικαιώματός του διανοητικής ιδιοκτησίας. Όταν οι δικαστικές αρχές καθορίζουν την αποζημίωση:

- α) λαμβάνουν υπόψη όλα τα συναφή ζητήματα, όπως τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης της απώλειας κερδών, τις οποίες υφίσταται ο ζημιωθείς διάδικος, και τα τυχόν αδικαιολόγητα κέρδη που αποκόμισε ο παραβάτης και, εφόσον ενδείκνυται, άλλα στοιχεία, πέραν των οικονομικών, όπως η ηθική βλάβη που προκάλεσε στον δικαιούχο η προσβολή· ή
- β) εναλλακτικά προς το στοιχείο α), μπορούν, εφόσον ενδείκνυται, να καθορίζουν την αποζημίωση ως κατ' αποκοπή ποσό βάσει στοιχείων όπως τουλάχιστον το ύψος των δικαιωμάτων ή λοιπών αμοιβών που θα οφείλονταν αν ο παραβάτης είχε ζητήσει την άδεια να χρησιμοποιεί το επίμαχο δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας.

2. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ο παραβάτης προέβη στην προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας εν αγνοία του ή ενώ δεν υπήρχαν βάσιμοι λόγοι να το γνωρίζει, τα μέρη μπορούν να προβλέπουν τη δυνατότητα των δικαστικών αρχών να διατάσσουν υπέρ του ζημιωθέντος την ανάκτηση των κερδών ή την καταβολή αποζημίωσης, η οποία μπορεί να είναι προκαθορισμένη.

ΑΡΘΡΟ 197

Δικαστικά έξοδα

Τα μέρη μεριμνούν ώστε τα εύλογα και αναλογικά δικαστικά έξοδα και οι λοιπές δαπάνες στις οποίες υπεβλήθη ο νικήσας διάδικος να βαρύνουν κατά κανόνα τον ηττηθέντα διάδικο, εκτός εάν λόγοι επιείκειας επιβάλλουν άλλως και με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται από τους εγχώριους διαδικαστικούς κανόνες.

Δημοσίευση των δικαστικών αποφάσεων

Τα μέρη μεριμνούν ώστε, είτε στις δικαστικές προσφυγές που ασκούνται για προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας είτε στις δικαστικές προσφυγές που ασκούνται για προσβολή δικαιώματος του δημιουργού, είτε σε αμφότερες τις περιπτώσεις, οι δικαστικές αρχές να μπορούν να διατάσσουν, κατόπιν αίτησης του προσφεύγοντος και με δαπάνες του παραβάτη, ενδεδειγμένα μέτρα για τη διάδοση των πληροφοριών σχετικά με την απόφαση, συμπεριλαμβανομένης της ανάρτησης της απόφασης καθώς και της πλήρους ή της μερικής δημοσίευσής της.

Τεκμήριο διανοητικής ιδιοκτησίας ή κατοχής συγγενικών δικαιωμάτων

Για τους σκοπούς της εφαρμογής των μέτρων, των διαδικασιών και των μέτρων αποκατάστασης που προβλέπονται στο παρόν υποτμήμα:

- α) για να θεωρείται ο δημιουργός λογοτεχνικού ή καλλιτεχνικού έργου ως δημιουργός, μέχρις αποδείξεως του εναντίου, και για να έχει κατά συνέπεια το δικαίωμα προσφυγής κατά των παραβατών, αρκεί να εμφανίζεται το όνομά του επί του έργου κατά τον συνήθη τρόπο·
- β) η διάταξη του στοιχείου α) εφαρμόζεται κατ' αναλογία στους δικαιούχους συγγενικών προς το δικαίωμα του δημιουργού δικαιωμάτων ως προς το προστατευόμενο αντικείμενό τους.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 3.2

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 200

Συνοριακά μέτρα

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 75 της παρούσας συμφωνίας και του παραρτήματος XIII της παρούσας συμφωνίας, το παρόν άρθρο καθορίζει τις γενικές αρχές της παρούσας συμφωνίας που διέπουν την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας από τις τελωνειακές αρχές και την υποχρέωση των τελωνειακών αρχών των μερών να συνεργαστούν στον τομέα αυτό.
2. Κατά την εφαρμογή των συνοριακών μέτρων για την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, τα μέρη διασφαλίζουν τη συνέπεια με τις υποχρεώσεις τους δυνάμει της γενικής συμφωνίας δασμών και εμπορίου (GATT του 1994) και της συμφωνίας TRIPS.

3. Οι διατάξεις σχετικά με τα συνοριακά μέτρα του παρόντος άρθρου είναι διαδικαστικού χαρακτήρα. Καθορίζουν τους όρους και τις διαδικασίες για την παρέμβαση των τελωνειακών αρχών όταν εμπορεύματα για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι προσβάλλουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας τελούν ή θα έπρεπε να τελούν υπό τελωνειακό έλεγχο. Δεν επηρεάζουν με κανένα τρόπο το ουσιαστικό δίκαιο των μερών σχετικά με τη διανοητική ιδιοκτησία.
4. Για να διευκολυνθεί η αποτελεσματική επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, οι τελωνειακές αρχές υιοθετούν μια σειρά προσεγγίσεων για τον προσδιορισμό των αποστολών που περιέχουν εμπορεύματα για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι προσβάλλουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Οι προσεγγίσεις αυτές περιλαμβάνουν τεχνικές ανάλυσης κινδύνου οι οποίες βασίζονται, μεταξύ άλλων, σε πληροφορίες που παρέχονται από τους κατόχους δικαιωμάτων, σε συλλεχθείσες πληροφορίες και σε επιθεωρήσεις φορτίων.
5. Τα μέρη συμφωνούν να εφαρμόσουν αποτελεσματικά το άρθρο 69 της συμφωνίας TRIPS όσον αφορά το διεθνές εμπόριο προϊόντων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι προσβάλλουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Για τον σκοπό αυτό, τα μέρη καθορίζουν και κοινοποιούν σημεία επαφής στις τελωνειακές διοικητικές αρχές τους και επιδεικνύουν προθυμία για την ανταλλαγή στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με το εμπόριο αυτών των προϊόντων που επηρεάζει αμφοτέρωτα τα μέρη. Ειδικότερα, τα μέλη προωθούν την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των τελωνειακών υπηρεσιών όσον αφορά τις συναλλαγές με αντικείμενα που φέρουν κάποιο εμπορικό σήμα το οποίο αποτελεί αντικείμενο παραποίησης ή απομίμησης και προϊόντα που συνδέονται με την παράνομη εκμετάλλευση κάποιου δικαιώματος δημιουργού. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του πρωτοκόλλου II της παρούσας συμφωνίας σχετικά με την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα, οι τελωνειακές αρχές ανταλλάσσουν, κατά περίπτωση, τις εν λόγω πληροφορίες γρήγορα και τηρουμένης της νομοθεσίας των μερών περί προστασίας δεδομένων.

6. Οι τελωνειακές αρχές κάθε μέρους συνεργάζονται, κατόπιν αίτησης ή με δική τους πρωτοβουλία, για την παροχή των σχετικών διαθέσιμων πληροφοριών στις τελωνειακές αρχές του άλλου μέρους, ιδίως όσον αφορά εμπορεύματα υπό διαμετακόμιση μέσω της επικράτειας του ενός μέρους που προορίζονται για (ή κατάγονται από) το άλλο μέρος.
7. Η υποεπιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 74 της παρούσας συμφωνίας καθορίζει τις αναγκαίες πρακτικές ρυθμίσεις για την ανταλλαγή των στοιχείων και των πληροφοριών που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.
8. Το πρωτόκολλο II της παρούσας συμφωνίας σχετικά με την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα εφαρμόζεται στις περιπτώσεις παραβιάσεων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, με την επιφύλαξη των μορφών συνεργασίας που προκύπτουν από την εφαρμογή των παραγράφων 5 έως 7 του παρόντος άρθρου.
9. Η επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 74 της παρούσας συμφωνίας είναι αρμόδια για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας και εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 201

Κώδικες δεοντολογίας

Τα μέρη ενθαρρύνουν:

- α) την εκπόνηση κωδίκων δεοντολογίας από εμπορικές ή επαγγελματικές ενώσεις ή οργανώσεις με σκοπό τη συνεισφορά στην επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·
- β) την υποβολή στις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές τους των σχεδίων κωδίκων δεοντολογίας και των τυχόν αξιολογήσεων της εφαρμογής των εν λόγω κωδίκων δεοντολογίας.

ΑΡΘΡΟ 202

Συνεργασία

1. Τα μέρη συμφωνούν στη μεταξύ τους συνεργασία με σκοπό την υποστήριξη της εφαρμογής των δεσμεύσεων και των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου.

2. Στους τομείς συνεργασίας περιλαμβάνονται, χωρίς να περιορίζονται σε αυτές, οι ακόλουθες δραστηριότητες:

- α) η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το νομικό πλαίσιο που αφορά τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και τους σχετικούς κανόνες προστασίας και επιβολής· η ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με τη νομοθετική πρόοδο σε αυτούς τους τομείς·
- β) η ανταλλαγή εμπειριών και πληροφοριών σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·
- γ) η ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με την επιβολή σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο από τις τελωνειακές, τις αστυνομικές, τις διοικητικές και τις δικαστικές αρχές· ο συντονισμός με σκοπό την πρόληψη των εξαγωγών εμπορευμάτων που αποτελούν προϊόν παραποίησης/απομίμησης, τόσο μεταξύ τους όσο και με άλλες χώρες·
- δ) η ανάπτυξη ικανοτήτων· η ανταλλαγή και επιμόρφωση του προσωπικού·
- ε) η προώθηση και η διάδοση πληροφοριών σχετικά με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, μεταξύ άλλων, στους επιχειρηματικούς κύκλους και στην κοινωνία των πολιτών· η ευαισθητοποίηση των καταναλωτών και των κατόχων των δικαιωμάτων·

- στ) η ενίσχυση της θεσμικής συνεργασίας, για παράδειγμα μεταξύ των υπηρεσιών διανοητικής ιδιοκτησίας·
- ζ) η ενεργή προώθηση της ενημέρωσης και της εκπαίδευσης του ευρύτερου κοινού σχετικά με τις πολιτικές για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας: η διαμόρφωση αποτελεσματικών στρατηγικών για τον εντοπισμό των βασικών ακροατηρίων και η δημιουργία ενημερωτικών προγραμμάτων για την περαιτέρω ευαισθητοποίηση των καταναλωτών και των μέσων ενημέρωσης σχετικά με τις επιπτώσεις των παραβιάσεων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, στις οποίες περιλαμβάνονται ο κίνδυνος για την υγεία και την ασφάλεια και η σύνδεση με το οργανωμένο έγκλημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΑΡΘΡΟ 203

Αρχές

Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία του ελεύθερου και ανοθέτου ανταγωνισμού στις εμπορικές συναλλαγές τους. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι επιχειρηματικές πρακτικές που είναι αντίθετες προς τον ανταγωνισμό και οι κρατικές παρεμβάσεις (συμπεριλαμβανομένων των επιδοτήσεων) μπορούν να στρεβλώσουν την εύρυθμη λειτουργία των αγορών και γενικώς να υπονομεύσουν τα οφέλη που προκύπτουν από την απελευθέρωση του εμπορίου.

Αντιμονοπωλιακή νομοθεσία, νομοθεσία περί συγκεντρώσεων και εφαρμογή τους

1. Τα μέρη διατηρούν στην επικράτειά τους ολοκληρωμένη νομοθεσία περί ανταγωνισμού, η οποία αντιμετωπίζει αποτελεσματικά συμφωνίες που θίγουν τον ανταγωνισμό, εναρμονισμένες πρακτικές και επιβλαβή για τον ανταγωνισμό μονομερή συμπεριφορά επιχειρήσεων με δεσπόζουσα θέση στην αγορά, και η οποία διασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο των συγκεντρώσεων για την αποφυγή σημαντικών εμποδίων στον πραγματικό ανταγωνισμό και κατάχρησης της δεσπόζουσας θέσης.
2. Τα μέρη διατηρούν αρμόδιες αρχές οι οποίες έχουν εφοδιαστεί με τα κατάλληλα μέσα για την αποτελεσματική επιβολή της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού που αναφέρεται στην παράγραφο 1.
3. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της εφαρμογής των νομοθεσιών τους περί ανταγωνισμού με τρόπο διαφανή και χωρίς διακρίσεις, τηρώντας τις αρχές του δίκαιου χαρακτήρα των διαδικασιών και των δικαιωμάτων υπεράσπισης των οικείων επιχειρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 205

Κρατικά μονοπώλια, κρατικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις στις οποίες έχουν παραχωρηθεί ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα

1. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν εμποδίζει ένα μέρος να ορίζει ή να διατηρεί κρατικά μονοπώλια, κρατικές επιχειρήσεις ή να παραχωρεί σε επιχειρήσεις ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία του.
2. Όσον αφορά τα κρατικά μονοπώλια εμπορικού χαρακτήρα, τις κρατικές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις στις οποίες παραχωρούνται ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα, τα μέρη μεριμνούν ώστε οι εν λόγω επιχειρήσεις να υπόκεινται στη νομοθεσία περί ανταγωνισμού που αναφέρεται στο άρθρο 204 παράγραφος 1, στον βαθμό που η εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας δεν παρακωλύει την εκτέλεση, είτε από τον νόμο είτε στην πράξη, των συγκεκριμένων καθηκόντων δημοσίου συμφέροντος που ανατίθενται στις εν λόγω επιχειρήσεις.

Επιδότησεις

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «επιδότηση» νοείται ένα μέτρο το οποίο πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1 της συμφωνίας περί επιδοτήσεων και αντισταθμιστικών μέτρων, ανεξάρτητα από το αν χορηγείται σε σχέση με την παραγωγή προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών, και το οποίο έχει ατομικό χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 2 της εν λόγω συμφωνίας.
2. Στον τομέα των επιδοτήσεων όλα τα μέρη διασφαλίζουν την ύπαρξη διαφάνειας. Για τον σκοπό αυτό, κάθε μέρος υποβάλλει ανά διετία έκθεση στο άλλο μέρος σχετικά με τη νομική βάση, τη μορφή, το ποσό ή τον προϋπολογισμό και, όπου είναι δυνατό, τον αποδέκτη της επιδότησης που χορηγείται από την κυβέρνηση ή έναν δημόσιο φορέα του σε σχέση με την παραγωγή προϊόντων. Η εν λόγω έκθεση θεωρείται ότι έχει υποβληθεί εάν οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται από κάθε μέρος σε δικτυακό τόπο προσβάσιμο από το ευρύ κοινό.
3. Κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, το άλλο μέρος παρέχει αμελλητί πληροφορίες και απαντήσεις σε ερωτήματα σχετικά με συγκεκριμένες επιδοτήσεις που αφορούν την παροχή υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 207

Επίλυση διαφορών

Οι διατάξεις σχετικά με τον μηχανισμό επίλυσης διαφορών του κεφαλαίου 14 (Επίλυση διαφορών) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας δεν εφαρμόζονται στα άρθρα 203, 204 και 205 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 208

Σχέση με τον ΠΟΕ

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν θίγουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών στο πλαίσιο της συμφωνίας για τον ΠΟΕ, και ιδίως της συμφωνίας περί επιδοτήσεων και αντισταθμιστικών μέτρων και του μνημονίου συμφωνίας για την επίλυση των διαφορών (ΜΣΕΔ).

ΑΡΘΡΟ 209

Εμπιστευτικότητα

Κατά την ανταλλαγή πληροφοριών δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη λαμβάνουν υπόψη τους περιορισμούς που επιβάλλουν οι απαιτήσεις του επαγγελματικού και του επιχειρηματικού απορρήτου στο πλαίσιο της αντίστοιχης δικαιοδοσίας τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΕ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΑΡΘΡΟ 210

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «ενεργειακά προϊόντα»: το αργό πετρέλαιο (κωδικός ΕΣ 27.09), το φυσικό αέριο (κωδικός ΕΣ 27.11) και η ηλεκτρική ενέργεια (κωδικός ΕΣ 27.16).
2. «εγκαταστάσεις μεταφοράς ενέργειας»: οι αγωγοί μεταφοράς φυσικού αερίου υψηλής πίεσης, τα δίκτυα και οι γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσης, συμπεριλαμβανομένων των διασυνδέσεων που χρησιμοποιούνται για τη σύνδεση διαφόρων δικτύων μεταφοράς φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας, οι αγωγοί μεταφοράς αργού πετρελαίου, οι σιδηρόδρομοι και άλλες σταθερές εγκαταστάσεις μέσω των οποίων πραγματοποιείται η διαμετακόμιση των ενεργειακών αγαθών.

3. «διαμετακόμιση»: η διέλευση ενεργειακών αγαθών από την επικράτεια ενός μέρους, με ή χωρίς μεταφόρτωση, αποθήκευση, ενδιάμεση εκφόρτωση ή αλλαγή μέσου μεταφοράς, όταν η διέλευση αυτή αποτελεί τμήμα μόνο πλήρους ταξιδιού που αρχίζει και ολοκληρώνεται εκτός των συνόρων του μέρους, από την επικράτεια του οποίου διέρχεται η κυκλοφορία.
4. «μη εξουσιοδοτημένη παραλαβή»: κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παράνομη παραλαβή ενεργειακών αγαθών από εγκαταστάσεις μεταφοράς ενέργειας.

ΑΡΘΡΟ 211

Διαμετακόμιση

Τα μέρη διασφαλίζουν τη διαμετακόμιση, στο πλαίσιο των διεθνών δεσμεύσεών τους σύμφωνα με τις διατάξεις της GATT του 1994 και τη Συνθήκη για τον Χάρτη Ενέργειας.

ΑΡΘΡΟ 212

Μη εξουσιοδοτημένη παραλαβή αγαθών υπό διαμετακόμιση

Τα μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την απαγόρευση και την αντιμετώπιση κάθε μη εξουσιοδοτημένης παραλαβής ενεργειακών αγαθών υπό διαμετακόμιση μέσω της επικράτειάς τους από οποιαδήποτε οντότητα υπόκειται στον έλεγχο ή τη δικαιοδοσία των μερών.

ΑΡΘΡΟ 213

Αδιάλειπτη διαμετακόμιση

1. Τα μέρη δεν προβαίνουν σε παραλαβή ούτε παρεμβαίνουν με άλλο τρόπο στη διαμετακόμιση ενεργειακών αγαθών μέσω της επικράτειάς τους, εκτός εάν η εν λόγω παραλαβή ή παρεμβολή προβλέπεται ρητά σε σύμβαση ή άλλη συμφωνία που διέπει την εν λόγω διαμετακόμιση, ή εάν η συνέχιση της λειτουργίας των εγκαταστάσεων μεταφοράς ενέργειας χωρίς άμεση διορθωτική ενέργεια απειλεί υπέρμετρα τη δημόσια ασφάλεια, την πολιτιστική κληρονομιά, την υγεία, την ασφάλεια ή το περιβάλλον, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω ενέργεια δεν εκτελείται κατά τρόπο που θα μπορούσε να αποτελεί αυθαίρετη ή αδικαιολόγητη διακριτική μεταχείριση ή συγκεκαλυμμένο περιορισμό του διεθνούς εμπορίου.

2. Σε περίπτωση διαφωνίας σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα αφορά τα μέρη ή μία ή περισσότερες οντότητες που υπόκεινται στον έλεγχο ή τη δικαιοδοσία ενός από τα μέρη, το μέρος, μέσω της επικράτειας του οποίου πραγματοποιείται η διαμετακόμιση ενεργειακών αγαθών, δεν διακόπτει ούτε μειώνει την εν λόγω διαμετακόμιση, ούτε επιτρέπει σε οποιαδήποτε οντότητα που υπόκειται στον έλεγχο ή τη δικαιοδοσία του, περιλαμβανομένης κρατικής εμπορικής επιχείρησης, να διακόψει ή να μειώσει την εν λόγω διαμετακόμιση πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επίλυσης των διαφορών στο πλαίσιο της οικείας σύμβασης, ή της διαδικασίας εκτάκτου ανάγκης δυνάμει του παραρτήματος XVIII της παρούσας συμφωνίας ή του κεφαλαίου 14 (Επίλυση διαφορών) τίτλος IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, εκτός εάν συντρέχουν οι συνθήκες που προβλέπονται στην παράγραφο 1.

3. Ένα μέρος δεν θεωρείται υπεύθυνο για τη διακοπή ή τη μείωση της διαμετακόμισης σύμφωνα με το παρόν άρθρο εφόσον δεν είναι σε θέση να προβεί σε προμήθεια ή διαμετακόμιση ενεργειακών αγαθών συνεπεία ενεργειών που αποδίδονται σε τρίτη χώρα ή σε οντότητα που τελεί υπό τον έλεγχο ή τη δικαιοδοσία τρίτης χώρας.

ΑΡΘΡΟ 214

Υποχρέωση διαμετακόμισης των φορέων εκμετάλλευσης

Κάθε μέρος μεριμνά ώστε οι φορείς εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων μεταφοράς ενέργειας να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε:

- α) να ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο τυχαίας διακοπής ή μείωσης της διαμετακόμισης·
- β) να αποκαθιστούν αμέσως την κανονική λειτουργία της διαμετακόμισης, σε περίπτωση τυχαίας διακοπής ή μείωσης.

ΑΡΘΡΟ 215

Ρυθμιστικές αρχές

1. Τα μέρη ορίζουν ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές, εξουσιοδοτημένες να ρυθμίζουν τις αγορές φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας. Οι εν λόγω ρυθμιστικές αρχές είναι νομικά διακριτές και λειτουργικά ανεξάρτητες από κάθε άλλη δημόσια ή ιδιωτική επιχείρηση, συμμετέχοντα στην αγορά ή φορέα εκμετάλλευσης.

2. Οι αποφάσεις της ρυθμιστικής αρχής και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται από αυτήν είναι αμερόληπτες και ισχύουν έναντι όλων των συμμετεχόντων στην αγορά.

3. Πάροχος που θίγεται από οποιαδήποτε απόφαση ρυθμιστικής αρχής έχει δικαίωμα προσφυγής κατά της απόφασης ενώπιον οργάνου προσφυγής που είναι ανεξάρτητο από τα εμπλεκόμενα μέρη. Εάν το όργανο προσφυγής δεν έχει δικαιοδοτικό χαρακτήρα, αιτιολογεί πάντοτε εγγράφως τις αποφάσεις του και οι αποφάσεις του υπόκεινται σε αναθεώρηση από αμερόληπτη και ανεξάρτητη δικαστική αρχή. Η εφαρμογή των αποφάσεων που λαμβάνονται από όργανο προσφυγής επιβάλλεται με αποτελεσματικό τρόπο.

ΑΡΘΡΟ 216

Οργάνωση των αγορών

1. Τα μέρη μεριμνούν ώστε οι αγορές ενέργειας να λειτουργούν με σκοπό την επίτευξη ανταγωνιστικών, ασφαλών και περιβαλλοντικά βιώσιμων συνθηκών, και δεν προβαίνουν σε διακρίσεις μεταξύ των επιχειρήσεων όσον αφορά δικαιώματα ή υποχρεώσεις.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, ένα μέρος δύναται να επιβάλει σε επιχειρήσεις, εν ονόματι του γενικού οικονομικού συμφέροντος, υποχρεώσεις οι οποίες μπορεί να σχετίζονται με την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας εφοδιασμού, την κανονικότητα, την ποιότητα και την τιμή των προμηθειών, και την προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής απόδοσης, της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και της προστασίας του κλίματος. Οι υποχρεώσεις αυτές ορίζονται σαφώς, και είναι διαφανείς, αναλογικές και επαληθεύσιμες.

3. Σε περίπτωση που ένα μέρος ελέγχει την τιμή, στην οποία πωλούνται το αέριο και η ηλεκτρική ενέργεια στην εγχώρια αγορά, το εν λόγω μέρος μεριμνά ώστε πριν από την έναρξη ισχύος της ελεγχόμενης τιμής να δημοσιεύεται η μέθοδος υπολογισμού της.

ΑΡΘΡΟ 217

Πρόσβαση σε εγκαταστάσεις μεταφοράς ενέργειας

1. Τα μέρη διασφαλίζουν την εφαρμογή, στην επικράτειά τους, ενός συστήματος για την πρόσβαση τρίτων σε εγκαταστάσεις μεταφοράς ενέργειας και σε εγκαταστάσεις υγροποιημένου φυσικού αερίου και αποθήκευσης· το εν λόγω σύστημα ισχύει για όλους τους χρήστες και εφαρμόζεται κατά τρόπο διαφανή, αντικειμενικό και αμερόληπτο.

2. Τα μέρη μεριμνούν ώστε τα τιμολόγια πρόσβασης στις εγκαταστάσεις μεταφοράς ενέργειας και όλες οι λοιπές προϋποθέσεις που σχετίζονται με την πρόσβαση σε εγκαταστάσεις μεταφοράς ενέργειας να είναι αντικειμενικά, εύλογα και διαφανή, και δεν προβαίνουν σε διακρίσεις με βάση την καταγωγή, την κυριότητα ή τον προορισμό του ενεργειακού αγαθού.

3. Τα μέρη μεριμνούν ώστε το σύνολο της τεχνικής και της συμβατικής δυναμικότητας, τόσο της πραγματικής όσο και της εικονικής, να κατανέμεται μέσω διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων και διαδικασιών.
4. Σε περίπτωση άρνησης χορήγησης πρόσβασης σε τρίτους, τα μέρη μεριμνούν ώστε οι φορείς εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων μεταφοράς ενέργειας να παρέχουν, κατόπιν αιτήματος, δεόντως αιτιολογημένη εξήγηση στο μέρος που ζητά την πρόσβαση, με δικαίωμα προσφυγής στη δικαιοσύνη.
5. Ένα μέρος δύναται κατ' εξαίρεση να παρεκκλίνει από τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 4, σύμφωνα με τα αντικειμενικά κριτήρια που ορίζει η νομοθεσία του. Συγκεκριμένα, ένα μέρος δύναται να εφαρμόσει στη νομοθεσία του, κατά περίπτωση και για περιορισμένο χρονικό διάστημα, τη δυνατότητα χορήγησης απαλλαγής από τους κανόνες που διέπουν την πρόσβαση τρίτων, σε νέες μεγάλες εγκαταστάσεις μεταφοράς ενέργειας.

Σχέση με τη Συνθήκη για την Ενεργειακή Κοινότητα

1. Σε περίπτωση σύγκρουσης μεταξύ των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου και των διατάξεων της Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα ή των διατάξεων της ενωσιακής νομοθεσίας που είναι εφαρμοστέες βάσει της Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα, οι διατάξεις της Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα ή οι διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας που είναι εφαρμοστέες βάσει της Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα υπερισχύουν όσον αφορά την εν λόγω σύγκρουση.
2. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, προτιμάται η έκδοση νομοθεσίας ή άλλων πράξεων που συνάδουν με τη Συνθήκη για την Ενεργειακή Κοινότητα ή βασίζονται στη νομοθεσία που ισχύει στην Ένωση. Σε περίπτωση διαφοράς όσον αφορά το παρόν κεφάλαιο, η νομοθεσία ή άλλες πράξεις που πληρούν τα κριτήρια αυτά θεωρούνται σύμφωνες με το παρόν κεφάλαιο. Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον η νομοθεσία ή άλλες πράξεις πληρούν αυτά τα κριτήρια, λαμβάνεται υπόψη κάθε σχετική απόφαση που έχει ληφθεί βάσει του άρθρου 91 της Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα.

---

¹ Για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου από τη Γεωργία, το παρόν άρθρο εφαρμόζεται μόνο εάν και όταν η Γεωργία καταστεί συμβαλλόμενο μέρος της Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα, και στον βαθμό που οι ειδικές διατάξεις της Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα ή της ενωσιακής νομοθεσίας, που εφαρμόζονται βάσει της Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα ισχύουν για τη Γεωργία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 219

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «μέτρο γενικής εφαρμογής»: περιλαμβάνει νόμους, κανονισμούς, δικαστικές αποφάσεις, διαδικασίες και διοικητικές αποφάσεις που ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο σε οποιοδήποτε ζήτημα καλύπτεται από τον τίτλο IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας. Δεν περιλαμβάνονται μέτρα που απευθύνονται σε συγκεκριμένο πρόσωπο ή ομάδα προσώπων.
2. «ενδιαφερόμενος»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο στην επικράτεια ενός μέρους, το οποίο μπορεί να επηρεάζεται άμεσα από ένα μέτρο γενικής εφαρμογής.

ΑΡΘΡΟ 220

Στόχος

Αναγνωρίζοντας τον αντίκτυπο που μπορεί να έχει το κανονιστικό περιβάλλον στο εμπόριο και τις επενδύσεις μεταξύ των μερών, τα μέρη παρέχουν ένα προβλέψιμο κανονιστικό περιβάλλον για τους οικονομικούς φορείς και αποτελεσματικές διαδικασίες, μεταξύ άλλων για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις απαιτήσεις της ασφάλειας δικαίου και της αναλογικότητας.

ΑΡΘΡΟ 221

Δημοσίευση

1. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε τα μέτρα γενικής εφαρμογής:
  - α) να είναι διαθέσιμα άμεσα και εύκολα μέσω ενός επίσημα ορισμένου μέσου και, όπου είναι εφικτό, με ηλεκτρονικά μέσα, κατά τρόπο τέτοιο ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σε όλα τα πρόσωπα να εξοικειώνονται με τα εν λόγω μέτρα.

- β) να παρέχουν αιτιολόγηση του στόχου και το σκεπτικό βάσει του οποίου ελήφθησαν· και
- γ) να παρέχεται επαρκής χρόνος μεταξύ της δημοσίευσης και της έναρξης ισχύος των εν λόγω μέτρων, εκτός από δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων ασφαλείας ή έκτακτης ανάγκης.

2. Τα μέρη:

- α) καταβάλλουν κάθε προσπάθεια προκειμένου κάθε πρόταση για λήψη ή τροποποίηση μέτρων γενικής εφαρμογής να καθίσταται ευρέως γνωστή εγκαίρως, συμπεριλαμβανομένης της αιτιολόγησης του στόχου και του σκεπτικού της πρότασης·
- β) παρέχουν στους ενδιαφερομένους εύλογες δυνατότητες να σχολιάσουν την εν λόγω πρόταση, προβλέποντας, κυρίως, επαρκές χρονικό διάστημα για τις δυνατότητες αυτές· και
- γ) καταβάλλουν κάθε προσπάθεια να λαμβάνουν υπόψη τα σχόλια που υποβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι σχετικά με την εν λόγω πρόταση.

Αιτήματα για πληροφορίες και σημεία επαφής

1. Προκειμένου να διευκολυνθεί η επικοινωνία μεταξύ των μερών επί παντός θέματος που καλύπτει ο τίτλος IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, κάθε μέρος ορίζει σημείο επαφής που ενεργεί ως συντονιστής.
2. Τα μέρη θεσπίζουν ή διατηρούν κατάλληλους μηχανισμούς παροχής απαντήσεων στα αιτήματα για πληροφορίες από οποιοδήποτε πρόσωπο όσον αφορά οποιοδήποτε μέτρο γενικής εφαρμογής το οποίο έχει προταθεί ή βρίσκεται σε ισχύ, καθώς και την εφαρμογή του. Τα αιτήματα για πληροφορίες είναι δυνατόν να διατυπώνονται μέσω του σημείου επαφής που ορίζεται βάσει της παραγράφου 1 ή μέσω οποιουδήποτε άλλου μηχανισμού, ανάλογα με την περίπτωση.
3. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η παροχή των απαντήσεων που προβλέπεται στην παράγραφο 2 μπορεί να μην είναι οριστική ή νομικά δεσμευτική, αλλά να εξυπηρετεί μόνο σκοπούς ενημέρωσης, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από την αντίστοιχη νομοθεσία ή τις κανονιστικές τους διατάξεις.

4. Κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, το άλλο μέρος παρέχει αμέσως πληροφορίες και απαντήσεις στα ερωτήματα που αφορούν κάθε μέτρο γενικής εφαρμογής ή κάθε πρόταση για τη λήψη ή τροποποίηση οποιουδήποτε μέτρου γενικής εφαρμογής το οποίο το μέρος που υπέβαλε το αίτημα θεωρεί ότι μπορεί να επηρεάσει τη λειτουργία του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, ανεξάρτητα από το αν το εν λόγω μέρος είχε προηγουμένως ενημερωθεί για το μέτρο αυτό.

ΑΡΘΡΟ 223

Διαχείριση μέτρων γενικής εφαρμογής

1. Κάθε μέρος διαχειρίζεται με αντικειμενικό, αμερόληπτο και εύλογο τρόπο όλα τα μέτρα γενικής εφαρμογής.

2. Για τον σκοπό αυτό, κατά την εφαρμογή των μέτρων αυτών σε ιδιώτες, εμπορεύματα ή υπηρεσίες του άλλου μέρους σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, κάθε μέρος:

- α) καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια οι ενδιαφερόμενοι που επηρεάζονται άμεσα από μια διοικητική διαδικασία να ενημερώνονται εγκαίρως, σύμφωνα με τις διαδικασίες τους, όταν ξεκινά μια διαδικασία και η ενημέρωση να περιλαμβάνει περιγραφή της φύσης της διαδικασίας, δήλωση της τοπικής αρχής στη δικαιοδοσία της οποίας ανήκει η διαδικασία που κινείται και γενική περιγραφή των αμφισβητούμενων ζητημάτων·
- β) παρέχει στους ενδιαφερομένους την εύλογη δυνατότητα να υποβάλουν τα στοιχεία και τα επιχειρήματά τους για να υποστηρίξουν τη θέση τους πριν από οποιαδήποτε οριστική διοικητική ενέργεια, εφόσον το επιτρέπουν ο χρόνος, η φύση της διαδικασίας και το δημόσιο συμφέρον· και
- γ) μεριμνά ώστε οι διαδικασίες του να βασίζονται στη νομοθεσία του και να εκτελούνται σύμφωνα με αυτήν.

Δικαστικός έλεγχος και προσφυγή

1. Έκαστο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί δικαστική αρχή ή διαιτητικό ή διοικητικό δικαστήριο ή διαδικασίες με σκοπό την άμεση επανεξέταση και, αν συντρέχει λόγος, τη διόρθωση των διοικητικών ενεργειών που σχετίζονται με ζητήματα που καλύπτει ο τίτλος IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας. Τα δικαστήρια αυτά ή οι διαδικασίες είναι αμερόληπτα και ανεξάρτητα από την υπηρεσία ή την αρχή στην οποία έχει ανατεθεί η διοικητική επιβολή, ενώ οι αρμόδιοι δεν έχουν ουσιαστικό συμφέρον από την έκβαση της υπόθεσης.
2. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι στα δικαστήρια ή τις διαδικασίες αυτές παρέχεται στους αντιδίκους το δικαίωμα:
  - α) να έχουν εύλογη δυνατότητα να υποστηρίξουν ή να υπερασπιστούν τις θέσεις τους· και
  - β) απόφασης η οποία βασίζεται στις αποδείξεις και τα στοιχεία που κατατέθηκαν ή, εάν το απαιτεί η νομοθεσία τους, στον φάκελο που συνέταξε η διοικητική αρχή.

3. Τα μέρη μεριμνούν, με την επιφύλαξη προσφυγής ή περαιτέρω ελέγχου σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία, ώστε αυτού του είδους οι αποφάσεις να εφαρμόζονται από την υπηρεσία ή την αρχή όσον αφορά την εν λόγω διοικητική ενέργεια και να διέπουν την πρακτική της υπηρεσίας ή της αρχής αυτής.

ΑΡΘΡΟ 225

Κανονιστική ποιότητα και απόδοση και ορθή διοικητική συμπεριφορά

1. Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται για την προώθηση της κανονιστικής ποιότητας και απόδοσης, και να ανταλλάσσουν πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τις αντίστοιχες κανονιστικές πρακτικές τους και την αξιολόγηση των κανονιστικών επιπτώσεων.
2. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα των αρχών της ορθής διοικητικής συμπεριφοράς¹ και συμφωνούν να συνεργάζονται με σκοπό την προώθησή των εν λόγω αρχών, μεταξύ άλλων, μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών.

---

¹ Όπως εκφράστηκε στη Σύσταση της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης προς τα κράτη μέλη σχετικά με τη χρηστή διοίκηση, CM/Rec(2007)7 της 20ής Ιουνίου 2007.

ΑΡΘΡΟ 226

Ειδικοί κανόνες

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των ειδικών κανόνων για τη διαφάνεια που καθορίζονται σε άλλα κεφάλαια του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΑΡΘΡΟ 227

Πλαίσιο και στόχοι

1. Τα μέρη επικαλούνται το πρόγραμμα δράσης 21 της συνδιάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών του 1992 για το περιβάλλον και την ανάπτυξη, τη διακήρυξη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) του 1998 σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα εργασίας, το σχέδιο εφαρμογής του Γιοχάνεσμπουργκ του 2002¹ για την αειφόρο ανάπτυξη, την υπουργική διακήρυξη του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου των Ηνωμένων Εθνών του 2006 για τη δημιουργία πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης και αξιοπρεπούς εργασίας για όλους, και τη διακήρυξη της ΔΟΕ του 2008 σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια έντιμη παγκοσμιοποίηση. Τα μέρη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να προωθήσουν την ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου κατά τρόπο ώστε να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της αειφόρου ανάπτυξης, για την ευημερία των σημερινών και των μελλοντικών γενεών, και να μεριμνήσουν ώστε ο στόχος αυτός να ενσωματωθεί και να αντανακλάται σε κάθε επίπεδο της εμπορικής σχέσης τους.

---

¹ Όταν ο όρος «εργασία» αναφέρεται στο παρόν κεφάλαιο, περιλαμβάνει τα ζητήματα που σχετίζονται με τους στρατηγικούς στόχους της ΔΟΕ, μέσω των οποίων εκφράζεται η ατζέντα για την αξιοπρεπή εργασία, όπως συμφωνήθηκε στη διακήρυξη της ΔΟΕ του 2008 σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια έντιμη παγκοσμιοποίηση.

2. Τα μέρη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να επιδιώξουν την αειφόρο ανάπτυξη και αναγνωρίζουν ότι η οικονομική ανάπτυξη, η κοινωνική ανάπτυξη και η προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν τους αλληλεξαρτώμενους και αλληλοενισχυόμενους πυλώνες της. Τα μέρη υπογραμμίζουν τα οφέλη της εξέτασης εργασιακών και περιβαλλοντικών ζητημάτων που συνδέονται με το εμπόριο, στο πλαίσιο μιας συνολικής προσέγγισης του εμπορίου και της αειφόρου ανάπτυξης.

ΑΡΘΡΟ 228

Δικαίωμα ρύθμισης και επίπεδα προστασίας

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε μέρους να καθορίζει τις πολιτικές και τις προτεραιότητές του στον τομέα της αειφόρου ανάπτυξης, να προσδιορίζει τα δικά του επίπεδα προστασίας του περιβάλλοντος και της εργασίας, καθώς και να θεσπίζει ή να τροποποιεί ανάλογα τους αντίστοιχους νόμους και τις πολιτικές του, με σταθερή δέσμευση υπέρ των διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων και συμφωνιών που αναφέρονται στα άρθρα 229 και 230 της παρούσας συμφωνίας.
2. Στο πλαίσιο αυτό, τα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου οι νόμοι και οι πολιτικές τους να προβλέπουν και να ενθαρρύνουν υψηλά επίπεδα προστασίας του περιβάλλοντος και της εργασίας, και καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για τη συνέχιση της βελτίωσης των νόμων και των πολιτικών τους, καθώς και των υποκείμενων επιπέδων προστασίας.

Πολυμερή εργασιακά πρότυπα και συμφωνίες

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν την πλήρη και παραγωγική απασχόληση και την αξιοπρεπή εργασία για όλους ως βασικά στοιχεία για τη διαχείριση της παγκοσμιοποίησης και επιβεβαιώνουν εκ νέου τη δέσμευσή τους για την προώθηση της ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου κατά τρόπο που συμβάλλει στην πλήρη και παραγωγική απασχόληση και την αξιοπρεπή εργασία για όλους. Στο πλαίσιο αυτό, τα μέρη δεσμεύονται να διενεργούν διαβουλεύσεις και να συνεργάζονται, κατά περίπτωση, σε εργασιακά ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος που συνδέονται με το εμπόριο-.

2. Σύμφωνα με τις υποχρεώσεις τους ως μέλη της ΔΟΕ και σύμφωνα με τη διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα εργασίας και τη συνέχειά της, η οποία εγκρίθηκε από τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας κατά την 86η σύνοδό της το 1998, τα μέρη δεσμεύονται να τηρούν, να προωθούν και να υλοποιούν στη νομοθεσία και τις πρακτικές τους και στο σύνολο της επικράτειάς τους τα διεθνώς αναγνωρισμένα θεμελιώδη πρότυπα εργασίας, όπως έχουν ενσωματωθεί στις θεμελιώδεις συμβάσεις της ΔΟΕ, και ιδίως:
  - α) την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και την αποτελεσματική αναγνώριση του δικαιώματος της συλλογικής διαπραγμάτευσης·

  - β) την εξάλειψη κάθε μορφής καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας·

γ) την αποτελεσματική κατάργηση της παιδικής εργασίας· και

δ) την εξάλειψη των διακρίσεων όσον αφορά την απασχόληση και την εργασία.

3. Τα μέρη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να εφαρμόσουν αποτελεσματικά στη νομοθεσία και τις πρακτικές τους τις θεμελιώδεις συμβάσεις, τις συμβάσεις προτεραιότητας και τις λοιπές συμβάσεις της ΔΟΕ που έχουν επικυρωθεί από τη Γεωργία και τα κράτη μέλη, αντίστοιχα.

4. Τα μέρη θα εξετάσουν επίσης την επικύρωση των υπολοίπων συμβάσεων προτεραιότητας και άλλων συμβάσεων της ΔΟΕ που είναι ταξινομημένες από τη ΔΟΕ ως επικαιροποιημένες. Τα μέρη ανταλλάσσουν τακτικά πληροφορίες σχετικά με την αντίστοιχη κατάσταση και τις εξελίξεις ως προς αυτό το ζήτημα.

5. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η παραβίαση θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων εργασίας δεν είναι δυνατό να προβληθεί ή να χρησιμοποιηθεί με άλλο τρόπο ως θεμιτό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, και ότι τα εργασιακά πρότυπα δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για σκοπούς εμπορικού προστατευτισμού.

Πολυμερής περιβαλλοντική διακυβέρνηση και συμφωνίες

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν την αξία της πολυμερούς περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και των πολυμερών συμφωνιών που αποτελούν την αντίδραση της διεθνούς κοινότητας σε παγκόσμια ή περιφερειακά περιβαλλοντικά προβλήματα, και τονίζουν την ανάγκη αναβάθμισης της αλληλοϋποστήριξης των πολιτικών εμπορίου και περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο αυτό, τα μέρη δεσμεύονται να διενεργούν διαβουλεύσεις και να συνεργάζονται, κατά περίπτωση, όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις για περιβαλλοντικά ζητήματα που συνδέονται με το εμπόριο και άλλα περιβαλλοντικά ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος που συνδέονται με το εμπόριο.
2. Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τη δέσμευσή τους να εφαρμόσουν αποτελεσματικά στη νομοθεσία και πρακτική τους τις πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες που έχουν υπογράψει.
3. Τα μέρη ανταλλάσσουν τακτικά πληροφορίες σχετικά με την αντίστοιχη κατάστασή τους και τις εξελίξεις όσον αφορά τις επικυρώσεις πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών ή τροποποιήσεων των συμφωνιών αυτών.

4. Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τη δέσμευσή τους για την επίτευξη του υπέρτατου στόχου της σύμβασης-πλασίου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος (UNFCCC) και του Πρωτοκόλλου αυτής (Πρωτόκολλο του Κιότο). Δεσμεύονται να συνεργαστούν για την ανάπτυξη του μελλοντικού διεθνούς πλαισίου για την κλιματική αλλαγή, στο πλαίσιο της σύμβασης-πλασίου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος και των συναφών συμφωνιών και αποφάσεων.

5. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει τα μέρη να θεσπίσουν ή να διατηρούν μέτρα για την εφαρμογή των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών που έχουν υπογράψει, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο που θα συνιστούσε αυθαίρετη ή αδικαιολόγητη διακριτική μεταχείριση μεταξύ των μερών ή συγκεκριμένο περιορισμό του εμπορίου.

Εμπόριο και επενδύσεις που προωθούν την αειφόρο ανάπτυξη

Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τη δέσμευσή τους να ενισχύσουν τη συμβολή του εμπορίου στον στόχο της αειφόρου ανάπτυξης, στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική διάστασή της.

Κατά συνέπεια:

- α) τα μέρη αναγνωρίζουν τον ωφέλιμο ρόλο που μπορούν να έχουν τα βασικά εργασιακά πρότυπα και η αξιοπρεπής εργασία για την οικονομική αποδοτικότητα, την καινοτομία και την παραγωγικότητα, και επιδιώκουν μεγαλύτερη συνάφεια της πολιτικής μεταξύ των εμπορικών πολιτικών, αφενός, και των εργασιακών πολιτικών, αφετέρου.
- β) τα μέρη καταβάλλουν κάθε προσπάθεια προκειμένου να διευκολύνουν και να προωθήσουν το εμπόριο και τις επενδύσεις σε περιβαλλοντικά αγαθά και υπηρεσίες, μεταξύ άλλων μέσω της αντιμετώπισης των σχετικών μη δασμολογικών φραγμών.
- γ) τα μέρη καταβάλλουν κάθε προσπάθεια προκειμένου να διευκολύνουν την άρση των εμποδίων στο εμπόριο ή τις επενδύσεις σε σχέση με αγαθά και υπηρεσίες που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την άμβλυνση της κλιματικής αλλαγής, όπως είναι η αειφόρος ανανεώσιμη ενέργεια και τα ενεργειακά αποδοτικά αγαθά και υπηρεσίες. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την υιοθέτηση κατάλληλων τεχνολογιών και την προώθηση προτύπων που ανταποκρίνονται στις περιβαλλοντικές και οικονομικές ανάγκες, και ελαχιστοποιούν τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο.

- δ) τα μέρη συμφωνούν να προωθήσουν το εμπόριο αγαθών που συμβάλλουν στην ενίσχυση των κοινωνικών συνθηκών και των περιβαλλοντικά υγιών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων των αγαθών που αποτελούν αντικείμενο εθελοντικών καθεστώτων διασφάλισης της αειφορίας, όπως δίκαιων και ηθικών εμπορικών καθεστώτων και οικολογικών σημάτων.
- ε) τα μέρη συμφωνούν να προωθήσουν την εταιρική κοινωνική ευθύνη, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών. Στο πλαίσιο αυτό, τα μέρη ανατρέχουν στις σχετικές διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές και κατευθυντήριες γραμμές, ιδίως στις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις.

ΑΡΘΡΟ 232

Βιολογική ποικιλότητα

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διασφάλισης της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης της βιολογικής ποικιλότητας ως βασικό στοιχείο για την επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης, και επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους για τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση της βιολογικής ποικιλότητας, σύμφωνα με τη σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα και άλλες σχετικές διεθνείς πράξεις στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη.

2. Προς τον σκοπό αυτό, τα μέρη δεσμεύονται:
- α) να προωθήσουν το εμπόριο προϊόντων προερχόμενων από φυσικούς πόρους που λαμβάνονται μέσω βιώσιμης χρήσης των βιολογικών πόρων και συμβάλλουν στη διατήρηση της βιοποικιλότητας·
  - β) να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις για το εμπόριο προϊόντων προερχόμενων από φυσικούς πόρους που αποσκοπούν στην ανάσχεση της απώλειας της βιολογικής ποικιλότητας και στη μείωση των πιέσεων που ασκούνται στη βιοποικιλότητα και, κατά περίπτωση, να συνεργάζονται για τη μεγιστοποίηση του αντίκτυπου και τη διασφάλιση της αμοιβαίας υποστήριξης των αντίστοιχων πολιτικών τους·
  - γ) να προωθήσουν την καταγραφή ειδών στο πλαίσιο της σύμβασης για το διεθνές εμπόριο των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (CITES), στις περιπτώσεις που η κατάσταση διατήρησης των ειδών αυτών κρίνεται ότι διατρέχει κίνδυνο· και
  - δ) να συνεργάζονται σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο με στόχο την προώθηση της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης της βιολογικής ποικιλότητας σε φυσικά ή γεωργικά οικοσυστήματα, συμπεριλαμβανομένων των απειλούμενων ειδών, των ενδιαιτημάτων τους, των ειδικά προστατευόμενων φυσικών περιοχών και της γενετικής ποικιλομορφίας· στόχος είναι επίσης η αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και η εξάλειψη ή μείωση των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκύπτουν από τη χρήση των έμβιων και μη έμβιων φυσικών πόρων ή των οικοσυστημάτων.

Βιώσιμη διαχείριση δασών και εμπόριο δασικών προϊόντων

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διασφάλισης της διατήρησης και της βιώσιμης διαχείρισης των δασών και της συνεισφοράς των δασών στους οικονομικούς, περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς στόχους των μερών.
2. Προς τον σκοπό αυτό, τα μέρη δεσμεύονται:
  - α) να προωθούν το εμπόριο δασικών προϊόντων που προέρχονται από δάση των οποίων η διαχείριση ασκείται με βιώσιμο τρόπο και τα οποία υλοτομούνται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία της χώρας υλοτόμησης· η εν λόγω προώθηση θα μπορούσε δε να περιλαμβάνει για τον σκοπό αυτό διμερείς ή περιφερειακές συμφωνίες·
  - β) να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα για την προώθηση της κατανάλωσης ξυλείας και προϊόντων ξυλείας από δάση των οποίων η διαχείριση ασκείται με βιώσιμο τρόπο και, κατά περίπτωση, να συνεργάζονται για τη θέσπιση τέτοιων μέτρων·

- γ) να θεσπίζουν μέτρα για την προώθηση της διατήρησης της δασικής κάλυψης και την καταπολέμηση της παράνομης υλοτομίας και του συναφούς εμπορίου, μεταξύ άλλων όσον αφορά τρίτες χώρες, κατά περίπτωση·
- δ) να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις για τη βελτίωση της διακυβέρνησης στον τομέα των δασών και, κατά περίπτωση, να συνεργάζονται για τη μεγιστοποίηση του αντίκτυπου και τη διασφάλιση της αμοιβαίας υποστήριξης των αντίστοιχων πολιτικών τους που αποσκοπούν στον αποκλεισμό της παράνομα υλοτομημένης ξυλείας και των προϊόντων ξυλείας από τις εμπορικές ροές·
- ε) να προωθήσουν την καταγραφή των ειδών ξυλείας στο πλαίσιο της σύμβασης CITES στις περιπτώσεις που η κατάσταση διατήρησης των εν λόγω ειδών κρίνεται ότι διατρέχει κίνδυνο· και
- στ) να συνεργάζονται σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο με στόχο την προώθηση της διατήρησης της δασικής κάλυψης και της βιώσιμης διαχείρισης όλων των τύπων δασών.

Εμπόριο προϊόντων αλιείας

Λαμβανομένης υπόψη της σημασίας της διασφάλισης υπεύθυνης διαχείρισης των αλιευτικών αποθεμάτων με βιώσιμο τρόπο, καθώς και της προώθησης της χρηστής διακυβέρνησης στον τομέα του εμπορίου, τα μέρη δεσμεύονται:

- α) να προωθούν τις βέλτιστες πρακτικές στη διαχείριση της αλιείας με στόχο τη διασφάλιση της διατήρησης και της διαχείρισης των αλιευτικών αποθεμάτων με βιώσιμο τρόπο, και με βάση την προσέγγιση του οικοσυστήματος·
- β) να λαμβάνουν αποτελεσματικά μέτρα για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων·
- γ) να συμμορφώνονται με τα μέτρα μακροπρόθεσμης διατήρησης και τη βιώσιμη εκμετάλλευση των έμβιων θαλάσσιων πόρων, όπως ορίζεται στις κύριες πράξεις των Ηνωμένων Εθνών και του Οργανισμού Επισιτισμού και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO) σε σχέση με αυτά τα ζητήματα·
- δ) να προωθούν προγράμματα συντονισμένης συλλογής δεδομένων και την επιστημονική συνεργασία μεταξύ των μερών για τη βελτίωση των τρεχουσών επιστημονικών γνωματεύσεων για τη διαχείριση της αλιείας·

- ε) να συνεργάζονται με και στο πλαίσιο των σχετικών περιφερειακών οργανώσεων διαχείρισης της αλιείας στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό· και
- στ) να συνεργάζονται για την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης (ΠΑΑ) αλιείας και των σχετικών με την αλιεία δραστηριοτήτων λαμβάνοντας ολοκληρωμένα, αποτελεσματικά και διαφανή μέτρα. Τα μέρη εφαρμόζουν επίσης πολιτικές και μέτρα για τον αποκλεισμό προϊόντων ΠΑΑ από τις εμπορικές ροές και τις αγορές τους.

ΑΡΘΡΟ 235

Διατήρηση επιπέδων προστασίας

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι είναι αθέμιτο να ενθαρρύνονται το εμπόριο ή οι επενδύσεις με τη μείωση των επιπέδων προστασίας που παρέχει η εθνική περιβαλλοντική ή εργασιακή νομοθεσία.
2. Τα μέρη δεν παραιτούνται ούτε προτείνουν την παραίτηση από την εθνική τους περιβαλλοντική ή εργασιακή νομοθεσία, και δεν προσφέρουν απαλλαγές ή αποκλίσεις από αυτήν, κατά τρόπο που να αποτελεί ενθάρρυνση για τις εμπορικές συναλλαγές ή για την εγκατάσταση, την απόκτηση, την επέκταση ή τη διατήρηση επένδυσης ή ενός επενδυτή στην επικράτειά τους.

3. Τα μέρη δεν παραλείπουν να επιβάλλουν αποτελεσματικά την περιβαλλοντική και εργατική τους νομοθεσία, μέσω της διατήρησης ή της επανάληψης συγκεκριμένων ενεργειών ή μέσω της αδράνειας, κατά τρόπο που να αποτελεί ενθάρρυνση για τις εμπορικές συναλλαγές ή τις επενδύσεις.

ΑΡΘΡΟ 236

Επιστημονικές πληροφορίες

Κατά την κατάρτιση και την εφαρμογή των μέτρων που στοχεύουν στην προστασία των περιβαλλοντικών ή εργασιακών συνθηκών και τα οποία δύνανται να επηρεάζουν τις εμπορικές συναλλαγές ή τις επενδύσεις, τα μέρη λαμβάνουν υπόψη τις διαθέσιμες επιστημονικές και τεχνικές πληροφορίες, καθώς επίσης και τα σχετικά διεθνή πρότυπα, τις κατευθυντήριες γραμμές ή τις συστάσεις, εφόσον υπάρχουν. Στο πλαίσιο αυτό, τα μέρη μπορούν επίσης να εφαρμόζουν την αρχή της προφύλαξης.

ΑΡΘΡΟ 237

Διαφάνεια

Τα μέρη μεριμνούν, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους και το κεφάλαιο 12 (Διαφάνεια) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, ώστε κάθε μέτρο που στοχεύει στην προστασία των περιβαλλοντικών ή εργασιακών συνθηκών και το οποίο δύναται να επηρεάσει τις εμπορικές συναλλαγές ή τις επενδύσεις, να αναπτύσσεται, να θεσπίζεται και να εφαρμόζεται κατά τρόπο διαφανή, με έγκαιρη κοινοποίηση και δημόσια διαβούλευση, καθώς και με την κατάλληλη και έγκαιρη επικοινωνία και διαβούλευση με μη κρατικούς φορείς.

ΑΡΘΡΟ 238

Επανεξέταση των επιπτώσεων στην αειφόρο ανάπτυξη

Τα μέρη δεσμεύονται να επανεξετάζουν, να παρακολουθούν και να αξιολογούν τις επιπτώσεις της εφαρμογής του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας στην αειφόρο ανάπτυξη, μέσω των αντίστοιχων συμμετοχικών διαδικασιών και θεσμών τους, και μέσω αυτών που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας συμφωνίας, όπως, παραδείγματος χάρη, μέσω των εκτιμήσεων των επιπτώσεων που έχουν στην αειφόρο ανάπτυξη ζητήματα που άπτονται του εμπορίου.

Συνεργασία στον τομέα του εμπορίου και της αειφόρου ανάπτυξης

Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας σε πτυχές των περιβαλλοντικών και εργασιακών πολιτικών που συνδέονται με το εμπόριο, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας. Η συνεργασία δύναται να καλύπτει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους τομείς:

- α) εργασιακές ή περιβαλλοντικές πτυχές του εμπορίου και της αειφόρου ανάπτυξης σε διεθνή φόρουμ, συμπεριλαμβανομένων ιδίως του ΠΟΕ, της ΔΟΕ, του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον (UNEP) και πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών·
- β) μεθοδολογίες και δείκτες για τις αξιολογήσεις των επιπτώσεων του εμπορίου στην αειφορία·
- γ) επιπτώσεις των εργασιακών και περιβαλλοντικών κανονισμών, κανόνων και προτύπων στο εμπόριο, καθώς και επιπτώσεις των κανόνων εμπορίου και επενδύσεων στην εργασιακή και περιβαλλοντική νομοθεσία, καθώς και στην ανάπτυξη εργασιακών και περιβαλλοντικών κανονισμών και πολιτικής·

- δ) θετικές και αρνητικές επιπτώσεις του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας στην αειφόρο ανάπτυξη και τρόποι για την ενίσχυση, την πρόληψη ή την άμβλυνση των εν λόγω επιπτώσεων, αντίστοιχα, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις αξιολογήσεις των επιπτώσεων στην αειφορία που διενεργούνται είτε από ένα μέρος είτε από αμφότερα τα μέρη·
- ε) ανταλλαγή απόψεων και βέλτιστων πρακτικών για την προώθηση της επικύρωσης και της αποτελεσματικής εφαρμογής θεμελιωδών συμβάσεων, συμβάσεων προτεραιότητας και άλλων επικαιροποιημένων συμβάσεων της ΔΟΕ και πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών που παρουσιάζουν ενδιαφέρον στο πλαίσιο των εμπορικών συναλλαγών·
- στ) προώθηση καθεστώτων ιδιωτικής και δημόσιας πιστοποίησης, ιχνηλασιμότητας και σήμανσης, συμπεριλαμβανομένης της οικολογικής σήμανσης·
- ζ) προώθηση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, για παράδειγμα μέσω δράσεων για την ευαισθητοποίηση, εφαρμογή και διάδοση διεθνώς αναγνωρισμένων κατευθυντήριων γραμμών και αρχών·

- η) πτυχές της ατζέντας της ΔΟΕ για την αξιοπρεπή εργασία που συνδέονται με το εμπόριο, συμπεριλαμβανομένων των πτυχών σχετικά με τη διασύνδεση μεταξύ εμπορίου και πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης, της προσαρμογής στην αγορά εργασίας, των βασικών προτύπων εργασίας, των στατιστικών για την εργασία, της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και της διά βίου μάθησης, της κοινωνικής προστασίας και της κοινωνικής ένταξης, του κοινωνικού διαλόγου και της ισότητας των φύλων·
- θ) πτυχές των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών που συνδέονται με το εμπόριο, συμπεριλαμβανομένης της τελωνειακής συνεργασίας·
- ι) πτυχές του τρέχοντος και μελλοντικού διεθνούς καθεστώτος για την κλιματική αλλαγή που συνδέονται με το εμπόριο, συμπεριλαμβανομένων των μέσων για την προώθηση των τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και της ενεργειακής απόδοσης·
- ια) μέτρα που συνδέονται με το εμπόριο για την προώθηση της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης της βιολογικής ποικιλότητας·
- ιβ) μέτρα που συνδέονται με το εμπόριο για την προώθηση της διατήρησης και της βιώσιμης διαχείρισης των δασών, μειώνοντας έτσι τις πιέσεις που ασκούνται για την αποψίλωση των δασών και την παράνομη υλοτομία· και
- ιγ) μέτρα που συνδέονται με το εμπόριο για την προώθηση πρακτικών βιώσιμης αλιείας και το εμπόριο προϊόντων αλιείας διαχειριζόμενων με βιώσιμο τρόπο.

Θεσμικό σύστημα και μηχανισμοί παρακολούθησης

1. Κάθε μέρος ορίζει ένα σημείο επαφής των διοικητικών αρχών του το οποίο λειτουργεί ως σημείο επαφής με το άλλο μέρος για τους σκοπούς της εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου.
2. Με την παρούσα συγκροτείται υποεπιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης. Η υποεπιτροπή υποβάλλει εκθέσεις για τις δραστηριότητες της στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας. Απαρτίζεται από ανώτερους υπαλλήλους από τις εκατέρωθεν διοικήσεις.
3. Η υποεπιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης συνέρχεται εντός του πρώτου έτους από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας και εν συνεχεία ανάλογα με τις ανάγκες, για την παρακολούθηση της εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων συνεργασίας που αναλαμβάνονται βάσει του άρθρου 239 της παρούσας συμφωνίας. Η εν λόγω υποεπιτροπή καταρτίζει τον εσωτερικό κανονισμό της.
4. Τα μέρη συγκαλούν νέα ή συμβουλευόμαστε ήδη υφιστάμενη εθνική συμβουλευτική ομάδα(-ες) για την αειφόρο ανάπτυξη με καθήκον την παροχή συμβουλών σχετικά με το παρόν κεφάλαιο. Η εν λόγω ομάδα(-ες) μπορεί να υποβάλλει απόψεις ή συστάσεις σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, μεταξύ άλλων με δική της (τους) πρωτοβουλία.

5. Η εθνική συμβουλευτική ομάδα(-ες) απαρτίζεται από ανεξάρτητες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών με ισόρροπη εκπροσώπηση οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών ενδιαφερόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, μη κυβερνητικών οργανώσεων, επιχειρηματικών ομάδων, καθώς και άλλων ενδιαφερόμενων μερών.

ΑΡΘΡΟ 241

Κοινό φόρουμ διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών

1. Τα μέρη διευκολύνουν ένα κοινό φόρουμ με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που είναι εγκατεστημένες στην επικράτειά τους, συμπεριλαμβανομένων μελών της εγχώριας συμβουλευτικής ομάδας(-ων) τους, και το ευρύ κοινό στη διεξαγωγή διαλόγου σχετικά με πτυχές της παρούσας συμφωνίας που αφορούν την αειφόρο ανάπτυξη. Τα μέρη προωθούν την ισόρροπη εκπροσώπηση των σχετικών συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων ανεξάρτητων αντιπροσωπευτικών οργανώσεων εργοδοτών, εργαζομένων, περιβαλλοντικών συμφερόντων και επιχειρηματικών ομάδων, καθώς και άλλων ενδιαφερομένων φορέων, κατά περίπτωση.

2. Το κοινό φόρουμ διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών συγκαλείται μία φορά το έτος, εκτός εάν υπάρξει διαφορετική συμφωνία των μερών. Τα μέρη συμφωνούν σχετικά με τη λειτουργία του κοινού φόρουμ διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών το αργότερο ένα έτος από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

3. Τα μέρη παρουσιάζουν τις επικαιροποιήσεις σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου στο κοινό φόρουμ διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών. Οι απόψεις και οι γνώμες του κοινού φόρουμ διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών υποβάλλονται στα μέρη και δημοσιοποιούνται.

ΑΡΘΡΟ 242

Κυβερνητικές διαβουλεύσεις

1. Για οποιοδήποτε ζήτημα ανακύψει στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη προσφεύγουν μόνο στις διαδικασίες που καθορίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου και του άρθρου 243 της παρούσας συμφωνίας.

2. Ένα μέρος μπορεί να ζητήσει την πραγματοποίηση διαβουλεύσεων με το άλλο μέρος όσον αφορά οποιοδήποτε ζήτημα ανακύπτει στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου, υποβάλλοντας γραπτό αίτημα στο σημείο επαφής του άλλου μέρους. Το αίτημα πρέπει να παρουσιάζει το ζήτημα με σαφήνεια, προσδιορίζοντας το επίμαχο πρόβλημα και παρέχοντας μια σύντομη περίληψη των απαιτήσεων στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου. Οι διαβουλεύσεις αρχίζουν αμέσως μετά τη διαβίβαση του σχετικού αιτήματος ενός από τα μέρη.

3. Τα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να καταλήξουν σε αμοιβαία ικανοποιητική λύση του ζητήματος. Τα μέρη λαμβάνουν υπόψη τις δραστηριότητες της ΔΟΕ ή άλλων συναφών πολυμερών περιβαλλοντικών οργανισμών ή φορέων έτσι ώστε να προωθείται η μεγαλύτερη δυνατή συνεργασία και συνοχή μεταξύ του έργου των μερών και των οργανισμών αυτών. Ανάλογα με την περίπτωση, τα μέρη μπορούν να ζητήσουν συμβουλές από τους εν λόγω οργανισμούς ή φορείς, ή από οποιοδήποτε πρόσωπο ή φορέα κρίνουν κατάλληλο, προκειμένου να εξετάσουν πλήρως το ζήτημα.

4. Εάν ένα από τα μέρη κρίνει ότι το ζήτημα απαιτεί περαιτέρω συζήτηση, το μέρος αυτό μπορεί να ζητήσει τη σύγκληση της υποεπιτροπής εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης για την εξέταση του ζητήματος αυτού με την υποβολή γραπτού αιτήματος στο σημείο επαφής του άλλου μέρους. Η εν λόγω υποεπιτροπή συγκαλείται αμέσως και καταβάλλει προσπάθεια για την εξεύρεση λύσης στο ζήτημα.

5. Ανάλογα με την περίπτωση, η εν λόγω υποεπιτροπή μπορεί να ζητήσει συμβουλές από την εθνική συμβουλευτική ομάδα(-ες) ενός μέρους ή αμφοτέρων των μερών, ή βοήθεια από άλλους εμπειρογνώμονες.
6. Οποιαδήποτε απόφαση ληφθεί από τα μέρη που συμμετέχουν στη διαβούλευση σχετικά με το ζήτημα δημοσιοποιείται.

ΑΡΘΡΟ 243

Ομάδα εμπειρογνομένων

1. Κάθε μέρος μπορεί, 90 ημέρες μετά την παράδοση του αιτήματος για διαβουλεύσεις δυνάμει του άρθρου 242 παράγραφος 2 της παρούσας συμφωνίας, να ζητήσει τη σύγκληση ομάδας εμπειρογνομένων για την εξέταση του ζητήματος το οποίο δεν αντιμετωπίστηκε ικανοποιητικά μέσω των κυβερνητικών διαβουλεύσεων.
2. Εφαρμόζονται οι διατάξεις του υποτμήματος 1 (Διαδικασία διαιτησίας) και του υποτμήματος 3 (Κοινές διατάξεις) του τμήματος 3 (Διαδικασίες διευθέτησης διαφορών), οι διατάξεις του άρθρου 270 του κεφαλαίου 14 (Επίλυση διαφορών) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, καθώς και ο εσωτερικός κανονισμός του παραρτήματος XX και ο κώδικας δεοντολογίας διαιτητών και διαμεσολαβητών (κώδικας δεοντολογίας) που ορίζεται στο παράρτημα XXI της παρούσας συμφωνίας, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν άρθρο.

3. Κατά την πρώτη συνεδρίασή της μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, η υποεπιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης καταρτίζει κατάλογο τουλάχιστον 15 ατόμων που επιθυμούν και μπορούν να εκτελέσουν χρέη εμπειρογνομόνων στις διαδικασίες της ομάδας. Έκαστο μέρος προτείνει τουλάχιστον πέντε άτομα ως εμπειρογνώμονες. Τα μέρη επιλέγουν επίσης τουλάχιστον πέντε άτομα που δεν είναι υπήκοοι κανενός από τα μέρη, τα οποία ενδέχεται να εκτελέσουν χρέη προέδρου της ομάδας εμπειρογνομόνων. Η υποεπιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης μεριμνά ώστε ο κατάλογος να διατηρείται πάντοτε σε αυτό το επίπεδο.
4. Ο κατάλογος που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνει άτομα με εξειδικευμένες γνώσεις ή εμπειρογνώσια στο δίκαιο, σε εργασιακά ή περιβαλλοντικά ζητήματα που αντιμετωπίζονται στο παρόν κεφάλαιο, ή στην επίλυση των διαφορών που προκύπτουν στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών. Τα άτομα αυτά είναι ανεξάρτητα, συμμετέχουν σε ατομική βάση, δεν λαμβάνουν οδηγίες από κάποιον οργανισμό ή δημόσια αρχή σχετικά με θέματα που αφορούν το επίμαχο ζήτημα, ούτε συνδέονται με την κυβέρνηση οιαδήποτε από τα μέρη, και συμμορφώνονται με τις διατάξεις του παραρτήματος XXI της παρούσας συμφωνίας.
5. Για ζητήματα που προκύπτουν στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου, η ομάδα εμπειρογνομόνων πρέπει να αποτελείται από εμπειρογνώμονες από τον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με το άρθρο 249 της παρούσας συμφωνίας και τον κανόνα 8 του εσωτερικού κανονισμού που ορίζεται στο παράρτημα XX της παρούσας συμφωνίας.

6. Η ομάδα των εμπειρογνομόνων μπορεί να ζητά πληροφορίες και συμβουλές από τα μέρη, την εθνική συμβουλευτική ομάδα(-ες) ή οποιαδήποτε άλλη πηγή κρίνει κατάλληλη. Για θέματα που σχετίζονται με την τήρηση πολυμερών συμφωνιών, όπως ορίζεται στα άρθρα 229 και 230 της παρούσας συμφωνίας, η ομάδα εμπειρογνομόνων θα πρέπει να ζητά πληροφορίες και συμβουλές από τη ΔΟΕ ή τους φορείς των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών.
7. Η ομάδα εμπειρογνομόνων υποβάλλει την έκθεσή της στα μέρη, σύμφωνα με τις σχετικές διαδικασίες που ορίζονται στο κεφάλαιο 14 (Επίλυση διαφορών) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, στην οποία αναφέρονται τα πορίσματα σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά, η δυνατότητα εφαρμογής των σχετικών διατάξεων και το βασικό σκεπτικό στο οποίο βασίζονται τα πορίσματα και οι συστάσεις της. Τα μέρη δημοσιοποιούν την έκθεση εντός 15 ημερών από την έκδοσή της.
8. Τα μέρη εξετάζουν τα κατάλληλα μέτρα που πρέπει να εφαρμόζονται, λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση και τις συστάσεις της ομάδας εμπειρογνομόνων. Το ενδιαφερόμενο μέρος ενημερώνει τις συμβουλευτικές ομάδες του και το άλλο μέρος για τις αποφάσεις που έχει λάβει σε σχέση με οποιαδήποτε ενέργεια ή μέτρο που πρέπει να εφαρμοστεί, το αργότερο τρεις μήνες μετά τη δημοσιοποίηση της έκθεσης. Η υποεπιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης ελέγχει την παρακολούθηση της έκθεσης και των συστάσεων της ομάδας εμπειρογνομόνων. Τα συμβουλευτικά όργανα και το κοινό φόρουμ διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών μπορούν να υποβάλουν παρατηρήσεις στην υποεπιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης σε σχέση με το θέμα αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ 1

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΑΡΘΡΟ 244

Στόχος

Στόχος του παρόντος κεφαλαίου είναι η δημιουργία ενός αποτελεσματικού και αποδοτικού μηχανισμού για την αποφυγή και επίλυση οποιωνδήποτε διαφορών μεταξύ των μερών που αφορούν την ερμηνεία και την εφαρμογή του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, με σκοπό την επίτευξη, στο μέτρο του δυνατού, αμοιβαίως αποδεκτής λύσης.

ΑΡΘΡΟ 245

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν κεφάλαιο ισχύει για κάθε διαφορά σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεων του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά.

ΤΜΗΜΑ 2

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

ΑΡΘΡΟ 246

Διαβουλεύσεις

1. Τα μέρη επιδιώκουν τη διευθέτηση οποιασδήποτε διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 245 της παρούσας συμφωνίας με τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων καλή τη πίστει και με στόχο την επίτευξη αμοιβαίως αποδεκτής λύσης.

2. Ένα μέρος ζητεί τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων μέσω γραπτού αιτήματος προς το άλλο μέρος, διαβιβάζοντας αντίγραφο στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, αιτιολογώντας το αίτημά του με τον προσδιορισμό, μεταξύ άλλων, του επίμαχου μέτρου και των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 245 της παρούσας συμφωνίας τις οποίες κρίνει εφαρμοστέες.

3. Οι διαβουλεύσεις πραγματοποιούνται εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος στην επικράτεια του μέρους στο οποίο απευθύνεται το αίτημα, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Οι διαβουλεύσεις θεωρείται ότι έχουν ολοκληρωθεί εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, εκτός αν αμφότερα τα μέρη συμφωνήσουν τη συνέχισή τους. Οι διαβουλεύσεις, και ειδικότερα όλες οι πληροφορίες που παρέχονται και οι θέσεις που υποστηρίζονται από τα μέρη κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, είναι εμπιστευτικές και δεν θίγουν τα δικαιώματα κανενός μέρους σε περαιτέρω διαδικασίες.

4. Οι διαβουλεύσεις για επείγοντα ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ευπαθή ή εποχικά εμπορεύματα ή υπηρεσίες, πραγματοποιούνται εντός 15 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος από το μέρος στο οποίο απευθύνεται το αίτημα, και θεωρείται ότι έχουν ολοκληρωθεί εντός των εν λόγω 15 ημερών, εκτός εάν αμφότερα τα μέρη συμφωνήσουν τη συνέχισή τους.

5. Εάν το μέρος στο οποίο απευθύνεται το αίτημα δεν απαντήσει στο αίτημα για διαβουλεύσεις εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του ή εάν οι διαβουλεύσεις δεν πραγματοποιηθούν εντός των χρονικών προθεσμιών που ορίζονται στην παράγραφο 3 ή στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, αντίστοιχα, ή εάν τα μέρη συμφωνήσουν να μην προβούν σε διαβουλεύσεις ή εάν οι διαβουλεύσεις έχουν ολοκληρωθεί και δεν έχει επιτευχθεί αμοιβαίως αποδεκτή λύση, το μέρος που ζήτησε τις διαβουλεύσεις μπορεί να προσφύγει στο άρθρο 248 της παρούσας συμφωνίας.

6. Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, τα μέρη παρέχουν επαρκή στοιχεία ως προς τα πραγματικά περιστατικά, προκειμένου να είναι δυνατή η πλήρης εξέταση του τρόπου με τον οποίο το επίμαχο μέτρο θα μπορούσε να επηρεάσει τη λειτουργία και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.

7. Σε περίπτωση που οι διαβουλεύσεις αφορούν τη μεταφορά ενεργειακών αγαθών μέσω δικτύων και το ένα μέρος θεωρεί επείγουσα την επίλυση της διαφοράς λόγω διακοπής, εν όλω ή εν μέρει, της μεταφοράς φυσικού αερίου, πετρελαίου ή ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ των μερών, οι διαβουλεύσεις πραγματοποιούνται εντός τριών ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος και θεωρείται ότι έχουν ολοκληρωθεί τρεις ημέρες μετά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος, εκτός εάν αμφότερα τα μέρη συμφωνήσουν τη συνέχισή τους.

ΑΡΘΡΟ 247

Διαμεσολάβηση

Κάθε μέρος μπορεί να υποβάλει αίτημα στο άλλο μέρος για την έναρξη διαδικασίας διαμεσολάβησης, σύμφωνα με το παράρτημα XIX της παρούσας συμφωνίας, σε σχέση με οποιοδήποτε μέτρο το οποίο βλάπτει τα εμπορικά του συμφέροντα.

ΤΜΗΜΑ 3

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 1

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 248

Έναρξη της διαδικασίας διαιτησίας

1. Εάν τα μέρη δεν κατορθώσουν να επιλύσουν τη διαφορά με διαβουλεύσεις όπως προβλέπεται στο άρθρο 246 της παρούσας συμφωνίας, το μέρος που υπέβαλε αίτημα για τις διαβουλεύσεις μπορεί να ζητήσει τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

2. Το αίτημα για τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας υποβάλλεται εγγράφως στο άλλο μέρος και στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας. Το καταγγέλλον μέρος προσδιορίζει στο αίτημά του το επίμαχο μέτρο και εξηγεί τους λόγους για τους οποίους το εν λόγω μέτρο δεν συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 245 της παρούσας συμφωνίας κατά τρόπο αρκούντως αναλυτικό ώστε να παρουσιάζεται με σαφήνεια η νομική βάση της καταγγελίας.

ΑΡΘΡΟ 249

Σύσταση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Συστήνεται ειδική ομάδα διαιτησίας που απαρτίζεται από τρεις διαιτητές.
2. Μετά την παραλαβή του αιτήματος για σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας, τα μέρη διαβουλεύονται αμέσως και καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τη σύνθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου, τα μέρη μπορούν ανά πάσα στιγμή πριν από τη σύσταση της ειδικής ομάδας διαιτησίας να λάβουν αποφάσεις σχετικά με τη σύνθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας, με αμοιβαία συμφωνία.

3. Κάθε μέρος μπορεί να ζητήσει την εφαρμογή της διαδικασίας για τη σύνθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας που ορίζεται στην παρούσα παράγραφο πέντε ημέρες μετά το αίτημα για τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας, εάν δεν έχει επιτευχθεί συμφωνία σχετικά με τη σύνθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Κάθε μέρος μπορεί να ορίσει έναν διαιτητή από τον κατάλογο που καταρτίζεται βάσει του άρθρου 268 της παρούσας συμφωνίας εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία του αιτήματος για την εφαρμογή της διαδικασίας της παρούσας παραγράφου. Σε περίπτωση αδυναμίας ενός μέρους να ορίσει τον διαιτητή, και κατόπιν αιτήματος του άλλου μέρους, ο διαιτητής επιλέγεται με κλήρωση από τον πρόεδρο ή τους συμπρόεδρους της Επιτροπής Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, ή από τους αναπληρωτές τους, από τον υποκατάλογο του εν λόγω μέρους που περιέχεται στον κατάλογο που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 268 της παρούσας συμφωνίας. Εκτός και αν τα μέρη έχουν καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με τον πρόεδρο της ειδικής ομάδας διαιτησίας, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε από τα μέρη, ο πρόεδρος ή οι συμπρόεδροι της Επιτροπής Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα ή οι αναπληρωτές τους επιλέγουν με κλήρωση τον πρόεδρο της ειδικής ομάδας διαιτησίας από τον υποκατάλογο προέδρων που περιέχεται στον κατάλογο που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 268 της παρούσας συμφωνίας.

4. Σε περίπτωση επιλογής ενός ή περισσότερων διαιτητών με κλήρωση, η κλήρωση πραγματοποιείται εντός πέντε ημερών από το αίτημα για επιλογή με κλήρωση που αναφέρεται στην παράγραφο 3.

5. Η ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας είναι η ημερομηνία κατά την οποία ο τελευταίος από τους τρεις επιλεγμένους διαιτητές αποδέχθηκε τον διορισμό, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του παραρτήματος XX της παρούσας συμφωνίας.

6. Σε περίπτωση που οποιοσδήποτε από τους καταλόγους που προβλέπονται στο άρθρο 268 της παρούσας συμφωνίας δεν έχει καταρτισθεί ή δεν περιέχει αρκετά ονόματα κατά τη στιγμή που υποβάλλεται το αίτημα σύμφωνα με την παράγραφο 3, οι διαιτητές επιλέγονται με κλήρωση. Η κλήρωση πραγματοποιείται μεταξύ των ατόμων που έχει προτείνει επισήμως κάθε μέρος ή, σε περίπτωση αδυναμίας ενός μέρους να υποβάλει πρόταση, η κλήρωση πραγματοποιείται μεταξύ των ατόμων που προτείνει το άλλο μέρος.

7. Εκτός και αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, όσον αφορά διαφορά που αναφέρεται στο κεφάλαιο 11 (Ενέργεια σε συνάρτηση με το εμπόριο) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, την οποία ένα μέρος θεωρεί επείγουσα λόγω διακοπής, εν όλω ή εν μέρει, της μεταφοράς φυσικού αερίου, πετρελαίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή απειλής διακοπής, μεταξύ των μερών, η διαδικασία επιλογής με κλήρωση που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται χωρίς προσφυγή στην πρώτη πρόταση της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου ή στις άλλες ενέργειες που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, και η περίοδος που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου είναι δύο ημέρες.

ΑΡΘΡΟ 250

Προκαταρκτική απόφαση σχετικά με τον χαρακτήρα του επείγοντος

Εάν ένα μέρος υποβάλει σχετικό αίτημα, η ειδική ομάδα διαιτησίας, εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία σύστασής της, εκδίδει προκαταρκτική απόφαση με την οποία κρίνει εάν η συγκεκριμένη υπόθεση είναι επείγουσα.

ΑΡΘΡΟ 251

Έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Η ειδική ομάδα διαιτησίας, το αργότερο 90 ημέρες από την ημερομηνία σύστασής της, κοινοποιεί στα μέρη ενδιάμεση έκθεση, στην οποία αναφέρονται τα πραγματικά περιστατικά, η δυνατότητα εφαρμογής των οικείων διατάξεων και το βασικό σκεπτικό των διαπιστώσεων και συστάσεών της. Εάν θεωρήσει ότι η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να τηρηθεί, ο πρόεδρος της ειδικής ομάδας διαιτησίας ενημερώνει εγγράφως τα μέρη και την Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησης και την ημερομηνία κατά την οποία η ειδική ομάδα προτίθεται να κοινοποιήσει την ενδιάμεση έκθεσή της. Η ενδιάμεση έκθεση δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να κοινοποιηθεί σε διάστημα μεγαλύτερο των 120 ημερών από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Η ενδιάμεση έκθεση δεν δημοσιοποιείται.

2. Ένα μέρος μπορεί να ζητήσει εγγράφως από την ειδική ομάδα διαιτησίας να επανεξετάσει συγκεκριμένες πτυχές της ενδιάμεσης έκθεσης εντός 14 ημερών από την κοινοποίησή της.
3. Σε επείγουσες περιπτώσεις, όπως στην περίπτωση ευπαθών ή εποχικών εμπορευμάτων ή υπηρεσιών, η ειδική ομάδα διαιτησίας καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να κοινοποιήσει την ενδιάμεση έκθεσή της εντός 45 ημερών και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο εντός 60 ημερών από την ημερομηνία σύστασής της. Ένα μέρος μπορεί να ζητήσει εγγράφως από την ειδική ομάδα διαιτησίας να επανεξετάσει συγκεκριμένες πτυχές της ενδιάμεσης έκθεσης εντός 7 ημερών από την κοινοποίησή της.
4. Αφού εξετάσει τυχόν γραπτές παρατηρήσεις των μερών σχετικά με την ενδιάμεση έκθεση, η ειδική ομάδα διαιτησίας μπορεί να τροποποιήσει την έκθεσή της και να προβεί σε οποιαδήποτε περαιτέρω εξέταση κρίνει απαραίτητη. Τα συμπεράσματα της τελικής απόφασης της ομάδας περιλαμβάνουν μια ικανοποιητική εξέταση των επιχειρημάτων που προβάλλονται στο προσωρινό στάδιο αναθεώρησης και απαντούν σαφώς στις ερωτήσεις και τις παρατηρήσεις των δύο μερών.

5. Όσον αφορά διαφορά που αναφέρεται στο κεφάλαιο 11 (Ενέργεια σε συνάρτηση με το εμπόριο) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, την οποία ένα μέρος θεωρεί επείγουσα λόγω διακοπής, εν όλω ή εν μέρει, της μεταφοράς φυσικού αερίου, πετρελαίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή απειλής διακοπής, μεταξύ των μερών, η ενδιάμεση έκθεση κοινοποιείται 20 ημέρες μετά την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας και οποιοδήποτε αίτημα σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου υποβάλλεται εντός πέντε ημερών από την κοινοποίηση της γραπτής έκθεσης. Η ειδική ομάδα διαιτησίας μπορεί επίσης να αποφασίσει να μην κοινοποιήσει την ενδιάμεση έκθεση.

ΑΡΘΡΟ 252

Συνδιαλλαγή για επείγουσες διαφορές σε θέματα ενέργειας

1. Όσον αφορά διαφορά που αναφέρεται στο κεφάλαιο 11 (Ενέργεια σε συνάρτηση με το εμπόριο) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, την οποία ένα μέρος θεωρεί επείγουσα λόγω διακοπής, εν όλω ή εν μέρει, της μεταφοράς φυσικού αερίου, πετρελαίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή απειλής διακοπής, μεταξύ των μερών, κάθε μέρος μπορεί να ζητήσει από τον πρόεδρο της ειδικής ομάδας διαιτησίας να ενεργήσει ως διαμεσολαβητής όσον αφορά οποιοδήποτε ζήτημα σχετίζεται με τη διαφορά μέσω της υποβολής αιτήματος στην κοινοποιημένη ομάδα.

2. Ο διαμεσολαβητής ζητεί αμοιβαίως αποδεκτή επίλυση της διαφοράς ή ζητεί να συμφωνηθεί διαδικασία επίτευξης ανάλογης λύσης. Αν εντός 15 ημερών από τον διορισμό του δεν κατορθώσει να εξασφαλίσει την εν λόγω συμφωνία, συνιστά έναν τρόπο επίλυσης της διαφοράς ή διαδικασία για την επίτευξη επίλυσης και αποφασίζει σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα τηρηθούν αρχής γενομένης από την ημερομηνία την οποία θα καθορίσει μέχρι την επίλυση της διαφοράς.
3. Τα μέρη και οι οντότητες που τελούν υπό τον έλεγχο ή τη δικαιοδοσία τους τηρούν τις συστάσεις που πραγματοποιούνται βάσει της παραγράφου 2 σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις επί τρεις μήνες από την έκδοση της απόφασης του διαμεσολαβητή ή μέχρι την επίλυση της διαφοράς, αναλόγως του ποιο από τα δύο προηγείται χρονικά.
4. Ο διαμεσολαβητής τηρεί τον κώδικα δεοντολογίας που καθορίζεται στο παράρτημα XXI της παρούσας συμφωνίας.

Κοινοποίηση της απόφασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Η ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει την τελική απόφασή της στα μέρη και στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, εντός 120 ημερών από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Εάν θεωρήσει ότι η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να τηρηθεί, ο πρόεδρος της ειδικής ομάδας διαιτησίας ενημερώνει εγγράφως τα μέρη και την Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησης και την ημερομηνία κατά την οποία η ειδική ομάδα προτίθεται να κοινοποιήσει την απόφασή της. Σε καμία περίπτωση η απόφαση δεν μπορεί να κοινοποιηθεί μετά την πάροδο 150 ημερών από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας.
2. Σε επείγουσες περιπτώσεις, όπως στην περίπτωση ευπαθών ή εποχικών εμπορευμάτων ή υπηρεσιών, η ειδική ομάδα διαιτησίας καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να κοινοποιήσει την απόφασή της εντός 60 ημερών από την ημερομηνία σύστασής της. Σε καμία περίπτωση η απόφαση δεν μπορεί να κοινοποιηθεί μετά την πάροδο 75 ημερών από την ημερομηνία σύστασής της.

3. Όσον αφορά διαφορά που αναφέρεται στο κεφάλαιο 11 (Ενέργεια σε συνάρτηση με το εμπόριο) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, την οποία ένα μέρος θεωρεί επείγουσα λόγω διακοπής, εν όλω ή εν μέρει, της μεταφοράς φυσικού αερίου, πετρελαίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή απειλής διακοπής, μεταξύ των μερών, η ειδική ομάδα διαιτησίας κοινοποιεί την απόφασή της εντός 40 ημερών από την ημερομηνία σύστασής της.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 2

ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ

ΑΡΘΡΟ 254

Συμμόρφωση με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

Το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για την άμεση και καλή τη πίστει συμμόρφωση με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

Εύλογο χρονικό διάστημα για τη συμμόρφωση

1. Εάν η άμεση συμμόρφωση δεν είναι δυνατή, τα μέρη καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να συμφωνήσουν το χρονικό διάστημα για τη συμμόρφωση με την απόφαση. Στην περίπτωση αυτή, και το αργότερο εντός 30 ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης της απόφασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας στα μέρη, το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία ανακοινώνει στο καταγγέλλον μέρος και στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, το χρονικό διάστημα που θα απαιτηθεί για τη συμμόρφωση («εύλογο χρονικό διάστημα»).

2. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των μερών όσον αφορά το εύλογο χρονικό διάστημα για τη συμμόρφωση με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας, το καταγγέλλον μέρος, εντός 20 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης που πραγματοποιείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 από το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, ζητά εγγράφως από την αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας να προσδιορίσει τη διάρκεια του εύλογου χρονικού διαστήματος. Το αίτημα αυτό κοινοποιείται ταυτόχρονα στο άλλο μέρος και στη σύνθεση για θέματα εμπορίου της Επιτροπής Σύνδεσης. Η αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας κοινοποιεί την απόφασή της στα μέρη και στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα εντός 20 ημερών από την υποβολή του αιτήματος.

3. Το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία ενημερώνει εγγράφως το καταγγέλλον μέρος σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειώσει όσον αφορά τη συμμόρφωση με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας τουλάχιστον ένα μήνα πριν από την εκπνοή του εύλογου χρονικού διαστήματος.
4. Το εύλογο χρονικό διάστημα μπορεί να παραταθεί με αμοιβαία συμφωνία των μερών.

ΑΡΘΡΟ 256

Επανεξέταση των μέτρων που ελήφθησαν για τη συμμόρφωση με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία κοινοποιεί στο καταγγέλλον μέρος και στη σύνθεση για θέματα εμπορίου της Επιτροπής Σύνδεσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, πριν από την εκπνοή του εύλογου χρονικού διαστήματος, κάθε μέτρο που έχει λάβει για τη συμμόρφωση με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

2. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των μερών όσον αφορά την ύπαρξη μέτρου που λαμβάνεται για τη συμμόρφωση στο πλαίσιο της παραγράφου 1 ή όσον αφορά τη συμβατότητά του με τις διατάξεις του άρθρου 245 της παρούσας συμφωνίας, το καταγγέλλον μέρος δύναται να ζητήσει εγγράφως από την αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας να αποφανθεί σχετικά. Στο αίτημα προσδιορίζεται το συγκεκριμένο επίμαχο μέτρο και εξηγούνται οι λόγοι για τους οποίους το εν λόγω μέτρο δεν συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 245 της παρούσας συμφωνίας κατά τρόπο αρκούντως αναλυτικό ώστε να παρουσιάζεται με σαφήνεια η νομική βάση της καταγγελίας. Η αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας κοινοποιεί την απόφασή της στα μέρη και στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα εντός 45 ημερών από την υποβολή του αιτήματος.

ΑΡΘΡΟ 257

Προσωρινά μέτρα αποκατάστασης σε περίπτωση μη συμμόρφωσης

1. Εάν το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία παραλείψει να κοινοποιήσει οποιοδήποτε μέτρο έχει λάβει προκειμένου να συμμορφωθεί με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας πριν από τη λήξη του εύλογου χρονικού διαστήματος ή εάν η ειδική ομάδα διαιτησίας αποφασίσει ότι δεν έχει ληφθεί κανένα μέτρο συμμόρφωσης ή ότι το μέτρο που έχει κοινοποιηθεί βάσει του άρθρου 256 παράγραφος 1 της παρούσας συμφωνίας δεν συνάδει με τις υποχρεώσεις αυτού του μέρους δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 245 της παρούσας συμφωνίας, το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία υποβάλλει προσφορά για προσωρινή αποζημίωση, εάν το ζητήσει το καταγγέλλον μέρος και κατόπιν διαβουλεύσεων με το μέρος αυτό.

2. Εάν το καταγγέλλον μέρος αποφασίσει να μην ζητήσει προσφορά για προσωρινή αποζημίωση σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ή, σε περίπτωση τέτοιου αιτήματος, εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία σε σχέση με την αποζημίωση εντός 30 ημερών από τη λήξη του εύλογου χρονικού διαστήματος ή από την κοινοποίηση της απόφασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο 256 της παρούσας συμφωνίας, κατά την οποία δεν έχει ληφθεί κανένα μέτρο συμμόρφωσης ή το μέτρο συμμόρφωσης που έχει ληφθεί δεν συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 245 της παρούσας συμφωνίας, το καταγγέλλον μέρος δικαιούται, κατόπιν ενημέρωσης του άλλου μέρους και της Επιτροπής Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, να αναστείλει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε διάταξη του άρθρου 245 της παρούσας συμφωνίας στο κατάλληλο επίπεδο, το οποίο ισοδυναμεί με ολική ή μερική αναίρεση λόγω της παραβίασης. Στην κοινοποίηση προσδιορίζεται το επίπεδο αναστολής των υποχρεώσεων. Το καταγγέλλον μέρος δύναται να εφαρμόσει την αναστολή ανά πάσα στιγμή μετά την παρέλευση δέκα ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης από το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, εκτός αν το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία ζητήσει διαδικασία διαιτησίας βάσει της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

3. Εάν αναστείλει τις υποχρεώσεις, το καταγγέλλον μέρος μπορεί να επιλέξει να αυξήσει τους δασμούς του στο επίπεδο που εφαρμόζεται σε άλλα μέλη του ΠΟΕ σε όγκο εμπορικών συναλλαγών ο οποίος καθορίζεται κατά τρόπον ώστε ο όγκος των εμπορικών συναλλαγών πολλαπλασιαζόμενος επί την αύξηση των δασμών να ισούται με την αξία της ολικής ή μερικής αναίρεσης λόγω της παραβίασης.

4. Εάν το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία θεωρεί ότι το επίπεδο αναστολής δεν είναι ισοδύναμο με την ολική ή μερική αναίρεση λόγω της παραβίασης, μπορεί να ζητήσει εγγράφως από την αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας να αποφανθεί για το θέμα. Το αίτημα αυτό κοινοποιείται στο καταγγέλλον μέρος και στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, πριν από τη λήξη της χρονικής περιόδου των δέκα ημερών που αναφέρεται στην παράγραφο 2. Η αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας κοινοποιεί την απόφασή της σχετικά με το επίπεδο αναστολής των υποχρεώσεων στα μέρη και στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα εντός 30 ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος. Οι υποχρεώσεις δεν αναστέλλονται μέχρις ότου η αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας κοινοποιήσει την απόφασή της, και κάθε αναστολή πρέπει να είναι συνεπής με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

5. Η αναστολή των υποχρεώσεων και η αποζημίωση που προβλέπεται στο παρόν άρθρο είναι προσωρινές και δεν εφαρμόζονται εάν:

- α) τα μέρη έχουν καταλήξει σε αμοιβαίως αποδεκτή λύση σύμφωνα με το άρθρο 262 της παρούσας συμφωνίας· ή
- β) τα μέρη έχουν συμφωνήσει ότι το μέτρο που κοινοποιείται δυνάμει του άρθρου 256 παράγραφος 1 της παρούσας συμφωνίας οδηγεί στη συμμόρφωση του μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία με τις διατάξεις του άρθρου 245 της παρούσας συμφωνίας· ή

- γ) κάθε μέτρο που έχει διαπιστωθεί ότι δεν συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 245 έχει αρθεί ή τροποποιηθεί ούτως ώστε να επιτευχθεί η συμμόρφωσή του με τις εν λόγω διατάξεις, όπως ορίζεται στο άρθρο 256 παράγραφος 2 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 258

Ένδικα μέσα για επείγουσες διαφορές σε θέματα ενέργειας

1. Όσον αφορά διαφορά που αναφέρεται στο κεφάλαιο 11 (Ενέργεια σε συνάρτηση με το εμπόριο) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, την οποία ένα μέρος θεωρεί επείγουσα λόγω διακοπής, εν όλω ή εν μέρει, της μεταφοράς φυσικού αερίου, πετρελαίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή απειλής διακοπής, μεταξύ των μερών, ισχύουν οι διατάξεις του παρόντος άρθρου.

2. Κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 255, 256 και 257 της παρούσας συμφωνίας, το καταγγέλλον μέρος μπορεί να αναστείλει υποχρεώσεις που απορρέουν βάσει του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας σε κατάλληλο επίπεδο, το οποίο είναι ισοδύναμο με ολική ή μερική αναίρεση που προκαλείται από το μέρος που αδυνατεί να συμμορφωθεί με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας εντός 15 ημερών από την κοινοποίησή της. Η αναστολή αυτή μπορεί να έχει άμεση ισχύ. Η αναστολή μπορεί να διατηρηθεί σε ισχύ εφόσον το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία δεν έχει συμμορφωθεί με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

3. Σε περίπτωση που το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία αμφισβητήσει την ύπαρξη αδυναμίας συμμόρφωσης ή το επίπεδο αναστολής ή την αδυναμία συμμόρφωσης, μπορεί να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 257 παράγραφος 4 και του άρθρου 259 της παρούσας συμφωνίας, η οποία εξετάζεται με διαδικασία κατεπείγοντος. Το καταγγέλλον μέρος καλείται να άρει ή να προσαρμόσει την αναστολή μόνον αφού η ομάδα αποφανθεί επί του θέματος, και μπορεί να διατηρήσει σε ισχύ την αναστολή για όσο διάστημα εκκρεμεί η διαδικασία.

Επανεξέταση των μέτρων που ελήφθησαν για τη συμμόρφωση μετά τη θέσπιση των προσωρινών μέτρων αποκατάστασης για μη συμμόρφωση

1. Το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία κοινοποιεί στο καταγγέλλον μέρος και στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, το μέτρο που έλαβε για τη συμμόρφωση με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας κατόπιν της αναστολής των παραχωρήσεων ή της εφαρμογής προσωρινής αποζημίωσης, κατά περίπτωση. Εξαιρουμένων των περιπτώσεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, το καταγγέλλον μέρος τερματίζει την αναστολή των παραχωρήσεων εντός 30 ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης. Στις περιπτώσεις που έχει εφαρμοστεί αποζημίωση, και εξαιρουμένων των περιπτώσεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία μπορεί να τερματίσει την εφαρμογή της εν λόγω αποζημίωσης εντός 30 ημερών από τη στιγμή που κοινοποίησε ότι έχει συμμορφωθεί με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

2. Εάν τα μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με το αν το κοινοποιηθέν μέτρο οδηγεί στη συμμόρφωση του μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία με τις διατάξεις του άρθρου 245 της παρούσας συμφωνίας, εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης, το καταγγέλλον μέρος ζητά εγγράφως από την αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας να αποφανθεί επί του θέματος. Το αίτημα αυτό κοινοποιείται ταυτόχρονα στο άλλο μέρος και στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα. Η απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας κοινοποιείται στα μέρη και στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα εντός 45 ημερών από την υποβολή του αιτήματος. Εάν η ειδική ομάδα διαιτησίας αποφανθεί ότι το ληφθέν μέτρο συμμόρφωσης συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 245 της παρούσας συμφωνίας, τερματίζεται η αναστολή των υποχρεώσεων ή η αποζημίωση, κατά περίπτωση. Ανάλογα με την περίπτωση, το καταγγέλλον μέρος προσαρμόζει το επίπεδο αναστολής των παραχωρήσεων στο επίπεδο που καθορίζει η ειδική ομάδα διαιτησίας.

ΑΡΘΡΟ 260

Αντικατάσταση διαιτητών

Εάν σε μια διαδικασία διαιτησίας στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου η αρχική ειδική ομάδα ή ορισμένα από τα μέλη της δεν είναι σε θέση να συμμετάσχουν ή αποσυρθούν ή πρέπει να αντικατασταθούν επειδή δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του κώδικα δεοντολογίας που καθορίζεται στο παράρτημα XXI της παρούσας συμφωνίας, εφαρμόζεται η διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 249 της παρούσας συμφωνίας. Η προθεσμία για την κοινοποίηση της απόφασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας παρατείνεται κατά 20 ημέρες, με εξαίρεση τις επείγουσες διαφορές που αναφέρονται στην παράγραφο 7 του άρθρου 249 για τις οποίες η προθεσμία παρατείνεται κατά 5 ημέρες.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 3

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 261

Αναστολή και λήξη των διαδικασιών διαιτησίας και συμμόρφωσης

Η ειδική ομάδα διαιτησίας, κατόπιν γραπτού αιτήματος αμφοτέρων των μερών, αναστέλλει τις εργασίες της ανά πάσα στιγμή για περίοδο που συμφωνείται από τα μέρη και η οποία δεν υπερβαίνει τους 12 συνεχόμενους μήνες. Η ειδική ομάδα διαιτησίας επαναλαμβάνει τις εργασίες της πριν από το τέλος της εν λόγω περιόδου κατόπιν γραπτού αιτήματος αμφοτέρων των μερών ή στο τέλος αυτής της περιόδου κατόπιν γραπτού αιτήματος οποιουδήποτε μέρους. Το μέρος που ζητά τη συνέχιση των εργασιών ενημερώνει σχετικά τον πρόεδρο ή τους συμπροέδρους της Επιτροπής Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, καθώς και το άλλο μέρος. Εάν η συνέχιση των εργασιών της ειδικής ομάδας διαιτησίας δεν ζητηθεί από κάποιο μέρος κατά τη λήξη της συμφωνημένης περιόδου αναστολής, η διαδικασία περατώνεται. Η αναστολή και η λήξη των εργασιών της ειδικής ομάδας διαιτησίας δεν θίγει τα δικαιώματα κανενός μέρους σε άλλη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 269 της παρούσας συμφωνίας.

Αμοιβαίως αποδεκτή λύση

Τα μέρη μπορούν να καταλήξουν ανά πάσα στιγμή σε αμοιβαίως αποδεκτή λύση για μια διαφορά στο πλαίσιο του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας. Τα μέρη ενημερώνουν από κοινού την Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, και τον πρόεδρο της ειδικής ομάδας διαιτησίας, ανάλογα με την περίπτωση, για την εν λόγω λύση. Αν η λύση απαιτεί έγκριση σύμφωνα με τις οικείες εθνικές διαδικασίες ενός εκ των μερών, η κοινοποίηση παραπέμπει σε αυτή την απαίτηση, και η διαδικασία επίλυσης διαφορών αναστέλλεται. Αν δεν απαιτείται έγκριση, ή εάν κοινοποιηθεί η ολοκλήρωση των εθνικών διαδικασιών, η διαδικασία επίλυσης διαφορών περατώνεται.

ΑΡΘΡΟ 263

Εσωτερικός κανονισμός

1. Οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου διέπονται από τον εσωτερικό κανονισμό που καθορίζεται στο παράρτημα XX της παρούσας συμφωνίας και από τον κώδικα δεοντολογίας που καθορίζεται στο παράρτημα XXI της παρούσας συμφωνίας.
2. Οι ακροάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας είναι δημόσιες, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στον εσωτερικό κανονισμό.

Πληροφορίες και τεχνικές συμβουλές

Κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, ή με δική της πρωτοβουλία, η ειδική ομάδα διαιτησίας μπορεί να λαμβάνει τις πληροφορίες που θεωρεί κατάλληλες για τη διαδικασία της από οποιαδήποτε πηγή, συμπεριλαμβανομένων των μερών που εμπλέκονται στη διαφορά. Η ειδική ομάδα διαιτησίας έχει επίσης το δικαίωμα να ζητήσει τη γνώμη εμπειρογνομόνων εφόσον το κρίνει σκόπιμο. Η ειδική ομάδα διαιτησίας συμβουλευεται τα μέρη πριν από την επιλογή των εμπειρογνομόνων. Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα στην επικράτεια ενός μέρους μπορούν να υποβάλουν φιλικές παρατηρήσεις στην ειδική ομάδα διαιτησίας σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό. Κάθε πληροφορία που λαμβάνεται στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου γνωστοποιείται σε αμφότερα τα μέρη προς διατύπωση παρατηρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 265

Κανόνες ερμηνείας

Η ειδική ομάδα διαιτησίας ερμηνεύει τις διατάξεις του άρθρου 245 της παρούσας συμφωνίας σύμφωνα με τους εθιμικούς κανόνες για την ερμηνεία του δημόσιου διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των κωδικοποιημένων κανόνων στη σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των Συνθηκών του 1969. Η ειδική ομάδα διαιτησίας λαμβάνει επίσης υπόψη τις σχετικές ερμηνείες που περιέχονται στις εκθέσεις των ειδικών ομάδων και του δευτεροβάθμιου δικαιοδοτικού οργάνου, οι οποίες έχουν εγκριθεί από το Όργανο Επίλυσης Διαφορών (ΟΕΔ) του ΠΟΕ. Οι αποφάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας δεν είναι δυνατόν να αυξάνουν ή να μειώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία.

Αποφάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Η ειδική ομάδα διαιτησίας καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να λαμβάνει κάθε απόφαση με συναίνεση. Σε περίπτωση, ωστόσο, που δεν είναι δυνατό να ληφθεί απόφαση με συναίνεση, η σχετική απόφαση λαμβάνεται κατά πλειοψηφία. Οι συζητήσεις της ειδικής ομάδας είναι εμπιστευτικού χαρακτήρα και οι γνώμες της μειοψηφίας δεν δημοσιεύονται.
2. Οι αποφάσεις της ειδικής ομάδας διαιτητών γίνονται αποδεκτές ανεπιφύλακτα από τα μέρη. Δεν δημιουργούν οποιαδήποτε δικαιώματα ή υποχρεώσεις για φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Στις αποφάσεις της ειδικής ομάδας αναφέρονται τα πραγματικά περιστατικά, η δυνατότητα εφαρμογής των σχετικών διατάξεων του άρθρου 245 της παρούσας συμφωνίας και το βασικό σκεπτικό των πορισμάτων και συμπερασμάτων τα οποία διατυπώνει. Η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, δημοσιεύει τις αποφάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας στο σύνολό τους εντός δέκα ημερών από την κοινοποίησή τους, εκτός εάν αποφασίσει να μην προβεί στην εν λόγω δημοσίευση προκειμένου να διασφαλίσει τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των πληροφοριών που έχουν οριστεί ως εμπιστευτικές από το μέρος που τις παρείχε, βάσει της νομοθεσίας του.

Προσφυγές ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Οι διαδικασίες που ορίζονται στο παρόν άρθρο εφαρμόζονται σε διαφορές που αφορούν την ερμηνεία και εφαρμογή μιας διάταξης της παρούσας συμφωνίας, η οποία επιβάλλει σε ένα μέρος υποχρέωση σε συνάρτηση με διάταξη του ενωσιακού δικαίου.
2. Σε περίπτωση που μια διαφορά εγείρει ζήτημα ερμηνείας διάταξης του ενωσιακού δικαίου που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η ειδική ομάδα διαιτησίας δεν αποφασίζει για το ζήτημα, αλλά ζητεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να εκδώσει σχετική απόφαση. Στις περιπτώσεις αυτές, οι προθεσμίες που εφαρμόζονται στις αποφάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας αναστέλλονται μέχρι την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι δεσμευτική για την ειδική ομάδα διαιτησίας.

ΤΜΗΜΑ 4

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 268

Κατάλογος διαιτητών

1. Το αργότερο εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, καταρτίζει κατάλογο τουλάχιστον 15 ατόμων που επιθυμούν και μπορούν να ασκήσουν καθήκοντα διαιτητή. Ο κατάλογος αποτελείται από τρεις υποκατάλογους: έναν υποκατάλογο για κάθε μέρος και έναν υποκατάλογο των ατόμων που δεν είναι υπήκοοι κανενός μέρους και οι οποίοι ενδέχεται να εκτελούν χρέη προέδρου της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Κάθε υποκατάλογος περιλαμβάνει τουλάχιστον πέντε άτομα. Η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα μεριμνά ώστε ο κατάλογος να διατηρείται πάντοτε σε αυτό το επίπεδο.
2. Οι διαιτητές διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στη νομοθεσία και το διεθνές εμπόριο. Είναι ανεξάρτητοι, συμμετέχουν σε προσωπική βάση, δεν λαμβάνουν οδηγίες από κανέναν οργανισμό ή κρατική αρχή, ούτε συνδέονται με την κυβέρνηση κανενός μέρους και συμμορφώνονται με τον κώδικα δεοντολογίας που καθορίζεται στο παράρτημα XXI της παρούσας συμφωνίας.

3. Η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα μπορεί να καταρτίζει πρόσθετους καταλόγους 12 ατόμων με γνώσεις και εμπειρία σε ειδικούς τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία. Με την επιφύλαξη της συμφωνίας των μερών, οι εν λόγω πρόσθετοι κατάλογοι χρησιμοποιούνται για τη σύνθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 249 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 269

Σχέση με τις υποχρεώσεις στο πλαίσιο του ΠΟΕ

1. Η προσφυγή στις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου για την επίλυση των διαφορών δεν επηρεάζει την ανάληψη δράσεων στο πλαίσιο του ΠΟΕ, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας για την επίλυση των διαφορών.

2. Ωστόσο, εάν ένα μέρος έχει κινήσει διαδικασία επίλυσης των διαφορών, όσον αφορά ένα συγκεκριμένο μέτρο, είτε δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου είτε δυνάμει της συμφωνίας ΠΟΕ, δεν μπορεί να κινήσει διαδικασία επίλυσης των διαφορών όσον αφορά το ίδιο μέτρο στο πλαίσιο του άλλου φόρουμ πριν περατωθεί η πρώτη διαδικασία. Επιπλέον, ένα μέρος δεν επιδιώκει αποκατάσταση παραβίασης υποχρέωσης που είναι πανομοιότυπη στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας και στο πλαίσιο της συμφωνίας του ΠΟΕ στα δύο φόρουμ. Σε αυτήν την περίπτωση, εφόσον έχει κινηθεί διαδικασία επίλυσης των διαφορών, τα μέρη χρησιμοποιούν το επιλεγμένο φόρουμ αποκλείοντας το άλλο, εκτός αν το φόρουμ που επιλέγεται δεν μπορέσει για διαδικαστικούς ή δικαιοδοτικούς λόγους να καταλήξει σε πόρισμα όσον αφορά την αξίωση για αποκατάσταση της εν λόγω παραβίασης υποχρέωσης.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου:

α) θεωρείται ότι κινείται διαδικασία επίλυσης των διαφορών δυνάμει της συμφωνίας ΠΟΕ όταν ένα μέρος ζητεί τη σύσταση ειδικής ομάδας δυνάμει του άρθρου 6 του Μνημονίου συμφωνίας σχετικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την επίλυση των διαφορών, το οποίο περιλαμβάνεται στο παράρτημα 2 της συμφωνίας ΠΟΕ (στο εξής «ΜΕΔ») και θεωρείται ότι περατώνεται όταν το όργανο επίλυσης των διαφορών εγκρίνει την έκθεση της ειδικής ομάδας και την έκθεση του δευτεροβάθμιου οργάνου κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 17.14 του ΜΕΔ· και

β) θεωρείται ότι κινείται διαδικασία επίλυσης των διαφορών δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου όταν ένα μέρος ζητεί τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο 248 της παρούσας συμφωνίας και θεωρείται ότι περατώνεται όταν η ειδική ομάδα διαιτησίας κοινοποιήσει την απόφασή της, δυνάμει του άρθρου 253 της παρούσας συμφωνίας, στα μέρη και στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας.

4. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει ένα μέρος να εφαρμόζει την αναστολή των υποχρεώσεων που εγκρίνεται από το όργανο επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ. Η συμφωνία του ΠΟΕ δεν είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί για να αποκλειστεί ένα μέρος από την αναστολή υποχρεώσεων δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 270

Προθεσμίες

1. Όλες οι προθεσμίες που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένων των προθεσμιών κοινοποίησης των αποφάσεων από ειδική ομάδα διαιτησίας, υπολογίζονται σε ημερολογιακές ημέρες από την ημέρα που έπεται της πράξης ή του γεγονότος που αφορούν, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

2. Κάθε προθεσμία που αναφέρεται στο παρόν κεφάλαιο δύναται να τροποποιείται με αμοιβαία συμφωνία των μερών της διαφοράς. Η ειδική ομάδα διαιτησίας δύναται, ανά πάσα στιγμή, να προτείνει στα μέρη την τροποποίηση οποιασδήποτε προθεσμίας που αναφέρεται στο παρόν κεφάλαιο, αναφέροντας τους λόγους για την πρόταση αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΥ IV

ΑΡΘΡΟ 271

Πρόοδος όσον αφορά την προσέγγιση σε τομείς που συνδέονται με το εμπόριο

1. Για τους σκοπούς διευκόλυνσης της αξιολόγησης της προσέγγισης, που αναφέρεται στο άρθρο 419 της παρούσας συμφωνίας, της νομοθεσίας της Γεωργίας με το ενωσιακό δίκαιο σε τομείς που συνδέονται με το εμπόριο του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη συζητούν τακτικά, και τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο, την πρόοδο που συντελείται στον τομέα της προσέγγισης, σύμφωνα με τις συμφωνημένες προθεσμίες που προβλέπονται στα κεφάλαια 3, 4, 5, 6 και 8 του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, ή σε μία από τις υποεπιτροπές της που συστήνονται δυνάμει της παρούσας συμφωνίας.

2. Κατόπιν αιτήματος της Ένωσης, και για τους σκοπούς της εν λόγω συζήτησης, η Γεωργία υποβάλλει εγγράφως στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα ή σε μία από τις υποεπιτροπές της, κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο που συντελείται στον τομέα της προσέγγισης και σχετικά με την αποτελεσματική εφαρμογή και επιβολή της εθνικής νομοθεσίας που υπόκειται σε προσέγγιση, σε σχέση με τα οικεία κεφάλαια του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.

3. Η Γεωργία ενημερώνει την Ένωση όταν κρίνει ότι έχει ολοκληρώσει την προσέγγιση που προβλέπεται σε οποιαδήποτε από τα κεφάλαια που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

ΑΡΘΡΟ 272

Κατάργηση μη σύμφωνης εθνικής νομοθεσίας

Στο πλαίσιο της προσέγγισης, η Γεωργία καταργεί διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας της ή αίρει διοικητικές πρακτικές που δεν συνάδουν με το ενωσιακό δίκαιο, που αποτελεί το αντικείμενο των διατάξεων προσέγγισης του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, ή με την εθνική νομοθεσία της που υπόκειται σε προσέγγιση με το ενωσιακό δίκαιο, αναλόγως.

Αξιολόγηση της προσέγγισης σε τομείς που συνδέονται με το εμπόριο

1. Η αξιολόγηση της προσέγγισης από την Ένωση, η οποία αναφέρεται στον τίτλο IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, αρχίζει κατόπιν σχετικής ενημέρωσης της Ένωσης από τη Γεωργία σύμφωνα με το άρθρο 271 παράγραφος 3 της παρούσας συμφωνίας, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στα κεφάλαια 4 και 8 του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.
2. Η Ένωση αξιολογεί κατά πόσον έχει πραγματοποιηθεί προσέγγιση της νομοθεσίας της Γεωργίας με την ενωσιακή νομοθεσία και κατά πόσον η νομοθεσία εφαρμόζεται και επιβάλλεται αποτελεσματικά. Η Γεωργία παρέχει στην Ένωση όλες τις αναγκαίες πληροφορίες προκειμένου να καταστεί δυνατή η εν λόγω αξιολόγηση, στη γλώσσα που συμφωνείται από κοινού.
3. Η αξιολόγηση από την Ένωση, σύμφωνα με την παράγραφο 2, λαμβάνει υπόψη την ύπαρξη και λειτουργία των σχετικών υποδομών, φορέων και διαδικασιών στη Γεωργία, που απαιτούνται για την αποτελεσματική εφαρμογή και επιβολή της νομοθεσίας της Γεωργίας.

4. Η αξιολόγηση από την Ένωση, σύμφωνα με την παράγραφο 2, λαμβάνει υπόψη την ύπαρξη οποιωνδήποτε διατάξεων εθνικής νομοθεσίας ή διοικητικών πρακτικών που δεν συνάδουν με το ενωσιακό δίκαιο, που αποτελεί το αντικείμενο των διατάξεων προσέγγισης του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, ή με την εθνική νομοθεσία που υπόκειται σε προσέγγιση με το ενωσιακό δίκαιο, αναλόγως.

5. Η Ένωση ενημερώνει τη Γεωργία σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησής της εντός της προθεσμίας που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 276 παράγραφος 1 της παρούσας συμφωνίας, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά. Τα μέρη μπορούν να συζητήσουν την αξιολόγηση στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, ή στις σχετικές υποεπιτροπές της σύμφωνα με το άρθρο 419 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά.

ΑΡΘΡΟ 274

Εξελίξεις σχετικά με την προσέγγιση

1. Η Γεωργία διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας που υπόκειται σε προσέγγιση δυνάμει του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας και προβαίνει σε κάθε ενέργεια που απαιτείται προκειμένου οι εξελίξεις στο ενωσιακό δίκαιο να αντικατοπτρίζονται στην εθνική νομοθεσία της, σύμφωνα με το άρθρο 418 της παρούσας συμφωνίας.

2. Η Ένωση ενημερώνει τη Γεωργία για κάθε τελική πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση ή τροποποίηση του ενωσιακού δικαίου που αφορά τις υποχρεώσεις προσέγγισης που υπέχει η Γεωργία βάσει του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.
3. Η Γεωργία ενημερώνει την Ένωση για οποιεσδήποτε ενέργειες, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών προτάσεων και διοικητικών πρακτικών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων προσέγγισης που υπέχει η Γεωργία βάσει του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.
4. Κατόπιν αιτήματος, τα μέρη συζητούν τις επιπτώσεις τυχόν προτάσεων ή ενεργειών, που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3, στο δίκαιο της Γεωργίας ή στη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον τίτλο IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.
5. Εάν, μετά την αξιολόγηση σύμφωνα με το άρθρο 273 της παρούσας συμφωνίας, η Γεωργία τροποποιήσει την εθνική νομοθεσία της προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές σε σχέση με την προσέγγιση των κεφαλαίων 3, 4, 5, 6 και 8 του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, η Ένωση προβαίνει σε νέα αξιολόγηση σύμφωνα με το άρθρο 273 της παρούσας συμφωνίας. Εάν η Γεωργία προβεί σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια η οποία θα μπορούσε να έχει επιπτώσεις στην εφαρμογή και επιβολή της εθνικής νομοθεσίας που υπόκειται σε προσέγγιση, η Ένωση μπορεί να προβεί σε νέα αξιολόγηση σύμφωνα με το άρθρο 273 της παρούσας συμφωνίας.

6. Εάν το απαιτούν οι περιστάσεις, είναι δυνατή η προσωρινή αναστολή συγκεκριμένων οφελών που παρέχει η Ένωση με βάση την αξιολόγηση ότι έχει επιτευχθεί προσέγγιση της νομοθεσίας της Γεωργίας με το ενωσιακό δίκαιο και ότι η εν λόγω νομοθεσία εφαρμόστηκε και επιβλήθηκε αποτελεσματικά, εάν η προσέγγιση της εθνικής νομοθεσίας από πλευράς της Γεωργίας δεν λαμβάνει υπόψη τις αλλαγές στον τίτλο IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας που αφορούν την προσέγγιση, εάν η αξιολόγηση που αναφέρεται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου καταδεικνύει ότι δεν υφίσταται πλέον προσέγγιση της νομοθεσίας της Γεωργίας με το ενωσιακό δίκαιο ή εάν το Συμβούλιο Σύνδεσης δεν λάβει απόφαση για την επικαιροποίηση του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας σύμφωνα με τις εξελίξεις στο ενωσιακό δίκαιο.

7. Εάν η Ένωση προτίθεται να εφαρμόσει την εν λόγω αναστολή, ενημερώνει αμελλητί τη Γεωργία. Η Γεωργία μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, εντός τριών μηνών από την κοινοποίηση, αναφέροντας τους λόγους εγγράφως. Η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα συζητά το ζήτημα εντός τριών μηνών από την παραπομπή. Εάν το ζήτημα δεν παραπεμφθεί στην Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα ή εάν δεν είναι δυνατή η επίλυσή του από την εν λόγω Επιτροπή εντός τριών μηνών από την παραπομπή, η Ένωση δύναται να εφαρμόσει την αναστολή των οφελών. Η αναστολή αίρεται αμελλητί εάν η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα επιλύσει στη συνέχεια το ζήτημα.

ΑΡΘΡΟ 275

Ανταλλαγή πληροφοριών

Η ανταλλαγή πληροφοριών σε σχέση με την προσέγγιση δυνάμει του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας πραγματοποιείται μέσω των σημείων επαφής που ορίζονται στο άρθρο 222 παράγραφος 1 της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 276

Γενική διάταξη

1. Η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, θεσπίζει διαδικασίες προκειμένου να καθίσταται δυνατή η αξιολόγηση της προσέγγισης και να διασφαλίζεται η αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών σε σχέση με την προσέγγιση, συμπεριλαμβανομένων των προθεσμιών για την αξιολόγηση και της μορφής, του περιεχομένου και της γλώσσας πληροφοριών που ανταλλάσσονται.

2. Κάθε αναφορά σε συγκεκριμένη πράξη της Ένωσης στον τίτλο IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας καλύπτει τροποποιήσεις, συμπληρώσεις και μέτρα αντικατάστασης που έχουν δημοσιευθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* πριν από την 29η Νοεμβρίου 2013.
3. Οι διατάξεις των κεφαλαίων 3, 4, 5, 6 και 8 του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας υπερισχύουν των διατάξεων που ορίζονται στο παρόν κεφάλαιο, στον βαθμό που υφίσταται σύγκρουση.
4. Δεν είναι δυνατή η έγερση αξιώσεων για παραβίαση των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου δυνάμει του κεφαλαίου 14 (Επίλυση διαφορών) του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΑΡΘΡΟ 277

1. Η ΕΕ και η Γεωργία διευκολύνουν τη διαδικασία οικονομικής μεταρρύθμισης μέσω της βελτίωσης της κατανόησης των θεμελιωδών αρχών των αντίστοιχων οικονομιών τους, καθώς και της χάραξης και εφαρμογής οικονομικών πολιτικών.
2. Η Γεωργία καταβάλλει προσπάθεια για τη θέσπιση μιας λειτουργικής οικονομίας της αγοράς και για τη σταδιακή προσέγγιση των οικονομικών και δημοσιονομικών κανονισμών της με εκείνους της ΕΕ, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα υγιείς μακροοικονομικές πολιτικές.

ΑΡΘΡΟ 278

Για τον σκοπό αυτό, τα μέρη συμφωνούν να διεξάγουν τακτικό οικονομικό διάλογο με στόχο:

- α) την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις μακροοικονομικές τάσεις και πολιτικές, καθώς και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, συμπεριλαμβανομένων στρατηγικών για την οικονομική ανάπτυξη·
- β) την ανταλλαγή εμπειρογνωσίας και βέλτιστων πρακτικών σε τομείς όπως δημόσια οικονομικά, πλαίσια νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής, πολιτική στον χρηματοοικονομικό τομέα και οικονομικές στατιστικές·
- γ) την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών σχετικά με την περιφερειακή οικονομική ολοκλήρωση, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης·
- δ) την επισκόπηση της κατάστασης της διμερούς συνεργασίας στον οικονομικό, χρηματοπιστωτικό και στατιστικό τομέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

ΑΡΘΡΟ 279

Τα μέρη συνεργάζονται στον τομέα του δημόσιου εσωτερικού δημοσιονομικού ελέγχου (PIFC) και του εξωτερικού ελέγχου, με τους ακόλουθους στόχους:

- α) την περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή του συστήματος δημόσιου εσωτερικού δημοσιονομικού ελέγχου με βάση την αρχή της υποχρέωσης λογοδοσίας των διαχειριστών, συμπεριλαμβανομένης ανεξάρτητης λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου σε ολόκληρο τον δημόσιο τομέα, μέσω της εναρμόνισης με τα γενικώς αποδεκτά διεθνή πρότυπα και μεθοδολογίες και τις ορθές πρακτικές της ΕΕ, με βάση το έγγραφο πολιτικής για τον δημόσιο εσωτερικό δημοσιονομικό έλεγχο που εγκρίνεται από την κυβέρνηση της Γεωργίας·
- β) να αντανakλάται στο έγγραφο πολιτικής για τον δημόσιο εσωτερικό δημοσιονομικό έλεγχο εάν και υπό ποιες προϋποθέσεις είναι δυνατή η εφαρμογή ενός συστήματος δημοσιονομικού ελέγχου, στην οποία περίπτωση η λειτουργία αυτή θα βασίζεται στην κατάθεση καταγγελιών και θα συμπληρώνει, αλλά δεν θα επικαλύπτει τη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου·

- γ) την αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των φορέων που ορίζονται στο έγγραφο πολιτικής για τον δημόσιο εσωτερικό δημοσιονομικό έλεγχο, για την προώθηση της ανάπτυξης της διακυβέρνησης·
- δ) την υποστήριξη της Κεντρικής Υπηρεσίας Εναρμόνισης για τον δημόσιο εσωτερικό δημοσιονομικό έλεγχο, και την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της·
- ε) την περαιτέρω ενίσχυση της Κρατικής Υπηρεσίας Ελέγχου της Γεωργίας ως το ανώτατο ελεγκτικό όργανο της Γεωργίας όσον αφορά την ανεξαρτησία της, την οργανωτική και ελεγκτική ικανότητα, τους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, και την εφαρμογή διεθνώς αποδεκτών προτύπων εξωτερικού ελέγχου (INTOSAI) από το ανώτατο ελεγκτικό όργανο· και
- στ) την ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειριών και ορθών πρακτικών, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής προσωπικού και της από κοινού κατάρτισης στους τομείς αυτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

ΑΡΘΡΟ 280

Τα μέρη συνεργάζονται για την ενίσχυση της χρηστής διακυβέρνησης στον φορολογικό τομέα, με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση των οικονομικών σχέσεων, του εμπορίου, των επενδύσεων και του θεμιτού ανταγωνισμού.

ΑΡΘΡΟ 281

Όσον αφορά τις διατάξεις του άρθρου 280 της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη αναγνωρίζουν και δεσμεύονται να εφαρμόζουν τις αρχές της χρηστής διακυβέρνησης στον φορολογικό τομέα, ήτοι τις αρχές της διαφάνειας, ανταλλαγής πληροφοριών και θεμιτού φορολογικού ανταγωνισμού, όπως έχουν προσυπογράψει τα κράτη μέλη σε επίπεδο ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της ΕΕ και των κρατών μελών, τα μέρη θα βελτιώσουν τη διεθνή συνεργασία στον φορολογικό τομέα, θα διευκολύνουν την είσπραξη νόμιμων φορολογικών εσόδων και θα αναπτύξουν μέτρα για την ουσιαστική εφαρμογή των ανωτέρω αρχών.

ΑΡΘΡΟ 282

Τα μέρη ενισχύουν επίσης και ενδυναμώνουν τη συνεργασία τους που αποσκοπεί στην ανάπτυξη του φορολογικού συστήματος και των φορολογικών αρχών της Γεωργίας, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της ικανότητας είσπραξης και ελέγχου, ενώ διασφαλίζουν την αποτελεσματική είσπραξη των φόρων και ενισχύουν την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης και της φοροαποφυγής. Τα μέρη καταβάλουν προσπάθειες να ενισχύσουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή εμπειριών όσον αφορά την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, ιδίως της φοροδιαφυγής τύπου «carrousel».

ΑΡΘΡΟ 283

Τα μέρη αναπτύσσουν τη συνεργασία τους και εναρμονίζουν τις πολιτικές για την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης και του λαθρεμπορίου αγαθών που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης. Η συνεργασία αυτή θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη σταδιακή προσέγγιση, στο μέτρο του δυνατού, των ειδικών φόρων κατανάλωσης στα προϊόντα καπνού, λαμβανομένων υπόψη των περιορισμών περιφερειακού επιπέδου, σύμφωνα με τη σύμβαση-πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για την καταπολέμηση του καπνίσματος. Για τον σκοπό αυτό, τα μέρη θα επιδιώξουν να ενισχύσουν τη συνεργασία τους σε περιφερειακό επίπεδο.

ΑΡΘΡΟ 284

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 285

Η Γεωργία θα προβεί σε προσέγγιση της νομοθεσίας της με τις πράξεις της ΕΕ και τα διεθνή νομοθετήματα που αναφέρονται στο παράρτημα XXII της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω παραρτήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ

ΑΡΘΡΟ 286

Τα μέρη αναπτύσσουν και ενισχύουν τη συνεργασία τους σε στατιστικά θέματα, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην επίτευξη του μακροπρόθεσμου στόχου που είναι η παροχή έγκαιρων, διεθνώς συγκρίσιμων και αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων. Αναμένεται ότι ένα βιώσιμο, αποτελεσματικό και επαγγελματικά ανεξάρτητο εθνικό στατιστικό σύστημα παράγει πληροφορίες σημαντικές για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τους ιθύνοντες της Γεωργίας και της ΕΕ, επιτρέποντάς τους να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σε αυτή τη βάση. Το εθνικό στατιστικό σύστημα θα πρέπει να τηρεί τις Θεμελιώδεις Αρχές του ΟΗΕ για τις Επίσημες Στατιστικές, λαμβάνοντας υπόψη το κεκτημένο της ΕΕ σε σχέση με τις στατιστικές, συμπεριλαμβανομένου του Κώδικα ορθής πρακτικής του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος, ώστε το εθνικό στατιστικό σύστημα να ευθυγραμμιστεί με τους ευρωπαϊκούς κανόνες και τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Η συνεργασία αποσκοπεί:

- α) στην περαιτέρω ενίσχυση της ικανότητας του εθνικού στατιστικού συστήματος, εστιάζοντας στην υγιή νομική βάση, την παραγωγή κατάλληλων δεδομένων και μεταδεδομένων, την πολιτική διάδοσης και τη φιλικότητα προς τον χρήστη, λαμβάνοντας υπόψη διάφορες ομάδες χρηστών, ειδικότερα τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, την ακαδημαϊκή κοινότητα και άλλους χρήστες·
- β) στη σταδιακή ευθυγράμμιση του στατιστικού συστήματος της Γεωργίας με το ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα·
- γ) στην προσαρμογή της διαβίβασης δεδομένων στην ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη την εφαρμογή σχετικών διεθνών και ευρωπαϊκών μεθόδων, μεταξύ των οποίων ταξινομήσεις·
- δ) στην ενίσχυση της επαγγελματικής και διαχειριστικής ικανότητας του εθνικού στατιστικού προσωπικού, γεγονός που θα διευκολύνει την εφαρμογή των ευρωπαϊκών στατιστικών προτύπων και θα συμβάλει στην ανάπτυξη του στατιστικού συστήματος της Γεωργίας·

- ε) στην ανταλλαγή πείρας μεταξύ των μερών σχετικά με την ανάπτυξη στατιστικής τεχνογνωσίας, και
- στ) στην προώθηση της συνολικής διαχείρισης της ποιότητας όλων των διαδικασιών στατιστικής παραγωγής και διάδοσης των στατιστικών.

ΑΡΘΡΟ 288

Τα μέρη συνεργάζονται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος, στο οποίο η Eurostat είναι η ευρωπαϊκή στατιστική αρχή. Η συνεργασία επικεντρώνεται, μεταξύ άλλων, στους ακόλουθους τομείς:

- α) μακροοικονομικές στατιστικές, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών λογαριασμών, στατιστικές για το εξωτερικό εμπόριο, στατιστικές για το ισοζύγιο πληρωμών, στατιστικές για τις άμεσες επενδύσεις εξωτερικού·
- β) δημογραφικές στατιστικές, συμπεριλαμβανομένων απογραφών και κοινωνικών στατιστικών·
- γ) γεωργικές στατιστικές, συμπεριλαμβανομένων γεωργικών απογραφών και περιβαλλοντικών στατιστικών·
- δ) στατιστικές επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων μητρώων επιχειρήσεων και της χρήσης διοικητικών πηγών για στατιστικούς σκοπούς·

- ε) στατιστικές για την ενέργεια, συμπεριλαμβανομένων ισοζυγίων·
- στ) περιφερειακές στατιστικές·
- ζ) οριζόντιες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των στατιστικών ταξινομήσεων, της διαχείρισης ποιότητας, της κατάρτισης, της διάδοσης και της χρήσης σύγχρονων τεχνολογιών της πληροφορίας, και
- η) άλλοι συναφείς τομείς.

Τα μέρη, ανταλλάσσουν, μεταξύ άλλων, πληροφορίες και εμπειρογνωσία, και αναπτύσσουν τη συνεργασία τους, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία που έχει αποκτηθεί στη μεταρρύθμιση του στατιστικού συστήματος που έχει ξεκινήσει στο πλαίσιο διαφόρων προγραμμάτων παροχής βοήθειας. Οι προσπάθειες θα κατευθυνθούν προς την περαιτέρω ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ στον τομέα των στατιστικών, στη βάση της εθνικής στρατηγικής για την ανάπτυξη του στατιστικού συστήματος της Γεωργίας, λαμβανομένης παράλληλα υπόψη της ανάπτυξης του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος. Στη διαδικασία παραγωγής στατιστικών στοιχείων, θα δοθεί έμφαση στην περαιτέρω ανάπτυξη δειγματοληπτικών ερευνών και στη χρήση διοικητικών αρχείων, λαμβανομένης παράλληλα υπόψη της ανάγκης να μειωθεί η επιβάρυνση που συνεπάγεται η υποχρέωση απάντησης. Τα στοιχεία πρέπει να είναι κατάλληλα για τη χάραξη και παρακολούθηση πολιτικών σε βασικούς τομείς της κοινωνικής και οικονομικής ζωής.

ΑΡΘΡΟ 290

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο. Στο μέτρο του δυνατού, θα πρέπει να καταστεί δυνατή η συμμετοχή της Γεωργίας στις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης.

ΑΡΘΡΟ 291

Η σταδιακή προσέγγιση της νομοθεσίας της Γεωργίας, όπου αυτό είναι σχετικό και εφαρμόσιμο, με το κερτημένο της ΕΕ στον τομέα των στατιστικών πραγματοποιείται σύμφωνα με την ετησίως επικαιροποιούμενη συλλογή στατιστικών απαιτήσεων, την οποία τα μέρη θεωρούν παράρτημα της παρούσας συμφωνίας (παράρτημα XXIII).

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΑΛΛΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΑΡΘΡΟ 292

Τα μέρη:

- α) επεκτείνουν και ενισχύουν τη συνεργασία τους στον τομέα των μεταφορών προκειμένου να συμβάλουν στην ανάπτυξη βιώσιμων συστημάτων μεταφορών·
- β) προωθούν αποτελεσματικές και ασφαλείς μεταφορικές δραστηριότητες, καθώς και τη διατροφικότητα και τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων μεταφορών, και
- γ) καταβάλλουν προσπάθειες για τη βελτίωση των κύριων μεταφορικών συνδέσεων μεταξύ των εδαφών τους.

Η συνεργασία αυτή καλύπτει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους τομείς:

- α) ανάπτυξη μιας βιώσιμης εθνικής πολιτικής μεταφορών που καλύπτει όλα τα μέσα μεταφοράς, ιδίως για να διασφαλιστούν φιλικά προς το περιβάλλον, αποτελεσματικά και ασφαλή συστήματα μεταφορών και να προωθηθεί η ενσωμάτωση των πτυχών στον τομέα των μεταφορών και σε άλλους τομείς πολιτικών·
- β) ανάπτυξη τομεακών στρατηγικών στο πλαίσιο της εθνικής πολιτικής μεταφορών, περιλαμβανομένων των νομικών απαιτήσεων για την αναβάθμιση του τεχνικού εξοπλισμού και των στόλων μεταφορικού υλικού ώστε να ανταποκρίνονται στα διεθνή πρότυπα, όπως ορίζονται από τα παραρτήματα XXIV και XV της παρούσας συμφωνίας, για τον τομέα των οδικών, σιδηροδρομικών, αεροπορικών, θαλάσσιων μεταφορών και των πολυτροπικών μεταφορών, περιλαμβανομένων χρονοδιαγραμμάτων και προθεσμιών για την εφαρμογή, τις διοικητικές ευθύνες και τα σχέδια χρηματοδότησης·
- γ) ενίσχυση της πολιτικής για τα έργα υποδομής για να καθοριστούν και να αξιολογηθούν καλύτερα τα αναγκαία έργα υποδομής στα διάφορα μέσα μεταφοράς·
- δ) ανάπτυξη πολιτικών χρηματοδότησης που θα εστιάζονται στη συντήρηση, στην περιορισμένη μεταφορική ικανότητα και σε έργα υποδομής για τις ελλείπουσες συνδέσεις, καθώς και ενεργοποίηση και προώθηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα σε έργα στον τομέα των μεταφορών·

- ε) πρόσβαση σε σχετικούς διεθνείς οργανισμούς μεταφορών και σε διεθνείς συμφωνίες περιλαμβανομένων διαδικασιών για τη διασφάλιση της αυστηρής εφαρμογής και της αποτελεσματικής επιβολής των διεθνών συμφωνιών και συμβάσεων στον τομέα των μεταφορών·
- στ) επιστημονική και τεχνική συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών για την ανάπτυξη και τη βελτίωση των τεχνολογιών στον τομέα των μεταφορών, όπως ευφυή συστήματα μεταφοράς· και
- ζ) προώθηση της χρήσης ευφυών συστημάτων μεταφορών και της τεχνολογίας των πληροφοριών για τη διαχείριση και τη λειτουργία όλων των σχετικών μέσων μεταφοράς, καθώς και για τη στήριξη της πολυτροπικότητας και της συνεργασίας στη χρήση των διαστημικών συστημάτων και των εμπορικών εφαρμογών που διευκολύνουν τις μεταφορές.

ΑΡΘΡΟ 294

1. Η συνεργασία αποβλέπει επίσης στη βελτίωση της κυκλοφορίας επιβατών και εμπορευμάτων, στην καλύτερη ροή των μεταφορών μεταξύ Γεωργίας, ΕΕ και τρίτων χωρών της περιοχής, με την άρση των διοικητικών, τεχνικών και άλλων εμποδίων, στη βελτίωση των δικτύων μεταφορών και στην αναβάθμιση της υποδομής, ιδίως στα κύρια δίκτυα που συνδέουν τα μέρη. Η συνεργασία αυτή περιλαμβάνει δράσεις για τη διευκόλυνση της διέλευσης των συνόρων.

2. Η συνεργασία περιλαμβάνει ανταλλαγή πληροφοριών και κοινές δραστηριότητες:
- α) σε περιφερειακό επίπεδο, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη και ενσωματώνοντας την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στο πλαίσιο διαφόρων περιφερειακών συμφωνιών συνεργασίας στον τομέα των μεταφορών, όπως της επιτροπής μεταφορών της ανατολικής εταιρικής σχέσης, του διαδρόμου μεταφορών Ευρώπη-Καύκασος-Ασία (TRACECA), της διαδικασίας του Μπακού και άλλων πρωτοβουλιών στον τομέα των μεταφορών·
  - β) σε διεθνές επίπεδο, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις διεθνείς μεταφορές των οργανώσεων και των διεθνών συμφωνιών και συμβάσεων που έχουν επικυρώσει τα μέρη, και
  - γ) στο πλαίσιο των διαφόρων οργανισμών μεταφορών της ΕΕ.

ΑΡΘΡΟ 295

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 296

Η Γεωργία θα προβεί σε προσέγγιση της νομοθεσίας της με τις πράξεις της ΕΕ και τα διεθνή νομοθετήματα που αναφέρονται στο παράρτημα XXIV και στο παράρτημα XV-Δ της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των εν λόγω παραρτημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 297

Η συνεργασία θα πρέπει να βασίζεται στις αρχές της εταιρικής σχέσης, του αμοιβαίου συμφέροντος, της διαφάνειας και της προβλεψιμότητας, και στοχεύει στην ολοκλήρωση της αγοράς και στην κανονιστική σύγκλιση στον τομέα της ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη διασφάλισης της πρόσβασης σε ασφαλή, φιλική προς το περιβάλλον και οικονομικά προσιτή ενέργεια.

Η συνεργασία αυτή θα πρέπει να καλύπτει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους τομείς:

- α) ενεργειακές στρατηγικές και πολιτικές·
- β) ανάπτυξη ανταγωνιστικών, διαφανών και αποτελεσματικών αγορών ενέργειας που θα επιτρέπουν σε τρίτους την πρόσβαση, χωρίς διακρίσεις, στα δίκτυα και τους καταναλωτές τηρουμένων των προτύπων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης του σχετικού κανονιστικού πλαισίου, όπως απαιτείται·
- γ) συνεργασία σε περιφερειακά ζητήματα ενέργειας και για την πιθανή προσχώρηση της Γεωργίας στη Συνθήκη για την Ενεργειακή Κοινότητα στην οποία η Γεωργία έχει επί του παρόντος καθεστώς παρατηρητή·
- δ) ανάπτυξη ενός ελκυστικού και σταθερού επενδυτικού κλίματος μέσω της αντιμετώπισης θεσμικών, νομικών, φορολογικών και άλλων προϋποθέσεων·
- ε) ενεργειακές υποδομές κοινού ενδιαφέροντος με στόχο να διαφοροποιηθούν οι ενεργειακές πηγές, οι προμηθευτές και οι οδοί μεταφοράς με ορθολογικό από οικονομική και περιβαλλοντική άποψη τρόπο·

- στ) ενίσχυση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού, αυξάνοντας την ολοκλήρωση της αγοράς, και σταδιακή κανονιστική προσέγγιση με βασικά στοιχεία του κεκτημένου της ΕΕ·
- ζ) βελτίωση και ενίσχυση της μακροπρόθεσμης σταθερότητας και ασφάλειας του εμπορίου, της διαμετακόμισης και της μεταφοράς ενέργειας, και των πολιτικών τιμολόγησης, συμπεριλαμβανομένου ενός γενικού συστήματος με βάση το κόστος για τη μεταφορά των ενεργειακών πόρων, σε μια αμοιβαίως επωφελή βάση χωρίς διακρίσεις σύμφωνα με τους διεθνείς κανόνες, συμπεριλαμβανομένης της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας·
- η) προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της εξοικονόμησης ενέργειας με ορθολογικό από οικονομική και περιβαλλοντική άποψη τρόπο·
- θ) ανάπτυξη και υποστήριξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, εστιάζοντας κυρίως στους υδάτινους πόρους, και προώθηση της διμερούς και περιφερειακής ολοκλήρωσης σε αυτόν τον τομέα·
- ι) επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών για την ανάπτυξη και τη βελτίωση των τεχνολογιών στους τομείς της παραγωγής, μεταφοράς, εφοδιασμού και τελικής χρήσης ενέργειας, με ιδιαίτερη έμφαση στις ενεργειακά αποδοτικές και φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες, και

- ια) συνεργασία στους τομείς της πυρηνικής ασφάλειας, της πυρηνικής προστασίας και της ακτινοπροστασίας, σύμφωνα με τις αρχές και τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ) και τις σχετικές διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις που συνάπτονται στο πλαίσιο του ΔΟΑΕ, καθώς και σύμφωνα με τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, κατά περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 299

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 300

Η Γεωργία θα προβεί σε προσέγγιση της νομοθεσίας της με τις πράξεις της ΕΕ και τα διεθνή νομοθετήματα που αναφέρονται στο παράρτημα XXV της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω παραρτήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΑΡΘΡΟ 301

Τα μέρη αναπτύσσουν και ενισχύουν τη συνεργασία τους σε περιβαλλοντικά θέματα, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην επίτευξη του μακροπρόθεσμου στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης και της πράσινης οικονομίας. Αναμένεται ότι η αυξημένη προστασία του περιβάλλοντος θα αποφέρει οφέλη στους πολίτες και στις επιχειρήσεις της Γεωργίας και της ΕΕ, μεταξύ άλλων με τη βελτίωση της δημόσιας υγείας, τη διατήρηση των φυσικών πόρων, τη μεγαλύτερη οικονομική και περιβαλλοντική αποτελεσματικότητα, καθώς και με τη χρήση σύγχρονων και καθαρότερων τεχνολογιών που συμβάλλουν σε πιο βιώσιμα μοντέλα παραγωγής. Η συνεργασία αναπτύσσεται λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα των μερών με βάση την ισότητα και τα αμοιβαία οφέλη, καθώς και λαμβάνοντας υπόψη την αλληλεξάρτηση που υφίσταται μεταξύ των μερών στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος και των πολυμερών συμφωνιών στον τομέα αυτό.

1. Η συνεργασία αποσκοπεί στη διατήρηση, στην προστασία, στη βελτίωση και στην αποκατάσταση της ποιότητας του περιβάλλοντος, στην προστασία της ανθρώπινης υγείας, στη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων και στην προώθηση μέτρων σε διεθνές επίπεδο για την αντιμετώπιση περιφερειακών ή παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων, μεταξύ άλλων στους ακόλουθους τομείς:

- α) περιβαλλοντική διαχείριση και οριζόντια θέματα, συμπεριλαμβανομένου του στρατηγικού σχεδιασμού, της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, των συστημάτων παρακολούθησης και περιβαλλοντικών πληροφοριών, του ελέγχου και της επιβολής, της περιβαλλοντικής ευθύνης, της καταπολέμησης του περιβαλλοντικού εγκλήματος, της διασυνοριακής συνεργασίας, της πρόσβασης του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες, των διαδικασιών λήψης αποφάσεων και των αποτελεσματικών διαδικασιών επανεξέτασης σε διοικητικό και δικαστικό επίπεδο·
- β) ποιότητα του αέρα·
- γ) ποιότητα του νερού και διαχείριση πόρων, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας, της λειψυδρίας και ξηρασίας, καθώς και του θαλάσσιου περιβάλλοντος·

- δ) διαχείριση αποβλήτων·
- ε) προστασία της φύσης, συμπεριλαμβανομένης της δασοκομίας και της διατήρησης της βιολογικής ποικιλότητας·
- στ) βιομηχανική ρύπανση και βιομηχανικοί κίνδυνοι, και
- ζ) διαχείριση χημικών προϊόντων.

2. Η συνεργασία αποσκοπεί επίσης στην ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών πτυχών και σε άλλους τομείς πολιτικής πέραν της πολιτικής για το περιβάλλον.

ΑΡΘΡΟ 303

Τα μέρη ανταλλάσσουν, μεταξύ άλλων, πληροφορίες και εμπειρογνωσία, συνεργάζονται σε διμερές και περιφερειακό επίπεδο, μεταξύ άλλων μέσω των υφιστάμενων δομών συνεργασίας στον Νότιο Καύκασο, καθώς και σε διεθνές επίπεδο, ιδίως όσον αφορά πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες που έχουν κυρωθεί από τα μέρη, και συνεργάζονται στο πλαίσιο αρμόδιων οργανισμών, κατά περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 304

1. Η συνεργασία καλύπτει, μεταξύ άλλων, τον ακόλουθο στόχο:
  - α) ανάπτυξη ενός εθνικού σχεδίου δράσης (ΕΣΔ) για το περιβάλλον, που καλύπτει τις συνολικές εθνικές και τομεακές στρατηγικές κατευθύνσεις της Γεωργίας σε σχέση με το περιβάλλον, καθώς και θεσμικά και διοικητικά ζητήματα·
  - β) προώθηση της ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών πτυχών σε άλλους τομείς πολιτικής, και
  - γ) προσδιορισμός των αναγκαίων ανθρώπινων και οικονομικών πόρων.
2. Το ΕΣΔ για το περιβάλλον θα επικαιροποιείται ανά τακτά διαστήματα και θα εγκρίνεται σύμφωνα με τη νομοθεσία της Γεωργίας.

ΑΡΘΡΟ 305

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 306

Η Γεωργία θα προβεί σε προσέγγιση της νομοθεσίας της με τις πράξεις της ΕΕ και τα διεθνή νομοθετήματα που αναφέρονται στο παράρτημα XXVI της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω παραρτήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ

ΑΡΘΡΟ 307

Τα μέρη αναπτύσσουν και ενισχύουν τη συνεργασία τους για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Η συνεργασία αναπτύσσεται λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα των μερών με βάση την ισότητα και τα αμοιβαία οφέλη, και λαμβάνοντας υπόψη την αλληλεξάρτηση που υφίσταται μεταξύ των διμερών και πολυμερών δεσμεύσεων στον τομέα αυτό.

ΑΡΘΡΟ 308

Η συνεργασία αποσκοπεί στην άμβλυνση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος, καθώς και στην προώθηση μέτρων σε διεθνές επίπεδο, μεταξύ άλλων στους ακόλουθους τομείς:

- α) άμβλυνση της κλιματικής αλλαγής·
- β) προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος·
- γ) εμπορία εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα·
- δ) έρευνα, ανάπτυξη, επίδειξη, εγκατάσταση και διάδοση ασφαλών και βιώσιμων τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και προσαρμογής, και
- ε) ενσωμάτωση των κλιματικών ζητημάτων στις τομεακές πολιτικές.

ΑΡΘΡΟ 309

Τα μέρη ανταλλάσσουν, μεταξύ άλλων, πληροφορίες και εμπειρογνωσία, εφαρμόζουν κοινές ερευνητικές δραστηριότητες και ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με καθαρότερες τεχνολογίες· εφαρμόζουν κοινές δραστηριότητες σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, μεταξύ άλλων όσον αφορά πολυμερείς συμφωνίες για το περιβάλλον που έχουν κυρωθεί από τα μέρη και κοινές δραστηριότητες στο πλαίσιο αρμόδιων οργανισμών, κατά περίπτωση. Τα μέρη δίνουν ιδιαίτερη προσοχή σε διασυνοριακά θέματα και στην περιφερειακή συνεργασία.

ΑΡΘΡΟ 310

Με βάση αμοιβαία συμφέροντα, η συνεργασία καλύπτει, μεταξύ άλλων, την ανάπτυξη και εφαρμογή όσον αφορά τα εξής:

- α) εθνικό σχέδιο δράσης (ΕΣΔ) για την προσαρμογή·
- β) στρατηγική ανάπτυξης χαμηλών εκπομπών (LEDS), συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων ανά χώρα μέτρων μετριασμού·

- γ) μέτρα για την προώθηση της μεταφοράς τεχνολογίας βάσει εκτίμησης των τεχνολογικών αναγκών·
- δ) μέτρα που αφορούν ουσίες που καταστρέφουν το όζον και φθοριούχα αέρια θερμοκηπίου.

ΑΡΘΡΟ 311

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 312

Η Γεωργία θα προβεί σε προσέγγιση της νομοθεσίας της με τις πράξεις της ΕΕ και τα διεθνή νομοθετήματα που αναφέρονται στο παράρτημα XXVII της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω παραρτήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΟΡΥΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΑΡΘΡΟ 313

Τα μέρη αναπτύσσουν και ενισχύουν τη συνεργασία τους στον τομέα της βιομηχανικής και επιχειρηματικής πολιτικής, βελτιώνοντας με τον τρόπο αυτό το επιχειρηματικό περιβάλλον για όλους τους οικονομικούς φορείς, αλλά με ιδιαίτερη έμφαση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), όπως ορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ και της Γεωργίας, αντίστοιχα. Η ενισχυμένη συνεργασία θα πρέπει να βελτιώσει το διοικητικό και κανονιστικό πλαίσιο τόσο για τις ευρωπαϊκές όσο και για τις γεωργιανές επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητες στην ΕΕ και στη Γεωργία, και θα πρέπει να στηρίζεται στις βιομηχανικές πολιτικές της ΕΕ, καθώς και στις πολιτικές της στον τομέα των ΜΜΕ, λαμβανομένων υπόψη των διεθνώς αναγνωρισμένων αρχών και πρακτικών στον τομέα αυτό.

Προς τον σκοπό αυτό, τα μέρη συνεργάζονται για:

- α) την εφαρμογή πολιτικών για την ανάπτυξη των ΜΜΕ, βάσει των αρχών της Πράξης για τις μικρές επιχειρήσεις (Small Business Act), και την παρακολούθηση της διαδικασίας εφαρμογής μέσω τακτικού διαλόγου. Η συνεργασία αυτή θα δίνει επίσης έμφαση στις πολύ μικρές επιχειρήσεις και στις βιοτεχνικές επιχειρήσεις, οι οποίες είναι εξαιρετικά σημαντικές για τις οικονομίες τόσο της ΕΕ όσο και της Γεωργίας·
- β) τη δημιουργία καλύτερων συνθηκών πλαισίωσης, μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών, συμβάλλοντας έτσι στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Η συνεργασία αυτή θα περιλαμβάνει τη διαχείριση των διαρθρωτικών ζητημάτων (αναδιάρθρωση), όπως είναι το περιβάλλον και η ενέργεια·
- γ) την απλοποίηση και τον εξορθολογισμό των κανονισμών και της κανονιστικής πρακτικής, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τις κανονιστικές τεχνικές, περιλαμβανομένων των αρχών της ΕΕ·

- δ) την ενθάρρυνση της ανάπτυξης πολιτικής καινοτομίας, μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την εμπορία προϊόντων έρευνας και ανάπτυξης (περιλαμβανομένων μέσων στήριξης για νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας, της ανάπτυξης συμπλέγματος φορέων και της πρόσβασης σε χρηματοδότηση)·
- ε) την ενθάρρυνση περισσότερων επαφών μεταξύ των επιχειρήσεων της ΕΕ και της Γεωργίας και μεταξύ αυτών των επιχειρήσεων και των αρχών της ΕΕ και της Γεωργίας·
- στ) την ενθάρρυνση δραστηριοτήτων για την προώθηση των εξαγωγών μεταξύ της ΕΕ και της Γεωργίας·
- ζ) τη διευκόλυνση του εκσυγχρονισμού και της αναδιάρθρωσης της βιομηχανίας της ΕΕ και της Γεωργίας σε ορισμένους τομείς, όπου απαιτείται·
- η) την ανάπτυξη και ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα των ορυχείων και της παραγωγής πρώτων υλών, με σκοπό την προώθηση της αμοιβαίας κατανόησης, τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία στον τομέα μη ενεργειακών εξορυκτικών δραστηριοτήτων, που συνδέονται ιδιαίτερα με την εξόρυξη μεταλλούχων μεταλλευμάτων και βιομηχανικών ορυκτών. Η ανταλλαγή πληροφοριών θα καλύπτει τις εξελίξεις στον τομέα των εξορυκτικών δραστηριοτήτων και των πρώτων υλών, καθώς και σε ό,τι αφορά το εμπόριο πρώτων υλών, τις βέλτιστες πρακτικές σε σχέση με τη βιώσιμη διαχείριση των εξορυκτικών βιομηχανιών, την κατάρτιση, τις δεξιότητες, την υγεία και την ασφάλεια.

ΑΡΘΡΟ 315

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο. Προβλέπεται επίσης η συμμετοχή εκπροσώπων επιχειρήσεων της ΕΕ και της Γεωργίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ, ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΑΡΘΡΟ 316

Αναγνωρίζοντας τη σημασία μιας αποτελεσματικής σειράς κανόνων και πρακτικών στους τομείς του εταιρικού δικαίου, της εταιρικής διακυβέρνησης, καθώς και της λογιστικής και του λογιστικού ελέγχου, για την εγκαθίδρυση μιας οικονομίας της αγοράς που να λειτουργεί πλήρως, και προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι εμπορικές συναλλαγές, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται:

- α) για την προστασία των μετόχων, των πιστωτών και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ στον τομέα αυτό·

- β) για την εφαρμογή των σχετικών διεθνών προτύπων σε εθνικό επίπεδο και για τη σταδιακή προσέγγιση με τους κανόνες της ΕΕ στον τομέα της λογιστικής και του λογιστικού ελέγχου.
- γ) για την περαιτέρω ανάπτυξη της πολιτικής εταιρικής διακυβέρνησης σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, καθώς και για τη σταδιακή προσέγγιση με τους κανόνες και τις συστάσεις της ΕΕ στον τομέα αυτό.

ΑΡΘΡΟ 317

Τα μέρη επιδιώκουν την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειρογνωσίας τόσο για τα υπάρχοντα συστήματα όσο και για τις συναφείς νέες εξελίξεις στους τομείς αυτούς. Επιπλέον, τα μέρη θα επιδιώξουν να εξασφαλίσουν αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των μητρικών επιχειρήσεων των κρατών μελών της ΕΕ και του εθνικού μητρώου εταιρειών της Γεωργίας.

ΑΡΘΡΟ 318

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 319

Η Γεωργία θα προβεί σε προσέγγιση της νομοθεσίας της με τις πράξεις της ΕΕ και τα διεθνή νομοθετήματα που αναφέρονται στο παράρτημα XXVIII της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω παραρτήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΡΘΡΟ 320

Αναγνωρίζοντας τη σημασία μιας αποτελεσματικής σειράς κανόνων και πρακτικών στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών για την εγκαθίδρυση μιας οικονομίας της αγοράς που να λειτουργεί πλήρως, και προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών σύμφωνα με τους ακόλουθους στόχους:

- α) τη στήριξη της διαδικασίας προσαρμογής των ρυθμίσεων που διέπουν τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες στις ανάγκες μιας ανοικτής οικονομίας της αγοράς·

- β) τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και επαρκούς προστασίας των επενδυτών και άλλων καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών·
- γ) τη διασφάλιση της σταθερότητας και της ακεραιότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Γεωργίας στο σύνολό του·
- δ) την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων φορέων του χρηματοπιστωτικού συστήματος, περιλαμβανομένων των ρυθμιστικών και εποπτικών φορέων, και
- ε) τη διασφάλιση ανεξάρτητης και αποτελεσματικής εποπτείας.

ΑΡΘΡΟ 321

1. Τα μέρη ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ των οικείων ρυθμιστικών και εποπτικών αρχών, περιλαμβανομένης της ανταλλαγής πληροφοριών, της κοινής αξιοποίησης της εμπειρογνώσιας για τις χρηματοπιστωτικές αγορές και άλλων παρόμοιων μέτρων.
2. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στην ανάπτυξη της διοικητικής ικανότητας των εν λόγω αρχών, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής προσωπικού και της κοινής κατάρτισης.

ΑΡΘΡΟ 322

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 323

Η Γεωργία θα προβεί σε προσέγγιση της νομοθεσίας της με τις πράξεις της ΕΕ και τα διεθνή νομοθετήματα που αναφέρονται στο παράρτημα XV-A της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω παραρτήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 324

Τα μέρη προωθούν τη συνεργασία για την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων μέσω της ευρείας διαθεσιμότητας τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) και μέσω της καλύτερης ποιότητας των υπηρεσιών σε προσιτές τιμές. Η συνεργασία αυτή θα πρέπει να στοχεύει στη διευκόλυνση της πρόσβασης στις αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών, και να ενθαρρύνει τον ανταγωνισμό και τις επενδύσεις στον τομέα αυτό.

ΑΡΘΡΟ 325

Η συνεργασία θα καλύπτει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα αντικείμενα:

- α) ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την εφαρμογή των εθνικών πρωτοβουλιών της κοινωνίας της πληροφορίας, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, εκείνων που στοχεύουν στην προώθηση της ευρυζωνικής πρόσβασης, στη βελτίωση της ασφάλειας των δικτύων και στην ανάπτυξη δημόσιων επιγραμμικών υπηρεσιών, και
- β) ανταλλαγή πληροφοριών, βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών για την προώθηση της ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου κανονιστικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες, και ιδίως για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της εθνικής ανεξάρτητης ρυθμιστικής αρχής, την ενθάρρυνση της καλύτερης χρήσης των πόρων του ραδιοφάσματος και την προώθηση της διαλειτουργικότητας των δικτύων της Γεωργίας και μεταξύ της Γεωργίας και της ΕΕ.

ΑΡΘΡΟ 326

Τα μέρη προωθούν τη συνεργασία μεταξύ της εθνικής ρυθμιστικής αρχής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών της ΕΕ και των ρυθμιστικών αρχών της Γεωργίας.

ΑΡΘΡΟ 327

Η Γεωργία θα προβεί σε προσέγγιση της νομοθεσίας της με τις πράξεις της ΕΕ και τα διεθνή νομοθετήματα που αναφέρονται στο παράρτημα XV-B της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω παραρτήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

ΑΡΘΡΟ 328

Τα μέρη συνεργάζονται στον τομέα του τουρισμού με στόχο την ενίσχυση της ανάπτυξης μιας ανταγωνιστικής και βιώσιμης τουριστικής βιομηχανίας η οποία έχει ως αποτέλεσμα την οικονομική μεγέθυνση και χειραφέτηση, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη διεθνή ανταλλαγή.

ΑΡΘΡΟ 329

Η συνεργασία σε διμερές και ευρωπαϊκό επίπεδο θα στηρίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- α) τον σεβασμό της ακεραιότητας και των συμφερόντων των τοπικών κοινοτήτων, ιδίως των αγροτικών περιοχών, λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές αναπτυξιακές ανάγκες και προτεραιότητες·
- β) τη σημασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, και
- γ) τη θετική αλληλεπίδραση μεταξύ του τουρισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος.

ΑΡΘΡΟ 330

Η συνεργασία επικεντρώνεται στα ακόλουθα αντικείμενα:

- α) ανταλλαγή πληροφοριών, βέλτιστων πρακτικών, εμπειρίας και τεχνογνωσίας·
- β) διατήρηση εταιρικών σχέσεων με τη συμμετοχή του δημόσιου, του ιδιωτικού τομέα και των τοπικών κοινοτήτων με σκοπό τη διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης του τουρισμού·

- γ) προώθηση και ανάπτυξη τουριστικών ροών, προϊόντων και αγορών, υποδομών, ανθρώπινων πόρων και θεσμικών δομών·
- δ) ανάπτυξη και εφαρμογή αποτελεσματικών πολιτικών·
- ε) κατάρτιση και ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα του τουρισμού με στόχο τη βελτίωση των προτύπων παροχής υπηρεσιών, και
- στ) ανάπτυξη και προώθηση, μεταξύ άλλων, του τοπικού τουρισμού.

ΑΡΘΡΟ 331

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΑΡΘΡΟ 332

Τα μέρη συνεργάζονται για την προώθηση της γεωργικής και αγροτικής ανάπτυξης, ιδίως μέσω της σταδιακής σύγκλισης των πολιτικών και της νομοθεσίας.

ΑΡΘΡΟ 333

Η συνεργασία των μερών όσον αφορά τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη καλύπτει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους τομείς:

- α) διευκόλυνση της αμοιβαίας κατανόησης των γεωργικών πολιτικών και των πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης·
- β) ενίσχυση των διοικητικών ικανοτήτων σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο για τον σχεδιασμό, την αξιολόγηση, την εφαρμογή και την επιβολή πολιτικών σύμφωνα με τους κανονισμούς και τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ·

- γ) προώθηση του εκσυγχρονισμού και της βιωσιμότητας της γεωργικής παραγωγής·
- δ) ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών σε σχέση με τις πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης για την προώθηση της οικονομικής ευημερίας των αγροτικών κοινοτήτων·
- ε) βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού τομέα και της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη στις αγορές·
- στ) προώθηση πολιτικών ποιότητας και των μηχανισμών ελέγχου τους, συμπεριλαμβανομένων των γεωγραφικών ενδείξεων και της βιολογικής γεωργίας,
- ζ) της οινοπαραγωγής και του αγροτουρισμού·
- η) διάδοση γνώσεων και προώθηση υπηρεσιών γεωργικών εφαρμογών για τους γεωργικούς παραγωγούς, και
- θ) προσπάθεια για την εναρμόνιση των ζητημάτων που εξετάζονται στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών, στους οποίους αμφότερα τα μέρη είναι μέλη.

ΑΡΘΡΟ 334

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΑΛΙΕΙΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΤΜΗΜΑ 1

ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΑΡΘΡΟ 335

1. Τα μέρη συνεργάζονται στους ακόλουθους αμοιβαίως επωφελείς τομείς κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα της αλιείας, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης και διαχείρισης των έμβιων υδρόβιων πόρων, της επιθεώρησης και του ελέγχου, της συλλογής δεδομένων και της καταπολέμησης της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας, όπως ορίζεται στο διεθνές σχέδιο δράσης (ΔΣΧ) του 2001 του FAO για την πρόληψη, αποτροπή και εξάλειψη της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης (ΠΑΑ) αλιείας.
2. Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής τα μέρη θα τηρούν τις διεθνείς υποχρεώσεις τους σχετικά με τη διαχείριση και τη διατήρηση των έμβιων υδρόβιων πόρων.

ΑΡΘΡΟ 336

Τα μέρη αναλαμβάνουν κοινές δράσεις, ανταλλάσσουν πληροφορίες και παρέχουν αμοιβαία συνδρομή με σκοπό να προωθήσουν:

- α) τη χρηστή διακυβέρνηση και τις βέλτιστες πρακτικές στη διαχείριση της αλιείας με στόχο τη διασφάλιση της διατήρησης και της διαχείρισης των αλιευτικών αποθεμάτων με βιώσιμο τρόπο, και με βάση την αρχή της προσέγγισης βάσει του οικοσυστήματος·
- β) την υπεύθυνη αλιεία και τη διαχείριση των αλιευτικών πόρων σύμφωνα τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, ώστε τα αλιευτικά αποθέματα και το οικοσύστημα να διατηρούνται σε υγιή κατάσταση, και
- γ) την περιφερειακή συνεργασία, μεταξύ άλλων μέσω περιφερειακών οργανώσεων διαχείρισης της αλιείας (ΠΟΔΑ), κατά περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 337

Όσον αφορά τις διατάξεις του άρθρου 336 της παρούσας συμφωνίας, και έχοντας υπόψη τις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές γνωματεύσεις, τα μέρη ενισχύουν τη συνεργασία και τον συντονισμό των δραστηριοτήτων τους στον τομέα της διαχείρισης και της διατήρησης των έμβιων υδρόβιων πόρων στη Μαύρη Θάλασσα. Αμφότερα τα μέρη θα προωθήσουν την περιφερειακή συνεργασία στη Μαύρη Θάλασσα και τις σχέσεις με τις οικείες περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας, κατά περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 338

Τα μέρη θα ενισχύσουν πρωτοβουλίες, όπως την αμοιβαία ανταλλαγή εμπειριών και την παροχή στήριξης, προκειμένου να διασφαλίσουν την εφαρμογή μια πολιτικής που θα διασφαλίζει τη βιώσιμη αλιεία με βάση το κεκτημένο της ΕΕ και τους τομείς προτεραιότητας που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τα μέρη σε αυτόν τον τομέα, όπως:

- α) τη διαχείριση των έμβιων υδρόβιων πόρων, την αλιευτική προσπάθεια και τα τεχνικά μέτρα.

- β) την επιθεώρηση και τον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων χρησιμοποιώντας τον αναγκαίο εξοπλισμό επιτήρησης, συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρονικών διατάξεων παρακολούθησης και οργάνων ιχνηλασιμότητας, και διασφαλίζοντας την εκτελεστή νομοθεσία και τους μηχανισμούς ελέγχου·
- γ) την εναρμονισμένη συλλογή συμβατών στοιχείων για τα αλιεύματα, τις εκφορτώσεις, τον αλιευτικό στόλο, καθώς και βιολογικών και οικονομικών δεδομένων·
- δ) τη διαχείριση της αλιευτικής ικανότητας, περιλαμβανομένου ενός λειτουργικού μητρώου του αλιευτικού στόλου·
- ε) την αποτελεσματικότητα των αγορών, ειδικότερα με την προώθηση οργανώσεων παραγωγών, την παροχή πληροφοριών σε καταναλωτές, και μέσω προδιαγραφών εμπορίας και ιχνηλασιμότητας, και
- στ) την ανάπτυξη διαρθρωτικής πολιτικής για τον τομέα της αλιείας που θα διασφαλίζει την αειφορία από οικονομικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής άποψης.

ΤΜΗΜΑ 2

ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΑΡΘΡΟ 339

Λαμβάνοντας υπόψη τη συνεργασία τους στους τομείς της αλιείας, των θαλάσσιων μεταφορών και του περιβάλλοντος, καθώς και στο πλαίσιο άλλων πολιτικών, και σύμφωνα με τις σχετικές διεθνείς συμφωνίες για το δίκαιο της θάλασσας με βάση τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας, τα μέρη αναπτύσσουν επίσης συνεργασία για μια ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική, και ειδικότερα για:

- α) την προώθηση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης στις θαλάσσιες υποθέσεις, τη χρηστή διακυβέρνηση και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τη χρήση του θαλάσσιου χώρου·
- β) την προώθηση του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού ως εργαλείου που συμβάλλει στην καλύτερη λήψη αποφάσεων για τον συμβιβασμό των ανταγωνιστικών ανθρώπινων δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την προσέγγιση με βάση το οικοσύστημα·
- γ) την προώθηση της ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών, σύμφωνα με την προσέγγιση με βάση το οικοσύστημα, για τη διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης των παράκτιων περιοχών και την ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των παράκτιων περιοχών σε παράκτιους κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής·

- δ) την προώθηση της καινοτομίας και της αποδοτικής χρήσης των πόρων των ναυτιλιακών βιομηχανιών ως κινητήρια δύναμη της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης, μεταξύ άλλων με την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών·
- ε) την προώθηση στρατηγικών συμμαχιών μεταξύ ναυτιλιακών βιομηχανιών, υπηρεσιών και επιστημονικών ιδρυμάτων που ειδικεύονται στη θαλάσσια και ναυτιλιακή έρευνα·
- στ) την προσπάθεια ενίσχυσης της διασυνοριακής και διατομεακής θαλάσσιας επιτήρησης προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι αυξανόμενοι κίνδυνοι που συνδέονται με την εντατική θαλάσσια κυκλοφορία, τις απορρίψεις που συνδέονται με τη λειτουργία των πλοίων, τα θαλάσσια ατυχήματα και τις παράνομες δραστηριότητες στη θάλασσα, και
- ζ) την καθιέρωση τακτικού διαλόγου και την προώθηση διαφόρων δικτύων μεταξύ των ενδιαφερομένων ναυτιλιακών φορέων.

ΑΡΘΡΟ 340

Η συνεργασία περιλαμβάνει, ιδίως, τα ακόλουθα:

- α) ανταλλαγή πληροφοριών, βέλτιστων πρακτικών, μεταφορά εμπειριών και ναυτιλιακής τεχνογνωσίας, μεταξύ άλλων και σχετικά με καινοτόμες τεχνολογίες σε ναυτιλιακούς τομείς και με ζητήματα θαλάσσιου περιβάλλοντος·
- β) ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με επιλογές χρηματοδότησης έργων, μεταξύ άλλων με συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, και
- γ) ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των δύο μερών στα αντίστοιχα διεθνή ναυτιλιακά φόρουμ.

Διάλογος σε τακτική βάση σχετικά με τις αλιευτικές και θαλάσσιες πολιτικές

ΑΡΘΡΟ 341

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου μεταξύ των μερών για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΔΕΙΞΗΣ

ΑΡΘΡΟ 342

Τα μέρη προωθούν τη συνεργασία σε όλους τους τομείς της επιστημονικής έρευνας για μη στρατιωτικούς σκοπούς και της τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης (E&TA), με βάση το αμοιβαίο όφελος και σύμφωνα με τα κατάλληλα και αποτελεσματικά επίπεδα προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΑΡΘΡΟ 343

Η συνεργασία στον τομέα E&TA περιλαμβάνει:

- α) στρατηγικό διάλογο και την ανταλλαγή επιστημονικών και τεχνολογικών πληροφοριών·
- β) τη διευκόλυνση της κατάλληλης πρόσβασης στα αντίστοιχα προγράμματα των μερών·

- γ) την αύξηση της ικανότητας έρευνας και της συμμετοχής των ερευνητικών φορέων της Γεωργίας στο ερευνητικό πρόγραμμα-πλαίσιο της ΕΕ·
- δ) την προώθηση κοινών έργων έρευνας σε όλους τους τομείς Ε&ΤΑ·
- ε) δραστηριότητες κατάρτισης και προγράμματα κινητικότητας για επιστήμονες, ερευνητές και άλλο ερευνητικό προσωπικό που συμμετέχει σε δραστηριότητες Ε&ΤΑ των μερών·
- στ) τη διευκόλυνση, στο πλαίσιο της ισχύουσας νομοθεσίας, της ελεύθερης κυκλοφορίας των ερευνητών που συμμετέχουν στις δραστηριότητες που καλύπτει η παρούσα συμφωνία και της διασυνοριακής κυκλοφορίας των αγαθών που προορίζονται για χρήση σε αυτές τις δραστηριότητες, και
- ζ) άλλες μορφές συνεργασίας στον τομέα Ε&ΤΑ βάσει αμοιβαίας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 344

Κατά τη διεξαγωγή αυτών των δραστηριοτήτων συνεργασίας, θα πρέπει να επιδιώκονται συνέργειες με τις άλλες δραστηριότητες που διεξάγονται στο πλαίσιο της οικονομικής συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και της Γεωργίας, όπως προβλέπεται στον τίτλο VII (Χρηματοδοτική βοήθεια, και Διατάξεις καταπολέμησης της απάτης και ελέγχου) της παρούσας συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 345

Τα μέρη συνεργάζονται για να διασφαλίσουν υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών και την επίτευξη συμβατότητας μεταξύ των οικείων συστημάτων για την προστασία των καταναλωτών.

ΑΡΘΡΟ 346

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, η συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει, κατά περίπτωση:

- α) τον στόχο της προσέγγισης της νομοθεσίας για τους καταναλωτές, αποφεύγοντας τα εμπόδια στο εμπόριο·
- β) την προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τα συστήματα προστασίας των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας για τους καταναλωτές και της επιβολής της, της ασφάλειας των καταναλωτικών προϊόντων, των συστημάτων ανταλλαγής πληροφοριών, της εκπαίδευσης/ευαισθητοποίησης και χειραφέτησης των καταναλωτών, και της έννομης προστασίας των καταναλωτών·

- γ) δραστηριότητες κατάρτισης για διοικητικούς υπαλλήλους και άλλους εκπροσώπους των συμφερόντων των καταναλωτών, και
- δ) την ενίσχυση της δραστηριότητας ανεξάρτητων ενώσεων καταναλωτών και επαφών μεταξύ των εκπροσώπων των καταναλωτών.

ΑΡΘΡΟ 347

Η Γεωργία θα προβεί σε προσέγγιση της νομοθεσίας της με τις πράξεις της ΕΕ και τα διεθνή νομοθετήματα που αναφέρονται στο παράρτημα XXIX της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω παραρτήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 348

Τα μέρη ενισχύουν τον διάλογο και τη συνεργασία τους προκειμένου να προωθήσουν την ατζέντα για την αξιοπρεπή εργασία, την πολιτική απασχόλησης, την υγεία και την ασφάλεια στον χώρο εργασίας, τον κοινωνικό διάλογο, την κοινωνική προστασία, την κοινωνική ένταξη, την ισότητα των φύλων και την καταπολέμηση των διακρίσεων, και την εταιρική κοινωνική ευθύνη, συμβάλλοντας έτσι στην προώθηση της ποσοτικής και ποιοτικής βελτίωσης της απασχόλησης, στη μείωση της φτώχειας, στην ενισχυμένη κοινωνική συνοχή, στη βιώσιμη ανάπτυξη και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

ΑΡΘΡΟ 349

Η συνεργασία, με βάση την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών, μπορεί να καλύπτει επιλεγμένο αριθμό ζητημάτων που εντοπίζονται στους ακόλουθους τομείς:

- α) μείωση της φτώχειας και ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής·

- β) πολιτική για την απασχόληση, με στόχο την ποσοτική και ποιοτική βελτίωση της απασχόλησης με αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας, μεταξύ άλλων με στόχο τη μείωση της παραοικονομίας και της άτυπης απασχόλησης·
- γ) προώθηση ενεργητικών μέτρων για την αγορά εργασίας και αποτελεσματικών υπηρεσιών απασχόλησης, κατά περίπτωση, για τον εκσυγχρονισμό των αγορών εργασίας και την προσαρμογή στις ανάγκες των αγορών εργασίας των μερών·
- δ) προώθηση αγορών εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας που ενσωματώνουν τα μειονεκτούντα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων από μειονοτικές ομάδες·
- ε) ίσες ευκαιρίες και καταπολέμηση των διακρίσεων, με στόχο την ενίσχυση της ισότητας των φύλων και τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών, καθώς και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού·
- στ) κοινωνική πολιτική, με στόχο την ενίσχυση του επιπέδου κοινωνικής προστασίας και των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, από απόψεως ποιότητας, προσβασιμότητας και οικονομικής βιωσιμότητας·
- ζ) ενίσχυση της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και προώθηση του κοινωνικού διαλόγου, μεταξύ άλλων μέσω της ενίσχυσης της ικανότητας όλων των ενδιαφερόμενων μερών·

- η) προώθηση της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία, και
- θ) ευαισθητοποίηση και διάλογος στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

ΑΡΘΡΟ 350

Τα μέρη ενθαρρύνουν τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και ιδίως των κοινωνικών εταίρων, στην ανάπτυξη και τις μεταρρυθμίσεις πολιτικής και στη συνεργασία μεταξύ των μερών, όπως προβλέπεται στο σχετικό μέρος του τίτλου VIII (Θεσμικές, γενικές και τελικές διατάξεις) της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 351

Τα μέρη επιδιώκουν την ενίσχυση της συνεργασίας σε θέματα απασχόλησης και κοινωνικής πολιτικής σε όλα τα σχετικά περιφερειακά, πολυμερή και διεθνή φόρουμ και οργανισμούς.

ΑΡΘΡΟ 352

Τα μέρη ενισχύουν την εταιρική κοινωνική ευθύνη και τη λογοδοσία, και ενθαρρύνουν υπεύθυνες επιχειρηματικές πρακτικές, όπως εκείνες που προωθούνται από μια σειρά διεθνών κατευθυντήριων γραμμών για την εταιρική κοινωνική ευθύνη και ειδικότερα, από τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις.

ΑΡΘΡΟ 353

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 354

Η Γεωργία θα προβεί σε προσέγγιση της νομοθεσίας της με τις πράξεις της ΕΕ και τα διεθνή νομοθετήματα που αναφέρονται στο παράρτημα XXX της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω παραρτήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 355

Τα μέρη συμφωνούν να αναπτύξουν τη συνεργασία τους στον τομέα της δημόσιας υγείας, με στόχο τη βελτίωση του επιπέδου ασφάλειας της δημόσιας υγείας και της προστασίας της υγείας του ανθρώπου ως βασική συνιστώσα της βιώσιμης ανάπτυξης και της οικονομικής μεγέθυνσης.

ΑΡΘΡΟ 356

Η συνεργασία καλύπτει, ιδίως, τους ακόλουθους τομείς:

- α) ενίσχυση του δημόσιου συστήματος υγείας της Γεωργίας, ιδίως μέσω της συνέχισης των μεταρρυθμίσεων στον τομέα της υγείας, της διασφάλισης υγειονομικής περίθαλψης υψηλής ποιότητας, της ανάπτυξης των ανθρώπινων πόρων για την υγεία, της βελτίωσης της διακυβέρνησης στον τομέα της υγείας και της χρηματοδότησης της υγειονομικής περίθαλψης.

- β) επιδημιολογική παρακολούθηση και έλεγχος των μεταδοτικών ασθενειών, όπως για παράδειγμα του ιού HIV/AIDS, της ιογενούς ηπατίτιδας, της φυματίωσης και της μικροβιακής αντοχής, καθώς και αυξημένη ετοιμότητα έναντι απειλών για τη δημόσια υγεία και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης·
- γ) πρόληψη και έλεγχος των μη μεταδοτικών ασθενειών, κυρίως μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών, της προαγωγής υγιεινού τρόπου ζωής, της σωματικής άσκησης και της αντιμετώπισης βασικών καθοριστικών παραγόντων για την υγεία, όπως είναι η διατροφή και η εξάρτηση από το αλκοόλ, τα ναρκωτικά και τον καπνό·
- δ) ποιότητα και ασφάλεια ουσιών ανθρώπινης προέλευσης·
- ε) πληροφορίες και γνώσεις για την υγεία, και
- στ) αποτελεσματική εφαρμογή των διεθνών συμφωνιών για την υγεία, τις οποίες έχουν υπογράψει τα μέρη, ιδίως των διεθνών κανονισμών στον τομέα της υγείας και της σύμβασης-πλαισίου για την καταπολέμηση του καπνίσματος.

ΑΡΘΡΟ 357

Η Γεωργία θα προβεί σε προσέγγιση της νομοθεσίας της με τις πράξεις της ΕΕ και τα διεθνή νομοθετήματα που αναφέρονται στο παράρτημα XXXI της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω παραρτήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑ

ΑΡΘΡΟ 358

Τα μέρη συνεργάζονται στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για την ενίσχυση της συνεργασίας και του διαλόγου, συμπεριλαμβανομένου του διαλόγου σε θέματα πολιτικής, επιδιώκοντας την προσέγγιση με τις σχετικές πολιτικές και πρακτικές της ΕΕ. Τα μέρη συνεργάζονται για την προώθηση της διά βίου μάθησης, και την ενθάρρυνση της συνεργασίας και της διαφάνειας σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, με ιδιαίτερη έμφαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η συνεργασία αυτή στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης επικεντρώνεται, μεταξύ άλλων, στους ακόλουθους τομείς:

- α) προώθηση της διά βίου μάθησης, η οποία είναι το κλειδί για την ανάπτυξη και την απασχόληση και επιτρέπει στους πολίτες να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία·
- β) εκσυγχρονισμός των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, και βελτίωση της ποιότητας, της καταλληλότητας και της πρόσβασης σε όλη την κλίμακα της εκπαίδευσης - από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση·
- γ) προώθηση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κατά τρόπο που συνάδει με την ατζέντα της ΕΕ για τον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και με τη διαδικασία της Μπολόνια·
- δ) ενίσχυση της διεθνούς ακαδημαϊκής συνεργασίας και της συμμετοχής σε προγράμματα συνεργασίας της ΕΕ, και αύξηση της κινητικότητας φοιτητών και εκπαιδευτικών·
- ε) ενθάρρυνση της εκμάθησης ξένων γλωσσών·

- στ) προώθηση της προόδου προς την κατεύθυνση της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων και ικανοτήτων, και διασφάλιση της διαφάνειας σ' αυτόν τον τομέα·
- ζ) προώθηση της συνεργασίας στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική ορθή πρακτική της ΕΕ, και
- η) ενίσχυση της κατανόησης και των γνώσεων σχετικά με τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, του ακαδημαϊκού διαλόγου σχετικά με τις σχέσεις ΕΕ-Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, και της συμμετοχής στα σχετικά προγράμματα της ΕΕ.

ΑΡΘΡΟ 360

Τα μέρη συμφωνούν να συνεργαστούν στον τομέα της νεολαίας με σκοπό:

- α) την ενίσχυση της συνεργασίας και των ανταλλαγών στον τομέα της πολιτικής για τη νεολαία και της άτυπης εκπαίδευσης για νέα άτομα και νέους εργαζομένους·

- β) τη στήριξη της κινητικότητας των νέων και των νέων εργαζομένων ως μέσο προώθησης του διαπολιτισμικού διαλόγου και της απόκτησης γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων εκτός των επίσημων εκπαιδευτικών συστημάτων, μεταξύ άλλων μέσω του εθελοντισμού·
- γ) την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των οργανώσεων νεολαίας.

ΑΡΘΡΟ 361

Η Γεωργία θα εφαρμόσει και θα αναπτύξει πολιτική η οποία θα συνάδει με το πλαίσιο των πολιτικών και πρακτικών της ΕΕ με βάση τα έγγραφα του παραρτήματος XXXII της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω παραρτήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΘΡΟ 362

Τα μέρη θα προωθήσουν την πολιτιστική συνεργασία λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις αρχές που διακηρύσσονται στην Εκπαιδευτική, Επιστημονική και Επιμορφωτική Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών (UNESCO) του 2005 για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης. Τα μέρη θα επιδιώκουν τακτικό στρατηγικό διάλογο σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης των πολιτιστικών βιομηχανιών στην ΕΕ και τη Γεωργία. Η συνεργασία μεταξύ των μερών θα ενισχύει τον διαπολιτισμικό διάλογο, μεταξύ άλλων μέσω της συμμετοχής του πολιτιστικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ και της Γεωργίας.

ΑΡΘΡΟ 363

Τα μέρη επικεντρώνουν τη συνεργασία τους σε διάφορους τομείς:

- α) πολιτιστική συνεργασία και πολιτιστικές ανταλλαγές·

- β) κινητικότητα της τέχνης και των καλλιτεχνών, και ενίσχυση της ικανότητας του πολιτιστικού τομέα·
- γ) διαπολιτισμικός διάλογος·
- δ) διάλογος σχετικά με την πολιτιστική πολιτική, και
- ε) συνεργασία στα διεθνή φόρουμ, όπως στην UNESCO και στο Συμβούλιο της Ευρώπης, μεταξύ άλλων, για την ενίσχυση της πολιτιστικής πολυμορφίας, και για τη διαφύλαξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΩΝ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΜΕ

ΑΡΘΡΟ 364

Τα μέρη θα προωθήσουν τη συνεργασία στον οπτικοακουστικό τομέα. Η συνεργασία ενισχύει τις οπτικοακουστικές βιομηχανίες στην ΕΕ και τη Γεωργία, ιδίως μέσω της κατάρτισης των επαγγελματιών, της ανταλλαγής πληροφοριών και της ενθάρρυνσης συμπαραγωγών στους τομείς του κινηματογράφου και της τηλεόρασης.

ΑΡΘΡΟ 365

1. Τα μέρη αναπτύσσουν τακτικό διάλογο στον τομέα των πολιτικών των οπτικοακουστικών μέσων και των μέσων ενημέρωσης, και συνεργάζονται για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας και του επαγγελματισμού των μέσων ενημέρωσης καθώς και των σχέσεων με τα μέσα ενημέρωσης της ΕΕ σύμφωνα με τα σχετικά ευρωπαϊκά πρότυπα, συμπεριλαμβανομένων των προτύπων του Συμβουλίου της Ευρώπης και της σύμβασης της UNESCO για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης του 2005.

2. Η συνεργασία θα μπορούσε να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το ζήτημα της κατάρτισης των δημοσιογράφων και άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης.

ΑΡΘΡΟ 366

Τα μέρη επικεντρώνουν τη συνεργασία τους σε διάφορους τομείς:

- α) διάλογος σχετικά με τις πολιτικές των οπτικοακουστικών μέσων και των μέσων ενημέρωσης·
- β) διάλογος σε διεθνή φόρουμ (όπως η UNESCO και ο ΠΟΕ), και
- γ) συνεργασία στον τομέα των οπτικοακουστικών μέσων και των μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας στον τομέα του κινηματογράφου.

ΑΡΘΡΟ 367

Η Γεωργία θα προβεί σε προσέγγιση της νομοθεσίας της με τις πράξεις της ΕΕ και τα διεθνή νομοθετήματα που αναφέρονται στο παράρτημα XXXIII της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω παραρτήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 368

Τα μέρη προωθούν τη συνεργασία στον τομέα του αθλητισμού και της σωματικής άσκησης μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και ορθών πρακτικών, με στόχο την προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής, των κοινωνικών και εκπαιδευτικών αξιών του αθλητισμού και της κινητικότητας στον τομέα του αθλητισμού, καθώς και για την καταπολέμηση των παγκόσμιων απειλών για τον αθλητισμό, όπως το ντόπινγκ, ο ρατσισμός και η βία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 369

Τα μέρη ενισχύουν τον διάλογο σχετικά με τη συνεργασία σε επίπεδο κοινωνίας των πολιτών, για την επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- α) την ενίσχυση των επαφών και της ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ όλων των τομέων της κοινωνίας των πολιτών στην ΕΕ και στη Γεωργία·
- β) τη διασφάλιση της καλύτερης γνωριμίας και κατανόησης της Γεωργίας, περιλαμβανομένης της ιστορίας και του πολιτισμού της, στην ΕΕ και ιδίως μεταξύ όλων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στα κράτη μέλη, επιτρέποντας έτσι την καλύτερη συνειδητοποίηση των ευκαιριών και των προκλήσεων για τις μελλοντικές σχέσεις·
- γ) κατά τρόπο αμοιβαίο, τη διασφάλιση της καλύτερης γνωριμίας και κατανόησης της ΕΕ στη Γεωργία και ιδίως μεταξύ όλων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στη Γεωργία, με μη αποκλειστική έμφαση στις αξίες στις οποίες βασίζεται η ΕΕ, στις πολιτικές και τη λειτουργία της.

ΑΡΘΡΟ 370

Τα μέρη προωθούν τον διάλογο και τη συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων της κοινωνίας των πολιτών και των δύο πλευρών ως αναπόσπαστο μέρος των σχέσεων μεταξύ της ΕΕ και της Γεωργίας. Οι στόχοι του εν λόγω διαλόγου και της συνεργασίας είναι:

- α) η διασφάλιση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών στις σχέσεις ΕΕ-Γεωργίας, ιδίως όσον αφορά την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας·
- β) η ενίσχυση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία λήψης δημόσιων αποφάσεων, ιδίως μέσω της διατήρησης ανοικτού, διαφανούς και τακτικού διαλόγου μεταξύ των δημόσιων οργανισμών, των αντιπροσωπευτικών ενώσεων και της κοινωνίας των πολιτών·
- γ) η διευκόλυνση της δημιουργίας ενός περιβάλλοντος ευνοϊκού για την οικοδόμηση θεσμών και την ανάπτυξη οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών με διάφορους τρόπους, μεταξύ άλλων μέσω της στήριξης δράσεων προβολής, ανεπίσημων και επίσημων δικτύων, και ενός εξουσιοδοτικού νομικού πλαισίου αμοιβαίων επισκέψεων και εργαστηρίων για την κοινωνία των πολιτών·

- δ) η διευκόλυνση των εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών κάθε πλευράς προκειμένου να εξοικειώνονται με τις διαδικασίες διαβούλευσης και διαλόγου μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, και των δημόσιων αρχών, ιδίως με σκοπό την ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία χάραξης δημόσιας πολιτικής-.

ΑΡΘΡΟ 371

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου μεταξύ των μερών για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 21

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΑΡΘΡΟ 372

1. Τα μέρη προωθούν την αμοιβαία κατανόηση και τη διμερή συνεργασία στον τομέα της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των μεθόδων διατύπωσης και εφαρμογής περιφερειακών πολιτικών, μιας πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και εταιρικής σχέσης, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη μειονεκτουςών περιοχών και στην εδαφική συνεργασία, με στόχο τη δημιουργία διαύλων επικοινωνίας και την προαγωγή της ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ των εθνικών και τοπικών αρχών, των κοινωνικοοικονομικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών.

2. Τα μέρη συνεργάζονται, ιδίως, με σκοπό την εναρμόνιση της πρακτικής της Γεωργίας με τις ακόλουθες αρχές:

- α) ενίσχυση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, καθώς επηρεάζει τόσο το κεντρικό όσο και το τοπικό επίπεδο, με ιδιαίτερη έμφαση στους τρόπους ενίσχυσης της συμμετοχής των τοπικών ενδιαφερόμενων φορέων·
- β) εδραίωση της συνεργασίας μεταξύ όλων των μερών που συμμετέχουν στην περιφερειακή ανάπτυξη, και
- γ) συγχρηματοδότηση μέσω χρηματοδοτικής συνεισφοράς από τους εμπλεκόμενους στην εφαρμογή προγραμμάτων και έργων περιφερειακής ανάπτυξης.

ΑΡΘΡΟ 373

1. Τα μέρη υποστηρίζουν και ενισχύουν τη συμμετοχή των αρχών τοπικού επιπέδου στην περιφερειακή συνεργασία σε επίπεδο πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της διασυνοριακής συνεργασίας, και σε συναφείς δομές διαχείρισης, για την αναβάθμιση της συνεργασίας μέσω της θέσπισης εξουσιοδοτικού αμοιβαίου νομοθετικού πλαισίου, τη διατήρηση και ανάπτυξη μέτρων δημιουργίας ικανοτήτων και την προώθηση της ενίσχυσης διασυνοριακών και περιφερειακών οικονομικών και επιχειρηματικών δικτύων.

2. Τα μέρη θα συνεργαστούν για την εδραίωση των θεσμικών και λειτουργικών ικανοτήτων των οργανισμών της Γεωργίας στους τομείς της περιφερειακής ανάπτυξης και του σχεδιασμού χρήσεων γης, μεταξύ άλλων με:

- α) τη βελτίωση του διοργανικού συντονισμού και ιδίως του μηχανισμού κάθετης και οριζόντιας αλληλεπίδρασης των κεντρικών και τοπικών δημόσιων αρχών, στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάπτυξης και εφαρμογής περιφερειακών πολιτικών·
- β) την ανάπτυξη της ικανότητας των τοπικών δημόσιων αρχών να προαγάγουν την αμοιβαία διασυνοριακή συνεργασία σύμφωνα με τις αρχές και τις πρακτικές της ΕΕ·
- γ) την ανταλλαγή γνώσεων, πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τις πολιτικές περιφερειακής ανάπτυξης για την προώθηση της οικονομικής ευημερίας των τοπικών κοινοτήτων και την ομοιόμορφη ανάπτυξη περιφερειών.

ΑΡΘΡΟ 374

1. Τα μέρη ενισχύουν και ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της διασυνοριακής συνεργασίας σε άλλους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία, όπως, μεταξύ άλλων, στους τομείς μεταφορών, ενέργειας, δικτύων επικοινωνίας, πολιτισμού, εκπαίδευσης, τουρισμού και υγείας.
2. Τα μέρη εντείνουν τη συνεργασία μεταξύ των περιφερειών τους με τη μορφή διακρατικών και διαπεριφερειακών προγραμμάτων, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή των περιφερειών της Γεωργίας στις ευρωπαϊκές περιφερειακές δομές και οργανισμούς, και προάγοντας την οικονομική και θεσμική ανάπτυξή τους με την υλοποίηση σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος.
3. Οι δραστηριότητες αυτές θα λάβουν χώρα στο πλαίσιο:
  - α) της συνέχισης της εδαφικής συνεργασίας με τις ευρωπαϊκές περιφέρειες, μεταξύ άλλων, μέσω προγραμμάτων διακρατικής και διασυνοριακής συνεργασίας·
  - β) της συνεργασίας, στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, με φορείς της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής των Περιφερειών, και της συμμετοχής σε διάφορα ευρωπαϊκά περιφερειακά προγράμματα και πρωτοβουλίες·

- γ) της συνεργασίας, μεταξύ άλλων, με την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, και το Δικτυακό Παρατηρητήριο Ευρωπαϊκής Χωροταξίας.

ΑΡΘΡΟ 375

Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ΑΡΘΡΟ 376

Τα μέρη αναπτύσσουν και ενισχύουν τη συνεργασία τους σε σχέση με τις φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές. Η συνεργασία αναπτύσσεται λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα των μερών με βάση την ισότητα και τα αμοιβαία οφέλη, καθώς και λαμβάνοντας υπόψη την αλληλεξάρτηση που υφίσταται μεταξύ των μερών και των πολυμερών δραστηριοτήτων στον τομέα αυτό.

ΑΡΘΡΟ 377

Στόχος της συνεργασίας είναι η βελτίωση της πρόληψης και της αντιμετώπισης φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών, καθώς και της προετοιμασίας για τις εν λόγω καταστροφές.

ΑΡΘΡΟ 378

Τα μέρη ανταλλάσσουν, μεταξύ άλλων, πληροφορίες και εμπειρογνωσία, και εφαρμόζουν κοινές δραστηριότητες σε διμερή βάση ή/και στο πλαίσιο πολυμερών προγραμμάτων. Η συνεργασία μπορεί να πραγματοποιηθεί, μεταξύ άλλων, μέσω της εφαρμογής των ειδικών συμφωνιών ή/και διοικητικών διακανονισμών μεταξύ των μερών στον τομέα αυτό.

Η συνεργασία μπορεί να καλύπτει τους ακόλουθους στόχους:

- α) ανταλλαγή και τακτική επικαιροποίηση των στοιχείων επικοινωνίας για τη διασφάλιση της συνέχισης του διαλόγου και προκειμένου να είναι δυνατή η επικοινωνία μεταξύ των μερών σε 24ωρη βάση·
- β) διευκόλυνση της αμοιβαίας συνδρομής σε περίπτωση σοβαρών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, ανάλογα με την περίπτωση και με την επιφύλαξη της διαθεσιμότητας επαρκών πόρων·
- γ) ανταλλαγή σε 24ωρη βάση έγκαιρων προειδοποιήσεων και επικαιροποιημένων πληροφοριών όσον αφορά καταστάσεις έκτακτης ανάγκης μεγάλης κλίμακας που επηρεάζουν την ΕΕ ή τη Γεωργία, περιλαμβανομένων αιτημάτων και προσφορών για παροχή βοήθειας·
- δ) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την παροχή βοήθειας από τα μέρη σε τρίτες χώρες για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, κατά τις οποίες ενεργοποιείται ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ·
- ε) συνεργασία για τη στήριξη του κράτους υποδοχής όταν ζητείται/παρέχεται βοήθεια·

- στ) ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα της πρόληψης, της ετοιμότητας και της αντιμετώπισης καταστροφών·
- ζ) συνεργασία για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών με τη σύσταση, μεταξύ άλλων, θεσμικών δεσμών και δράσεων προβολής· ενημέρωση, εκπαίδευση και επικοινωνία· βέλτιστες πρακτικές με στόχο την αποτροπή ή τον μετριασμό των επιπτώσεων των φυσικών κινδύνων·
- η) συνεργασία για τη βελτίωση της βάσης γνώσεων σχετικά με τις καταστροφές, και για την εκτίμηση της επικινδυνότητας και των κινδύνων για τη διαχείριση καταστροφών·
- θ) συνεργασία για την εκτίμηση των επιπτώσεων των καταστροφών στο περιβάλλον και τη δημόσια υγεία·
- ι) πρόσκληση εμπειρογνομόνων σε ειδικά τεχνικά εργαστήρια και συμπόσια για θέματα πολιτικής προστασίας·
- ια) πρόσκληση, κατά περίπτωση, παρατηρητών σε ειδικές δράσεις και δραστηριότητες κατάρτισης που οργανώνονται από την ΕΕ ή/και τη Γεωργία, και
- ιβ) ενίσχυση της συνεργασίας για την πλέον αποτελεσματική χρήση του διαθέσιμου δυναμικού πολιτικής προστασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 380

Επιτρέπεται στη Γεωργία να συμμετέχει σε όλους τους οργανισμούς της Ένωσης που είναι ανοικτοί στη συμμετοχή της Γεωργίας, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις για τη σύσταση των οργανισμών αυτών. Η Γεωργία συνάπτει χωριστές συμφωνίες με την ΕΕ προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή της σε κάθε οργανισμό, περιλαμβανομένου του ποσού της σχετικής οικονομικής συνεισφοράς της.

ΑΡΘΡΟ 381

Επιτρέπεται στη Γεωργία να συμμετάσχει σε όλα τα τρέχοντα και τα μελλοντικά προγράμματα της Ένωσης που είναι ανοικτά στη συμμετοχή της σύμφωνα με τις διατάξεις για τη θέσπιση των προγραμμάτων αυτών. Η Γεωργία συμμετέχει στα προγράμματα της Ένωσης σύμφωνα με τις διατάξεις που ορίζονται στο Πρωτόκολλο ΙΙΙ της παρούσας συμφωνίας σχετικά με συμφωνία-πλαίσιο μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Γεωργίας για τις γενικές αρχές συμμετοχής της Γεωργίας στα προγράμματα της Ένωσης.

ΑΡΘΡΟ 382

Τα μέρη θα διεξάγουν τακτικό διάλογο σχετικά με την συμμετοχή της Γεωργίας σε προγράμματα και οργανισμούς της ΕΕ. Ειδικότερα, η ΕΕ ενημερώνει την Γεωργία σε περίπτωση δημιουργίας νέων οργανισμών της ΕΕ και νέων προγραμμάτων της Ένωσης, καθώς και σχετικά με αλλαγές στους όρους συμμετοχής στα προγράμματα της Ένωσης και τους οργανισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 380 και 381 της παρούσας συμφωνίας.

ΤΙΤΛΟΣ VII

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ, ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 383

Η Γεωργία λαμβάνει χρηματοδοτική βοήθεια μέσω των σχετικών μηχανισμών και μέσω χρηματοδότησης της ΕΕ. Η Γεωργία μπορεί επίσης να επωφεληθεί από τη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) και άλλους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Η χρηματοδοτική βοήθεια θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας και θα χορηγείται σύμφωνα με τα ακόλουθα άρθρα.

ΑΡΘΡΟ 384

Οι βασικές αρχές της χρηματοδοτικής βοήθειας καθορίζονται στους σχετικούς κανονισμούς χρηματοδοτικών μηχανισμών της ΕΕ.

ΑΡΘΡΟ 385

Οι τομείς προτεραιότητας της χρηματοδοτικής βοήθειας της ΕΕ που συμφωνείται από τα μέρη καθορίζονται στα ετήσια προγράμματα δράσης με βάση, όπου είναι δυνατό, πολυετή πλαίσια που αντικατοπτρίζουν τις συμφωνημένες προτεραιότητες σε επίπεδο πολιτικής. Τα ποσά της βοήθειας που καθορίζονται σε αυτά τα προγράμματα λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες της Γεωργίας, τις δυνατότητες των διαφόρων τομέων και την πρόοδο που σημειώνουν οι μεταρρυθμίσεις, ιδίως στους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 386

Για να διασφαλιστεί η βέλτιστη χρήση των διαθέσιμων πόρων, τα μέρη καταβάλλουν προσπάθειες ώστε να διασφαλίζεται ότι η βοήθεια της ΕΕ τίθεται σε εφαρμογή σε στενή συνεργασία και συντονισμό με άλλες χώρες, οργανώσεις και διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που χορηγούν βοήθεια, και σύμφωνα με τις διεθνείς αρχές για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας.

ΑΡΘΡΟ 387

Οι θεμελιώδεις νομικές, διοικητικές και τεχνικές βάσεις της χρηματοδοτικής βοήθειας καθορίζονται στο πλαίσιο των σχετικών συμφωνιών μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ 388

Το Συμβούλιο Σύνδεσης ενημερώνεται για την πρόοδο και την εφαρμογή της χρηματοδοτικής βοήθειας και τα αποτελέσματά της όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας. Για τον σκοπό αυτό, οι σχετικοί φορείς των μερών παρέχουν τις σχετικές πληροφορίες παρακολούθησης και αξιολόγησης σε αμοιβαία και συνεχή βάση.

ΑΡΘΡΟ 389

Τα μέρη εφαρμόζουν τη χρηματοδοτική βοήθεια σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και συνεργάζονται για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ και της Γεωργίας σύμφωνα με το κεφάλαιο 2 (Διατάξεις καταπολέμησης της απάτης και ελέγχου) του παρόντος τίτλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΑΡΘΡΟ 390

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ορισμοί του πρωτοκόλλου ΙΙΙ της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 391

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν κεφάλαιο ισχύει για κάθε άλλη συμφωνία ή χρηματοδοτικό μέσο που πρόκειται να συναφθεί μεταξύ των μερών, και για οποιοδήποτε άλλο χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ που αφορά τη Γεωργία, με την επιφύλαξη τυχόν πρόσθετων ρητρών όσον αφορά τους λογιστικούς ελέγχους, τους επιτόπιους ελέγχους, τις επιθεωρήσεις και εξακριβώσεις, καθώς και τα μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης, μεταξύ των οποίων και εκείνα που χρησιμοποιούν το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).

ΑΡΘΡΟ 392

Μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση της απάτης, της διαφθοράς και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας

Τα μέρη λαμβάνουν αποτελεσματικά μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση της απάτης, της διαφθοράς και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας σε σχέση με την εκτέλεση των κονδυλίων της ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω της αμοιβαίας διοικητικής και νομικής συνδρομής στους τομείς που καλύπτει η παρούσα συμφωνία.

Ανταλλαγή πληροφοριών και περαιτέρω συνεργασία σε επιχειρησιακό επίπεδο

1. Για τους σκοπούς της ορθής εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου, οι αρμόδιες αρχές της Γεωργίας και της ΕΕ προβαίνουν τακτικά σε ανταλλαγή πληροφοριών και, μετά από αίτηση ενός από τα μέρη, πραγματοποιούν διαβουλεύσεις.
2. Η OLAF δύναται να συμφωνήσει με τους αρμόδιους εταίρους της Γεωργίας, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Γεωργίας, την ανάπτυξη περαιτέρω συνεργασίας στον τομέα της καταπολέμησης της απάτης, μεταξύ άλλων προβαίνοντας σε επιχειρησιακές ρυθμίσεις με τις αρχές της Γεωργίας.
3. Για τη διαβίβαση και την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εφαρμόζεται το άρθρο 14 του τίτλου III (Δικαιοσύνη, Ελευθερία και Ασφάλεια) της παρούσας συμφωνίας.

Πρόληψη της απάτης, της διαφθοράς και των παρατυπιών

1. Οι αρχές της ΕΕ και της Γεωργίας ελέγχουν τακτικά κατά πόσον οι δράσεις που χρηματοδοτούνται με κονδύλια της ΕΕ έχουν εφαρμοστεί ορθά. Λαμβάνουν κάθε κατάλληλο μέτρα για την πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών από παρατυπίες και απάτες.
2. Οι αρχές της ΕΕ και της Γεωργίας λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη και την αντιμετώπιση οιασδήποτε πρακτικών ενεργητικής ή παθητικής δωροδοκίας και τον αποκλεισμό της σύγκρουσης συμφερόντων σε οιοδήποτε στάδιο των διαδικασιών που σχετίζονται με την εκτέλεση των κονδυλίων της ΕΕ.
3. Οι αρχές της Γεωργίας ενημερώνουν την Επιτροπή για τα μέτρα πρόληψης που λαμβάνονται.
4. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δικαιούται να λαμβάνει αποδεικτικά στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 56 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τον δημοσιονομικό κανονισμό που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

5. Ειδικότερα, δικαιούται επίσης να λαμβάνει αποδεικτικά στοιχεία ως προς το ότι οι διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων ή παροχής επιχορηγήσεων πληρούν τις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της μη διάκρισης, αποκλείουν τις συγκρούσεις συμφερόντων, προσφέρουν εγγυήσεις ισοδύναμες με τα διεθνώς παραδεκτά πρότυπα και διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τις διατάξεις της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

6. Σύμφωνα με τις οικείες διαδικασίες, τα μέρη θα παρέχουν αμοιβαίως κάθε πληροφορία σχετική με την εκτέλεση των κονδυλίων της ΕΕ και θα ενημερώνονται αμοιβαία χωρίς καθυστέρηση σχετικά με κάθε ουσιαστική μεταβολή στις διαδικασίες ή τα συστήματά τους.

ΑΡΘΡΟ 395

Νομικές διαδικασίες, έρευνα και ποινική δίωξη

Οι αρχές της Γεωργίας κινούν νομικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένης, ενδεχομένως, της έρευνας και τη δίωξης σε εικαζόμενες και αποδεδειγμένες περιπτώσεις απάτης, διαφθοράς ή κάθε άλλης παρατυπίας συμπεριλαμβανομένης της σύγκρουσης συμφερόντων, σε συνέχεια εθνικών ή ενωσιακών ελέγχων. Η OLAF δύναται κατά περίπτωση να συνδράμει στο καθήκον αυτό τις αρμόδιες αρχές της Γεωργίας.

Κοινοποίηση της απάτης, της διαφθοράς και των παρατυπιών

1. Οι αρχές της Γεωργίας διαβιβάζουν χωρίς καθυστέρηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε πληροφορία που περιέρχεται στη γνώση τους σχετικά με αποδεδειγμένες περιπτώσεις απάτης ή διαφθοράς και ενημερώνουν χωρίς καθυστέρηση την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για κάθε άλλη παρατυπία, συμπεριλαμβανομένης της σύγκρουσης συμφερόντων, που συνδέεται με την εκτέλεση των κονδυλίων της ΕΕ. Σε περίπτωση υπόνοιας για απάτη και διαφθορά ενημερώνονται επίσης η OLAF και η Επιτροπή.
2. Οι αρχές της Γεωργίας υποβάλλουν επίσης έκθεση σχετικά με όλα τα μέτρα που λαμβάνονται σε σχέση με πραγματικά περιστατικά που κοινοποιούνται δυνάμει του παρόντος άρθρου. Εφόσον δεν υπάρχουν για αναφορά περιπτώσεις απάτης, διαφθοράς ή κάθε άλλης παρατυπίας, οι αρχές της Γεωργίας ενημερώνουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά τη λήξη κάθε ημερολογιακού έτους.

Έλεγχοι

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο δικαιούνται να εξετάζουν εάν όλες οι δαπάνες που συνδέονται με την εκτέλεση των κονδυλίων της ΕΕ έχουν πραγματοποιηθεί κατά τρόπο νόμιμο και κανονικό, καθώς και εάν η δημοσιονομική διαχείριση υπήρξε χρηστή.
2. Οι έλεγχοι διενεργούνται βάσει των αναληφθεισών υποχρεώσεων και των πραγματοποιηθεισών πληρωμών. Οι έλεγχοι γίνονται βάσει εγγράφων και εν ανάγκη επί τόπου στις εγκαταστάσεις κάθε οντότητας που διαχειρίζεται ή συμμετέχει στην εκτέλεση των κονδυλίων της ΕΕ. Οι έλεγχοι αυτοί μπορούν να διενεργηθούν πριν από το κλείσιμο των λογαριασμών κάθε οικονομικού έτους και για περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία πληρωμής του υπολοίπου.
3. Επιθεωρητές της Επιτροπής ή άλλα πρόσωπα εξουσιοδοτημένα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο δύνανται να διενεργούν έλεγχο στοιχείων και επιτόπου έλεγχο στις εγκαταστάσεις κάθε οντότητας που διαχειρίζεται ή συμμετέχει στην εκτέλεση των κονδυλίων της ΕΕ και των υπεργολάβων της στη Γεωργία.

4. Οι επιθεωρητές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή άλλα πρόσωπα εξουσιοδοτημένα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο έχουν κατάλληλη πρόσβαση σε τόπους, εργασίες και έγγραφα, ακόμη και σε ηλεκτρονική μορφή, για τη διενέργεια των ελέγχων. Αυτό το δικαίωμα πρόσβασης κοινοποιείται σε όλους τους δημόσιους φορείς της Γεωργίας και ορίζεται ρητά στις συμβάσεις που συνάπτονται για την εφαρμογή των πράξεων στις οποίες αναφέρεται η παρούσα συμφωνία.

5. Οι λογιστικοί και άλλοι έλεγχοι που περιγράφονται ανωτέρω εφαρμόζονται σε όλους τους αντισυμβαλλομένους και υπεργολάβους που έλαβαν κοινοτικούς πόρους. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και τα ελεγκτικά όργανα της Γεωργίας συνεργάζονται με πνεύμα εμπιστοσύνης, διατηρώντας παράλληλα την ανεξαρτησία τους.

Επιτόπιοι έλεγχοι

1. Στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας η OLAF εξουσιοδοτείται να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους και επιθεωρήσεις για να προστατεύσει τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου της 11ης Νοεμβρίου 1996 σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες.
2. Οι επιτόπιοι έλεγχοι και εξακριβώσεις προετοιμάζονται και διενεργούνται από την OLAF σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές της Γεωργίας, λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική νομοθεσία της Γεωργίας.
3. Οι αρχές της Γεωργίας ειδοποιούνται εγκαίρως σχετικά με το αντικείμενο, τον σκοπό και τη νομική βάση των ελέγχων και εξακριβώσεων, ώστε να μπορούν να προσφέρουν όλη την αναγκαία συνδρομή. Προς τούτο, οι υπάλληλοι των αρμόδιων αρχών της Γεωργίας μπορούν να συμμετέχουν σε επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις.

4. Εφόσον εκφραστεί ενδιαφέρον από τις αρχές της Γεωργίας, οι επιτόπιοι έλεγχοι και εξακριβώσεις διενεργούνται από κοινού από την OLAF και τις εν λόγω αρχές.

5. Εφόσον ένας οικονομικός φορέας αντιτίθεται σε επιτόπιο έλεγχο ή εξακρίβωση, οι αρχές της Γεωργίας παρέχουν στην OLAF, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, τη συνδρομή που χρειάζεται για να φέρει σε πέρας την αποστολή της που συνίσταται σε επιτόπιο έλεγχο ή επιθεώρηση.

ΑΡΘΡΟ 399

Διοικητικά μέτρα και κυρώσεις

Με την επιφύλαξη της νομοθεσίας της Γεωργίας, μπορούν να επιβάλλονται διοικητικά μέτρα και κυρώσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 και τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 2002, για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Δημοσιονομικού Κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

ΑΡΘΡΟ 400

Ανάκτηση ποσών

1. Οι αρχές της Γεωργίας λαμβάνουν κάθε κατάλληλο μέτρο για την εφαρμογή των διατάξεων που αναφέρονται κατωτέρω όσον αφορά την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων κονδυλίων της ΕΕ στον κρατικό φορέα χρηματοδότησης.
2. Σε περίπτωση που έχει ανατεθεί στις αρχές της Γεωργίας η εκτέλεση των κονδυλίων της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εισπράξει τα αχρεωστήτως καταβληθέντα κονδύλια της ΕΕ, ιδίως μέσω δημοσιονομικών διορθώσεων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τα ληφθέντα από τις γεωργιανές αρχές μέτρα για την αποφυγή της απώλειας των σχετικών κονδυλίων της ΕΕ.
3. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμβουλεύεται τη Γεωργία επί του εν λόγω θέματος πριν λάβει οιαδήποτε απόφαση για είσπραξη. Οι διαφορές σε θέματα είσπραξης θα συζητώνται στο Συμβούλιο Σύνδεσης.

4. Σε περίπτωση που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτελεί τα κονδύλια της ΕΕ άμεσα ή έμμεσα με την ανάθεση καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε τρίτους, οι αποφάσεις που λαμβάνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής του παρόντος τίτλου, οι οποίες επιβάλλουν χρηματική υποχρέωση σε πρόσωπα άλλα πλην κρατών, είναι εκτελεστές στη Γεωργία σύμφωνα με τις ακόλουθες αρχές:

- α) Η αναγκαστική εκτέλεση διέπεται από τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας που ισχύουν στη Γεωργία. Ο εκτελεστήριος τύπος περιάπτεται, μετά από έλεγχο της γνησιότητας μόνο του τίτλου, από την εθνική αρχή που ορίζει η κυβέρνηση της Γεωργίας για τον σκοπό αυτόν και την οποία γνωστοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- β) Μετά την ολοκλήρωση αυτών των διατυπώσεων, το ενδιαφερόμενο μέρος, κατόπιν αιτήσεώς του, μπορεί να προχωρήσει σε αναγκαστική εκτέλεση προσφεύγοντας απευθείας στο αρμόδιο όργανο, σύμφωνα με το δίκαιο της Γεωργίας.
- γ) Η αναγκαστική εκτέλεση αναστέλλεται μόνο με απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εντούτοις, ο έλεγχος της κανονικότητας των εκτελεστικών μέτρων υπάγεται στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων της Γεωργίας.

5. Ο εκτελεστήριος τύπος εκδίδεται, χωρίς άλλον έλεγχο εκτός της εξακρίβωσης της γνησιότητας της πράξης, από τις αρχές που έχει ορίσει η κυβέρνηση της Γεωργίας. Η αναγκαστική εκτέλεση πραγματοποιείται σύμφωνα με τους δικονομικούς κανόνες της Γεωργίας. Η νομιμότητα της απόφασης των σχετικών αρχών της ΕΕ που αποτελεί εκτελεστό τίτλο υπόκειται στον έλεγχο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
6. Οι αποφάσεις που εκδίδει το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει ρήτρας διαιτησίας που περιέχεται σε σύμβαση συναφθείσα βάσει του παρόντος κεφαλαίου είναι εκτελεστές υπό τους ίδιους όρους.

ΑΡΘΡΟ 401

Εμπιστευτικότητα

Πληροφορίες που γνωστοποιούνται ή αποκτώνται σε οποιαδήποτε μορφή στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο και απολαύουν της προστασίας που παρέχεται για ανάλογες πληροφορίες από το δίκαιο της Γεωργίας και από τις αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν για τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Οι πληροφορίες αυτές δεν μπορούν να κοινοποιούνται σε άτομα εκτός από αυτά τα οποία, λόγω των καθηκόντων τους στα όργανα της ΕΕ, στα κράτη μέλη ή στη Γεωργία, οφείλουν να τις γνωρίζουν, ούτε να χρησιμοποιούνται για σκοπούς άλλους από τη διασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας των οικονομικών συμφερόντων των μερών.

ΑΡΘΡΟ 402

Προσέγγιση των νομοθεσιών

Η Γεωργία θα προβεί σε προσέγγιση της νομοθεσίας της με τις πράξεις της ΕΕ και τα διεθνή νομοθετήματα που αναφέρονται στο παράρτημα XXIV της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω παραρτήματος.

ΤΙΤΛΟΣ VIII

ΘΕΣΜΙΚΕΣ, ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΑΡΘΡΟ 403

Ο πολιτικός και στρατηγικός διάλογος μεταξύ των μερών, μεταξύ άλλων επί θεμάτων που αφορούν την τομεακή συνεργασία, μπορεί να διεξάγεται σε οποιοδήποτε επίπεδο. Προβλέπεται διεξαγωγή περιοδικού στρατηγικού διαλόγου υψηλού επιπέδου στο πλαίσιο του Συμβουλίου Σύνδεσης που αναφέρεται στο άρθρο 401 και στο πλαίσιο τακτικών συνεδριάσεων, μεταξύ εκπροσώπων των μερών σε υπουργικό επίπεδο κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας.

Συμβούλιο Σύνδεσης

ΑΡΘΡΟ 404

1. Συγκροτείται Συμβούλιο Σύνδεσης το οποίο επιτηρεί και παρακολουθεί την εφαρμογή και την εκτέλεση της παρούσας συμφωνίας και επανεξετάζει περιοδικά τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας με βάση τους στόχους της.
2. Το Συμβούλιο Σύνδεσης συνέρχεται σε υπουργικό επίπεδο ανά τακτά διαστήματα, αλλά τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο, και εφόσον το απαιτούν οι περιστάσεις. Το Συμβούλιο Σύνδεσης μπορεί να συνέρχεται σε κάθε σύνθεση, με αμοιβαία συμφωνία.
3. Εκτός από την επιτήρηση και παρακολούθηση της εφαρμογής και της εκτέλεσης της παρούσας συμφωνίας, το Συμβούλιο Σύνδεσης εξετάζει όλα τα σημαντικά θέματα που προκύπτουν στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας και κάθε διμερές ή διεθνές θέμα αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

ΑΡΘΡΟ 405

1. Το Συμβούλιο Σύνδεσης απαρτίζεται, αφενός, από μέλη του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και, αφετέρου, από μέλη της κυβέρνησης της Γεωργίας.
2. Το Συμβούλιο Σύνδεσης θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό του.
3. Η προεδρία του Συμβουλίου Σύνδεσης ασκείται εκ περιτροπής από αντιπρόσωπο της Ένωσης και αντιπρόσωπο της Γεωργίας.
4. Εφόσον κρίνεται σκόπιμο, και με αμοιβαία συμφωνία, στις εργασίες του Συμβουλίου Σύνδεσης μπορούν να συμμετέχουν ως παρατηρητές και εκπρόσωποι άλλων φορέων των μερών.

1. Για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας, το Συμβούλιο Σύνδεσης έχει την εξουσία να λαμβάνει αποφάσεις εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας. Οι αποφάσεις είναι δεσμευτικές για τα μέρη, τα οποία λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων, εφόσον είναι αναγκαίο, ενεργειών από φορείς που έχουν συγκροτηθεί δυνάμει της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας για την εκτέλεση των αποφάσεων που λαμβάνονται. Επίσης, το Συμβούλιο Σύνδεσης δύναται να διατυπώνει κατάλληλες συστάσεις. Εκδίδει τις αποφάσεις και τις συστάσεις του κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των μερών, μετά την ολοκλήρωση των αντίστοιχων εσωτερικών διαδικασιών των μερών, κατά περίπτωση.
2. Σύμφωνα με τον στόχο της σταδιακής προσέγγισης της νομοθεσίας της Γεωργίας με εκείνη της ΕΕ όπως προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία, το Συμβούλιο Σύνδεσης θα αποτελέσει ένα φόρουμ για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με επιλεγμένες νομοθετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Γεωργίας, είτε αυτές βρίσκονται στο στάδιο της επεξεργασίας είτε έχουν τεθεί σε ισχύ, και σχετικά με μέτρα εφαρμογής, επιβολής και συμμόρφωσης.
3. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο Σύνδεσης έχει την εξουσία να επικαιροποιεί ή να τροποποιεί τα παραρτήματα της παρούσας συμφωνίας, με την επιφύλαξη οποιωνδήποτε ειδικών διατάξεων του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.

Επιτροπή Σύνδεσης

ΑΡΘΡΟ 407

1. Συγκροτείται Επιτροπή Σύνδεσης η οποία επικουρεί το Συμβούλιο Σύνδεσης κατά την άσκηση των καθηκόντων και των λειτουργιών του.
2. Η Επιτροπή Σύνδεσης απαρτίζεται από αντιπροσώπους των μερών, κατά κανόνα σε επίπεδο ανωτέρων υπαλλήλων.
3. Η προεδρία της Επιτροπής Σύνδεσης ασκείται εκ περιτροπής από αντιπρόσωπο της ΕΕ και αντιπρόσωπο της Γεωργίας.

ΑΡΘΡΟ 408

1. Το Συμβούλιο Σύνδεσης καθορίζει στον εσωτερικό κανονισμό του τα καθήκοντα και τη λειτουργία της Επιτροπής Σύνδεσης, οι αρμοδιότητες της οποίας περιλαμβάνουν την προετοιμασία των συνεδριάσεων του Συμβουλίου Σύνδεσης. Η Επιτροπή Σύνδεσης συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο και όταν τα μέρη συμφωνούν ότι το απαιτούν οι περιστάσεις.
2. Το Συμβούλιο Σύνδεσης μπορεί να μεταβιβάζει στην Επιτροπή Σύνδεσης μέρος των εξουσιών του, περιλαμβανομένης της εξουσίας του να λαμβάνει δεσμευτικές αποφάσεις.
3. Η Επιτροπή Σύνδεσης έχει την εξουσία να λαμβάνει αποφάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία και στους τομείς στους οποίους το Συμβούλιο Σύνδεσης έχει μεταβιβάσει εξουσίες σε αυτήν, και όπως ορίζεται στο άρθρο 406 παράγραφος 1 της παρούσας συμφωνίας. Οι αποφάσεις αυτές είναι δεσμευτικές για τα μέρη, τα οποία λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεσή τους. Η Επιτροπή Σύνδεσης εκδίδει τις αποφάσεις της κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των μερών, λαμβάνοντας υπόψη τις αντίστοιχες εσωτερικές διαδικασίες.

4. Η Επιτροπή Σύνδεσης συνέρχεται με την κατάλληλη σύνθεση για να εξετάσει όλα τα θέματα που συνδέονται με τον τίτλο IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας. Η Επιτροπή Σύνδεσης συνεδριάζει σε αυτήν τη σύνθεση τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο.

ΑΡΘΡΟ 409

Ειδικές επιτροπές, υποεπιτροπές και όργανα

1. Η Επιτροπή Σύνδεσης επικουρείται από υποεπιτροπές που συγκροτούνται δυνάμει της παρούσας συμφωνίας.
2. Το Συμβούλιο Σύνδεσης μπορεί να αποφασίσει να συγκροτήσει οποιαδήποτε άλλη ειδική επιτροπή ή όργανο σε συγκεκριμένους τομείς που είναι απαραίτητοι για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, και προσδιορίζει τη σύνθεση, τα καθήκοντα και τη λειτουργία αυτών των ειδικών επιτροπών ή οργάνων. Επιπροσθέτως, οι εν λόγω ειδικές επιτροπές ή τα όργανα δύνανται να πραγματοποιούν συζητήσεις για κάθε θέμα που θεωρούν χρήσιμο με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.

3. Η Επιτροπή Σύνδεσης δύναται επίσης να συγκροτεί υποεπιτροπές, μεταξύ άλλων για την καταγραφή της προόδου που συντελείται στο πλαίσιο των τακτικών διαλόγων που αναφέρονται στον τίτλο V (Οικονομική συνεργασία) και στον τίτλο VI (Άλλοι τομείς συνεργασίας) της παρούσας συμφωνίας.
4. Οι υποεπιτροπές έχουν την εξουσία να λαμβάνουν αποφάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία. Υποβάλλουν αναφορά για τις δραστηριότητές τους στην Επιτροπή Σύνδεσης, κατά περίπτωση.
5. Οι υποεπιτροπές που συγκροτούνται δυνάμει του Τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας ενημερώνουν την Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 408 παράγραφος 4 της παρούσας συμφωνίας, για την ημερομηνία και την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεών τους, αρκετό χρόνο πριν από τις συνεδριάσεις τους. Υποβάλλουν έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητές τους σε κάθε τακτική συνεδρίαση της Επιτροπής Σύνδεσης στη σύνθεσή της για τα εμπορικά θέματα.
6. Η ύπαρξη οποιασδήποτε από τις υποεπιτροπές δεν απαγορεύει στα μέρη να προσφύγουν απευθείας στην Επιτροπή Σύνδεσης, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσής της για τα εμπορικά θέματα.

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Σύνδεσης

ΑΡΘΡΟ 410

1. Συγκροτείται κοινοβουλευτική Επιτροπή Σύνδεσης η οποία αποτελεί ένα φόρουμ συνάντησης και ανταλλαγής απόψεων για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Κοινοβουλίου της Γεωργίας. Συνεδριάζει κατά διαστήματα τα οποία καθορίζει η ίδια.
2. Η κοινοβουλευτική Επιτροπή Σύνδεσης αποτελείται από μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αφενός, και από μέλη του Κοινοβουλίου της Γεωργίας, αφετέρου.
3. Η κοινοβουλευτική Επιτροπή Σύνδεσης θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της.
4. Την προεδρία της κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σύνδεσης ασκεί εκ περιτροπής αντιπρόσωπος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και αντιπρόσωπος του Κοινοβουλίου της Γεωργίας, αντιστοίχως, σύμφωνα με τις διατάξεις του εσωτερικού κανονισμού της.

ΑΡΘΡΟ 411

1. Η κοινοβουλευτική Επιτροπή Σύνδεσης μπορεί να ζητά τις σχετικές πληροφορίες για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας από το Συμβούλιο Σύνδεσης, το οποίο οφείλει να παρέχει στη συνέχεια στην κοινοβουλευτική Επιτροπή Σύνδεσης τις αιτούμενες πληροφορίες.
2. Η κοινοβουλευτική Επιτροπή Σύνδεσης ενημερώνεται σχετικά με τις αποφάσεις και τις συστάσεις του Συμβουλίου Σύνδεσης.

3. Η κοινοβουλευτική Επιτροπή Σύνδεσης απευθύνει συστάσεις στο Συμβούλιο Σύνδεσης.
4. Η κοινοβουλευτική Επιτροπή Σύνδεσης δύναται να συγκροτεί κοινοβουλευτικές υποεπιτροπές σύνδεσης.

Πλατφόρμα της κοινωνίας των πολιτών

ΑΡΘΡΟ 412

1. Τα μέρη ενθαρρύνουν, επίσης, τακτικές συναντήσεις των εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών με στόχο τη συνεχή ενημέρωσή τους και τη συγκέντρωση των απόψεών τους όσον αφορά την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.
2. Θεσπίζεται πλατφόρμα της κοινωνίας των πολιτών μεταξύ ΕΕ-Γεωργίας. Πρόκειται για ένα φόρουμ συνάντησης και ανταλλαγής απόψεων, και αποτελείται από αντιπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών από την πλευρά της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, και από αντιπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών από την πλευρά της Γεωργίας, συμπεριλαμβανομένων αντιπροσώπων της εθνικής πλατφόρμας του φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης. Συνεδριάζει κατά διαστήματα τα οποία καθορίζει η ίδια.

3. Η πλατφόρμα της κοινωνίας των πολιτών καταρτίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.
4. Την προεδρία της πλατφόρμας της κοινωνίας των πολιτών ασκεί εκ περιτροπής αντιπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και αντιπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών της Γεωργίας, αντιστοίχως, σύμφωνα με τις διατάξεις του εσωτερικού κανονισμού της.

ΑΡΘΡΟ 413

1. Η πλατφόρμα της κοινωνίας των πολιτών ενημερώνεται σχετικά με τις αποφάσεις και τις συστάσεις του Συμβουλίου Σύνδεσης.
2. Η πλατφόρμα της κοινωνίας των πολιτών μπορεί να διατυπώνει συστάσεις στο Συμβούλιο Σύνδεσης.
3. Η Επιτροπή Σύνδεσης και η κοινοβουλευτική Επιτροπή Σύνδεσης οργανώνουν τακτικές διαβουλεύσεις με εκπροσώπους της πλατφόρμας της κοινωνίας των πολιτών για να λάβουν γνώση των απόψεών τους σχετικά με την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 414

Πρόσβαση στα δικαστήρια και στα διοικητικά όργανα

Στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, κάθε μέρος δεσμεύεται να διασφαλίζει ότι τα φυσικά και νομικά πρόσωπα του άλλου μέρους έχουν πρόσβαση, χωρίς διακρίσεις, σε σχέση με τους δικούς του υπηκόους, στα αρμόδια δικαστήρια και διοικητικά όργανα των μερών, για να υπερασπίζονται τα ατομικά τους δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας.

ΑΡΘΡΟ 415

Εξαιρέσεις για λόγους ασφαλείας

Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει ένα μέρος να λαμβάνει μέτρα, τα οποία:

- α) θεωρεί αναγκαία για την πρόληψη της δημοσιοποίησης πληροφοριών που αντιβαίνουν σε ζωτικά συμφέροντα ασφαλείας του·
- β) αφορούν την παραγωγή ή το εμπόριο όπλων, πολεμοφοδίων ή πολεμικού υλικού ή την έρευνα, την ανάπτυξη ή την παραγωγή που είναι αναγκαίες για αμυντικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά δεν νοθεύουν τους όρους ανταγωνισμού όσον αφορά τα προϊόντα που δεν προορίζονται ειδικά για στρατιωτικούς σκοπούς·
- γ) θεωρεί ουσιώδη για την ασφάλειά του, στην περίπτωση σοβαρής εσωτερικής αναταραχής, που διαταράσσει την τήρηση του νόμου και της δημόσιας τάξης, σε καιρό πολέμου ή σοβαρών διεθνών εντάσεων που αποτελούν απειλή πολέμου, ή για την εκπλήρωση υποχρεώσεων τις οποίες έχει αναλάβει για τη διατήρηση της ειρήνης και της διεθνούς ασφαλείας.

Μη διακριτική μεταχείριση

1. Στους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία και με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που περιέχονται σε αυτήν:
  - α) οι ρυθμίσεις που εφαρμόζει η Γεωργία έναντι της ΕΕ ή των κρατών μελών της δεν πρέπει να εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των κρατών μελών, των υπηκόων τους, των εταιρειών ή επιχειρήσεών τους·
  - β) οι ρυθμίσεις που εφαρμόζει η ΕΕ ή τα κράτη μέλη της έναντι της Γεωργίας δεν πρέπει να εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των υπηκόων, εταιρειών ή επιχειρήσεων της Γεωργίας.
2. Η παράγραφος 1 δεν θίγει το δικαίωμα των μερών να εφαρμόζουν τις σχετικές διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας τους σε φορολογούμενους που δεν βρίσκονται σε πανομοιότυπες καταστάσεις όσον αφορά τον τόπο κατοικίας τους.

Σταδιακή προσέγγιση των νομοθεσιών

Η Γεωργία προβαίνει σε σταδιακή προσέγγιση της νομοθεσίας της με το δίκαιο της ΕΕ, όπως αναφέρεται στα παραρτήματα της παρούσας συμφωνίας, με βάση τις δεσμεύσεις που προσδιορίζονται στην παρούσα συμφωνία και σύμφωνα με τις διατάξεις των εν λόγω παραρτημάτων. Η διάταξη αυτή δεν θίγει οποιεσδήποτε ειδικές αρχές και υποχρεώσεις σχετικά με την προσέγγιση βάσει του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 418

Δυναμική προσέγγιση των νομοθεσιών

Σύμφωνα με τον στόχο της σταδιακής προσέγγισης της νομοθεσίας της Γεωργίας με το δίκαιο της ΕΕ, το Συμβούλιο Σύνδεσης αναθεωρεί και επικαιροποιεί σε τακτά διαστήματα τα παραρτήματα της παρούσας συμφωνίας, μεταξύ άλλων προκειμένου να αντικατοπτρίζουν την εξέλιξη του δικαίου της ΕΕ και των εφαρμοστέων προτύπων που ορίζονται σε διεθνείς πράξεις τις οποίες τα μέρη θεωρούν σχετικές, και κατόπιν ολοκλήρωσης των αντίστοιχων εσωτερικών διαδικασιών των μερών, ανάλογα με την περίπτωση. Η διάταξη αυτή δεν θίγει οποιεσδήποτε ειδικές διατάξεις του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 419

Παρακολούθηση της προσέγγισης

1. Ως παρακολούθηση νοείται η συνεχής αξιολόγηση της προόδου όσον αφορά την εφαρμογή και επιβολή των μέτρων που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία.

2. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει αξιολογήσεις από πλευράς της ΕΕ της προσέγγισης του γεωργιανού δικαίου με το δίκαιο της ΕΕ, όπως ορίζεται στην παρούσα συμφωνία, περιλαμβανομένων των πτυχών της εφαρμογής και της επιβολής. Οι αξιολογήσεις αυτές μπορούν να διενεργούνται από την ΕΕ μεμονωμένα με δική της πρωτοβουλία, όπως ορίζεται στον τίτλο IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας, από την ΕΕ σε συμφωνία με τη Γεωργία ή από κοινού από τα μέρη. Για τη διευκόλυνση της διαδικασίας αξιολόγησης, η Γεωργία υποβάλλει εκθέσεις στην ΕΕ σχετικά με την πρόοδο που συντελείται στον τομέα της προσέγγισης, κατά περίπτωση πριν από τη λήξη των μεταβατικών περιόδων που ορίζονται στην παρούσα συμφωνία σε σχέση με τις νομικές πράξεις της ΕΕ. Η διαδικασία υποβολής εκθέσεων και αξιολόγησης, περιλαμβανομένων των λεπτομερειών και της συχνότητας των αξιολογήσεων, λαμβάνει υπόψη τις συγκεκριμένες λεπτομέρειες που ορίζονται στην παρούσα συμφωνία ή σε αποφάσεις των θεσμικών οργάνων που θεσπίζονται βάσει της παρούσας συμφωνίας.
3. Η παρακολούθηση δύναται να περιλαμβάνει επιτόπιες αποστολές, με τη συμμετοχή θεσμικών οργάνων, φορέων και οργανισμών της ΕΕ, μη κυβερνητικών οργανώσεων, εποπτικών αρχών, ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων και άλλων, αναλόγως των αναγκών.
4. Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων παρακολούθησης, περιλαμβανομένων των αξιολογήσεων της προσέγγισης που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, εξετάζονται σε όλα τα σχετικά όργανα που συγκροτούνται βάσει της παρούσας συμφωνίας. Τα εν λόγω όργανα δύνανται να διατυπώσουν κοινές συστάσεις, οι οποίες υποβάλλονται στο Συμβούλιο Σύνδεσης.

5. Εάν τα μέρη συμφωνήσουν ότι τα αναγκαία μέτρα που καλύπτονται από τον τίτλο IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας έχουν εφαρμοστεί και επιβληθεί το Συμβούλιο Σύνδεσης, βάσει των εξουσιών που του ανατίθενται με τα άρθρα 406 και 408 της παρούσας συμφωνίας, αποφασίζει σχετικά με το περαιτέρω άνοιγμα της αγοράς εφόσον αυτό προβλέπεται στον τίτλο IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.

6. Κοινή σύσταση, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, που υποβάλλεται στο Συμβούλιο Σύνδεσης, ή η μη διατύπωση μιας τέτοιας σύστασης, δεν αποτελεί αντικείμενο επίλυσης διαφορών, όπως ορίζεται στον τίτλο IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας. Απόφαση λαμβανόμενη από το αρμόδιο θεσμικό όργανο, ή η μη λήψη μιας τέτοιας απόφασης δεν υπόκειται σε επίλυση διαφορών όπως ορίζεται στον τίτλο IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 420

Εκπλήρωση υποχρεώσεων

1. Τα μέρη λαμβάνουν τα γενικά ή ειδικά μέτρα που απαιτούνται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει της παρούσας συμφωνίας. Μεριμνούν για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

2. Εφόσον το ζητήσει ένα μέρος, τα μέρη συμφωνούν να προβούν αμέσως στις κατάλληλες διαβουλεύσεις μέσω των κατάλληλων διαύλων για να συζητήσουν κάθε θέμα που αφορά την ερμηνεία, την εκτέλεση ή την καλή τη πίστει εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και κάθε θέμα που αφορά τις σχέσεις μεταξύ των μερών.

3. Τα μέρη παραπέμπουν στο Συμβούλιο Σύνδεσης τυχόν διαφορές που συνδέονται με την ερμηνεία, την εκτέλεση ή την καλή τη πίστει εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας βάσει του άρθρου 421. Το Συμβούλιο Σύνδεσης μπορεί να επιλύσει τη διαφορά λαμβάνοντας δεσμευτική απόφαση.

ΑΡΘΡΟ 421

Επίλυση διαφορών

1. Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ των μερών σχετικά με την ερμηνεία, την εκτέλεση ή την καλή τη πίστει εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, το ένα από τα μέρη κοινοποιεί στο άλλο μέρος και στο Συμβούλιο Σύνδεσης επίσημη αίτηση διευθέτησης της εν λόγω διαφοράς. Κατά παρέκκλιση, διαφορές σχετικά με την ερμηνεία, την εκτέλεση ή την καλή τη πίστει εφαρμογή του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας διέπονται αποκλειστικά από το κεφάλαιο 14 (Επίλυση διαφορών) του εν λόγω τίτλου.

2. Τα μέρη προσπαθούν να διευθετήσουν τη διαφορά, πραγματοποιώντας καλή τη πίστει διαβουλεύσεις στο πλαίσιο του Συμβουλίου Σύνδεσης και άλλων αρμόδιων οργάνων που αναφέρονται στα άρθρα 407 και 409 της παρούσας συμφωνίας, με σκοπό την εξεύρεση αμοιβαίως αποδεκτής λύσης, το συντομότερο δυνατό.
3. Τα μέρη παρέχουν στο Συμβούλιο Σύνδεσης και τα άλλα αρμόδια όργανα όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για τη διεξοδική εξέταση της κατάστασης.
4. Η εν λόγω διαφορά, ενόσω δεν έχει διευθετηθεί, εξετάζεται σε κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου Σύνδεσης. Μια διαφορά θεωρείται ότι έχει επιλυθεί, όταν το Συμβούλιο Σύνδεσης λάβει δεσμευτική απόφαση για τη διευθέτηση του θέματος, όπως προβλέπει το άρθρο 420 παράγραφος 3 της παρούσας συμφωνίας, ή αν δηλώσει ότι δεν υπάρχει πλέον διαφορά. Διαβουλεύσεις σχετικά με διαφορά μπορούν επίσης να διενεργούνται σε οιαδήποτε συνεδρίαση της Επιτροπής Σύνδεσης ή οποιουδήποτε άλλου αρμόδιου οργάνου που έχει συσταθεί βάσει των άρθρων 407 και 409 της παρούσας συμφωνίας, όπως έχει συμφωνηθεί μεταξύ των μερών ή κατόπιν αιτήματος ενός από τα μέρη. Οι διαβουλεύσεις μπορούν να διενεργούνται επίσης γραπτώς.
5. Όλες οι πληροφορίες που δημοσιοποιούνται κατά τις διαβουλεύσεις παραμένουν εμπιστευτικές.

Κατάλληλα μέτρα σε περίπτωση μη εκπλήρωσης υποχρεώσεων

1. Ένα μέρος δύναται να λάβει κατάλληλα μέτρα, εάν ένα θέμα δεν έχει διευθετηθεί εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της επίσημης αίτησης για επίλυση διαφοράς σύμφωνα με το άρθρο 421 της παρούσας συμφωνίας και το καταγγέλλον μέρος εξακολουθεί να θεωρεί ότι το άλλο μέρος δεν έχει εκπληρώσει υποχρέωση που υπέχει βάσει της παρούσας συμφωνίας. Η υποχρέωση όσον αφορά την τρίμηνη περίοδο διαβούλευσης μπορεί να αρθεί με αμοιβαία συμφωνία των μερών και δεν ισχύει σε εξαιρετικές περιπτώσεις, που ορίζονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.
2. Τα μέτρα που διαταράσσουν λιγότερο τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας πρέπει να επιλέγονται κατά προτεραιότητα. Εκτός των περιπτώσεων που περιγράφονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, τα μέτρα αυτά δεν δύνανται να περιλαμβάνουν την αναστολή τυχόν δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων που προβλέπονται σε διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, τα οποία αναφέρονται στον τίτλο IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα). Τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου κοινοποιούνται αμέσως στο Συμβούλιο Σύνδεσης και αποτελούν αντικείμενο διαβουλεύσεων βάσει του άρθρου 420 παράγραφος 2 της παρούσας συμφωνίας, και επίλυσης διαφορών βάσει του άρθρου 420 παράγραφος 3 και του άρθρου 421 της παρούσας συμφωνίας.

3. Οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου αφορούν:
- α) καταγγελία της παρούσας συμφωνίας μη προβλεπόμενη από τους γενικούς κανόνες του διεθνούς δικαίου· ή
  - β) παραβίαση από το άλλο μέρος οποιωνδήποτε ουσιωδών στοιχείων της παρούσας συμφωνίας, που αναφέρονται στο άρθρο 2 του τίτλου I (Γενικές αρχές) της παρούσας συμφωνίας.

Σχέση με άλλες συμφωνίες

ΑΡΘΡΟ 423

1. Με την παρούσα καταργείται η συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Γεωργίας, αφετέρου, που υπεγράφη στο Λουξεμβούργο στις 22 Απριλίου 1996 και άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 1999.
2. Η παρούσα συμφωνία αντικαθιστά τη συμφωνία που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Κάθε αναφορά σε αυτήν όλων των άλλων συμφωνιών μεταξύ των μερών θεωρείται ως αναφορά στην παρούσα συμφωνία.

3. Η παρούσα συμφωνία αντικαθιστά τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Γεωργίας για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων, η οποία υπεγράφη στις 14 Ιουλίου 2011 στις Βρυξέλλες και ετέθη σε ισχύ την 1η Απριλίου 2012.

ΑΡΘΡΟ 424

1. Μέχρις ότου επιτευχθούν, δυνάμει της παρούσας συμφωνίας, ίσα δικαιώματα για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, η παρούσα συμφωνία δεν επηρεάζει τα δικαιώματα που διασφαλίζονται για τα εν λόγω πρόσωπα βάσει υφιστάμενων συμφωνιών που δεσμεύουν ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, αφενός, και τη Γεωργία, αφετέρου.

2. Υφιστάμενες συμφωνίες σχετικά με ειδικούς τομείς συνεργασίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας θεωρούνται μέρος, αφενός, των συνολικών διμερών σχέσεων οι οποίες διέπονται από την παρούσα συμφωνία και, αφετέρου, του κοινού θεσμικού πλαισίου.

ΑΡΘΡΟ 425

1. Τα μέρη μπορούν να συμπληρώσουν την παρούσα συμφωνία συνάπτοντας ειδικές συμφωνίες σε κάθε τομέα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της. Οι εν λόγω ειδικές συμφωνίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των συνολικών διμερών σχέσεων που διέπονται από την παρούσα συμφωνία και συνιστούν τμήμα κοινού θεσμικού πλαισίου.
2. Με την επιφύλαξη των σχετικών διατάξεων της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ούτε η παρούσα συμφωνία ούτε οποιαδήποτε δράση αναληφθεί στο πλαίσιο αυτό θίγει τις αρμοδιότητες των κρατών μελών να αναλαμβάνουν διμερείς δραστηριότητες συνεργασίας με τη Γεωργία ή να συνάπτουν, ενδεχομένως, νέες συμφωνίες συνεργασίας με τη Γεωργία.

ΑΡΘΡΟ 426

Παραρτήματα και πρωτόκολλα

Τα παραρτήματα και πρωτόκολλα της παρούσας συμφωνίας αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της.

ΑΡΘΡΟ 427

Διάρκεια ισχύος

1. Η παρούσα συμφωνία συνάπτεται για αόριστο χρονικό διάστημα.
2. Καθένα από τα μέρη μπορεί να καταγγείλει την παρούσα συμφωνία με κοινοποίηση προς το άλλο μέρος. Η παρούσα συμφωνία παύει να ισχύει έξι μήνες μετά την ημερομηνία παραλαβής της εν λόγω κοινοποίησης.

ΑΡΘΡΟ 428

Ορισμός των μερών

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ως «μέρη» νοούνται η ΕΕ ή τα κράτη μέλη της, ή η ΕΕ και τα κράτη μέλη της, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εξουσίες τους όπως απορρέουν από τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, ενδεχομένως, η Ευρατόμ, σύμφωνα με τις εξουσίες της όπως απορρέουν από τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και η Γεωργία, αφετέρου.

Εδαφικά όρια εφαρμογής

1. Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται, αφενός, στα εδάφη στα οποία εφαρμόζεται η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, υπό τους όρους που προβλέπονται στις Συνθήκες αυτές και, αφετέρου, στην επικράτεια της Γεωργίας.
2. Η εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας ή του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) αυτής, σε σχέση με τις γεωργιανές περιοχές της Αμπχαζίας και της περιοχής Tskhnavali/Νότιας Οσετίας επί των οποίων η κυβέρνηση της Γεωργίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο, αρχίζει μόλις η Γεωργία διασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή και εκτέλεση της παρούσας συμφωνίας ή του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) αυτής, αντιστοίχως, σε ολόκληρη την επικράτειά της.
3. Το Συμβούλιο Σύνδεσης εκδίδει απόφαση σχετικά με τον χρόνο διασφάλισης της πλήρους εφαρμογής και εκτέλεσης της παρούσας συμφωνίας ή του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) αυτής σε ολόκληρη την επικράτεια της Γεωργίας.

4. Εάν ένα μέρος θεωρήσει ότι η πλήρης εφαρμογή και εκτέλεση της παρούσας συμφωνίας ή του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) αυτής, αντιστοίχως, δεν διασφαλίζεται πλέον στις περιοχές της Γεωργίας που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, το εν λόγω μέρος δύναται να ζητήσει από το Συμβούλιο Σύνδεσης να επανεξετάσει τη συνέχιση της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας ή του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) αυτής, αντιστοίχως, σε σχέση με τις εν λόγω περιοχές. Το Συμβούλιο Σύνδεσης εξετάζει την κατάσταση και εκδίδει απόφαση σχετικά με τη συνέχιση της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας ή του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) αυτής, αντιστοίχως, εντός τριών μηνών από το αίτημα. Εάν το Συμβούλιο Σύνδεσης δεν εκδώσει απόφαση εντός τριών μηνών από το αίτημα, αναστέλλεται η εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας ή του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) αυτής, αντιστοίχως, σε σχέση με τις εν λόγω περιοχές, έως ότου το Συμβούλιο Σύνδεσης εκδώσει απόφαση.

5. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου Σύνδεσης δυνάμει του παρόντος άρθρου σχετικά με την εφαρμογή του τίτλου IV (Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα) της παρούσας συμφωνίας καλύπτουν το σύνολο του εν λόγω τίτλου και όχι μόνο μέρη του εν λόγω τίτλου.

ΑΡΘΡΟ 430

Θεματοφύλακας της παρούσας συμφωνίας

Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ο θεματοφύλακας της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 431

Έναρξη ισχύος και προσωρινή εφαρμογή

1. Τα μέρη κυρώνουν ή εγκρίνουν την παρούσα συμφωνία σύμφωνα με τις ισχύουσες σε αυτά διαδικασίες. Τα έγγραφα κύρωσης ή έγκρισης κατατίθενται στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα μετά την ημερομηνία κατάθεσης του τελευταίου εγγράφου επικύρωσης ή έγκρισης.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, η Ένωση και η Γεωργία συμφωνούν να εφαρμόσουν προσωρινά εν μέρει την παρούσα συμφωνία, όπως προσδιορίζει η Ένωση και όπως καθορίζεται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, και σύμφωνα με τις αντίστοιχες εσωτερικές διαδικασίες και την εφαρμοστέα νομοθεσία τους.

4. Η προσωρινή εφαρμογή ισχύει από την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα που ακολουθεί την ημερομηνία παραλαβής από τον θεματοφύλακα των εξής:

- α) της κοινοποίησης από την Ένωση της ολοκλήρωσης των αναγκαίων γι' αυτόν τον σκοπό διαδικασιών, με ένδειξη των μερών της παρούσας συμφωνίας τα οποία θα εφαρμόζονται προσωρινά, και
- β) της κατάθεσης, εκ μέρους της Γεωργίας, του εγγράφου κύρωσης σύμφωνα με τις διαδικασίες και την εφαρμοστέα νομοθεσία της.

5. Για τους σκοπούς της εφαρμογής των σχετικών διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων παραρτημάτων και πρωτοκόλλων της, κάθε αναφορά που γίνεται σε αυτές τις διατάξεις στην «ημερομηνία έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας» νοείται ως αναφορά στην «ημερομηνία από την οποία η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται προσωρινά», σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

6. Κατά την περίοδο προσωρινής εφαρμογής, οι διατάξεις της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Γεωργίας, αφετέρου, που υπεγράφη στο Λουξεμβούργο στις 22 Απριλίου 1996 και ετέθη σε ισχύ την 1η Ιουλίου 1999, εξακολουθούν να ισχύουν στον βαθμό που δεν τις αφορά η προσωρινή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.

7. Κάθε μέρος μπορεί να κοινοποιήσει γραπτώς στον θεματοφύλακα την πρόθεσή του να καταγγείλει την προσωρινή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας. Η καταγγελία της προσωρινής εφαρμογής αρχίζει να ισχύει έξι μήνες μετά την παραλαβή της εν λόγω κοινοποίησης από τον θεματοφύλακα της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 432

Αυθεντικά κείμενα

Η παρούσα συμφωνία συντάσσεται στην αγγλική, βουλγαρική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, εσθονική, ισπανική, ιταλική, κροατική, λετονική, λιθουανική, μαλτέζικη, ολλανδική, ουγγρική, πολωνική, πορτογαλική, ρουμανική, σλοβακική, σλοβενική, σουηδική, τσεχική, φινλανδική και γεωργιανή γλώσσα και όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογράφοντες πληρεξούσιοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο, έθεσαν την υπογραφή τους κάτω από την παρούσα συμφωνία.

... (τόπος), ... (ημερομηνία)

ΓΙΑ ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΙΑ ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΣΘΟΝΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΡΛΑΝΔΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΙΑ ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΑΛΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΡΟΑΤΙΑΣ,

ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΕΤΟΝΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΟΥΚΑΤΟ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΛΤΑΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΣΛΟΒΑΚΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ
ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ